

**ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΓΡΟΝΟΜΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΤΟΠΟΦΡΑΦΙΑΣ
ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΕΝΙΑΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΞΗΡΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΧΩΡΟΥ
ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΧΙΟΥ**

DIPLOMA THESIS

**UNIFIED MANAGEMENT OF LAND AND MARINE
SPACE OF CHIOS PREFECTURE**

**Επιβλέπουσα: Χρυσή Πότσιου
Λέκτορας ΕΜΠ**

**ΚΑΛΛΙΟΝΤΖΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ
ΑΘΗΝΑ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2009**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΙΚΟΝΩΝ	3
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	4
ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	5
ΠΙΝΑΚΑΣ ΧΑΡΤΩΝ	5
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	6
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	7
ABSTRACT	8
1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΧΙΟΥ	10
1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	10
1.2 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ Ν. ΧΙΟΥ.....	12
1.2.1 Έκταση και προσδιορισμός θέσης του Νομού Χίου.....	12
1.2.2 Κλιματολογικές Συνθήκες της περιοχής μελέτης	13
1.2.3 Μορφολογία - Καλλιέργειες, Προϊόντα	13
1.2.3.1 Μορφολογία	13
1.2.3.2 Καλλιέργειες - Προϊόντα.....	14
1.3 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΝΟΜΟΥ ΧΙΟΥ.....	17
1.4 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	20
1.4.1 Πρωτογενής τομέας.....	20
1.4.2 Δευτερογενής τομέας	22
1.4.3 Τριτογενής τομέας	23
1.4.4 Απασχόληση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού Ανεργία	25
1.5 ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ.....	27
1.5.1 Εκπαίδευση	27
1.6 ΔΙΚΤΥΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ.....	28
1.6.1 Οδικό δίκτυο.....	28
1.6.2 Θαλάσσιες μεταφορές	29
1.6.3 Αεροπορική υποδομή.....	30
1.7 ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	31
1.8 ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	46
1.8.1 Προστατευόμενες Φυσικές Περιοχές	46
1.8.1.1 Περιοχή του Δικτύου «Natura 2000».....	47
1.8.1.2 Περιοχή «Καταφύγιο Άγριας Ζωής»	47
1.8.2 Χλωρίδα και Πανίδα	47
1.8.2.1 Χλωρίδα	47
1.8.2.2 Πανίδα	48
1.9 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	48
1.9.1 Αρχαιολογικοί χώροι και παραδοσιακοί οικισμοί	48
2. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗ ΞΗΡΑ - ΑΡΜΟΔΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ	54
2.1 ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ.....	54
2.2 ΔΗΜΟΙ ΚΑΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ	57
2.3 ΛΑΣΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ.....	62
2.4 ΑΠΟΧΕΤΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ	66

2.5 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ	68
2.6 ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	72
2.7 ΛΑΤΟΜΕΙΑ	76
2.8 ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ.....	79
2.9 ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	96
3. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ - ΑΡΜΟΔΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ	99
3.1 ΑΙΓΙΑΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΙΑ.....	99
3.2 ΛΙΜΑΝΙΑ	102
3.3 ΦΑΡΟΙ.....	105
3.4 ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ.....	110
3.5 ΠΑΡΑΚΤΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ.....	112
4. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΧΙΟΥ	115
4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	115
4.2 ΣΥΛΛΟΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	115
4.3 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	123
4.3.1 Ψηφιδωτά δεδομένα - Raster	123
4.3.2 Διανυσματικά δεδομένα	126
4.3.3 Περιγραφικά Δεδομένα	134
4.4 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΧΩΡΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	136
4.5 ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	137
4.5.1 Χρήσεις Γης	137
4.5.2 Προστατευόμενες Περιοχές	138
4.5.3 Παραλίες της Χίου.....	139
4.5.4 Οικισμοί της Χίου	140
5. ΕΞΕΥΡΕΣΗ ΚΑΤΑΛΛΗΛΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΓΙΑ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΛΑΤΟΜΙΚΗΣ ΖΩΝΗΣ ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΧΙΟΥ ΜΕ ΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΩΝ Γ.Σ.Π	141
5.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	141
5.2. ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ	142
5.3. ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ - ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ	144
5.3.1 Παρουσίαση Κριτηρίων	147
ΠΗΓΗ: ΙΔΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ.....	150
5.3.2 ΖΩΝΕΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ – ΕΠΙΡΡΟΗΣ - ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑΣ ΕΔΑΦΟΥΣ.....	151
5.3.3 Προτεινόμενες Περιοχές.....	153
5.3.4 Τελικές Προτεινόμενες Περιοχές.....	154
5.3.5 Σύγκριση τελικών περιοχών και προτεινόμενης περιοχής Ν.Α. Χίου	155
5.4 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	159
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	160
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι	162
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	167
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΑΡΤΩΝ.....	170

Πίνακας Εικόνων

Εικόνα 1: Χάρτης Ελλάδας	13
Εικόνα 2: Χάρτης Χίου – Διοικητική Διαίρεση	17
Εικόνα 3: Η Πόλη της Χίου.....	31
Εικόνα 4: Δ. Αγ. Μηνά, Οικισμοί Θυμιανών και Νεοχωρίου	33
Εικόνα 5: Δ. Αμανής, Οικισμός Βολισσού, Λιμανάκι	34
Εικόνα 6: Δ. Ιονίας, Οικισμοί δήμου, Έδρα Καλλιμασια	35
Εικόνα 7: Δ. Καμποχώρων, Οικισμοί δήμου, Έδρα Χαλκειός	36
Εικόνα 8: Δ. Καρδαμύλων, Οικισμοί δήμου, Έδρα Καρδάμυλα	37
Εικόνα 9: Δ. Μαστιχοχωρίων, Οικισμοί δήμου, Έδρα Πυργί.....	39
Εικόνα 10: Δ. Οινουσσών, δήμου, Έδρα Αιγνούσα	43
Εικόνα 11: Δ. Ομηρούπολης, Οικισμοί δήμου, Έδρα Βροντάδος.....	44
Εικόνα 12: Δ. Ψαρών, Έδρα Ψαρά	46
Εικόνα 13: Μονάδες μικρών βιολογικών καθαρισμών στους οικισμούς Λιθί και Καλαμωτή Ν. Χίου.....	68
Εικόνα 14: ΧΑΔΑ	69
Εικόνα 15: Ανακύκλωση.....	70
Εικόνα 16: ΧΥΤΑ υπό κατασκευή.....	71
Εικόνα 17: Εθνικό και Επαρχιακό οδικό δίκτυο Χίου	75
Εικόνα 18: Λατομείο ΛΑΤΩ.....	78
Εικόνα 19: Προτεινόμενες λατομικές Ζώνες από Ν.Α. Χίου.	79
Εικόνα 20: Εσωτερικό Κάστρο Χίου.....	83
Εικόνα 21: Περιβάλλοντας Χώρος Προστασίας του Κάστρου Χίου.....	84
Εικόνα 22: Λιμάνι Χίου	105
Εικόνα 23: Φάρος Ψαρών	107
Εικόνα 24: Φάρος Οινουσσών	107
Εικόνα 25: Φάρος Χίου	107
Εικόνα 26: Παραλίες του νησιού και παραλίες στις οποίες έχει παραχωρηθεί η χρήση τους.	114
Εικόνα 27: Natura και καταφύγια.....	126
Εικόνα 28: Χάρτη Αντιπυρικών	126
Εικόνα 29: Δασικός Χάρτης	127
Εικόνα 30: Χάρτης Δασικών περιοχών-Καλλιέργειες-Βοσκότοποι.....	127
Εικόνα 31: Γεωλογικός Χάρτης	128
Εικόνα 32: Ασβεστολιθικά Πετρώματα	128
Εικόνα 33: Χάρτης Χίου (ΓΥΣ)	129
Εικόνα 34: Αρχαιολογικοί Χώροι - Χείμαροι - Ρέματα Χίου και Όρια Δήμων	130
Εικόνα 35: Buffer ακτογραμμής	147
Εικόνα 36: Buffer για τα Ποτάμια	147
Εικόνα 37: Δασικές Περιοχές	148
Εικόνα 38: Προστατευόμενες Περιοχές	148
Εικόνα 39: Καταλληλότητα εδάφους.....	149
Εικόνα 40: Buffer Οικισμών	149
Εικόνα 41: Buffer Οδικού δικτύου	150
Εικόνα 42: Buffer Αρχαιολογικών χώρων.....	150
Εικόνα 43: Ζώνες Αποκλεισμού	151
Εικόνα 44: Ζώνες επιρροής.....	152
Εικόνα 45: Ζώνες Καταλληλότητας Εδάφους.....	152

Εικόνα 46: Κατάλληλα Εδάφη_Erase	153
Εικόνα 47: Κατάλληλα Εδάφη_Erase_CLIP	154

Πίνακας Πινάκων

Πίνακας 1: Δήμοι του νομού και πληθυσμιακά στοιχεία	17
Πίνακας 2: Εκτάσεις γης κατά είδος καλλιέργειας (εκτάσεις σε στρέμματα) .	21
Πίνακας 3: Αριθμός ζώων κατά κατηγορία (ζώα σε κεφαλές)	22
Πίνακας 4: Ξενοδοχειακό δυναμικό	24
Πίνακας 5: Απασχόληση κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας	26
Πίνακας 6: Πληθυσμιακή Εξέλιξη του Οικισμού Αρμολίων	41
Πίνακας 7: Πληθυσμιακή Εξέλιξη του Οικισμού Ολύμπων	41
Πίνακας 8: Πληθυσμιακή Εξέλιξη του Οικισμού Βέσσας	42
Πίνακας 9: Παραδοσιακοί Οικισμοί.....	52
Πίνακας 10: Κατανομή της Έκτασης στις Βασικές Κατηγορίες Χρήσης/ Κάλυψης του Νομού και της Χώρας	56
Πίνακας 11: Παραδοσιακοί Οικισμοί Του Νομού Χίου	62
Πίνακας 12: Χαρακτηρισμένες Επαρχιακοί Οδοί του Ν. Χίου	74
Πίνακας 13: Κατάσταση Οδικού Δικτύου	75
Πίνακας 14: Κάστρα της Χίου	86
Πίνακας 15: Πύργοι της Χίου.....	88
Πίνακας 16: Βίγλες- Φрукτωρίες της Χίου	91
Πίνακας 17: Μεσαιωνικά Χωριά της Χίου	95
Πίνακας 18: Άλλα σημαντικά Μνημεία της Χίου	96
Πίνακας 19: Δημοτικές Αθλητικές εγκαταστάσεις Νομού	98
Πίνακας 20: Φαρικό Δίκτυο Ν. Χίου	110
Πίνακας 21: Εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ιχθυοκαλλιέργειας στον Ν. Χίου.	112
Πίνακας 22: Εταιρείες που δραστηριοποιούνται στη τυποποίηση νωπών ιχθύων στον Ν. Χίου.	112
Πίνακας 23: Δεδομένα από τον Δήμο Χίου	116
Πίνακας 24: Δεδομένα από Δασική Υπηρεσία Χίου.....	116
Πίνακας 25: Δεδομένα από τον Δήμο Ομηρούπολης.....	117
Πίνακας 26: Δεδομένα από το Λιμεναρχείο Χίου	117
Πίνακας 27: Περιοχές χάραξης Αιγιαλού Παραλίας στον Δ. Χίου.....	118
Πίνακας 28: Περιοχές χάραξης Αιγιαλού Παραλίας στον Δ. Ομηρούπολης	119
Πίνακας 29: Περιοχές χάραξης Αιγιαλού Παραλίας στον Δ. Καρδαμύλων..	119
Πίνακας 30: Περιοχές χάραξης Αιγιαλού Παραλίας στον Δ. Αμανής	120
Πίνακας 31: Περιοχές χάραξης Αιγιαλού Παραλίας στον Δ. Ιωνίας	120
Πίνακας 32: Περιοχές χάραξης Αιγιαλού Παραλίας στον Δ. Μαστιχοχωρίων	121
Πίνακας 33: Περιοχές χάραξης Αιγιαλού Παραλίας στον Δ. Οινουσσών....	121
Πίνακας 34: Περιοχές χάραξης Αιγιαλού Παραλίας στον Δ. Ψαρών.....	122
Πίνακας 35: Ψηφιδωτά/Raster Αρχεία	125
Πίνακας 36: Διανυσματικά/Vector Αρχεία	133
Πίνακας 37: Πίνακας περιγραφικών δεδομένων του θεματικού επιπέδου των οικισμών.....	134
Πίνακας 38: Θεματικά επίπεδα Κριτηρίων	143
Πίνακας 39: Ψηφιακά Δεδομένα για την Ανάλυση	144

Πίνακας Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1:Μεθοδολογικό Πλαίσιο των ΓΣΠ.....	115
Διάγραμμα 2: Διάγραμμα Ροής	141
Διάγραμμα 3: Αναλυτική Διαδικασία Χωρικής Ανάλυσης	145
Διάγραμμα 4:Δημιουργία Ζώνης Αποκλεισμού από τα επιμέρους Επιθέματα	151

Πίνακας Χαρτών

Χάρτης 1: Χρήσεις γης.....	137
Χάρτης 2: Προστατευόμενες Περιοχές.....	138
Χάρτης 3: Παραλίες του Νησιού	139
Χάρτης 4: Οικισμοί της Χίου.....	140
Χάρτης 5: Τελικές Προτεινόμενες Περιοχές.....	155
Χάρτης 6: Τελικές Λατομικές Περιοχές και Προτεινόμενη Λατομική Περιοχή της Ν.Α. Χίου	156
Χάρτης 7: Ζώνες αποκλεισμού και προτεινόμενη περιοχή Ν.Α. Χίου	157
Χάρτης 8: Τελικές Λατομικές Περιοχές, Προτεινόμενη Λατομική Περιοχή της Ν.Α. Χίου και buffer Natura	158

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες στη Λέκτορα της Σ.Α.Τ.Μ. του Ε.Μ.Π. κ. Χ. Πότσιου για την ανάθεση της παρούσας διπλωματικής εργασίας και για την πολύτιμη βοήθεια που μου παρείχε σε όλη τη διάρκεια της εργασίας αυτής. Ευχαριστώ για την καθοδήγηση και το καλό κλίμα συνεργασίας, καθώς και για την υπομονή, κατανόηση και συμπαράσταση που έδειξε στους προβληματισμούς μου.

Την Τεχνική Υπηρεσία του δήμου Χίου και Ομηρούπολης για τις πληροφορίες και τα στοιχεία που μου παρείχε. Συγκεκριμένα τον υπάλληλο του δήμου κ. Γ. Ορφανό για την ουσιαστική βοήθεια σε θέματα εύρεσης και κατανόησης στοιχείων.

Την Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου για τις πληροφορίες και τα στοιχεία που μου παρείχε. Ιδιαίτερα τον κ. Ν. Νεαμονίτη Τοπογράφο Μηχανικό και τον κ. Κ. Παρθενίδη Μηχανολόγο Μηχανικό για την ουσιαστική βοήθεια σε θέματα εύρεσης και κατανόησης δεδομένων.

Την Τεχνική Υπηρεσία της Ν.Α. Χίου για την βοήθεια τους στην εύρεση χωρικών δεδομένων και επίσης για τις πολύτιμες πληροφορίες και στοιχεία που μου έδωσαν.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω τους συναδέλφους κο Δημοσθένη Σπυράκη Πολιτικό Μηχανικό και κ. Μ. Πρατσίνη για τις πολύτιμες πληροφορίες που μου παρείχαν σχετικά με τα δεδομένα καθώς και την κα Όλγα Γενετζάκη Μηχανικό Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης για την πολύτιμη βοήθεια της στην συγγραφή του παρόντος τεύχους.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διπλωματική εργασία έχει ως αντικείμενο τη συγκρότηση ενός γεωγραφικού συστήματος πληροφοριών του Νομού Χίου, το οποίο ενσωματώνει τόσο χωρικά όσο και περιγραφικά δεδομένα, ως εργαλείου για την επίλυση προβλημάτων με χωρική διάσταση.

Τα Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών (ΓΠΣ) αποτελούν βασικό και αναπόσπαστο συστατικό του χωρικού σχεδιασμού, αφού με την βοήθεια τους μπορεί να πραγματοποιηθεί η διαχείριση και ανάλυση των δεδομένων που απαιτούνται σε μία διαδικασία λήψης απόφασης.

Το μεθοδολογικό πλαίσιο ενός ΓΠΣ είναι εισαγωγή, διαχείριση, Ανάλυση και Χαρτογραφική Απόδοση (έξοδος) σε ψηφιακό περιβάλλον των δεδομένων που σχετίζονται με τον χώρο. Ένα στάδιο, πριν την εισαγωγή των δεδομένων είναι αυτό της συλλογής τους.

Η εργασία διαρθρώνεται σε πέντε κεφάλαια.

Στο 1^ο κεφάλαιο αναλύεται η παρούσα κατάσταση του Νομού. Πιο συγκεκριμένα παρουσιάζεται αρχικά η ιστορία του και τι επιδράσεις δέχθηκε από τους διάφορους πολιτισμούς, η γεωγραφική του θέση και τα κλιματολογικά και μορφολογικά στοιχεία, η διοικητική διάρθρωση και τα δημογραφικά στοιχεία του ανά δήμο, γίνεται μια ανάλυση των τομέων της οικονομίας, γίνεται αναφορά στον κοινωνικό εξοπλισμό, αναλύεται η οικιστική ανάπτυξη του νησιού, και τέλος παρουσιάζεται το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον.

Στο 2^ο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι θεματικές ενότητες και δραστηριότητες που διερευνήθηκαν για την ξηρά. Περιγράφονται και αναλύονται για την κάθε θεματική ενότητα/δραστηριότητα οι αρμόδιοι φορείς διαχείρισης και τα χωρικά δεδομένα που χρησιμοποιούν, και παράλληλα γίνεται αναφορά στην σχετική νομοθεσία. Τέλος ακολουθεί περιγραφή της κάθε ενότητας/δραστηριότητας για την περίπτωση του Νομού της Χίου. Οι θεματικές ενότητες που ερευνήθηκαν είναι: οι χρήσεις γης, οι δήμοι και οικισμοί, οι δασικές περιοχές, το αποχετευτικό δίκτυο, η διαχείριση απορριμμάτων, το οδικό δίκτυο μεταφορών, τα λατομεία, οι αρχαιολογικοί χώροι και οι αθλητικές εγκαταστάσεις.

Στο 3^ο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι θεματικές ενότητες και δραστηριότητες που διερευνήθηκαν για την θάλασσα και την παράκτια ζώνη. Περιγράφονται και αναλύονται για την κάθε θεματική ενότητα/δραστηριότητα οι αρμόδιοι φορείς διαχείρισης και τα χωρικά δεδομένα που χρησιμοποιούν, και παράλληλα γίνεται αναφορά στην σχετική νομοθεσία. Τέλος ακολουθεί περιγραφή της κάθε ενότητας/δραστηριότητας για την περίπτωση του Νομού της Χίου. Οι θεματικές ενότητες που εξετάστηκαν και αναλύθηκαν είναι ο αιγιαλός και παραλία, τα λιμάνια, οι ιχθυοκαλλιέργειες και οι παράκτιες δραστηριότητες.

Στο 4^ο κεφάλαιο, παρουσιάζεται η διαδικασία δημιουργίας του γεωγραφικού συστήματος πληροφοριών για τον Νομό Χίου. Τα κυριότερα στάδια συγκρότησης ενός ΓΣΠ είναι η συλλογή των δεδομένων, η εισαγωγή τους σε περιβάλλον ΓΣΠ, η διαχείριση των δεδομένων, η ανάλυση και η χαρτογραφική απόδοση τους. Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται αρχικά τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από τους διάφορους φορείς, στην συνέχεια περιγράφεται η εισαγωγή και διαχείριση ανά κατηγορία χωρικών δεδομένων, ψηφιδωτά, διανυσματικά και τα προβλήματα συλλογής τους, τα περιγραφικά δεδομένα και τέλος παρουσιάζεται η χαρτογραφική τους απόδοση.

Τέλος στο 5^ο κεφάλαιο παρουσιάζεται ένα χωροταξικό πρόβλημα, αυτό της εξεύρεσης κατάλληλης περιοχής για δημιουργία λατομικής ζώνης στο νησί της Χίου τη βοήθεια των ΓΣΠ ώστε να γίνει κατανοητός ο τρόπος με τον οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί ένα τέτοιο σύστημα στην ανάλυση των δεδομένων. Το παράδειγμα που παρουσιάστηκε είχε ως στόχο να προβάλει πως ένα ΓΣΠ αποτελεί ένα βασικό και αναπόσπαστο συστατικό του χωρικού σχεδιασμού και μπορεί να βοηθήσει στην λήψη αποφάσεων.

ABSTRACT

The present diploma thesis is handling the constitution of a Geographic Information System of Chios Prefecture, which incorporates both spatial and descriptive data, as a tool for the resolution of problems with territorial dimension.

Geographic Information Systems (GIS) constitute a basic and integral component of spatial planning, considering the fact that with GIS aid, management and analysis of data, that is required in a process of decision-making, can be realized.

The methodological frame of a [GIS] is Import, Management, Analysis and Cartographic Output (exit) in a digital environment of the data that are related with space. One step before data import is that of their collection.

The present thesis is structured in five chapters.

In the 1st chapter is analyzed the present situation of the Prefecture. Specifically includes a presentation of its history and the kind of influence it accepted by the various cultures, its geographic location and the climatic and morphological elements, the administrative structure and its demographic elements per municipality. It also includes an analysis of economy sectors and of the urban growth of the island, a reference regarding the social equipment and in the end of the chapter, it is represented the natural and cultural environment of Chios.

In the 2nd chapter are presented the thematic units and activities that were investigated regarding the land. For each thematic unit/activity are described and analyzed the institutions, which are in charge of the

management, and the spatial data that they use, as well as the relative legislation. In the end a description for each unit/activity for the Chios Prefecture follows. The thematic units that were examined are; the land use, the municipalities and settlements, the forestal regions, the draining system, the waste management, the network of transports, the quarries, the archaeological sites and the athletic venues.

In the 3rd chapter are presented the thematic units and activities that were examined in reference with the sea and the coastal area. For each thematic unit/activity are described and analyzed the institutions in charge of management and the spatial data that they use, as well as the relative legislation. In the end a description for each unit/activity for the Chios Prefecture follows. The thematic units that were examined and analyzed are the seashore and beach, the harbours, the piscicultures and the coastal activities.

In the 4th chapter is presented the process of creation of the Geographic Information System for the Chios Prefecture. The main stages of a constitution of GIS are the collection of data, their import in a GIS environment, the data management, the analysis and their cartographical output. In this chapter are presented the data that were collected by the various institutions, and follows the description of their import and management per category of spatial data, (raster and vector) and their collection problems, and finally is presented their cartographic output.

Finally in the 5th chapter is presented a land-planning problem, that of the discovery of a suitable region for the placement of a quarrying zone situated on the island of Chios using GIS, so that one can understand the way a system like that can be used in data analysis. The example that was presented aimed to describe how a GIS constitutes a basic and integral element of spatial planning and how much it can help in the decision-making.

1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΧΙΟΥ

1.1 Ιστορική Αναδρομή

Οικιστής και πρώτος βασιλιάς της Χίου κατά την παράδοση, υπήρξε ο Οينوπίων, γιος του Διονύσου και της Αριάδνης που ήρθε από την Κρήτη και δίδαξε στους κατοίκους την αμπελουργία. Η κόρη του, η νύμφη Χιόνη, έδωσε το όνομα Χίος στο νησί. Υπάρχουν και οι απόψεις ότι το νησί ονομάστηκε έτσι από το Χίο, γιο του Ποσειδώνα και ότι το όνομα προέρχεται από τους Φοίνικες και σημαίνει στη Συριακή γλώσσα τη μαστίχα.

Τα αρχαιολογικά ευρήματα στο Αγ. Γάλας και στο Εμπορείο δείχνουν ότι το νησί κατοικείται από το 6.000 π.Χ. Η θέση του νησιού στο δρόμο προς τον Εύξεινο Πόντο και τη Μεσόγειο, στην οποία οι Χιώτες δραστηριοποιούνται από τον 8ο π.Χ. αιώνα, υπήρξε καθοριστική στην ανάπτυξη του και τα χιακά αγγεία και νομίσματα συναντώνται σ' ολόκληρη τη Μεσόγειο. Μεγάλα κέρδη απέφερε το διαμετακομιστικό εμπόριο, οι Χιώτες όμως εμπορεύονταν και τα δικά τους γεωργικά και βιοτεχνικά προϊόντα μεταξύ των οποίων η μοναδική μαστίχα και το κρασί.

Τον 6ο π.Χ. αιώνα η Χίος ήταν μία μεγάλη πόλη, και φαίνεται ότι ήδη από τότε οι Χιώτες είχαν εδραιώσει μία τυπική μορφή της ελληνικής πόλης - κράτους με πολιτική σταθερότητα και ευημερία. Αποτέλεσμα των ευνοϊκών αυτών συνθηκών ήταν η άνθηση των γραμμάτων και η Χίος διεκδικεί την πατρότητα του κορυφαίου των ποιητών, του Ομήρου, καθώς και η ακμή των τεχνών με τη φημισμένη σχολή μαρμαρογλυπτικής.

Κατά την ιωνική επανάσταση η Χίος συμμετείχε στη ναυμαχία της Λάδης (494 π.Χ.), όπου ηττήθηκαν οι Έλληνες και ακολούθησε καταστροφή της Χίου από τους Πέρσες. Μετά τη νίκη των Ελλήνων στη ναυμαχία της Μυκάλης (479 π.Χ.) η Χίος απελευθερώθηκε και συμμετείχε στην Αθηναϊκή συμμαχία. Ακολούθησε ο Πελοποννησιακός πόλεμος (431-404 π.Χ.) κατά τον οποίο οι Χιώτες αρχικά πολέμησαν στο πλευρό των Αθηναίων, αλλά μετά την καταστροφή των τελευταίων στη Σικελία αποστάτησαν και τάχθηκαν με τους Σπαρτιάτες. Εντάχθηκαν στη Β' Αθηναϊκή Συμμαχία (377 π.Χ.) και παρά τη νέα αποστασία τους συμπαρατάσσονται με τους Αθηναίους ενάντια στο Φίλιππο της Μακεδονίας. Το 334 π.Χ. τελικά η Χίος θα περάσει στην κυριαρχία των Μακεδόνων.

Το 2^ο αι. π.Χ., κατά το Β' Μακεδονικό Πόλεμο, η Χίος συντάσσεται στο πλευρό των Ρωμαίων, και εναντιώνεται στους Μακεδόνες. Οι σύμμαχοι Ρωμαίοι την κηρύσσουν ελεύθερη και της παραχωρούν προνόμια. Η Χίος παρέμεινε αυτόνομη ως το 70 π.Χ., οπότε και εντάχθηκε στη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, αποτελώντας τμήμα της Επαρχίας των νήσων του Αιγαίου.

Η παλαιοχριστιανική περίοδος στο νησί είναι μια εποχή για την οποία τα στοιχεία είναι περιορισμένα. Η παράδοση αναφέρει ότι ο Απόστολος Παύλος

έμεινε στη Χίο για μια μέρα, κατά την επιστροφή από την τρίτη περιοδεία του.

Κατά τη διάρκεια του 7^{ου} αι. Άραβες πειρατές λυμαίνονται τα παράλια του νησιού, καταστρέφοντας τους οικισμούς και τρομοκρατώντας τους κατοίκους.

Η Χίος αναπτύσσεται μετά τον 9^ο αι. και ιδιαίτερα τον 11^ο αι., εποχή του βυζαντινού αυτοκράτορα Κωνσταντίνου Θ' Μονομάχου. Ο ίδιος οικοδομεί και τη Νέα Μονή, που αποτέλεσε ένα σημαντικό θρησκευτικό ίδρυμα και παράλληλα τον μεγαλύτερο γαιοκτήμονα και την ισχυρότερη οικονομική μονάδα του νησιού για πολλούς αιώνες.

Η ακμή της Χίου κατά την περίοδο αυτή φθάνει στο υψηλότερο σημείο της, όταν για μία περίοδο γίνεται και πρωτεύουσα του ναυτικού θέματος του Αιγαίου.

Το 1307, ο αυτοκράτορας του Βυζαντίου Ανδρόνικος Παλαιολόγος, παραχωρεί με συμφωνία τη Χίο στο Γενουάτη Benedetto Zaccaria, ο οποίος αναδιοργανώνει το νησί. Ο Zaccaria δεν τηρεί τους όρους της συμφωνίας, και οι Βυζαντινοί ανακαταλαμβάνουν τη Χίο.

Οι Γενουάτες κατέλαβαν για άλλη μια φορά το νησί με νέα συμφωνία, το

1346 και σ' αυτούς οφείλεται η διαμόρφωση του οικονομικού και χωροταξικού σχεδιασμού της Χίου των νεότερων χρόνων. Οργανώνεται η αγροτική οικονομία με αιχμή τα εσπεριδοειδή και τη μαστίχα και αναπτύσσεται η οικονομία του μεταξιού σε όλα τα στάδια της παραγωγής. Σχηματίζεται το δίκτυο των οικισμών και των οχυρωματικών εγκαταστάσεων που περιλαμβάνουν κάστρα, καστέλια ή πύργους, βίγλες και οχυρωμένα καστροχώρια.

Από το 1566 το νησί περιέρχεται στην τουρκική κυριαρχία για σχεδόν 350 χρόνια. Οι Τούρκοι παραχώρησαν πολλά προνόμια και η οικονομία ακμάζει, καθώς και οι τέχνες και τα γράμματα. Το 1792 ιδρύεται η φημισμένη Σχολή της Χίου με βιβλιοθήκη και τυπογραφείο. Κατά την περίοδο αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική η συμμετοχή της Χίου στις διεργασίες του Ελληνικού Διαφωτισμού. Οι Χιώτες Ευστράτιος Αργέντης και Αντώνιος Κορωνιός θυσιάζουν στο πλευρό του Ρήγα Φεραίου, υπέρ της Ελληνικής Επανάστασης, το 1798. Η Χίος συμμετέχει ενεργά και στη Φιλική Εταιρεία, που ιδρύεται το 1814. Παράλληλα ενισχύονται και αναπτύσσονται οι διαχρονικές εμπορικές σχέσεις της Χίου με τα Μικρασιατικά παράλια και ιδιαίτερα τη Σμύρνη.

Η ακμή σταματά το 1822, όταν η Χίος επαναστάτησε και οι Τούρκοι κατάστρεψαν ολοκληρωτικά το νησί. Τον ίδιο χρόνο ο Κ. Κανάρης ανατινάζει την τουρκική ναυαρχίδα στο λιμάνι της Χίου. Με το ξέσπασμα του Α' Βαλκανικού πολέμου, η Χίος τελικά ελευθερώνεται κι ενώνεται με την Ελλάδα στις 11 Νοεμβρίου του 1912.

Μετά την προσάρτησή της στην Ελλάδα, η Χίος αγωνίζεται να ακολουθήσει τη γενική πορεία του κράτους. Στον Πρώτο Διωγμό, το 1914, δέχεται κύμα προσφύγων από τη Μικρά Ασία, που πληθαίνουν μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή του 1922.

Στην ανασύνταξη του στρατού της Χίου, καθοριστικό ρόλο έπαιξε η προσφορά του Συνταγματάρχη Νικολάου Πλαστήρα.

Στο Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, το νησί γνωρίζει και τη γερμανική κατοχή. Οι Γερμανοί καταλαμβάνουν τη Χίο στις 4 Μαΐου 1941. Μεγάλο τμήμα του λαού της Χίου συμμετέχει ενεργά στην Εθνική Αντίσταση με αντιπροσωπευτικότερη στιγμή τη μάχη της Κυδιάντας. Η γερμανική κατοχή τελικά λήγει το Σεπτέμβριο του 1944. Στα χρόνια που ακολούθησαν τον εμφύλιο πόλεμο αναπτύσσεται το δεύτερο κύμα μετανάστευσης προς τις ΗΠΑ και την Αυστραλία.

1.2 Περιγραφή του Ν. Χίου

1.2.1 Έκταση και προσδιορισμός θέσης του Νομού Χίου

Ο Νομός Χίου είναι ένας από τους 51 νομούς της Ελλάδας και ανήκει στην περιφέρεια Βορείου Αιγαίου.

Είναι νησιωτικός νομός και περιλαμβάνει τα νησιά Χίο, Οινούσες και Ψαρά που βρίσκονται στο Βορειοανατολικό Αιγαίο κοντά στα παράλια της Τουρκίας. Απέχει ελάχιστα από τις ακτές της Μικράς Ασίας, μόλις 3,5 ναυτικά μίλια από το ακρωτήριο Πούντα ως τη χερσόνησο της Ερυθραίας στο ύψος του Τσεσμέ. Η Χίος είναι το μεγαλύτερο νησί του νομού, πέμπτο σε μέγεθος νησί της Ελλάδας μετά την Κρήτη, την Εύβοια, τη Ρόδο και τη Λέσβο και απέχει από τον Πειραιά 153 ναυτικά μίλια (περίπου 8 ώρες ακτοπλοϊκώς) με γεωγραφικές συντεταγμένες 38° 21' N, 26° 08' E και έκταση 842 τ. μ. Μαζί με τα Ψαρά, τις Οινούσες και τα γύρω μικρότερα νησάκια, φτάνει τα 904 τ. χιλ. Το μήκος της είναι 44 και το πλάτος της 24 χμ. Η ακτογραμμή της φθάνει τα 213 χμ. Πρωτεύουσα είναι η πόλη της Χίου, γνωστή και σαν Χώρα.

Εικόνα 1: Χάρτης Ελλάδας

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Η νήσος **Ψαρά** βρίσκεται βορειοδυτικά της νήσου Χίου. Έχει έκταση 40 τετραγωνικά χιλιόμετρα και το μήκος των ακτών της είναι 45 χιλιόμετρα.

Οι **Οινούσσες** είναι ένα σύμπλεγμα βραχονησίδων του ανατολικού Αιγαίου, συνολικής έκτασης 14 τ. χιλιομέτρων, που ανήκουν στο νομό Χίου και βρίσκονται σε γεωγραφική εγγύτητα με τα παράλια της μικρασιατικής χερσονήσου της Ερυθραίας και απέχουν 9 ναυτ. μιλια από την πόλη της Χίου.

1.2.2 Κλιματολογικές Συνθήκες της περιοχής μελέτης

Το κλίμα της Χίου είναι εύκρατο-μεσογειακό. Είναι από τις περιοχές της Ελλάδας με την περισσότερη ηλιοφάνεια κατά τη διάρκεια του έτους. Οι χειμώνες είναι ήπιοι, δροσεροί και ζεστοί, με τα φαινόμενα του χιονιού, του παγετού και του χαλαζιού ιδιαίτερα σπάνια. Τα καλοκαίρια είναι ξηρά και ζεστά, με όχι συχνές βροχοπτώσεις. Τα μετέμια, οι βόρειοι-βορειοανατολικοί άνεμοι, που πνέουν κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, δεν αφήνουν τη θερμοκρασία να ανέβει πάνω από τους 29ο C, κάνοντας σπάνιους τους καύσωνες.

1.2.3 Μορφολογία - Καλλιέργειες, Προϊόντα

1.2.3.1 Μορφολογία

Η μορφολογία του νησιού χαρακτηρίζεται ορεινή έως λοφώδης, με μικρό ποσοστό της έκτασης του να καταλαμβάνεται από πεδινές, επίπεδες, προσχωσιγενείς εκτάσεις. Η μεγαλύτερη πεδινή έκταση βρίσκεται νότια της

πόλης της Χίου, ενώ άλλες μικρότερες εκτάσεις αναπτύσσονται στο νότιο κυρίως τμήμα του νησιού. Στα βόρεια της Χίου δεσπόζει η μικρή οροσειρά Πεληναίο, με ψηλότερη κορυφή τον Άγιο Ηλία (1.297 μ.). Άλλες κορυφές είναι ο Προβατάς (837 μ.), ο Κοχλίας (700 μ.), το Λεπρό (650 μ.) και το Λίπος (600 μ.).

Η μορφολογία της Χίου διαμορφώνεται από τη λιθολογική και τεκτονική δομή της. Ο ρηγματογόνος ιστός φαίνεται ότι έχει επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό την ανάπτυξη των κοιλάδων και τη διαμόρφωση του υδρογραφικού δικτύου. Σε όλη σχεδόν την έκταση του νησιού παρατηρούμε μεγάλες κοιλάδες με έντονη κατά βάθος διάβρωση. Η επίδραση της λιθολογίας είναι εμφανής στο μέγεθος του διαμελισμού και στην πυκνότητα του υδρογραφικού δικτύου. Εκεί που επικρατούν τα κλασικά, παλαιοζωικά πετρώματα, η πυκνότητα του υδρογραφικού δικτύου είναι πολύ μεγαλύτερη από αυτή του υδρογραφικού που διαμορφώνεται στα ανθρακικά πετρώματα.

Ποταμοί δεν υπάρχουν στο νομό. Μόνο μικροί χείμαρροι και ρέματα με μικρό μήκος.

1.2.3.2 Καλλιέργειες - Προϊόντα

Μαστίχα

Αν υπήρχε σήμα κατατεθέν για τη Χίο, αυτό σίγουρα θα ήταν το μαστιχόδεντρο. Δέντρο αειθαλές, ανήκει στην οικογένεια Pistachia, φτάνει τα 2-3 μέτρα ύψος και η παραγωγή της μαστίχας ξεκινά από τον 5ο με 6ο χρόνο ζωής του σχοίνου, όπως ονομάζουν οι ντόπιοι το μαστιχόδεντρο. Ευδοκίμει μόνο σε 21 χωριά της Νότιας Χίου, τα Μαστιχοχώρια.

Η παλαιότερη αναφορά στη μαστίχα ανάγεται στον Ηρόδοτο, τον 5ο αιώνα π.Χ. Στην Αρχαία Ελλάδα χρησιμοποιούσαν τη μαστίχα ως φάρμακο για το στομάχι κυρίως αλλά και ως λευκαντικό των δοντιών και αν το καλοσκεφτεί κανείς η μαστίχα ήταν η μοναδική τοίχλα στους αρχαίους χρόνους!

Η μαστίχα έχει πληθώρα ιδιοτήτων και χρήσεων. Απορροφά τη χοληστερόλη, είναι αντιβακτηριδιακή, συμβάλει στην αντισηψία του στόματος και την πέψη, δυναμώνει τα ούλα, επουλώνει πληγές και πρόσφατα, αποδείχτηκε πλέον και επιστημονικά ότι ενεργεί κατά του έλκους και του καρκίνου του στομάχου. Πέρα από τις φαρμακευτικές της ωστόσο ιδιότητες η μαστίχα διαπρέπει και στην ποτοποιία (λικέρ μαστίχας και μαστικάτο ούζο), τη ζαχαροπλαστική (μπισκότα και παγωτά μαστίχας, υποβρύχιο γλυκό) και τη μαγειρική. Χρησιμοποιείται επίσης ως βασικό συστατικό σε οδοντόκρεμες, σαμπουάν, καλλυντικά, αρώματα, λιβάνια, βερνίκια και αλλού, σε επεξεργασμένη και διαφορετική κατά περίπτωση μορφή.

Ούζο

Το Χιώτικο ούζο τυποποιείται πρώιμα και παίζει κυρίαρχο ρόλο στην κοινωνική ζωή του νησιού, συνοδεύει την τελετουργία του τραπέζιου σαν ποτό προϋπάντησης, χαιρετισμού και ορεκτικό. Παράλληλα συνηθίζεται να συνοδεύει θαλασσινά και ψάρι.

Κοιτίδα μπαχαρικών και αρωμάτων η Χίος, παράγει ένα ελαφρύ και γλυκόπιτο ούζο, βασισμένο στο κλασικό γλυκάνισο σε φόντο μάραθου και κόλιανδρου αλλά και της μοναδικής μαστίχας, ανάλογα με τη συνταγή.

Σαφώς διαχωρισμένο από το τοπικό τσίπουρο, τη σούμα, που παράγεται από σύκα, το Χιώτικο ούζο συνεχίζει να αποστάζεται κατά μεγάλο ποσοστό στους μικρούς χάλκινους άμβυκες -καζάνια των πατροπαράδοτων οικογενειακών βιοτεχνιών.

Εσπεριδοειδή

Ο χαρακτηρισμός "μυροβόλος", καμία έκπληξη δεν προκαλεί στον επισκέπτη, αφού τα αρώματα του Κάμπου τον αγγίζουν από την πρώτη κιόλας στιγμή που θα ξεκινήσει την περιήγησή του στον πράσινο πυρήνα του νησιού. Η καλλιέργεια των εσπεριδοειδών αποτέλεσε άλλη μια από τις καινοτομίες που εισήγαγαν οι κατακτητές Γενοβέζοι (1348-1566).

Αφού διαπίστωσαν ότι τα αειθαλή αυτά δέντρα είχαν τη δυνατότητα να ευδοκιμήσουν, ξεκίνησαν την εισαγωγή τους από την Ανατολή και με ζήλο προώθησαν την καλλιέργειά τους σε περιοχές απάγκιες και με πολλά νερά. Μια τέτοια περιοχή ήταν και ο Κάμπος, ο οποίος μεταβλήθηκε πολύ γρήγορα σε έναν απέραντο πορτοκαλεώνα.

Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο ο επισκέπτης που περιηγείται μέσα στους δαιδαλώδεις δρόμους του Κάμπου δεν μπορεί παρά να ταξιδέψει μέσα στα περιβόλια με μόνους οδηγούς την όσφρηση και τη φαντασία, αφού οι καλλιέργειες περιβάλλονται από ογκώδεις πετρόκτιστους μαντρότοιχους, σκοπός των οποίων είναι η προστασία από τους νοτινούς ανέμους και το κρύο που καταστρέφουν τα δέντρα.

Γλυκά του κουταλιού

Γνωστή από την αρχαιότητα για την εξαιρετική ποιότητα των προϊόντων της, η Χίος παράγει άφθονα και ποικίλα φρούτα εποχής.

Το σταφύλι και τα σύκα υπήρξαν η βάση αυτής της ποικιλίας, στα οποία προστέθηκαν σταδιακά τα αμύγδαλα, τα φιστίκια, τα καρύδια, τα μήλα, τα κυδώνια, τα βύσσινα, τα κεράσια και, τελευταία, τα εσπεριδοειδή, δηλαδή τα νεράντζια, τα περίφημα χιώτικα μανταρίνια, τα πορτοκάλια, τα περγαμόντα, τα κίτρα κ.ά.

Πολλές μέθοδοι διατήρησης εφαρμόστηκαν με σκοπό την όσο το δυνατό μακρύτερη χρονική περίοδο κατανάλωσης των καρπών. Η ασφαλέστερη και απλούστερη μέθοδος ανεδείχθη ο βρασμός και η μετέπειτα συντήρηση σε κάποιας μορφής σιρόπι. Ανάλογα με τα βότανα, τα μπαχαρικά ή άλλες ουσίες

που προστίθενται στο νερό του βρασιμού, εξελίχθηκαν και οι διάφορες συνταγές.

Το γλυκό της Μαστίχας

Η Χιώτικη μαστίχα, παγκόσμια αποκλειστικότητα του νησιού, μαζί με τη ζάχαρη δημιούργησε το γλυκό του κουταλιού Μαστίχα, μια διαφορετική και αρωματική μορφή βανίλιας, το γνωστό "υποβρύχιο".

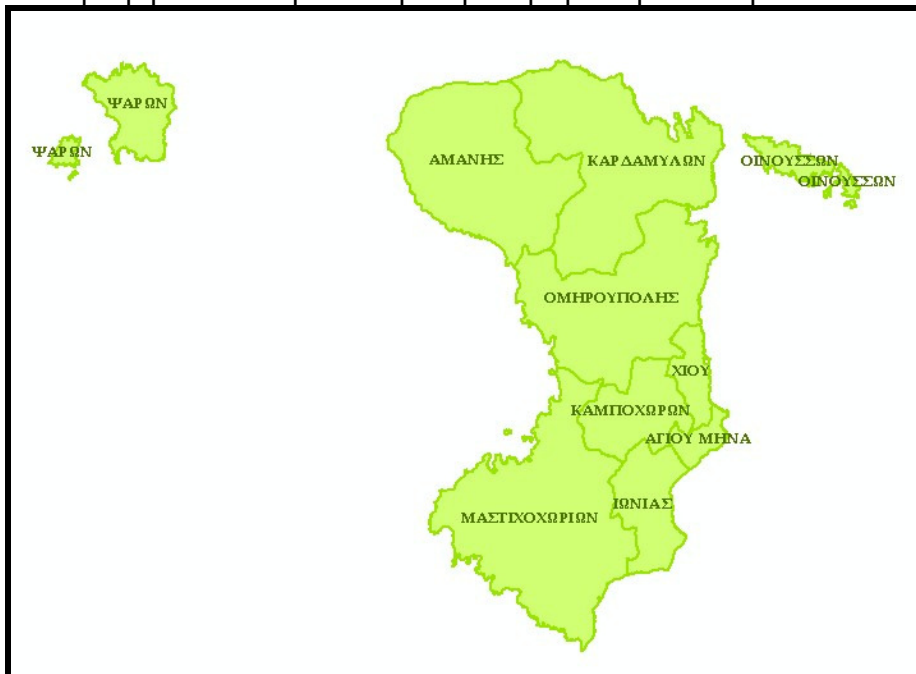
Η μαστίχα αυτή, από τον περασμένο αιώνα διαδόθηκε ως γλυκό υποδοχής στα μεγαλοαστικά σπίτια της Ελληνικής διασποράς και κυρίως στην Κωνσταντινούπολη, όπου με το όνομα "Άσπρο Γλυκό" συνεχίζει και σήμερα να είναι το επίσημο γλυκό του Πατριαρχείου.

Άλλα τοπικά προϊόντα

κρασί
αρωματικά φυτά
χιώτικο γάλα και τα προϊόντα του
αναψυκτικά
παστελαριές
παστέλια
λουκούμια
μέλι
μακαρόνια χερίσια (χειροποίητα)

1.3 Διοικητική Διάρθρωση και Δημογραφικά στοιχεία νομού Χίου

Ο νομός Χίου διαιρείται διοικητικά σε δέκα δήμους εκ των οποίων οι δυο, των Οινουσσών και των Ψαρών αποτελούνται από σύμπλεγμα νησίδων. Στον παρακάτω χάρτη φαίνεται η διοικητική διάρθρωση του νομού.

Εικόνα 2: Χάρτης Χίου – Διοικητική Διαίρεση

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται ο πληθυσμός, η πυκνότητα (κατ/Km²) και η έκταση ανά δήμο.

Δήμοι του Νομού				
Δήμος	Έδρα Δήμου	Πληθυσμός (Απογραφή 2001)	Έκταση (Km ²)	Πυκνότητα (κατ/Km ²)
Νομός Χίου	Χίος	53.408	904,230	59,06
Χίου	Χίος	23.779	22,823	1041,89
Ομηρούπολης	Βροντάδος	7.335	155,015	47,31
Καρδαμύλων	Καρδάμυλα	2.920	182,480	16,00
Μαστιχοχωρίων	Πυργί	4.744	211,687	22,41
Αγίου Μηνά	Θυμιάνα	2.686	13,049	205,84
Αμανής	Βολισσός	2.668	158,392	16,84
Ιωνίας	Καλλιμασιά	4.650	48,272	96,33
Καμποχώρων	Χαλκειός	3.154	50,571	62,37
Οινουσσών	Οινούσσεσ	1.050	17,427	60,25
Ψαρών	Ψαρά	422	44,511	9,48

Πίνακας 1: Δήμοι του νομού και πληθυσμιακά στοιχεία

Πηγή: ΕΣΥΕ

Από τα στοιχεία του πίνακα παρατηρούμε ότι η πυκνότητα σε τέσσερεις δήμους υπολείπεται σημαντικά πολύ της μέσης πυκνότητας του νομού, τρεις

ακολουθούν την πυκνότητα του νομού ενώ τρεις έχουν πυκνότητα σημαντικά πιο μεγάλη από αυτή του νομού και μάλιστα ο δήμος Χίου έχει παρά πολύ μεγάλη διαφορά. Αυτό που προκύπτει από τα στοιχεία αυτά είναι ότι η μεγαλύτερη συγκέντρωση πληθυσμού παρατηρείται στη Χώρα του νομού (Δήμος Χίου) και αμέσως και στους δύο δήμους νότια της Χώρας στα ανατολικά παράλια.

Δημοτικά Διαμερίσματα των Δήμων

Δήμος Χίου

Ο Δήμος Χίου περιλαμβάνει 1 Δημοτικό Διαμέρισμα:

- Δ.Δ. Χίου (Χίος)

Δήμος Αγίου Μηνά

Ο Δήμος Αγίου περιλαμβάνει 2 Δημοτικά Διαμερίσματα:

- Δ.Δ. Θυμιανών (Θυμιανά, Αγία Ερμιόνη, Καρφάς, Κεραμειά, Λευκωνία, Μονή Αγίου Κωνσταντίνου Φραγκοβουνίου, Πλάκα)
- Δ.Δ. Νεοχωρίου (Νεοχώρι, Μονή Αγίου Μηνά, Παραλία Αγίας Φωτεινής)

Δήμος Αμανής

Ο Δήμος Αμανής περιλαμβάνει 15 Δημοτικά Διαμερίσματα:

- Δ.Δ. Βολισσού (Βολισσός, Κοσκινάς, Λήμνος, Λιμιά, Μαναγρός, Μονή Αγίας Μαρκέλλας, Σκαριώτης, Χωρή)
- Δ.Δ. Αγίου Γάλακτος (Αγιο Γάλα)
- Δ.Δ. Διευχών (Διευχά, Κατάβασις)
- Δ.Δ. Κεράμιου (Κέραμος, Αγιάσματα)
- Δ.Δ. Κουρουνίων (Κουρούνια, Εγρήγορος)
- Δ.Δ. Λεπτοπόδων (Λεπτόποδα, Αγιάσματα)
- Δ.Δ. Μελανιού (Μελανιός)
- Δ.Δ. Νέας Ποταμιάς (Νέα Ποταμιά)
- Δ.Δ. Νενητουρίων (Νενητούρια, Κοσμάδος)
- Δ.Δ. Παρπαριάς (Παρπαριά, Άγιος Ισίδωρος)
- Δ.Δ. Πιραμάς (Πιραμά)
- Δ.Δ. Πισπιλούντος (Πισπιλούντα)
- Δ.Δ. Τρυπών (Τρύπες, Εζούσα)
- Δ.Δ. Φυτών (Φυτά, Κηπουριές)
- Δ.Δ. Χαλάνδρων (Χάλανδρα, Αφροδίσια)

4 Δήμος Ιωνίας

Ο Δήμος Ιωνίας έγινε μετά την ενοποίηση των Δήμων Ανεμώνας και Ιωνίας. Έχει πληθυσμό 4.650 κατοίκους (Απογραφή 2001) και έκταση 48.272 στρέμματα. Έδρα του Δήμου είναι η Καλλιμασιά και περιλαμβάνει τα εξής 11 Δημοτικά Διαμερίσματα:

- Δ.Δ. Καλλιμασιάς (Καλλιμασιά, Άγιος Αιμιλιανός, Βουδότοπος, Μονή Παναγίας Κοιμήσεως Πλακιδιωτίσσης, Μονολιά)
- Δ.Δ. Βουνού (Βουνό, Άγιος Ιωάννης, Λιλικάς)
- Δ.Δ. Έξω Διδύμας (Έξω Διδύμα)
- Δ.Δ. Θολοποταμίου (Θολοποτάμι, Σκλαβιά)
- Δ.Δ. Καταρράκτου (Καταρράκτης)
- Δ.Δ. Κοινής (Κοινή)

- Δ.Δ. Μέσα Διδύμας (Μέσα Διδύμα, Μονή Αγίας Ματρώνης Χαλάνδρων)
- Δ.Δ. Μυρμηγκίου (Μυρμήγκι)
- Δ.Δ. Νενήτων (Νένητα, Βοκαριά, Γρίδια, Μονή Ταξιαρχών)
- Δ.Δ. Παγίδος (Παγίς)
- Δ.Δ. Φλατσίων (Φλάτσια, Νεκτά)

Δήμος Καμποχώρων

Ο Δήμος Καμποχώρων περιλαμβάνει τα εξής 7 Δημοτικά Διαμερίσματα:

- Δ.Δ. Χαλκείου (Χαλκείον)
- Δ.Δ. Αγίου Γεωργίου Συκούση (Αγιος Γεώργιος Συκούσης)
- Δ.Δ. Βαβιλών (Βαβίλοι)
- Δ.Δ. Βασιλεωνοίκου (Βασιλεώνικο)
- Δ.Δ. Βερβεράτου (Βερβεράτο)
- Δ.Δ. Δαφνώνος (Δαφνώνας)
- Δ.Δ. Ζυφιά (Ζυφιάς)

Δήμος Καρδαμύλων

Ο Δήμος Καρδαμύλων περιλαμβάνει 6 Δημοτικά Διαμερίσματα:

- Δ.Δ. Καρδαμύλων (Καρδάμυλα, Αμπελος, Βλυχάδα, Γιόσσανας, Γλαστριά (νησίδα), Δελφίни, Μαργαρίτι (νησίδα), Μάρμαρο, Ναγός, Πυργιά, Σαρακηνόπετρα (νησίδα), Στροβίλι (νησίδα))
- Δ.Δ. Αμάδων (Αμάδες, Κέρτης (νησίδα), Παραλία Αμάδων)
- Δ.Δ. Βίκι (Βίκι, Κεραμός)
- Δ.Δ. Καμπιών (Καμπιά)
- Δ.Δ. Πιτυούντος (Πιτυούς)
- Δ.Δ. Σπαρτούντος (Σπαρτούντα)

Δήμος Μαστιχοχωρίων

Ο Δήμος Μαστιχοχωρίων περιλαμβάνει 9 Δημοτικά Διαμερίσματα:

- Δ.Δ. Πυργίου (Πυργί, Βενέτικο (νησίδα), Δότια, Εμπορείος, Καρύντα, Μονή Αγίου Γεωργίου, Πελαγόνησος (νησίδα))
- Δ.Δ. Αρμολίων (Αρμόλια)
- Δ.Δ. Βέσσης (Βέσσα)
- Δ.Δ. Ελάτας (Ελάτα, Άγιος Στέφανος (νησίδα))
- Δ.Δ. Καλαμωτής (Καλαμωτή, Αλμυρός, Κώμη)
- Δ.Δ. Λιθίου (Λιθί, Λιμένας Λιθίου)
- Δ.Δ. Μεστών (Μεστά, Καλόγερος (νησίδα), Λιμένας, Μερικούντα, Νησάκι (νησίδα), Τραχύλια)
- Δ.Δ. Ολύμπων (Ολύμποι)
- Δ.Δ. Πατρικών (Πατρικά)

Δήμος Οινουσσών

Ο Δήμος Οινουσσών περιλαμβάνει 1 Δημοτικό Διαμέρισμα:

- Δ.Δ. Οινουσσών (Οινούσες, Άγιος Παντελεήμων (νησίδα), Αρχοντόνησο (νησίδα), Ασπρολαθρόκαμπος (νησίδα), Βάτος (νησίδα), Γάδρος (νησίδα), Γαϊδουρόνησος (νησίδα), Κάστρον, Μαλλιαρόπετρα (νησίδα), Μονάφτης (νησίδα), Νησί Παναγιάς (νησίδα), Νησί Πίττας (νησίδα), Παπαποντικάδικο (νησίδα), Πασάς (νησίδα), Πατερόνησο (νησίδα), Ποντικονήσι (νησίδα), Πρασονήσια (νησίδα), Σάντα Παναγιά (νησίδα))

Δήμος Ομηρούπολης

Ο Δήμος Ομηρούπολης περιλαμβάνει 7 Δημοτικά Διαμερίσματα:

- Δ.Δ. Βροντάδου (Βροντάδος, Άγιος Δημήτριος, Αγία Παρασκευή, Αίπος, Μονή Αγίου Στεφάνου, Μονή Μυρσινιδίου)
- Δ.Δ. Ανάβατου(Ανάβατος)
- Δ.Δ. Αυγώνυμων (Αυγώνυμα)
- Δ.Δ. Καρυών (Καρυές, Μονή Αγίου Μάρκου, Μονή Αγίων Πατέρων, Νέα Μονή)
- Δ.Δ. Λαγκάδας (Λαγκάδα, Άγιος Στέφανος, Αγρελωπός)
- Δ.Δ. Σιδηρούντος (Σιδηρούντα)
- Δ.Δ. Συκιάδας (Συκιάδα, Παντουκίος)

10 Δήμος Ψαρών

Ο Δήμος Ψαρών περιλαμβάνει 1 Δημοτικό Διαμέρισμα:

- Δ.Δ. Ψαρών (Ψαρά, Άγιο Νικολάκη (νησίδα), Αντίψαρα (νησίδα), Λακαλιό (νησίδα), Κάτω Νησί (νησίδα), Μονή Κοιμήσεως της Θεοτόκου)

1.4 Οικονομική Δραστηριότητα

Η σημερινή Χίος αποτελεί ένα τόπο όπου συνυπάρχουν ζωντανές όλες οι παράμετροι που διαμόρφωσαν τη φυσιογνωμία της μέσα από τη μακραίωνη ιστορία της. Η εμπορική δραστηριότητα των αρχαϊκών χρόνων και η διαχρονική σχέση με τη Σμύρνη και τα μικρασιατικά παράλια έχουν σαν σύγχρονες απολήξεις το περίφημο χιώτικο εμπορικό δίκτυο του 19ου αιώνα και τη σημερινή κυριαρχία στη παγκόσμια ναυτιλία. Η Ομηρική παράδοση δημιουργεί ένα συνεχές πνευματικό υπόβαθρο που σηματοδοτείται από φυσιογνωμίες όπως του Λέοντα Αλάτιου ή του Αδαμάντιου Κοραή αλλά και από τις παρουσίες εθνικής εμβέλειας στο χώρο της νεότερης λογοτεχνίας και σύγχρονης διανόησης. Τα περίφημα χιακά εργαστήρια γλυπτικής των κλασσικών χρόνων εγκαινίασαν μία πορεία στο πεδίο των τεχνών με σταθμούς – ορόσημα της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως τα Ψηφιδωτά της Νέας Μονής, οι μοναδικές εκφάνσεις της εφαρμοσμένης τέχνης της αρχιτεκτονικής, όπως το οικιστικό σύνολο του Κάμπου. Η τοπική παραγωγή διέθετε πάντοτε διακεκριμένα στοιχεία: ξεκινώντας από την τοπική ποικιλία μανταρινιών περνάμε στον πανάρχαιο Αριούσιο οίνο και καταλήγουμε στην παγκόσμια αποκλειστικότητα της Μαστίχας, ισχυρότερη σήμερα από ποτέ. Από τη μία πλευρά λοιπόν η σημερινή Χίος είναι ένας τόπος που συντίθεται από μοναδικότητες πολυτελείας : Όμηρος – μαστίχα – ναυτιλία. Από την άλλη ακολουθεί την κοινή πορεία της ελληνικής περιφέρειας. Η περιγραφή των οικονομικών δραστηριοτήτων παρέχει τα απαραίτητα δεδομένα για το σχηματισμό μίας βασικής εικόνας της σύγχρονης πραγματικότητας.

1.4.1 Πρωτογενής τομέας

Γεωργία

Στη Χίο η γεωργική γη αποτελεί μικρό μέρος της συνολικής έκτασης, επίσης οι αγροτικές εκμεταλλεύσεις της παρουσιάζουν το μεγαλύτερο κατακερματισμό εντός της περιφέρειας.

Το μεγαλύτερο ποσοστό της γεωργικής γης της Χίου είναι αρδεύσιμο. Τα εγγειοβελτιωτικά έργα στο νησί δεν συνοδεύονται από οργανωμένα δίκτυα αρδευτικών, στραγγιστικών, αποχετευτικών και οδικών έργων. Κατά καιρούς, έχουν διανοικτεί γεωτρήσεις για λογαριασμό των Δήμων και Κοινοτήτων ή και ιδιωτών, που χρησιμοποιούνται για την ύδρευση των κατοίκων ή την άρδευση των καλλιεργειών, κυρίως των εσπεριδοειδών και των κηπευτικών.

Οι βοσκότοποι ανήκουν κατά το 1/3 στους ιδιώτες και κατά τα 2/3 στους Δήμους και τις Κοινότητες. Οι περισσότερες αγροτικές ιδιοκτησίες προέρχονται από κληρονομίες και λίγες από αγοραπωλησίες. Ο τεμαχισμός των ιδιοκτησιών είναι πολύ μεγάλος. Η αγρανάπαυση εμφανίζεται στο 1/3 των καλλιεργούμενων εκτάσεων, λόγω της μικρής απόδοσης των μη αρδευόμενων καλλιεργειών, συνέπεια της μείωσης των βροχοπτώσεων και της ασύμφορης πολλές φορές εκμετάλλευσής τους.

Από τις καλλιέργειες, τη μεγαλύτερη έκταση καταλαμβάνουν οι ελιές, ακολουθούν τα μαστιχόδενδρα, τα κτηνοτροφικά φυτά, τα εσπεριδοειδή, το σιτάρι, τα λοιπά όσπρια, το κριθάρι και τα κηπευτικά. Ακολουθούν οι πατάτες, τα γρασίδια και οι υπόλοιπες καλλιέργειες με μικρότερα ποσοστά.

Στον πίνακα που ακολουθεί, παρατίθενται οι χρήσεις αγροτικής γης για το νομό.

Περιοχή	Χρησιμοποιούμενη γεωργική έκταση	ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΕΙΔΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ						
		Ετήσιες καλλιέργειες	Δενδρώδεις καλλιέργειες	Αμπέλια & σταφιδάμπελα	Μόνιμα λιβάδια & βοσκότοποι	Αγρανάπαυσεις	Λοιπές Εκτάσεις Οικογενειακοί λαχανόκηποι	Φυτώρια δένδρων άλλες φυτείες
Νόμος Χίου	204 516.6	13 515.5	107402,4	1 157.7	77 522.6	3 468.5	1 439.1	10.8

Πίνακας 2: Εκτάσεις γης κατά είδος καλλιέργειας (εκτάσεις σε στρέμματα)
Πηγή: ΕΣΥΕ, Βασική έρευνά διάρθρωσης γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων (Απογραφή Γεωργίας-Κτηνοτροφίας έτους 1999/2000)

Μαστίχα

Τα μαστιχόδενδρα φύονται στη νότια Χίο και καταλαμβάνουν περίπου το 1/3 της καλλιεργήσιμης έκτασης του νησιού. Η παραγωγή της μαστίχας είναι εξαιρετικά επικερδής, αφού αποτελεί τη βάση ενός ιδιαίτερα αναπτυσσόμενου παραγωγικού τομέα στο νησί. Η Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου (Ε.Μ.Χ.) ιδρύθηκε το 1938 και είναι ο αποκλειστικός διαχειριστής της μαστίχας. Αριθμεί περίπου 5.000 μέλη- παραγωγούς, και η παραγόμενη ποσότητα φτάνει τους 120 τόνους ετησίως. Το 2002 ιδρύονται από τη Mediterra Α.Ε, θυγατρική εταιρεία της EMX, τα mastihashop, με σκοπό τη διεθνή προώθηση των προϊόντων μαστίχας. Από την Ε.Μ.Χ. έχει προγραμματιστεί και η δημιουργία Μουσείου Μαστίχας στο Δ.Δ. Πυργίου. Παράλληλα τα τελευταία χρόνια η μαστίχα έχει αναδειχθεί σε κινητήριο άξονα πολλών άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων που εκτείνονται από

παραγωγή νέων προϊόντων μέχρι την προσφορά εξειδικευμένων τουριστικών υπηρεσιών.

Κτηνοτροφία

Σύμφωνα με τη γεωργική και κτηνοτροφική απογραφή της ΕΣΥΕ, στην περιοχή εκτρέφεται ο εξής αριθμός κεφαλών ζωικού πληθυσμού:

Αριθμός ζώων κατά κατηγορία								
Περιοχή	Βοοειδή	Προβατοειδή	Αίγες	Χοίροι	Ιπποειδή και όνοι	Κουνέλια	Πουλερικά	Κυψέλες μελισσών
Νόμος Χίου	1911	8420	19932	1070	670	7372	93554	3287

Πίνακας 3: Αριθμός ζώων κατά κατηγορία (ζώα σε κεφαλές)
Πηγή: ΕΣΥΕ, Βασική έρευνα διάρθρωσης γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων (απογραφή γεωργίας-κτηνοτροφίας έτους 1999/2000)

Από τα στοιχεία αυτά συμπεραίνεται ότι επικρατεί ο κλάδος της εκτροφής μικρών ζώων (αιγοπρόβατα και πτηνοτροφία).

Στη Χίο εκτρέφεται μια σπάνια και μοναδική στον Ελληνικό χώρο επιτόπια φυλή προβάτων το «χιώτικο πρόβατο», που προέκυψε από διαρκή επιλογή στην αναπαραγωγή οικοσίων προβάτων. Τα οικονομικά του κυρίως προτερήματα το έχουν κάνει περιζήτητο και στους κτηνοτρόφους της υπόλοιπης χώρας. Στη Χίο σήμερα ζουν τέτοια πρόβατα, μόνον οικοσита, αλλά σιγά - σιγά ο πληθυσμός τους μειώνεται, γιατί είτε λιγοστεύει ο ανθρώπινος πληθυσμός που τα συντηρεί, είτε αντικαθίσταται το πρόβατο από την κατσίκα που δίνει περισσότερο γάλα και συντηρείται πιο εύκολα.

Αλιεία

Τα τελευταία χρόνια αναπτύσσεται συνεχώς και με ταχύ ρυθμό ο τομέας των ιχθυοκαλλιεργειών στη Χίο. Βρίσκονται σε λειτουργία ιχθυοκαλλιεργητικές μονάδες εκτροφής των θαλασσιών ειδών τσιπούρα και λαβράκι. Οι περισσότερες μονάδες εκτροφής είναι πλωτές (ιχθυοκλωβοί) και συγκεντρώνονται στο βόρειο-ανατολικό τμήμα του νησιού στα Καρδάμυλα, τη Λαγκάδα, τη Συκιάδα, τα Πάρπαντα.

Και στον τομέα της αλιείας ανοικτής θάλασσας υπάρχει δραστηριότητα που όμως περιορίζεται από τη μη ολοκλήρωση της κατασκευής των αλιευτικών καταφυγίων που δημιουργεί σημαντικά προβλήματα ιδίως κατά τους χειμερινούς μήνες (φθορά αλιευτικών σκαφών και εξοπλισμού).

1.4.2 Δευτερογενής τομέας

Βιομηχανία / Βιοτεχνία

Οι υπάρχουσες βιομηχανικές και βιοτεχνικές μονάδες είναι μικρού μεγέθους, διάσπαρτες με κύρια δραστηριότητα τη μεταποίηση της αγροτικής

παραγωγής των νησιών της Περιφέρειας (κλάδος τροφίμων/ποτών - ελαιουργεία, οινοποιεία, τυροκομεία, κ.λπ.)· Δεν υπάρχουν θεσμοθετημένες περιοχές ΒΙΠΑ - ΒΙΟΠΑ στην Περιφέρεια.

Στη Χίο υπάρχουν διάσπαρτες μονάδες ελαιοτριβείων και μικρές βιομηχανίες επεξεργασίας προϊόντων της μαστίχας. Οι μονάδες αυτές είναι εγκατεστημένες κοντά στο αστικό συγκρότημα της Χίου και αυτό γιατί όσο κι αν οι αποστάσεις στο νησί δεν είναι μεγάλες, οι επιχειρήσεις έχουν αναπτυχθεί κοντά στο κέντρο της οικονομικής δραστηριότητας με πρόσβαση στην εργατική δύναμη, τις πρώτες ύλες και την αγορά των προϊόντων.

Αξιόλογη παρουσία στην οικονομία της Χίου έχουν και οι κλάδοι των ορυχείων και της ενέργειας.

1.4.3 Τριτογενής τομέας

Τουρισμός

Η Χίος διαθέτει πλούσιους φυσικούς και ιστορικούς πόρους έτσι στον τομέα του τουρισμού απασχολείται μεγάλο τμήμα του πληθυσμού. Διαθέτει παραθαλάσσιους οικισμούς με εξαιρετικές παραλίες και ορεινές ομορφιές που συνδυάζονται με ένα εξαιρετικό κλίμα. Επίσης υπάρχουν στο νησί μνημεία που καλύπτουν την περίοδο από τους προϊστορικούς χρόνους έως τα νεότερα χρόνια. Μέσω των πολλών και διαφορετικών ψυχαγωγικών εγκαταστάσεων που υπάρχουν ο επισκέπτης μπορεί να γνωρίσει τη φύση και τον πολιτισμό της. Τα τελευταία τρία χρόνια, οργανώνεται στο Δημοτικό Κήπο της Χίου η Γιορτή Αγροτουρισμού, που ως στόχο της έχει να αναδείξει τα τοπικά προϊόντα, όπως ποτά, γλυκά, αλλά και πολιτισμικά ή λαογραφικά δρώμενα.

Η ξενοδοχειακή υποδομή του νησιού παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα μαζί με αυτήν της Περιφέρειας και της χώρας. Τα δεδομένα αναλύονται ανά τύπο καταλύματος, κατηγορία ξενοδοχειακής μονάδας και σύνολα μονάδων, δωματίων, κλινών. Για τις ανάγκες της ανάλυσης τα σύνολα των κλινών της Χίου και της Περιφέρειας έχουν εκφραστεί σε ποσοστά επί τοις εκατό των συνόλων της Περιφέρειας και της Χώρας αντίστοιχα, επίσης το σύνολο της Χίου έχει εκφραστεί σε ποσοστό της χώρας.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ								
Νήσος/ Περιφέρεια/ Χώρα	Τύπος Δεδομένων	5*****	4****	3***	2**	1*	Σύνολο	% επί του συνόλου νομού/ χώρας
Χίος	μονάδες	2	13	23	8	4	50	
	δωμάτια	76	626	490	227	44	1 463	
	κλίνες	119	1 088	912	391	77	2 587	12.34%

βόρειο αιγαίο	μονάδες	6	28	109	192	55	390	
	δωμάτια	646	1 598	3 768	4 267	755	11 034	
	κλίνες	1 369	2 944	7 133	8 082	1 439	20 967	2.99%
Ελλάδα	μονάδες	199	1 048	1 900	4 403	1 657	9 207	
	δωμάτια	35 782	94 737	8 592	121 589	29 964	367 992	
	κλίνες	70198	181 476	163 729	228 404	57 126	700 933	0.37%

**Πίνακας 4: Ξενοδοχειακό δυναμικό
Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας, 2008**

Αναλυτικότερα, η Χίος κατέχει το 12,34% της ξενοδοχειακής υποδομής της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και το 0,37% της χώρας. Τα πρώτο ποσοστό είναι χαμηλό τόσο σε σύγκριση με τα αντίστοιχα των άλλων νησιών της Περιφέρειας (Λέσβου, Λήμνου και Σάμου), όσο και αναφορικά με τις δυνατότητες του ίδιου του νησιού. Το συμπέρασμα αυτό υποδεικνύει και το μικρό ποσοστό που αντιπροσωπεύουν τα καταλύματα της Χίου στην υποδομή της χώρας.

Εμπόριο

Τα βασικά καταστήματα είναι λιανικού εμπορίου (παντοπωλεία, καταστήματα τροφίμων, ενδυμάτων, ψιλικών κλπ) για την κάλυψη των καθημερινών αναγκών. Οι δείκτες του εμπορίου είναι ικανοποιητικοί ποσοτικά, όχι όμως και ποιοτικά. Στην περιοχή παρουσιάζεται μείωση καταστημάτων και απασχολούμενων. Η πληθυσμιακή μείωση των χωριών σχετίζεται και με τη ζήτηση των προϊόντων του εμπορίου, που έχουν περιοριστεί στα στοιχειωδώς απαραίτητα, με χαμηλό ποιοτικό και ποσοτικό δείκτη και αυξημένες τιμές. Η μείωση της ζήτησης οδήγησε στη μείωση των μονάδων. Τα καταστήματα που υπάρχουν, αν και λίγα, καλύπτουν τις ανάγκες λόγω περιορισμένης ζήτησης, μια και οι μεγαλύτερες ηλικίες που έχουν απομείνει έχουν χαμηλότερο δείκτη κατανάλωσης και οι νεότεροι κινούνται προς τις αγορές της Χώρας.

Η υποαπασχόληση είναι το βασικό στοιχείο που αναγκάζει τους απασχολούμενους στο εμπόριο να απασχολούνται και στη γεωργία, ώστε η κατάταξη τους στον τριτογενή τομέα να μην είναι καθαρή, μια και βασίζεται στη συμπλήρωση του γεωργικού εισοδήματος. Τα υπάρχοντα καταστήματα απευθύνονται στο σύνολο των κοινωνικών ομάδων, που δεν είναι διαφοροποιημένες στο χώρο των οικισμών. Ένα στοιχείο που υποβοηθά την υποαπασχόληση στο εμπόριο είναι ο μεγάλος βαθμός αυτοκατανάλωσης των προϊόντων διατροφής. Τα καταστήματα χωροθετούνται γύρω από τους κεντρικούς πυρήνες των οικισμών και κατά μήκος των βασικών οδών.

Ναυτιλία

Καθοριστική είναι η συνεισφορά της ναυτιλίας στη συνολική οικονομική κατάσταση του νησιού. Παρά την σχετική πτώση της ναυτικής απασχόλησης

οι εισροές συναλλάγματος διατηρούν τα πάντα σημαντικά μεγέθη τους και ο εφοπλιστικός κόσμος κάνει αισθητή την παρουσία του με ουσιαστικές συνεισφορές, ιδίως στα πεδία της παιδείας και της υγείας. Ιδιαίτερη είναι η επίδραση της ναυτιλίας στον τομέα της εκπαίδευσης καθώς στη Χίο λειτουργούν Σχολές Πλοιάρχων & Μηχανικών Εμπορικού Ναυτικού καθώς και τμήμα Ναυτιλιακών Σπουδών στο Πανεπιστημίου Αιγαίου. Τα δύο ναυτικά μουσεία που λειτουργούν στη Χίο και τις Οινούσσες αποτελούν ένδειξη του ενδιαφέροντος του Χιώτη για το θαλάσσιο στοιχείο.

1.4.4 Απασχόληση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού Ανεργία

Τα στοιχεία της οικονομικής απασχόλησης ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, εκφρασμένα σε απόλυτους αριθμούς αλλά και σε ποσοστά επί τοις εκατό, που συγκεντρώθηκαν από την ΕΣΥΕ στα πλαίσια της απογραφής του 2001, παρουσιάζονται στον Πίνακα 5. Η ανάλυση των δεδομένων διακρίνεται σε δύο γεωγραφικά επίπεδα, το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, το Νομό Χίου.

Η σύγκριση της σημαντικής κοινωνικής και οικονομικής παραμέτρου της ανεργίας στις επιμέρους γεωγραφικές ενότητες του πίνακα οδηγεί στο συμπέρασμα ότι το μέγεθος αυτό για τον νομό Χίου ακολουθεί αυτό της Χώρας.

Όσον αφορά στην απασχόληση στους επιμέρους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας του Νομού σε σχέση με της χώρας παρατηρούμε ότι δεν υπάρχουν μεγάλες διαφορές. Πιο συγκεκριμένα στον πρωτογενή τομέα (11,49,79%) η απασχόληση είναι σχετικά λίγο πιο χαμηλή από το εθνικό (14,42%).

Η απασχόληση στο δευτερογενή τομέα παρουσιάζεται ελαφρά μειωμένη για τον Νομό (18,91%), σε σύγκριση με το επίπεδο της χώρας (21,75%).

Τα στοιχεία για τον τριτογενή τομέα που συνδέεται με την παροχή υπηρεσιών του Νομού (64,50%), δείχνουν ότι αυτός είναι σημαντικά πιο υψηλός από τις τάσεις σε εθνικό επίπεδο (58,55%). Την απασχόληση απορροφούν κατά κύριο λόγο το εμπόριο, οι μεταφορές και ο τουρισμός. Στο Νομό ο τριτογενής τομέας απορροφά δύο από τους τρεις οικονομικά ενεργούς κατοίκους (64,50%).

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΞΗΡΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΧΩΡΟΥ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΧΙΟΥ

Σύνολο Ελλάδος, Νομού	Οικονομικώς ενεργοί							Οικονο- μικώς μη ενεργοί	Ποσοστό Ανεργίας (%)	Ποσοστό Απασχόλησης ανά Τομέα (%)		
	Απασχ & Άνεργοι	Απασχολούμενοι					Άνεργοι			Πρωτογε- νής Τομέας	Δευτερογ- ενής Τομέας	Τριτογεν- ής Τομέας
		Σύνολο (1)	Πρωτογε- νής Τομέας	Δευτερογ- ενής Τομέας	Τριτογεν- ής Τομέας	Άλλος						
Σύνολο Ελλάδας	4 615 470	4 102 091	591 666	892 189	2 401 834	216 402	513 379	6 318 627	11.12%	14.42%	21.75%	58.55%
Νομός Χίου	17 573	15 514	1 782	2 934	10 007	791	2 059	35 533	11.72%	11.49%	18.91%	64.50%

Πίνακας 5: Απασχόληση κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας
Πηγή: ΕΣΥ

1.5 Κοινωνικός Εξοπλισμός

1.5.1 Εκπαίδευση

Στη Χίο σήμερα λειτουργούν 48 Δημοτικά Σχολεία, συνολικά 30 Γυμνάσια και Λύκεια και 7 εκπαιδευτικά ιδρύματα, μεταξύ των οποίων είναι οι Σχολές Μηχανικών και Πλοιάρχων Εμπορικού Ναυτικού. Η Χίος είναι ένα από τα πέντε νησιά στα οποία φιλοξενείται το Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Λειτουργούν τα τμήματα Διοίκησης Επιχειρήσεων, Ναυτιλίας και Επιχειρηματικών Υπηρεσιών, και Μηχανικών Οικονομίας και Διοίκησης. Πρόσθετα στις εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου περιλαμβάνονται κτήρια διοίκησης, βιβλιοθήκη για τους σπουδαστές, καθώς και φοιτητική εστία, δυναμικότητας 179 δωματίων.

Σήμερα, οι φοιτητές των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών τμημάτων υπερβαίνουν τους 1500, δημιουργώντας έναν αξιόλογο πυρήνα για το νησί. Πρόσθετα λειτουργούν τμήματα μαθητείας του ΟΑΕΔ, Σχολή Νοσηλευτών του Υπουργείου Υγείας και δημόσιο Ι.Ε.Κ.

Προγράμματα επιμόρφωσης παρέχονται από το ΚΕΚ Βορείου Αιγαίου, το ΚΕΚ «Εταιρεία Έρευνας & Επικοινωνίας» και ΚΕΚ «Ευρωπαϊκή Καινοτομία».

Μονάδες Αβάθμιας / Ββάθμιας Εκπαίδευσης

Δήμος Χίου

14 Δημοτικά Σχολεία

7 Γυμνάσια

4 Λύκεια

2 ΤΕΕ

1 ΣΕΚ

Δήμος Αγίου Μηνά

2 Δημοτικά Σχολεία

Δήμος Αμανής

1 Δημοτικό Σχολείο

1 Γυμνάσιο 1 Λύκειο

Δήμος Ιωνίας

5 Δημοτικά Σχολεία

1 Γυμνάσιο

1 Λύκειο

Δήμος Καμποχώρων

6 Δημοτικά Σχολεία

Δήμος Καρδαμύλων

3 Δημοτικά Σχολεία

1 Γυμνάσιο

1 ΤΕΕ

Δήμος Μαστιχοχωρίων

8 Δημοτικά Σχολεία

1 Γυμνάσιο

Δήμος Οινουσσών

1 Δημοτικό Σχολείο
2 Γυμνάσια
1 ΤΕΕ

Δήμος Ομηρούπολης

6 Δημοτικά Σχολεία
1 Γυμνάσιο
1 Λύκειο
1 ΤΕΕ

Δήμος Ψαρών

1 Δημοτικό Σχολείο
1 Γυμνάσιο

Σχολές και Τμήματα Πανεπιστήμιου Αιγαίου

Τμήμα Ναυτιλίας & Επιχειρηματικών Υπηρεσιών
Σχολή Επιστημών της Διοίκησης, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων
Σχολή Επιστημών της Διοίκησης, Τμήμα Μηχανικών Οικονομίας & Διοίκησης

Ναυτικές Ακαδημίες

ΑΔΣΕΝ Μηχανικών Χίου
Ακαδημία Πλοιάρχων Οινουσσών

Λοιπές Σχολές

ΙΕΚ Χίου
Μέση Νοσηλευτική Σχολή Χίου
Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. Χίου

1.6 Δίκτυα Μεταφοράς

1.6.1 Οδικό δίκτυο

Το οδικό δίκτυο του νομού Χίου είναι εκτεταμένο, με διαφορετική βέβαια πυκνότητα στα διάφορα νησιά του νομού. Το μεγαλύτερο τμήμα του δικτύου βρίσκεται στο νησί της Χίου, με μεγαλύτερη πυκνότητα στο ανατολικό τμήμα του. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της ΝΑ Χίου για το έτος 2000, το συνολικό οδικό δίκτυο (εθνικό, επαρχιακό και κοινοτικό) του νομού Χίου έχει μήκος 645,3 Km και περιλαμβάνει:

- 41,3Km εθνικών οδών εκ των οποίων 40,3Km κυκλοφορούμενα και 1Km αδιάνοικτο,
- 411,3Km επαρχιακών οδών εκ των οποίων 410,3Km κυκλοφορούμενα και 1Km αδιάνοικτο,
- 192,7Km κοινοτικών οδών.

Η κατάσταση του εθνικού δικτύου χαρακτηρίζεται ως καλή σε ποσοστό 91,32% του συνόλου, μέτρια σε ποσοστό 6,20% του συνόλου και κακή σε ποσοστό 2,48% του συνόλου. Τα αντίστοιχα ποσοστά για το επαρχιακό δίκτυο είναι 76,70%, 14,01% και 9,29%.

Το εθνικό δίκτυο του νομού είναι ασφαλοστρωμένο κατά 95,03%, το επαρχιακό κατά 86,28% και το κοινοτικό κατά 56,93%.

Το βασικό πρόβλημα του οδικού δικτύου της Χίου εντοπίζεται στην έλλειψη παρακάμψεων πόλεων και οικισμών, γεγονός που οδηγεί σε συμφόρηση των κεντρικών σημείων. Το πρόβλημα είναι ιδιαίτερα σοβαρό στην πόλη της Χίου που εμφανίζει και τη μεγαλύτερη πληθυσμιακή συγκέντρωση. Βέβαια αξίζει να σημειωθεί ότι ήδη από την έναρξη του Β' ΚΠΣ προωθείται η κατασκευή παρακάμψεων, καθώς και η κατασκευή του περιφερειακού δρόμου της πόλης της Χίου και καταβάλλεται προσπάθεια για την ολοκλήρωση των παρεμβάσεων αυτών.

1.6.2 Θαλάσσιες μεταφορές

Λιμενικές υποδομές

Οι βασικοί λιμένες του νησιού της Χίου είναι:

- Ο κεντρικός λιμένας Χίου
- Ο λιμένας Μεστών
- Ο λιμένας Βολισσού (Λιμιά)

Πέραν των παραπάνω λιμένων, υπάρχει σημαντικός αριθμός διάσπαρτων λιμενίσκων και αλιευτικών καταφυγίων στα οποία ανήκουν και οι εγκαταστάσεις του λιμενίσκου των Καρδάμυλων, καθώς και μαρίνα σκαφών αναψυχής στην περιοχή Βροντάδος.

Ο κεντρικός λιμένας Χίου είναι αυτός που εξυπηρετεί ουσιαστικά το σύνολο της ακτοπλοϊκής διακίνησης επιβατών και εμπορευμάτων στο νομό Χίου, ενώ ο λιμένας Μεστών το καλοκαίρι (του 2009) ξεκίνησε να έχει ακτοπλοϊκή σύνδεση και φιλοξενεί κατά κανόνα μικρά φορτηγά πλοία και πλοία του Πολεμικού Ναυτικού.

Υπεύθυνος φορέας διαχείρισης και λειτουργίας των παραπάνω λιμένων του νομού είναι το Λιμενικό Ταμείο Χίου.

Ακτοπλοϊκές συνδέσεις

Το δίκτυο θαλάσσιων μεταφορών στην περιοχή του Βορείου Αιγαίου είναι ακτινικό, όπως και το σύνολο του δικτύου των θαλάσσιων μεταφορών στον Ελληνικό χώρο, με βασικούς αφειήριους λιμένες τον Πειραιά και τη Θεσσαλονίκη.

Οι κύριες ακτοπλοϊκές συνδέσεις έχουν ενδιαμέσο ή τελικό προορισμό τον κεντρικό λιμένα της Χίου και είναι οι ακόλουθες:

- Πειραιάς - Χίος - Μυτιλήνη
- Πειραιάς - Σύρος - Σάμος (Βαθύ) - (Ικαρία) - Χίος - Μυτιλήνη

- Πειραιάς - Σύρος - Χίος - Μυτιλήνη (Άνδρος, Τήνος, Μύκονος, Πάτμος, Κάλυμνος, Κως, Ρόδος)
- Πειραιάς -Χίος - Μυτιλήνη - Λήμνος - Θεσσαλονίκη
- Πειραιάς -Χίος - Μυτιλήνη - Λήμνος -Καβάλα (Αλεξανδρούπολη)

Οι προορισμοί που αναφέρονται παραπάνω σε παρένθεση προσεγγίζονται κυρίως κατά τους θερινούς μήνες. Επίσης κατά τους μήνες Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο, υπάρχουν οι πρόσθετες γραμμές Πειραιάς - Μυτιλήνη - Χίος και Πειραιάς - Χίος για την εξυπηρέτηση αιχμών της τουριστικής κίνησης.

1.6.3 Αεροπορική υποδομή

Λόγω του νησιωτικού χαρακτήρα του νομού και των μεγάλων αποστάσεων που τον χωρίζουν από τα σημαντικά αστικά κέντρα της ηπειρωτικής και νησιωτικής Ελλάδας είναι φανερό η σημασία του δικτύου αεροπορικών μεταφορών, ιδιαίτερα σε ό, τι αφορά τη μετακίνηση ατόμων για επαγγελματικές δραστηριότητες καθώς και για τη μετακίνηση τουριστών από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Ο νομός διαθέτει ένα αεροδρόμιο που βρίσκεται νότια της πόλης της Χίου και σε απόσταση περί τα 3Κm από αυτήν. Το αεροδρόμιο της Χίου, σε αντίθεση με τα αεροδρόμια Μυτιλήνης, Σάμου και Λήμνου δεν είναι διεθνές, γεγονός που επιδρά αρνητικά στην ανάπτυξη του τουρισμού που διακινείται απευθείας από το εξωτερικό με πτήσεις charter. Για την υπέρβαση του προβλήματος αυτού έχει ήδη εκπονηθεί Γενικό Προγραμματικό Σχέδιο του Αερολιμένα Χίου, στο οποίο προβλέπεται επαρκής επέκταση του διαδρόμου προς βορρά, έτσι ώστε να καθίσταται δυνατή η εξυπηρέτηση μεγαλύτερων αεροσκαφών

Οι τακτικές πτήσεις εσωτερικού εκτελούνται κυρίως από την Ολυμπιακή Αεροπορία ενώ από τα τέλη 2002 και στη γραμμή Αθήνα - Χίος δραστηριοποιείται και μια ιδιωτική εταιρεία, επίσης από το καλοκαίρι του 2009 και μία δεύτερη ιδιωτική εταιρεία πραγματοποιεί πτήσεις καθημερινά από Αθήνα.

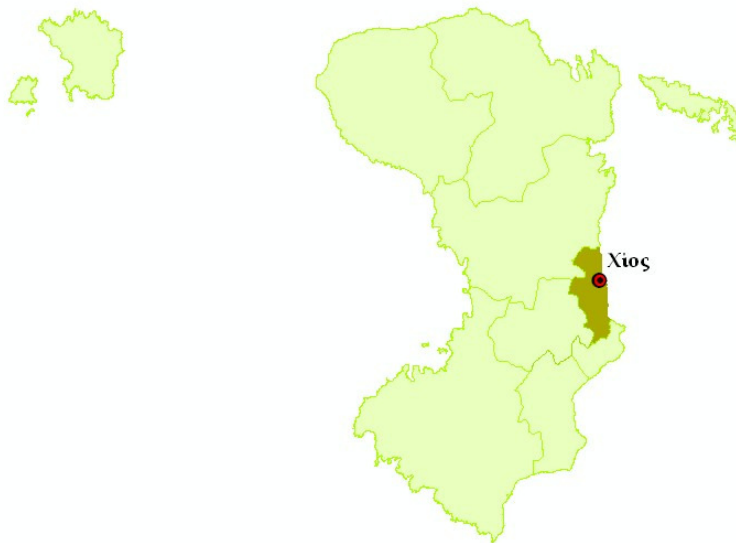
Η Χίος συνδέεται αεροπορικά με την Αθήνα σε καθημερινή βάση, με τουλάχιστον πέντε πτήσεις ημερησίως. Επίσης υπάρχει απευθείας αεροπορική σύνδεση με Θεσσαλονίκη, Σάμο, Λήμνο, Μυτιλήνη και Ρόδο, με συχνότητες που κυμαίνονται από 1 έως 3 φορές την εβδομάδα. Τέλος παρατηρούνται και εποχιακές διακυμάνσεις της συχνότητας των δρομολογίων, ιδιαίτερα τους θερινούς μήνες, για την εξυπηρέτηση των αιχμών της τουριστικής κίνησης.

1.7 Οικιστική Ανάπτυξη

Δήμος Χίου

Η πόλη της Χίου

Η **πόλη της Χίου**, είναι το διοικητικό, οικονομικό και πνευματικό κέντρο ολόκληρου του νησιού, καθώς αποτελεί την πρωτεύουσα του, κατοικείται από περίπου 30,000 κατοίκους, βρίσκεται στη μέση της ανατολικής πλευράς του νησιού, και στρέφεται προς τη χερσόνησο της Ερυθραίας, αλλά και τη Μικρά Ασία. Η πόλη πρωτοχτίστηκε από τους Ίωνες γύρω στο 1000 π.Χ., ενώ αρχαιολογικά ευρήματα αποδεικνύουν ότι το νησί κατοικείται από το 6000 π.Χ.. Η θέση του λιμανιού είναι επάνω στο στενό πέρασμα του Β. Αιγαίου και προς την Κωνσταντινούπολη. Η σημασία της γεωγραφικής θέσης του νησιού φάνηκε στα γεγονότα του παρελθόντος. Η πόλη της Χίου, είναι το κεντρικό λιμάνι του νησιού.

Εικόνα 3: Η Πόλη της Χίου

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Από τότε που ιδρύθηκε η πόλη της Χίου μέχρι σήμερα συνάντησε περιόδους ακμής και παρακμής και κάθε φορά που γινόταν η οικοδόμησή της κάλυπτε πάλι την ίδια γεωγραφική περιοχή. Για αυτό στη σύγχρονη πόλη, παρατηρείται κι η συνύπαρξη όλων των στοιχείων της μεγάλης πορείας της, η οποία αποτελεί υπαρκτή απόδειξη του Ελληνικού και Αιγιακού πολιτισμού μέσω των αιώνων μέχρι σήμερα. Για όλους αυτούς τους λόγους η θέση της Χίου έμεινε πάντοτε η ίδια.

Σαν πόλη με ατελείωτη ιστορία από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα και σαν σταυροδρόμι λαών και πολιτισμών έχει να σου δείξει πολλά αξιοθέατα όπως: Κάστρα, κήπους, παλαιοχριστιανικά μνημεία, και πανέμορφα μπαρόκ αρχοντικά τα οποία είναι τοποθετημένα αρμονικά μέσα της δίπλα στα επιβλητικά νεοκλασικά δημόσια κτίρια, στα πολιτιστικά κέντρα, τα Μουσεία και τις βιβλιοθήκες της. Παράλληλα, είναι το κέντρο των οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων της Χίου. Εδώ είναι εγκατεστημένο και το Πανεπιστήμιο Αιγαίου με την έδρα του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων.

Έξω από το Κάστρο της πόλης, στην κεντρική πλατεία βρίσκεται το μεγάλο Τζαμί, που σήμερα στεγάζει βυζαντινά και μεταβυζαντινά γλυπτά αλλά και νεότερα ευρήματα. Στο μουσείο, εκθέτονται στην αυλή λίθινα αντικείμενα από περιουλοογές και αρχαιολογικές ανασκαφές, επιτύμβιες πλάκες μουσουλμανικών και αραβικών μνημείων, σιδερένια και ορειχάλκινα κανόνια. Στην άκρη της πλατείας υπάρχει μία ωραιότατη μαρμαρίνη κρήνη και στην οδό Μαρτύρων η "Μαρμαρένια Βρύση του Μελέκ Πασά", που είναι δείγμα του Τουρκικού μπαρόκ.

Από την πλατεία Βουνακίου αρχίζει κατευθυνόμενος νότια ο παλιός εμπορικός δρόμος, η "Απλωταριά", που πήρε το όνομά του απ' το ότι "άπλωναν" για επίδειξη τα εμπορεύματα στο μέρος αυτό. Επίσης μπορεί να δει κανείς τα στενά δρομάκια, που, παράλληλα το ένα με τ' άλλο, οδηγούσαν στο δρόμο της αγοράς.

Σε απόσταση 250 περίπου μέτρων και νότια της πλατείας, βρίσκεται ένα σύνολο από κτίρια το οποίο αποτελεί το θρησκευτικό και πνευματικό κέντρο της Χίου. Σε αυτό δεσπόζει η Μητρόπολη των Αγίων Βικτόρων, που χτίστηκε μετά το 1881. Ακριβώς δίπλα υψώνεται το μητροπολιτικό μέγαρο. Το Γυμνάσιο της Χίου στεγάζεται σ' ένα νεότερο κλασικό κτίριο, το οποίο ιδρύθηκε το 1792 και λειτούργησε μέχρι το 1822 με την ονομασία Σχολή της Χίου.

Κάμπος

Η ιστορία του Κάμπου ξεκινά από την εποχή της γενουατοκρατίας, όταν οι άρχοντες της Μαόνας έχτισαν τα εξοχικά τους στον τόπο αυτό. Αργότερα εγκαταστάθηκαν οι πλούσιοι ντόπιοι έμποροι και αξιωματούχοι. Ο Κάμπος είναι από τα μοναδικά οικιστικά γεωργικά σύνολα, όπου συνυπάρχουν αρμονικά οι λειτουργίες της κατοικίας, της γεωργίας και συμπληρωματικών λειτουργιών, όπου είναι χωροθετημένα 200 περίπου κτήματα περιβαλλόμενα από υψηλούς και περίτεχνους μανδρότοιχους. ΟΙ μαντρότοιχοι αυτοί είναι κτισμένοι από ντόπια θυμιανούσικη πέτρα.

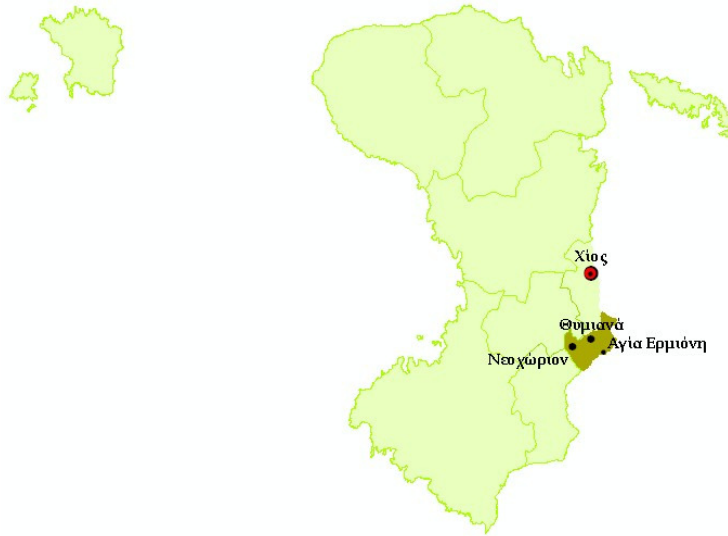
Μέσα στον περίβολο των κτημάτων, κρύβονται βοτσαλωτές αυλές, μαγγανοπήγαδα και στέρνες, που συνθέτουν ένα σκηνικό βγαλμένο από μακρινές εποχές. Σε κάθε κτήμα υπάρχουν περιβόλια με εσπεριδοειδή. Πορτοκαλιές, μανταρινιές, νεραντζιές και λεμονιές μετατρέπουν τον Κάμπο σε ένα απέραντο περιβόλι. Στα άνθη τους οφείλεται και μια ονομασία της Χίου. "Μυροβόλο" την ονόμαζαν, αφού η μυρωδιά των περιβολιών ταξίδευε ως τις ακτές του νησιού και τα πλοία που το προσέγγιζαν. Μοναδικός στο είδος του, ο Κάμπος είναι ένα ενεργό στοιχείο της χιώτικης ζωής. Πολλοί είναι αυτοί που διαμένουν και σήμερα εκεί. Όλη η παραγωγή σε εσπεριδοειδή γίνεται σε αυτό το τμήμα της Χίου, και καλύπτει τις ανάγκες ολόκληρου του νησιού.

Δήμος Αγίου Μηνά

Ο Δήμος Αγίου Μηνά συστήθηκε μετά από συνένωση των κοινοτήτων Θυμιανών και Νεοχωρίου. Βρίσκεται περίπου στο κέντρο του νησιού, στην ανατολική του πλευρά και είναι ο μικρότερος σε έκταση από τους δέκα.

Είναι η πλέον τουριστική περιοχή στην Χίο με περισσότερα από 900 δωμάτια, έχοντας περίπου 2150 διαθέσιμες κλίνες. Ο επισκέπτης μπορεί να βρει

κατάλυμα σε ξενοδοχεία Α', Β' και Γ' κατηγορίας καθώς και σε ενοικιαζόμενα δωμάτια. Μπορεί επίσης να γευτεί φρέσκα ψάρια σε γραφικές ταβέρνες.

Εικόνα 4: Δ. Αγ. Μηνά, Οικισμοί Θυμιανών και Νεοχωρίου
Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Ο δήμος βρίσκεται περίπου 7.5 χιλιόμετρα νότια της πόλης της Χίου και αποτελεί συνέχεια της περιοχής του Δήμου Χίου. Όλη η ανατολική του έκταση αποτελείται από τις τέσσερις μεγάλες παραλίες.

Το κλίμα της περιοχής είναι τυπικά μεσογειακό, χαρακτηριζόμενο από μια ξηρή-θερμή και μια υγρή-ψυχρή εποχή.

Θυμιανά

Τα Θυμιανά βρίσκονται 7 χιλιόμετρα νότια της πόλης της Χίου και περίπου η μεταφορά από την πόλη σε αυτό το χωριό διαρκεί 10 λεπτά με το αυτοκίνητο. Είναι ένα από τα μεγαλύτερα χωριά του νησιού με περίπου 1800 κατοίκους. Το χωριό ονομάζονταν "Ευθυμιανά", ένα διάσημο μέρος για τα πολλά λατομεία του από τα οποία εξάγονταν η πέτρα Θυμιανούσικο με τις πολλές αποχρώσεις του καφέ και του κόκκινου. Αυτή η πέτρα είναι ένα άριστο διακοσμητικό υλικό για τα κτήρια και χρησιμοποιήθηκε στην οικοδόμηση των μεγάρων και των εκκλησιών στον Κάμπο και χρησιμοποιείται μέχρι σήμερα.

Τα "θέρετρα" Θυμιανά περιλαμβάνουν την Αγία Ερμιόνη και το Μέγα Λιμνιώνα. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, η περιοχή έγινε γνωστή ως αποτέλεσμα της ανάπτυξης του τουρισμού της με την καθιέρωση των ενοικιαζόμενων δωματίων, τα μικρά ξενοδοχεία, τις ταβέρνες. Το χωριό Θυμιανά διαθέτει ένα σχολείο πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, αθλητικές ενώσεις, μια λέσχη γιοτ, μια πολιτιστική λέσχη καθώς επίσης και τη μεγάλη εκκλησία του Αγίου Ευστρατίου.

Νεοχώρι

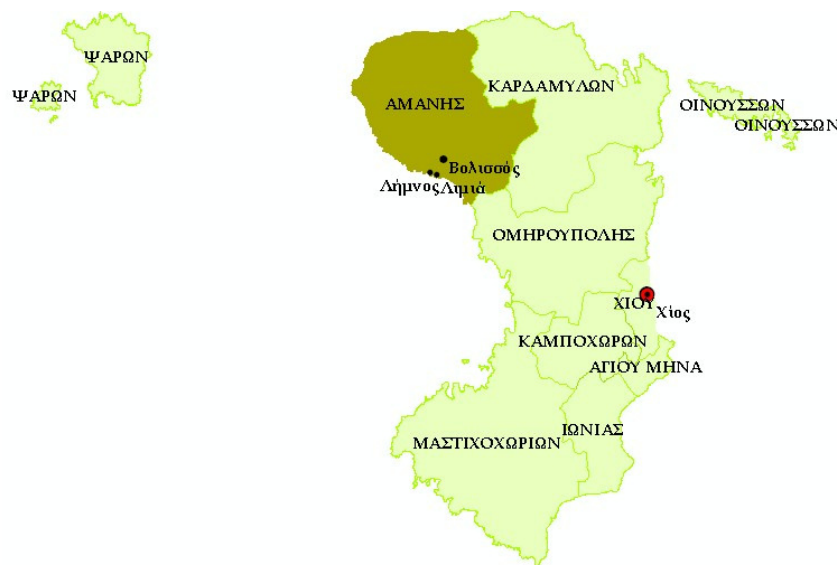
Επόμενο χωριό μετά τα Θυμιανά με κατεύθυνση προς τα νότια είναι το Νεοχώρι. Είναι το δεύτερο σε έκταση και πληθυσμό χωριό του Δήμου Αγίου Μηνά, χτισμένο στην καταπράσινη πλευρά του λόφου του Αϊ-Λια, απέναντι στον Κάμπο και την παραλία του Κονταριού, δυτικά της Μονής του Αγίου Μηνά. Απέχει από την πόλη της Χίου περίπου 8 χλμ.

Στο Νεοχώρι, πολυάριθμα μικρά σοκάκια καταλήγουν στην όμορφη πλακόστρωτη πλατεία του χωριού. Το χωριό έχει να επιδείξει την κεντρική του εκκλησιά, την Παναγία, σαν αξιόλογο έργο της τοπικής λαϊκής αρχιτεκτονικής του τέλους του 19ου αιώνα. Σημαντικό μνημείο είναι και το μοναστήρι το Αγίου Μηνά, άμεσα συνδεδεμένο με την νεότερη ιστορία του νησιού, ιδρύθηκε το 1578-1586 από τον παπά Νεόφυτο Κούμανο και τον γιο του παπά- Μηνά Κούμανο.

Δήμος Αμανής

Βολισσός.

Ένα από τα παλαιότερα χωριά της Χίου και κεφαλοχώρι των Βορειοχωρών είναι η Βολισσός. Χτισμένη σε ένα λόφο, ανάμεσα σε μια θάλασσα από ελαιόδεντρα, περιμένει να περπατήσουμε στα σοκάκια της και να πάρουμε μια γεύση από Βυζάντιο.

Εικόνα 5: Δ. Αμανής, Οικισμός Βολισσού, Λιμανάκι
Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Στα χρόνια του Βυζαντίου γνώρισε μεγάλη οικονομική ανάπτυξη και δόξες, όμως η ιστορία της ξεκινά πολύ παλαιότερα.

Μετά τον Μεσαίωνα άρχισε η ακμή της Βολισσού. Ο στρατηγός Βελισάριος, έζησε εδώ τα τελευταία χρόνια της ζωής του και έκτισε την ακρόπολη της Βολισσού. Η ακρόπολη διέθετε έξι πύργους που ακόμα και σήμερα προκαλούν δέος στον επισκέπτη.

Ακολούθησε η περίοδος της γενοκρατίας, όπου στην Βολισσό χτίστηκαν κάστρα και πύργοι με σκοπό να εποπτεύονται ο κάμπος και το Αιγαίο πέλαγος.

Στην ιστορία αυτού του τόπου βρίσκονται και οι ξακουστοί αμπελώνες του. Τα κλήματα της Αριουσίας που παρήγαγαν τον πασίγνωστο «Αριούσιο Οίνο». Οι αμπελώνες αυτοί ήταν ένα ακόμα από τα πράγματα που κατάστρεψαν οι Τούρκοι το 1822, όταν τα παρέδωσαν στις φλόγες. Ελάχιστοι αμπελώνες επέζησαν, και βρίσκονται στο χωριό Κουρούνια βόρεια της Βολισσού.

Απέριπτη και αυστηρή η όψη των σπιτιών. Δρόμοι στενοί, στην πλειοψηφία τους στρωμένοι με «λιλάδια» (βότσαλα) της παραλίας. Ανεμόμυλοι και

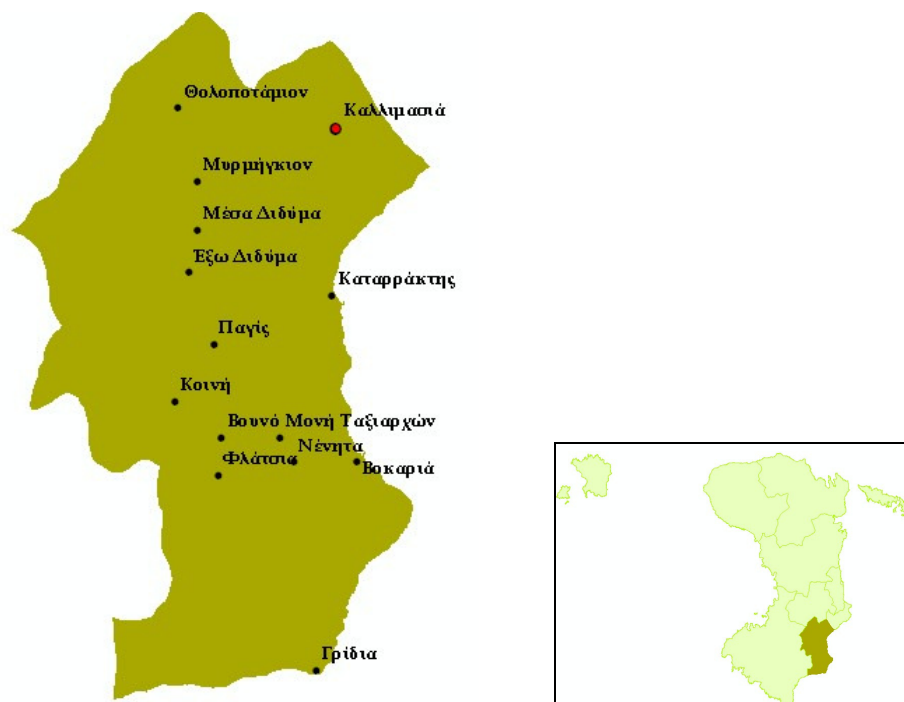
νερόμυλοι γύρω γύρω από το χωριό. Βυζαντινές εκκλησίες που φέρνουν τον άνθρωπο πιο κοντά στον δημιουργό του. Η σημερινή Βολισσός δεν διαφέρει πολύ από την παλιά. Τα περισσότερα σπίτια έχουν αναπαλαιωθεί..

Η Βολισσός είναι η πατρίδα της Αγίας Μαρκέλλας. 7 χλμ. βορειότερα είναι χτισμένος στην αμμουδερή ακρογιαλιά του ομώνυμου όρμου, ο ναός της αγίας. Στην παραλία και σε απόσταση περίπου 20 λεπτών από το ναό, βρίσκεται ο τόπος στον οποίο έγινε το μαρτύριο της Αγίας αυτής και μέσα από τους βράχους του αναβλύζει άφθονο το αγίασμα.

Σε απόσταση 2Κm από την Βολισσό βρίσκεται το λιμάνι των Λιμιών, που συνδέεται ακτοπλοϊκά με τα Ψαρά και σε απόσταση 800μ. η παραλία των Λιμιών. Σε μικρή απόσταση από το χωριό, υπάρχει πλήθος αναξιοποίητων, ερημικών παραλιών όπως το Τηγάνι, η Ελίντα, το Τραχήλι, κ.ά.

Δήμος Ιωνίας

Ο Δήμος Ιωνίας έγινε μετά την ενοποίηση των Δήμων Ανεμώνας και Ιωνίας. Έχει πληθυσμό 4.650 κατοίκους (Απογραφή 2001) και έκταση 48.272 στρέμματα. Έδρα του Δήμου είναι η Καλλιμασιά.

Εικόνα 6: Δ. Ιωνίας, Οικισμοί δήμου, Έδρα Καλλιμασια
Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Καλλιμασιά

Το πρώτο απ' τα "χωριά της μαστίχας" που συναντάει κανείς ξεκινώντας απ' την πρωτεύουσα είναι η Καλλιμασιά, σε απόσταση 13 χιλιομέτρων. Ήταν ένα από τα σημαντικότερα μεσαιωνικά χωριά της Χίου αλλά καταστράφηκε τελείως το 1881, από τον μεγάλο σεισμό που έγινε.

Η Καλλιμασιά είναι χτισμένη σε έναν κάμπο καταπράσινο με ελαιόδεντρα που κυριαρχούν στη βλάστηση της περιοχής. Μέσα στο χωριό ο επισκέπτης μπορεί να θαυμάσει τα ερείπια των μεσαιωνικών πύργων και των καλοδιατηρημένων και εντυπωσιακών εκκλησιών. Επίσης υπάρχει μια

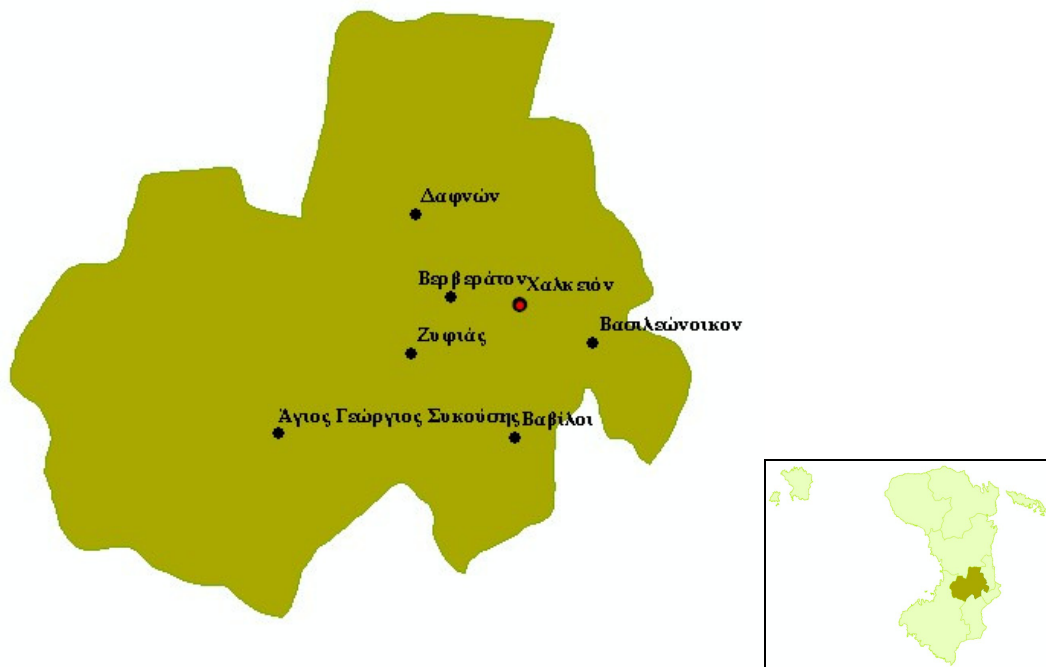
θαυμάσια παραλία κατάλληλη για κολύμπι, η οποία έχει 1,5κ.μ. από το χωριό. Βρίσκεται στη περιοχή του Αγ. Αιμιλιανού, στην γιορτή του οποίου (8 Αυγούστου), διοργανώνεται μεγάλο πανηγύρι. Η Καλλιμασιά είναι το κέντρο του Δήμου Ιωνίας.

Το χωριό Καταρράκτης σχηματίστηκε μετά τους σεισμούς του 1881 στην παραλία. Αποτελεί ένα γραφικό σύνολο με λαϊκό ύφος πολύ ευχάριστο κατά τους θερινούς μήνες. Το χωριό βρισκόταν, άλλοτε στο εσωτερικό, δύο χιλιόμετρα προς νοτιοδυτικά (Παλιός Καταρράκτης).

Άλλοι σημαντικοί οικισμοί:

Βουνό, Λιλικάς, Έξω Διδύμα, Θολοποτάμι, Σκλαβιά, Καταρράκτης, Κοινή, Μέσα Διδύμα, Χαλάνδρων, Μυρμήγκι, Νένητα, Βοκαριά, Γρίδια, Μονή Ταξιαρχών, Παγίς, Φλάτσια,

Δήμος Καμποχώρων

Εικόνα 7: Δ. Καμποχώρων, Οικισμοί δήμου, Έδρα Χαλκειός
Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Η σύσταση του Δήμου Καμποχώρων έγινε το 1990 μετά από τη συνένωση έξι επιμέρους οικισμών της περιοχής, που πριν λειτουργούσαν ως αυτόνομες Κοινότητες.

Έτσι το Χαλκειός, οι Βαβύλοι, το Βασιλεώνοικο, το Βερβεράτο, ο Δαφνώνας, και ο Ζυφιάς αποτελούν πλέον ένα Δήμο, δηλαδή έναν οργανωμένο, ισχυρό φορέα που τους αντιπροσωπεύει δυναμικά και που προωθεί την ανάπτυξή τους μέσα στη σύγχρονη κοινωνία. Το 1998 στον Δήμο Καμποχώρων προστέθηκε και η κοινότητα του Αγίου Γεωργίου Συκούσης.

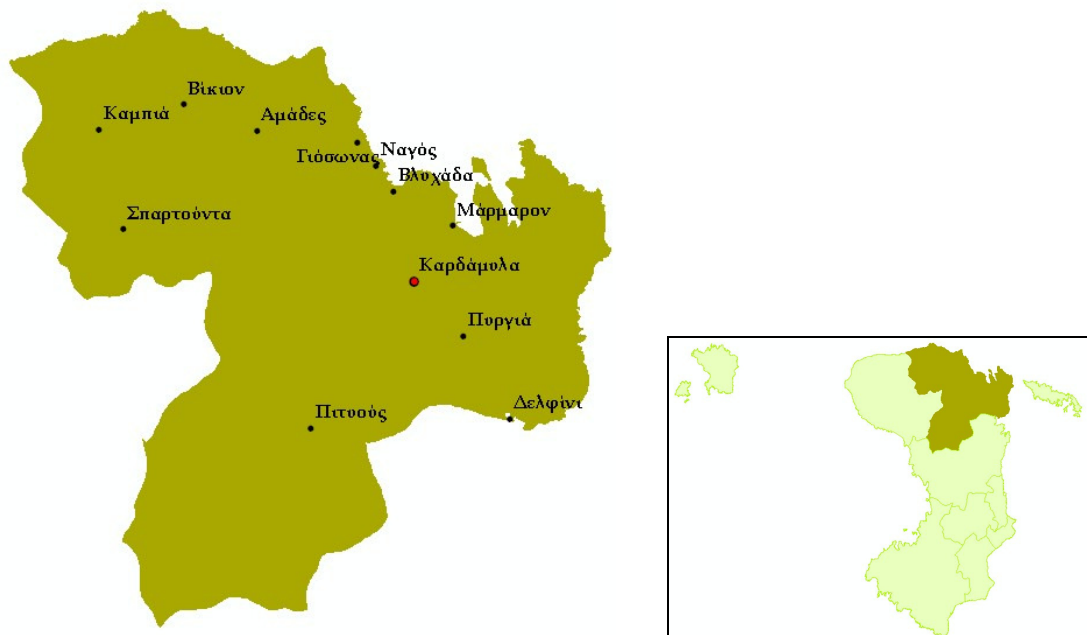
Το Χαλκειός, στο Νοτιοανατολικό τμήμα του όμορφου νησιού μας και στο μέσο των Καμποχώρων, χαρακτηρίζεται ως κέντρο του Δήμου, μεταξύ των επτά οικισμών. Βρίσκεται σε απόσταση 6,5 χιλιομέτρων από την πόλη της

Χίου. Πάντα χαρακτηρίζονταν "κεφαλοχώρι" με πλούσια γεωργική παραγωγή σε σιτηρά, δημητριακά, κηπευτικά εσπεριδοειδή, ελαιόλαδο, αμύγδαλα και τα φημισμένα χαλκούσικα κουκιά. Παλαιότερα είχε παραγωγή κρασιού και καπνού, όχι όμως και σήμερα.

Σε καθένα από τα επτά χωριά λειτουργούν οι τοπικοί πολιτιστικοί σύλλογοι οι οποίοι με τις εκδηλώσεις τους δίνουν ζωντάνια και κέφι στα χωριά. Χαρακτηριστικά είναι τα πανηγύρια που οργανώνονται κατά τους θερινούς μήνες τις ημέρες που γιορτάζουν οι χωριο-εκκλησιές τη μνήμη των Αγίων τους.

Δήμος Καρδαμύλων

Ο Δήμος Καρδαμύλων έχει πληθυσμό 2.920 κατοίκους (Απογραφή 2001) και έκταση 182.480 στρέμματα. Έδρα του Δήμου είναι τα Καρδάμυλα.

Εικόνα 8: Δ. Καρδαμύλων, Οικισμοί δήμου, Έδρα Καρδάμυλα
Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Καρδάμυλα

Το χωριό Καρδάμυλα βρίσκεται στο βορειοανατολικό άκρο του νησιού. Η διαδρομή από την πόλη της Χίου διαρκεί 40 λεπτά (28 χιλιόμετρα). και περνά από τα χωριά Βροντάδος, Παντουκίος και Λαγκάδα. Ο επισκέπτης αντικρίζει τα Καρδάμυλα την τελευταία στιγμή της διαδρομής μιας και το χωριό είναι κτισμένο στην ομώνυμη πεδιάδα, στην θέση της αρχαίας Καρδαμύλης, η οποία είναι περιτριγυρισμένη από βουνά Πανάρχαιος οικισμός αναφερόμενος από το Θουκυδίδη, τα Καρδάμυλα υπήρξαν πάντοτε μία κατ' εξοχήν ναυτική περιοχή.

Η θέση του όμως κοντά στην θάλασσα δένει αρμονικά με το γύρω ορεινό τοπίο προσφέροντας μία εκπληκτική θέα στον ταξιδιώτη. Είναι χωρισμένα σε 2 χωριά από τα οποία το πάνω χωριό είναι ο παλιότερος οικισμός, που φτάνει μέχρι τους πρόποδες ενός απότομου και επικίνδυνου λόφου. Τα σπίτια είναι χτισμένα παραδοσιακά. Ο πληθυσμός και των 2 οικισμών φθάνει τους 2000 κατοίκους.

Το Κάτω χωριό, το Μάρμαρο, είναι χτισμένο παραλιακά, κοντά σε έναν απίθανο όρμο. Πολλοί ναυτικοί και εφοπλιστές που κατάγονται από εδώ έχουν χτίσει πολλά μεγαλόπρεπη και αρχοντικά σπίτια που δίνουν μια ξεχωριστή ομορφιά στο μέρος.

Ένα ενδεικτικό του Μαρμάρου είναι το άγαλμα του Καρδαμυλίτη ναυτικού, το οποίο βρίσκεται στην πλατεία του λιμανιού. Οι παραλίες της περιοχής είναι πανέμορφες, με καλύτερες αυτές του Νάσιου και του Γιόσωνα.

Σήμερα τα Καρδάμυλα χωρίζονται σε τρεις απλωμένους οικισμούς, τα "Καρδάμυλα" (ή "Ανω Καρδάμυλα") χτισμένα στους πρόποδες του βουνού "Τρηά", με το επίνειό τους το "Μάρμαρο" και την προέκτασή του, την γραφική συνοικία της "Ράχης".

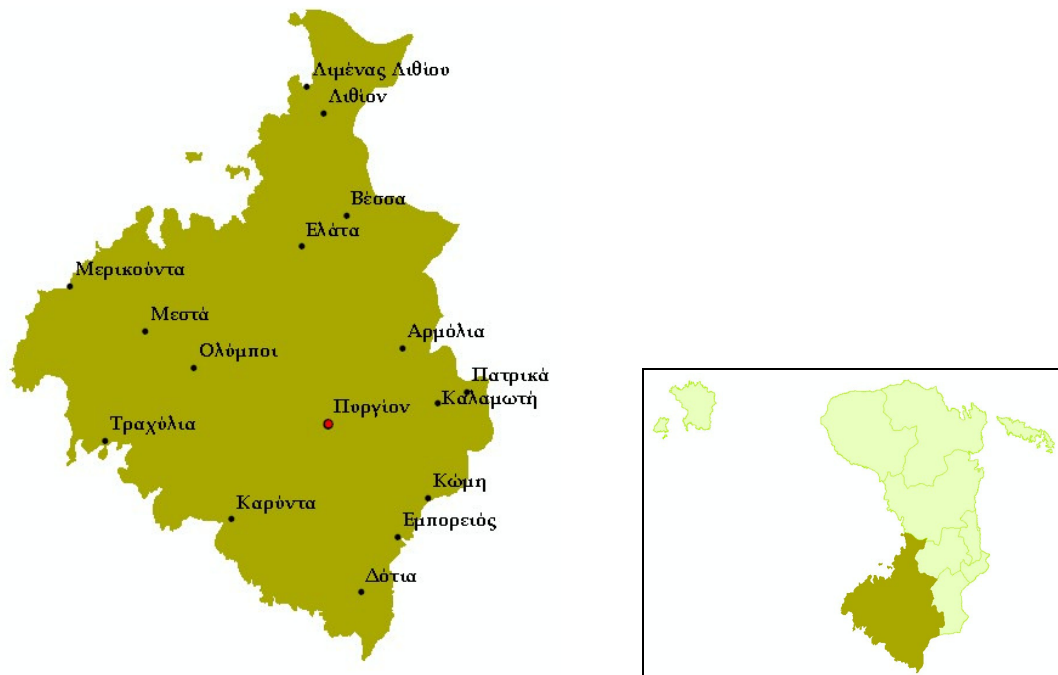
Σε ορεινή περιοχή και σε υψόμετρο 500 βρίσκεται το χωριό Πιτύος με εκπληκτική θέα προς τις Οινούσσες και τις απέναντι μικρασιατικές ακτές.

Άλλοι σημαντικοί οικισμοί:

Αμπελος, Βλυχάδα, Γιόσωνας, Δελφίни, Ναγός, Πυργιά, Αμάδες, Βίκι, Κεραμός, Καμπιά, Πιτυούς, Σπαρτούντα.

Δήμος Μαστιχοχωρίων

Ο Δήμος Μαστιχοχωρίων έχει πληθυσμό 4.744 κατοίκους (Απογραφή 2001) και έκταση 211.687 στρέμματα. Έδρα του Δήμου είναι το Πυργί.

Εικόνα 9: Δ. Μαστιχοχωρίων, Οικισμοί δήμου, Έδρα Πυργί

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Όσο μοναδική και πολύτιμη είναι η καλλιέργεια της μαστίχας, άλλο τόσο εντυπωσιακά και άξια θαυμασμού είναι τα χωριά γύρω από τις εκτάσεις με τα μαστιχόδενδρα. Με χαρακτηριστικό γνώρισμα την ιδιόμορφη αρχιτεκτονική τους τα περίπου 22 Μαστιχοχώρια της Χίου.

Τα Μαστιχοχώρια ή Καστροχώρια είναι μεσαιωνικά χωριά που χτίστηκαν την περίοδο της Γενουοκρατίας μεταξύ 13ου και 14ου αιώνα μ.Χ. Κύριος σκοπός τους ήταν η προστασία των μαστιχοκαλλιεργητών και των οικογενειών τους από τους πειρατές που εποφθαλμιούσαν την μοναδική και πολύτιμη μαστίχα. Όπως φανερώνει και το όνομα τους είναι χωριά - κάστρα τα οποία περιβάλλονται από αμυντικό τείχος που σχηματίζεται από τους εξωτερικούς τοίχους των σπιτιών. Τα χωριά αυτά κατοικούνται μέχρι και σήμερα χωρίς σημαντικές εξωτερικές αρχιτεκτονικές αλλαγές έτσι ώστε να διατηρούν τον μεσαιωνικό χαρακτήρα τους. Τα κυριότερα μεσαιωνικά χωριά είναι τα Αρμόλια, τα Μεστά, το Πυργί, οι Ολύμποι, η Βέσσα και Καλαμωτή. Το Πυργί και τα Μεστά έχουν κρατήσει περισσότερο από τα άλλα αναλλοίωτο τον οχυρωματικό τους χαρακτήρα.

Αρμόλια

Τα Αρμόλια είναι ένα χωριό της νότιας Χίου, σε οδική απόσταση 21 χιλιομέτρων από την πόλη της Χίου. Παλαιότερα ήταν έδρα κοινότητας, ενώ σήμερα αποτελεί ένα από τα εννέα δημοτικά διαμερίσματα του Δήμου Μαστιχοχωρίων. Τα Αρμόλια είναι πράγματι ένα από τα 22 περίπου χωριά της νότιας Χίου όπου καλλιεργείται, το μαστιχόδεντρο ή μαστιχοφόρος σχίνος (*Pistacia lentiscus*, var. *Chia*) από το οποίο εξάγεται η μαστίχα.

Τα Αρμόλια βρίσκονται σε σχετικώς πεδινή περιοχή, στα νότια του βουνού Λύκουρη και δυτικά του χαμηλότερου βουνού Τύλη, στους πρόποδες του δεύτερου. Το μεσοσταθμικό υψόμετρο του χωριού είναι 90 μέτρα πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας. Κοντινότερα χωριά είναι η Καλαμωτή (οδική απόσταση 3 χλμ.) προς τα νοτιοανατολικά, το Πυργί (5 χλμ.) προς τα νοτιοδυτικά και η Βέσσα (7 χλμ.) προς τα βόρεια. Εξαιτίας της υπάρξεως του εξωτερικού κάστρου, στα Αρμόλια δεν υπάρχει (όπως στα Μεστά, στην Ελάτα και αλλού) η μορφή του «χωριού-κάστρου».

Οι κάτοικοι των Αρμολίων εκτός από τη μαστίχα, ασχολούνται από την αρχαιότητα με την αγγειοπλαστική. Ακόμα και σήμερα το χωριό είναι κυρίως γνωστό στο νησί για τα πήλινα αγγεία του — γλάστρες, κανάτια, «μπουρμπούλια», πιθάρια κλπ.. Παράγει επίσης λάδι και λίγα δημητριακά και καπνό.

Μεστά

Τα Μεστά είναι ένα πολύ καλά διατηρημένο χωριό – κάστρο της βυζαντινής περιόδου (14ος και 15ος αιώνας). Έχει αναδειχθεί διατηρητέο μνημείο και βρίσκεται 35 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της πόλης της Χίου. Το καστροχώρι αυτό, σε οδηγεί πίσω στους αιώνες με τις λίγες αλλαγές που έχει υποστεί. Διατηρεί τα σπίτια του σφικτά δεμένα το ένα με το άλλο ώστε να σχηματίζουν μία συμπαγή δομή. Οι δρόμοι είναι σκυρόστρωτοι και στενοί. Αυτός ο τύπος φρουρίου, τετράγωνης και γωνιακής δομής, χτίστηκε για προστασία από τις συχνές επιδρομές των πειρατών και των Τούρκων.

Πυργί

Το Πυργί είναι το μεγαλύτερο από τα χωριά της Χίου. Είναι πλουσιότατο και σπουδαιότατο από λαογραφικής, αρχαιολογικής και γλωσσικής άποψης.

Το χωριό έχει πολλούς και εύφορους κάμπους και παράγει μαστίχα, λάδι, αμύγδαλα. Δημητριακά και όσπρια παλιότερα καπνό και βαμβάκι από το οποίο κατασκευάζονταν τα ρούχα των Πυργούσων και τα ανδρικά και τα γυναικεία. Κατά την απογραφή του 2001 έχει 1.044 κατοίκους, οι οποίοι ξεχωρίζουν από τους άλλους κατοίκους της Χίου για την εμμονή τους στα πατροπαράδοτα ήθη και έθιμα.

Τα σπίτια της πλατείας και κάποια άλλα μέσα στο χωριό έχουν εξωτερικά ασβεστώδες επίχρισμα περίεργο, με διάφορα γραμμικά εγχάρακτα σχέδια (ή στολίδια), τα οποία, κατ' άλλους μεν είναι ανατολίτικη τεχνοτροπία, κατ' άλλους δε Ιταλικής προελεύσεως (STUCCO). Το επίχρισμα αυτό με τα διάφορα σχέδια λέγεται στη γλώσσα του χωριού «ξυστά».

**Πρόσοψη παραδοσιακού
σπιτιού με «ξυστά»**

Η εξέλιξη του πληθυσμού των Αρμολίων στις επίσημες απογραφές φαίνεται στον πίνακα.

Πληθυσμός των Αρμολίων	
Έτος απογραφής	Κάτοικοι
1951	642
1971	455
1981	440
1991	528
2001	611

Πίνακας 6: Πληθυσμιακή Εξέλιξη του Οικισμού Αρμολίων
Πηγή: <http://el.wikipedia.org/>

Ολύμποι

Οι Ολύμποι είναι χωριό της νοτιοδυτικής Χίου, σε οδική απόσταση 31 χιλιομέτρων από την πόλη της Χίου. Παλαιότερα ήταν έδρα κοινότητας, ενώ σήμερα αποτελεί ένα από τα εννέα δημοτικά διαμερίσματα του Δήμου Μαστιχοχωρίων. Οι Ολύμποι είναι ένα από τα 22 περίπου χωριά της νότιας Χίου όπου καλλιεργείται, μαστιχόδεντρο Χίου.

Οι Ολύμποι είναι κτισμένοι σε ομαλή έκταση, αλλά όχι κοντά στην ακτή. Το πλησιέστερο χωριό είναι τα Μεστά (3,5 χλμ.). Το μεσοσταθμικό υψόμετρο του οικισμού είναι 120 μέτρα πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας, προς την οποία δεν έχει θέα. Στους Ολύμπους διασώζεται, αν και σε μικρότερο βαθμό από ότι στα Μεστά, η μορφή του μεσαιωνικού «χωριού-κάστρου», κλειστού με τείχος που διαμορφώνουν οι ίδιοι οι τοίχοι των εξωτερικών σπιτιών, τα οποία ήταν ενωμένα μεταξύ τους, όπως ενωμένα στο ύψος του πρώτου ορόφου είναι και τα σπίτια του χωριού, αφήνοντας από κάτω τα εσωτερικά δρομάκια να σχηματίζουν κάπου-κάπου μικρές σήραγγες.

Οι κάτοικοι των Ολύμπων ονομάζονται *Λυμπούσοι* στο τοπικό γλωσσικό ιδίωμα. Η εξέλιξη του πληθυσμού των Ολύμπων στις επίσημες απογραφές φαίνεται στον πίνακα.

Πληθυσμός των Ολύμπων	
Έτος απογραφής	Κάτοικοι
1951	620
1961	522
1971	446
1981	385
1991	432
2001	309

Πίνακας 7: Πληθυσμιακή Εξέλιξη του Οικισμού Ολύμπων
Πηγή: <http://el.wikipedia.org/>

Βέσσα

Η Βέσσα είναι ημιορεινό χωριό της Χίου του Δήμου Μαστιχοχωρίων. Βρίσκεται 19χλ. νοτιοδυτικά της πόλης της Χίου (οδική απόσταση), σε μία κοιλάδα, από όπου μία πιθανή ετυμολογία του ονόματος του χωριού (από το ομηρικό **βήσσα** = κοιλάδα), και σε μεσοσταθμικό υψόμετρο 180 μέτρα. Η έκταση του ομώνυμου δημοτικού διαμερίσματος είναι 21τ. χλμ.. Είναι γραφικό χωριό, με στενά δρομάκια και παραδοσιακή αρχιτεκτονική. Είναι παλιός, μεσαιωνικός οικισμός, χαρακτηριστικό χωριό-κάστρο («καστροχώρι»). Η εξέλιξη του πληθυσμού της Βέσσας στις επίσημες απογραφές έχει ως εξής:

Πληθυσμός της Βέσσας	
Έτος απογραφής	Κάτοικοι
1951	429
1961	367
1971	294
1981	254
1991	373
2001	251

Πίνακας 8: Πληθυσμιακή Εξέλιξη του Οικισμού Βέσσας
Πηγή: <http://el.wikipedia.org/>

Καλαμωτή

παραλίες του νησιού.

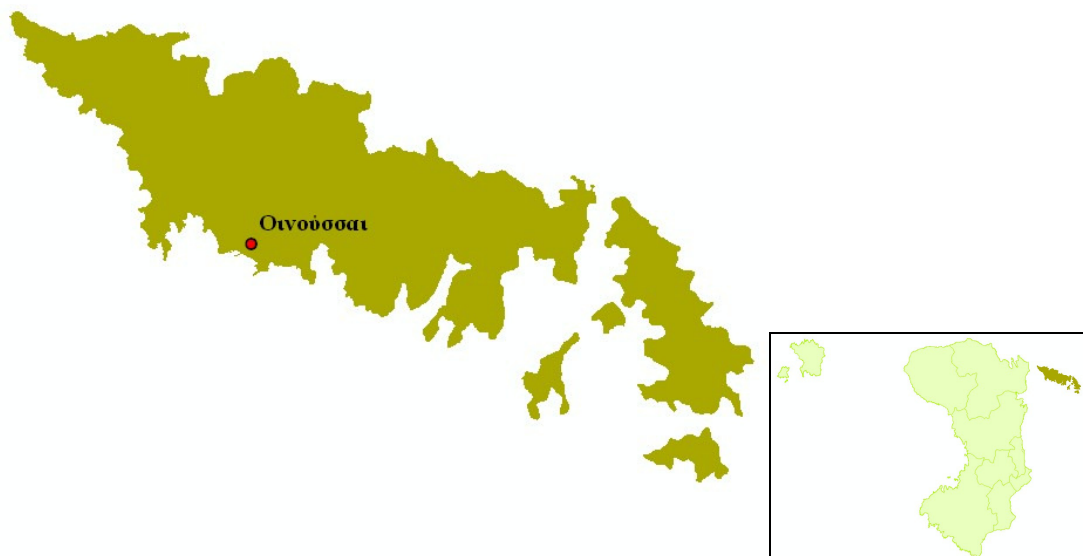
Η Καλαμωτή βρίσκεται περίπου 20,5 χιλιόμετρα νότια από την πόλη της Χίου. Είναι ένα παραδοσιακό χωριό με διώροφα πέτρινα σπίτια και όμορφες ανάγλυφες πόρτες. Αποτελεί έδρα δημοτικού διαμερίσματος και κατά την απογραφή του 2001 είχε 718 κατοίκους., κυρίως μαστιχοπαραγωγούς. Νότια της Καλαμωτής υπάρχει η εκκλησία της Παναγίας του Αγρελωπού. Βόρεια της Καλαμωτής υπάρχει ο μεσαιωνικός πύργος Ζυβός, ο οποίος καταστράφηκε στο σεισμό του 1881. Κοντά στο χωριό της Καλαμωτής βρίσκεται επίσης και η παραλία της Κώμης, μια από τις πιο κοσμοπολίτικες

Άλλοι σημαντικοί οικισμοί:

Δότια, Εμπορείος, Καρύντα, Ελάτα, Κώμη, Λιθί, Λιμένας Λιθίου, Μερικούντα, Πατρικά.

Δήμος Οινουσσών

Ο Δήμος Οινουσσών έχει πληθυσμό 1.050 κατοίκους (Απογραφή 2001) και έκταση 17.427 στρέμματα. Έδρα του Δήμου είναι οι Οινούσσες. Είναι ένα μικρό νησιωτικό σύμπλεγμα που βρίσκεται ανάμεσα στη βορειοανατολική άκρη της Χίου και τη μικρασιατική χερσόνησο της Ερυθραίας. Λέγονται αλλιώς Εγνούσα ή Αιγνούσα και ονομάστηκαν έτσι πιθανότατα από τα καλά κρασιά τους. Η Αιγνούσα είναι το μόνο νησί που κατοικείται. Τα άλλα νησιά του συμπλέγματος είναι ο Πασάς, τα Παναγιά, Γαϊδουρόνησο, Βάτος, Ποντικόνησο, Αρχοντόνησο, Πατερόνησο, Ποντικοκούραδο, Λαιμούδικο, Πρασονήσια.

Εικόνα 10: Δ. Οινουσσών, δήμου, Έδρα Αιγνούσα
Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Αιγνούσα

Στις πανέμορφες παραλίες όπου κατακλύζουν το μεγαλύτερο νησί του συμπλέγματος των Οινουσσών, το οποίο βρίσκεται ανατολικά της Χίου, βρίσκεται η πολύ όμορφη Αιγνούσα. Η Αιγνούσα είναι το μόνο νησί που κατοικείται (14 τ. χλμ.). Η Αιγνούσα έχει μια πολύ όμορφη πόλη, στολισμένη με ψηλά παραδοσιακά και πολυτελή σπίτια και καταπράσινες δεντροστοιχίες, που στολίζουν το νησί. Είναι χτισμένη πάνω σε ένα λόφο και έχει πολύ όμορφα και πεντακάθαρα πλακόστρωτα δρομάκια.

Το Ναυτικό Μουσείο είναι ένα αληθινό κόσμημα του νησιού. Το Ναυτικό Μουσείο έχει προσελκύσει μέχρι σήμερα χιλιάδες επισκέπτες από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Τα σπάνια εκθέματα του, οι πολλοί και σημαντικοί πίνακες του λαϊκού θαλασσογράφου Αριστείδη Γλύκα μαρτυρούν τις φάσεις της εμπορικής ναυτιλίας των Οινουσσών. Από τα ιστιοφόρα στον ατμό. οι θυσίες στο ναυτικό στίβο, το μεταπολεμικό πέρασμα στα λίμπερτυς, που καταξίωσαν τους Αιγνουσιώτες στο διεθνές ναυτιλιακό στερέωμα, μέχρι τους σημερινούς μεγάλους στόλους. Μια αξιόλογη και σπάνια συλλογή, μοναδική στην Ελλάδα, του αείμνηστου Δημάρχου Αντώνη Σπ. Λαιμού αποτελούμενη από περίτεχνα μοντέλα πλοίων, που κατασκεύαζαν οι Γάλλοι αιχμάλωτοι των ναπολεόντειων πολέμων, κοσμεί τους χώρους του Μουσείου.

Στο κέντρο της πόλης βρίσκεται η όμορφη εκκλησία του Αγίου Νικολάου με τα πολλά αφιερώματα, τριγυρισμένη από τα παραδοσιακά σπίτια που αποτελεί το στολίδι και καμάρι των κατοίκων του νησιού. Βαθύτατα ευσεβείς οι Αιγνουσιώτες, λατρεύουν με απaráμιλλη πίστη τον πολιούχο Άγιο του νησιού, τον προστάτη των θαλασσινών Άγιο Νικόλαο.

Δήμος Ομηρούπολης

Ο Δήμος Ομηρούπολης έχει πληθυσμό 7.335 κατοίκους (Απογραφή 2001) και έκταση 155.015 στρέμματα. Έδρα του Δήμου είναι ο Βροντάδος.

Εικόνα 11: Δ. Ομηρούπολης, Οικισμοί δήμου, Έδρα Βροντάδος
Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Βροντάδος

Ο Βροντάδος παραλιακή κωμόπολη κτισμένη μέσα σε ελαιώνες, ανθόκηπους, αμυγδαλιές και άλλα οπωροφόρα δέντρα, είναι η δεύτερη μεγαλύτερη, μετά την πρωτεύουσα, πόλη του Νομού Χίου, με πληθυσμό 4.600 περίπου κατοίκους. Βρίσκεται στην ανατολική παραθαλάσσια πλευρά του νησιού, στα βόρεια της πόλης της Χίου και απέχει μόλις 3 χιλιόμετρα, απ' αυτήν.

Ανατολικά βρέχεται από τη θάλασσα - το Στενό της Χίου που αντικρίζει στα απέναντι μικρασιατικά παράλια τον Τσεσμέ - ενώ δυτικά και βόρεια βρίσκεται το όρος Αίπος, με ύψος περισσότερο από 500 μέτρα. Προς το νότο έχει σαν φυσικό σύνορο τον ποταμό Αρμένη και βόρεια το χείμαρρο της περιοχής του Ράκτη.

Στο Βροντάδο βρίσκεται η έδρα του Δήμου Ομηρούπολης, που ιδρύθηκε το 1918. Ο οικισμός διαιρείται σε δύο τμήματα, το νότιο και το βόρειο, και έχει πολλές εκκλησίες, ανάμεσα στις οποίες ξεχωρίζουν οι δύο μεγάλοι ναοί της Παναγίας Ερειθιανής και του Αγίου Μάρκου, και οι δύο στην ανώτερη ζώνη του οικισμού και πάνω σε εξάρματα του εδάφους. Οι δύο ενορίες συμμετέχουν το βράδυ της Ανάστασης στον περίφημο πλέον ρουκετοπόλεμο.

Στο ευρύ παράλιο μέτωπο υπάρχουν τρία λιμάνια μικρών σκαφών. Μέσω του

τοπικού οδικού δικτύου επικοινωνεί με την Κλειδού, σημαντική πηγή μέσα σε κλειστή κοιλάδα και από εκεί με τη μονή Αγίου Στεφάνου (σήμερα εγκαταλελειμμένη) και τα ξωκλήσια του Αγίου Δημητρίου και του Αγίου Γεωργίου Ρέστων (καθολικό παλιάς μονής). Στο βόρειο άκρο του Βροντάδου βρίσκεται η Δασκαλόπετρα, παραθαλάσσιος

συνοικισμός που περιβάλλει λιμανάκι μικρών σκαφών και γειτονεύει με τη θέση όπου λειτούργησε ιερό της Κυβέλης.

Χαρακτηριστικά αξιοθέατα του Βροντάδου είναι η «Δασκαλόπετρα», όπου ο

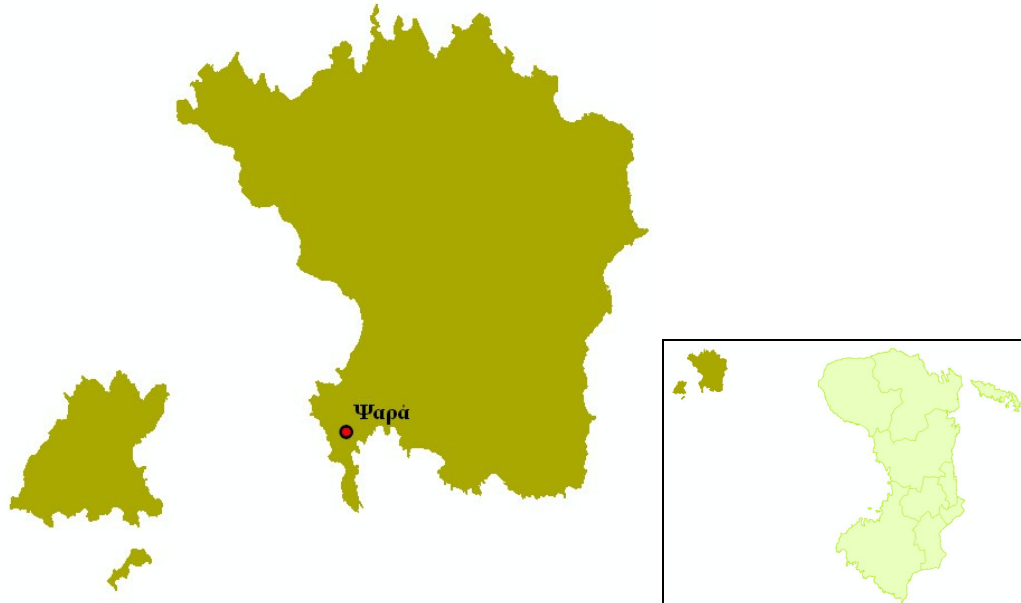
θρύλος αναφέρει ότι δίδαξε ο θεός Όμηρος τα αθάνατα έπη του, το μνημείο του Χιώτη γλωσσολόγου Γιάννη Ψυχάρη, το μνημείο του Αφανούς Βρονταδούση Ναύτη, η στήλη των επί του Αίπους πεσόντων το 1912, η λάρνακα των οστών των ηρώων του 1912, οι προτομές των ηρώων Ρίτσου και Παστρικάκη, η στήλη των Ναυτικών και το ηρώο των πεσόντων κατά ξηρά Βρονταδούσων στους Εθνικούς αγώνες.

Άλλοι σημαντικοί οικισμοί:

Λαγκάδα Ανάβατος, Αυγώνυμα, Καρυές, Αγρελωπός, Σιδηρούντα, Συκιάδα, Παντουκίός.

Δήμος Ψαρών

Ο Δήμος Ψαρών έχει πληθυσμό 422 κατοίκους (Απογραφή 2001) και έκταση 44.511 στρέμματα. Έδρα του Δήμου είναι τα Ψαρά.

Εικόνα 12: Δ. Ψαρών, Έδρα Ψαρά
Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Ψαρά

Τα Ψαρά είναι νήσος του Νομού που βρίσκεται βορειοδυτικά της νήσου Χίου. Έχει έκταση 40 τ. χλμ. και το μήκος των ακτών της είναι 45χλ.

Τα Ψαρά στο δυτικό άκρο του νησιού αποτελούν την έδρα και το μοναδικό οικισμό του Δήμου Ψαρών. Στο δήμο αυτό περιλαμβάνονται επίσης οι νησίδες: Άγιο Νικολάκι, Αντίψαρα, Δακαλίο, Κάτω Νησί και η Μονή Κοιμήσεως Θεοτόκου.

Τα Ψαρά έχουν κατοικηθεί από τη Μυκηναϊκή περίοδο και οι κάτοικοί τους ζούσαν κυρίως από τη θάλασσα. Το νησί ήταν γνωστό στην αρχαιότητα με το όνομα **Ψύρα** ή **Ψυρ(ρ)ή** ή **Ψυρία**. Η νεότερη ιστορία των Ψαρών αρχίζει να γράφεται κατά τη διάρκεια του 16ου και 17ου αιώνα, όταν αποίκησαν το νησί Θεσσαλοί και Ευβοείς. Τα Ψαρά ήταν από τα πρώτα νησιά που ξεσηκώθηκαν ενάντια στον Τούρκικο ζυγό, στις 10 Απριλίου 1821. Στις 21 Ιουνίου 1824, αιγυπτιακές δυνάμεις με αρχηγό τον Ιμπραήμ κατέλαβαν το νησί με 140 καράβια και 14.000 γενίτσαρους. Περισσότεροι από 15.000 κάτοικοι σφαγιάστηκαν, ενώ λίγοι κατόρθωσαν να εγκαταλείψουν το νησί.

1.8 Φυσικό Περιβάλλον

1.8.1 Προστατευόμενες Φυσικές Περιοχές

Στο νησί εντοπίζεται μια περιοχή που έχει ενταχθεί στο διεθνές δίκτυο οικοτόπων - βιοτόπων «NATURA 2000» από το ΥΠΕΧΩΔΕ και κατά συνέπεια βρίσκεται υπό καθεστώς προστασίας. Επίσης υπάρχει ένα καταφύγιο άγριας ζωής.

1.8.1.1 Περιοχή του Δικτύου «Natura 2000»

Σημαντικό μέρος του βόρειου τμήματος του νησιού της Χίου έχει ενταχθεί στο πρόγραμμα «NATURA» με κωδικό «GR4130001 - Βόρεια Χίος & Νήσοι Οινούσες και Παράκτια Θαλάσσια Ζώνη». Τα όρια της περιοχής περικλείουν το βορειοδυτικό τμήμα του νησιού μαζί με το Πεληναίο όρος (υψόμετρο 1297 μ), το νησιωτικό συγκρότημα των Οινουσσών όπως επίσης και τμήμα των βόρειων παράκτιων περιοχών (18% της προστατευμένης έκτασης) του νησιού.

Τα σημαντικότερα στοιχεία της προστατευόμενης περιοχής είναι η ποικιλότητα των βιότοπων, η σημαντική ποικιλία ενδημικών και σπάνιων ειδών φυτών, ο μεγάλος αριθμός μεταναστευτικών πτηνών που διέρχονται κάθε χρόνο από την περιοχή, ο μεγάλος αριθμός ερπετών που έχουν καταγραφεί, τα σημαντικά οικοσυστήματα των υγρότοπων στις βορειοανατολικές ακτές του νησιού (Λίμνος, Καρδάμιλον, Δελφίνι-Γιβάρι και Πάρπαντα) και τέλος τα σημαντικής ανάπτυξης και κατάστασης θαλάσσια οικοσυστήματα ασβεστολιθικών υφάλων και λιβαδιών Ποσειδωνίας.

1.8.1.2 Περιοχή «Καταφύγιο Άγριας Ζωής»

Συνολικά 7 περιοχές έχουν χαρακτηριστεί ως «Καταφύγια Άγριας Ζωής» στο νησί της Χίου.

1.8.2 Χλωρίδα και Πανίδα

1.8.2.1 Χλωρίδα

Στο βόρειο τμήμα της Χίου κυριαρχούν τα βουνά και τα βραχώδη εδάφη. Εκεί φύονται πεύκα, κυπαρίσσια και πλατάνια, αλλά και χαμηλοί θάμνοι, ανάμεσα στους οποίους ρίγανη, θυμάρι και φασκομηλιά. Η νότια Χίος χαρακτηρίζεται από τους σχίνους, τα γνωστά μαστιχόδεντρα. Πρόκειται για αειθαλή θάμνο, που φτάνει σε ύψος τα 2-3 μέτρα, και μόνο στο νότιο τμήμα του νησιού παράγει τη ρητινώδη μαστίχη. Ελαιόδεντρα συναντά κανείς σε ολόκληρο το νησί. Στο βορειοδυτικό τμήμα, στην περιοχή της Αμανής, σε μια έκταση 300 στρεμμάτων, έχουν φυτευτεί αμπέλια, σε μια προσπάθεια να αναπαραχθεί ο Αριούσιος οίνος.

Η Χίος φημίζεται και για τον πλούτο των άγριων λουλουδιών της, ανάμεσα στα οποία συγκαταλέγονται οι ορχιδέες και οι λαλάδες. Στο νησί συναντώνται 76 από τις γνωστές ορχιδέες της Ευρώπης, και αποτελούν αντικείμενο έρευνας Ελλήνων και ξένων βοτανολόγων.

Οι λαλάδες είναι οι γνωστές τουλίπες, που από το Μάρτιο κατακλύζουν τα χωράφια και τους αγρούς της κεντρικής και νοτιοανατολικής Χίου. Στο Δήμο Ιωνίας δημιουργείται (στο στάδιο υλοποίησης (2009) από τη Ν.Α. Χίου) Βοτανικός Κήπος, με σκοπό την προστασία και τη διατήρηση των αυτοφυών φυτών της Χίου.

1.8.2.2 Πανίδα

Χερσαία πανίδα

Η χερσαία πανίδα της νήσου Χίου σύμφωνα με διαθέσιμα στοιχεία μελετών του Πανεπιστημίου Αιγαίου χαρακτηρίζεται ως μάλλον υποβαθμισμένη. Η πανίδα των σπονδυλωτών αντιπροσωπεύεται από μεγάλη ποικιλία πουλιών (σαρκοφάγα, εντομοφάγα, παμφάγα, ημερόβια και νυχτόβια αρπακτικά) και θηλαστικών (χειρόπτερα, εντομοφάγα, τρωκτικά και μικρά σαρκοφάγα). Οι επιμέρους μονάδες βλάστησης των οικοσυστημάτων μακκίας βλάστησης (χαμηλών θαμνώνων και των φρύγανων) χαρακτηρίζονται από μειωμένη ποικιλότητα ειδών όσον αφορά στην πανιδική τους σύνθεση.

Στα αγροοικοσυστήματα απαντάται πανίδα που είναι σημαντική όχι τόσο ως προς την ποικιλότητα και την αφθονία της αλλά ως προς την παρουσία της με τη μορφή μεμονωμένων πληθυσμών. Η ανθρώπινη δραστηριότητα (κυρίως γεωργική χρήση) δεν επιτρέπει την ύπαρξη ομοιόμορφων εξαπλωμένων πληθυσμών. Στην χερσαία πανίδα θα πρέπει επίσης να αναφερθεί και το "Χιώτικο πρόβατο" (τοπική ποικιλία προβάτου πολύ παραγωγικού).

Θαλάσσια πανίδα

Η θαλάσσια πανίδα του νησιού σύμφωνα με στοιχεία του Πανεπιστημίου Αιγαίου είναι πλούσια σε ψάρια, κυρίως μεταναστευτικά. Οι μεγαλύτερες ποσότητες αφορούν γόπες, κολιούς, κουτσομούρες, μαρίδες, σαρδέλες και σαφρίδια. Από τα μαλάκια δεν υπάρχουν καθόλου οστρακοφόρα.

Στο νησί δεν υπάρχουν σημαντικοί κόλποι που να δημιουργούν ξεχωριστούς βιότοπους. Ιδιαίτερη σημασία έχει η περιοχή μεταξύ Χίου και Τουρκίας, όπου τα νερά είναι ρηχά και αποτελεί πέρασμα μεταναστευτικών ψαριών.

Από τα σπάνια και προστατευόμενα ζώα, που αναφέρονται στο Π.Δ. 67 (ΦΕΚ 23Α/30-1-1981), υπάρχει η φώκια *Monachus - Monachus* σε ορισμένες απόμερες και απομονωμένες περιοχές στα ΒΔ του νησιού.

1.9 Πολιτιστικό Περιβάλλον

1.9.1 Αρχαιολογικοί χώροι και παραδοσιακοί οικισμοί

Οι σημαντικότεροι αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία στη Χίο είναι:

Κάστρα

Κάστρα στη Χίο χτίζονταν ήδη από τη Βυζαντινή εποχή, ενισχύθηκαν όμως στους χρόνους της γενουατοκρατίας. Στην πόλη της Χίου, το Κάστρο ακολουθεί μια μακραίωνη πορεία, και κατοικείται ακόμη και σήμερα. Στη βορειοδυτική Χίο οικοδομήθηκε το Κάστρο της Βολισσού, που υψώνεται στο λόφο πάνω από το χωριό. Στο νότο, κοντά στο χωριό Αρμόλια, είναι χτισμένο το Κάστρο των Απολίχνων. Το Κάστρο της Ωριάς βρίσκεται στην περιοχή των Καμπιών, ενώ το Κάστρο της Γριάς υψωνόταν στα Καρδάμυλα.

Πύργοι

Οι Πύργοι χτίστηκαν για την καλύτερη εποπτεία του νησιού, που δεχόταν πειρατικές επιδρομές, που ως στόχο είχαν κυρίως τη μαστίχα. Εντάσσονται στο ευρύτερο πλαίσιο αμυντικής προστασίας του νησιού, και ήταν πολύ ψηλοί, για να περιφρουρούν στεριά και θάλασσα.

Πύργος στα Δότια

Πύργος Τα Μάρκου

Πύργος στο Πιτύος

Πύργοι στα Φυτά και την Πιραμά

Βίγλες

Οι Βίγλες ή φρυκτωρίες, αποτελούσαν μέρος του αμυντικού συστήματος της Χίου, από τον 11ο ως το 19ο αι. Σύμφωνα με υπολογισμούς, υπήρχαν περιμετρικά στο νησί περίπου 50 βίγλες. Σώζονται 20 από αυτές, σε καλή ή ερειπειώδη κατάσταση, και κυρίως στη νότια και δυτική Χίο.

Μεσαιωνικά Χωριά

Τα μεσαιωνικά χωριά της νότιας Χίου λέγονται και Καστροχώρια. Το νησί, λόγω του μαστιχιού, δέχτηκε πολλές πειρατικές επιδρομές. Την εποχή των γενοβέζων, οι κάτοικοι των περιοχών, στο πλαίσιο της προστασίας της περιουσίας και της μαστίχας τους, οργάνωσαν τα χωριά τους σαν κάστρα. Ο σχεδιασμός τους είναι παρόμοιος. Περιμετρικά φέρουν αμυντικό τείχος, που είναι ταυτόχρονα και εξωτερικός τοίχος των σπιτιών, και στο εσωτερικό τους αναπτύσσεται ένα δίκτυο δαιδαλωδών δρόμων και σοκακιών. Τα σπίτια εφάπτονται το ένα με το άλλο, είναι δε ενωμένα και με γεφυράκια, για να μπορούν οι κάτοικοι να κινούνται, χωρίς να χρησιμοποιούν τους δρόμους. Ο κεντρικός πύργος δέσποζε παλιότερα στις πλατείες των χωριών, και αρκετά πυργόπουλα επιτηρούσαν στις γωνιές των κάστρων. Σήμερα τα χωριά αποτελούν δείγματα της ζωής του 14ου αι., με τις ζημιές του σεισμού του 1881 φανερές σε αρκετά από αυτά. Κατοικούνται ακόμη και σήμερα. Σύμφωνα με το Υπουργείο Πολιτισμού, στα Μεσαιωνικά Χωριά ανήκουν τα Μεστά, το Πυργί, οι Ολύμποι, η Βέσσα, η Καλαμωτή και ο Ανάβατος, που βρίσκεται στην κεντρική Χίο.

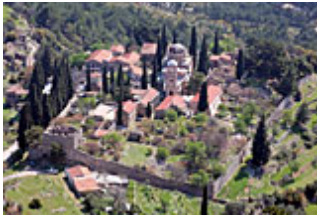
Αλλά Σημαντικά Μνημεία

Ιερό Κυβέλης Δασκαλόπετρα

Στη θέση Δασκαλόπετρα, τον 6ο αι. ιδρύθηκε ιερό προς τιμήν της θεάς Κυβέλης. Ήταν θεά της Φύσης και συνήθως λατρευόταν σε υπαίθρια ιερά. Αναπαριστάνεται συνήθως ένθρονη σε λίθινο ναῖσκο. Από το ιερό της Δασκαλόπετρας σώζεται μόνο ένας διαβρωμένος βράχος, στον οποίο διακρίνεται τμήμα του θρόνου της Κυβέλης, καθώς και τα λιοντάρια που την πλαισιώναν. Στο χώρο αυτό, σύμφωνα με την παράδοση, δίδασκε ο Όμηρος. Ο βράχος ήταν η θέση στην οποία καθόταν, ενώ οι μαθητές του τον παρακολουθούσαν από τα απέναντι διαμορφωμένα καθίσματα.

Νέα Μονή

Η Νέα Μονή είναι το μοναδικό μνημείο της Χίου που προστατεύεται από την UNESCO, ενταγμένο στον Κατάλογο Μνημείων της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς το 1990. Ιδρύθηκε τον 11ο αι. από τον αυτοκράτορα του Βυζαντίου Κωνσταντίνο Θ' Μονομάχο. Η παράδοση που συνοδεύει τη Μονή είναι ιδιαίτερα αξιόλογη. Σύμφωνα μ' αυτήν, τρεις μοναχοί βρήκαν την εικόνα της Παναγίας στη θέση όπου αργότερα χτίστηκε το Καθολικό. Κατόρθωσαν να αποσπάσουν την αυτοκρατορική χορηγία, και έτσι το μοναστήρι οικοδομήθηκε περίλαμπρο, ακολουθώντας τα κωνσταντινουπολίτικα πρότυπα. Το μοναστηριακό συγκρότημα περικλείεται από περίβολο. Μέσα σε αυτόν βρίσκονται το Καθολικό, η Τράπεζα, η Κινστέρνα, τα παρεκκλήσια του Τιμίου Σταυρού και του Αγίου Παντελεήμονα, και τα Κελιά.

Στη ΒΔ γωνία του τείχους σώζεται ο αμυντικός πύργος. Έξω από τα τείχη βρίσκεται ο κοιμητηριακός ναός του Αγίου Λουκά. Το Καθολικό της Νέας μονής είναι χτισμένο στον τύπο του νησιωτικού οκταγωνικού ναού, και αποτελεί το αρχικό δείγμα αυτού του είδους. Οι σημαντικότερες μεταβολές που επέστη έγιναν το 1822, όταν κάηκε και λεηλατήθηκε από τους Τούρκους, και το 1881, όταν κατέρρευσε από το σεισμό τμήμα του κτηρίου και ο τρούλος. Το εσωτερικό του ναού στολίζεται με εξαιρετικά ψηφιδωτά, που καλύπτουν τα ανώτερα τμήματα του κυρίως ναού και του εσωνάρθηκα.

Μουσουλμανικά Τεμένη

Οι λατρευτικοί χώροι των μουσουλμάνων ονομάζονται τζαμιά. Είναι όλα προσανατολισμένα προς τη Μέκκα, και κύριο χαρακτηριστικό τους είναι η ύπαρξη μιναρέ. Στο νησί σώζονται σήμερα τρία τζαμιά, όλα στην πόλη της Χίου. Αποτελούνται συνήθως από έναν τετράγωνο ενιαίο χώρο, αυλή και ένα μιναρέ. Το Μπαϊρακλή τζαμί βρίσκεται μέσα στο Κάστρο της Χίου. Το δεύτερο τζαμί, το Οσμανιέ τζαμί, βρίσκεται στην περιοχή του Φραγκομαχαλά και χτίστηκε το 1892. Αποτελείται από έναν τετράγωνο κυρίως χώρο, αυλές και προσκίσματα. Το Μετζητιέ τζαμί, στην κεντρική πλατεία του νησιού, κατασκευάστηκε το 1843, από το σουλτάνο Μετζήτ. Σήμερα στεγάζει το υπό ανακατασκευή Βυζαντινό Μουσείο της Χίου. Και τα τρία μνημεία θεωρούνται ιστορικά και Διατηρητέα

Αρχαία Ναυάγια

Στο στενό ανάμεσα στις Οινούσσες και τη Χίο, ανακαλύφθηκε το 2004 ένα αρχαίο ναυάγιο. Πρόκειται για ένα εμπορικό σκάφος του 4ου αι. π.Χ.. Είχε μήκος περίπου 25 μέτρα και μετέφερε το φορτίο του σε οξυπύθμενους αμφορείς. Το ξύλινο πλοίο ναυάγησε στο στενό και βυθίστηκε στα 67 μέτρα. Οι φωτογραφίες που τραβήχτηκαν αποκάλυψαν γύρω στους 400

αμφορείς. Με εργαστηριακές έρευνες, αποδείχτηκε ότι το πλοίο μετέφερε κρασί, ελαιόλαδο, ρίγανη και ίσως φιστίκια. Στα δυτικά της Χίου βρέθηκε και άλλο ναυάγιο εμπορικού πλοίου, που χρονολογείται στη ρωμαϊκή εποχή.

Παραδοσιακοί οικισμοί

Σύμφωνα με το Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ., παραδοσιακοί οικισμοί ορίζονται όσοι είναι σκόπιμο να προστατευτούν, λόγω του φυσικού τους περιβάλλοντος και του ιδιαίτερου πολεοδομικού, ιστορικού, λαογραφικού, αρχιτεκτονικού και αισθητικού τους χαρακτήρα. Στη Χίο Παραδοσιακοί Οικισμοί έχουν χαρακτηριστεί οι:

Παραδοσιακοί Οικισμοί	
Παραδοσιακοί Οικισμοί	ΦΕΚ
Άγιο Γάλας	ΦΕΚ Δ-594 α/ 13.11.1978 ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Άγιος Γεώργιος Συκούσης	ΦΕΚ Δ-594 α/ 13.11.1978 ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Ανάβατος	ΦΕΚ Δ-594 α/ 13.11.1978 ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Αρμόλια	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Αυγώνυμα	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Βέσσα	ΦΕΚ Δ-594 α/ 13.11.1978 ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Βουνό	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Βολισσός	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Διευχά	ΦΕΚ Δ-594 α/ 13.11.1978 ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Ελάτα	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Έξω Διδύμα	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Ζυφιάς	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Καμπιά	ΦΕΚ Δ-594 α/ 13.11.1978 ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Καλαμωτή	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Κατάβαση	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Κέραμος	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Κάμπος τμήμα Δήμου Χίου	ΦΕΚ Δ-33 α/ 17.01.1992
Λιθί	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Μεστά	ΦΕΚ Δ-594 α/ 13.11.1978 ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Οινούσσες	
Ολύμποι	ΦΕΚ Δ-594 α/ 13.11.1978 ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Παρπαριά	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Πατρικά	ΦΕΚ Δ-594 α/ 13.11.1978 ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Πιραμά	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Πυργί	ΦΕΚ Δ-594 α/ 13.11.1978 ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Σιδηρούντα	ΦΕΚ Δ-594 α/ 13.11.1978 ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Τρύπες	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Χαλκειός	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988

Πίνακας 9: Παραδοσιακοί Οικισμοί
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Αυγώνυμα

Τα Αυγώνυμα είναι ένα μεσαιωνικό χωριό στην κεντρική Χίο. Οικοδομήθηκε τον 11ο αι., και αποτελεί άριστο παρατηρητήριο της θαλάσσιας περιοχής ως τα Ψαρά, την Εύβοια και τις Κυκλάδες. Τα παλιότερα χρόνια, οι κάτοικοι ασχολούνταν με τη γεωργία, την υλοτομία και την παραγωγή κάρβουνου. Πολλά από τα σπίτια του οικισμού είναι αναστηλωμένα και χρησιμοποιούνται σαν εξοχικές κατοικίες ή ενοικιαζόμενα δωμάτια.

Βολισσός

Ο οικισμός της Βολισσού βρίσκεται στη βορειοδυτική Χίο, και απλώνεται στις παρυφές ενός λόφου. Μνημονεύεται για πρώτη φορά ως τόπος καταγωγής του Ομήρου. Θεωρείται ότι ήταν αιολική πόλη. Στο πέρασμα των χρόνων έπαιξε σημαντικό ρόλο στην οικονομία, αφού διέθετε λιμάνι, και ταυτόχρονα ένα εύφορο κάμπο με ελιές και σταφύλια. Παρήγαγε εξαιρετικό λάδι και τον περίφημο Αριούσιο Οίνο. Κάτω από το Μεσαιωνικό Κάστρο που δεσπόζει στην κορυφή του λόφου, απλώνονται οι τρεις συνοικίες της Βολισσού. Ο Χριστός, Ο Πύργος και ο Πυθώνας. Τα σπίτια είναι μικρά και κυβόσχημα, φτιαγμένα από ντόπια πέτρα, και χτίστηκαν ακολουθώντας τη φυσική κλίση του εδάφους. Ο οικισμός έχει μικρές πλατείες και αρκετές εκκλησίες, όπως το Χριστό και τους Ταξiάρχες. Αξιόλογη είναι η Αρχαιολογική Συλλογή, που στεγάζεται σε πρόσφατα αναστηλωμένο, Ιστορικά Διατηρητέο κτήριο.

Ελάτα

Η Ελάτα είναι ένα από τα μεσαιωνικά χωριά της Χίου. Είναι χτισμένο πάνω σε λόφο, και διατηρεί σε μικρό βαθμό σήμερα τη μορφή που είχαν τα καστροχώρια. Είχε τείχος φτιαγμένο από τους εξωτερικούς τοίχους των σπιτιών, οι κατοικίες ήταν ενωμένες μεταξύ τους, και τα μικρά σοκάκια σκεπάζονταν με καμάρες και τόξα. Σήμερα σώζονται οι μισοερειπωμένοι πύργοι της, που έχουν χαρακτηριστεί ως Ιστορικά Διατηρητέα Μνημεία. Στο κέντρο του χωριού δεσπόζει η εκκλησία της Αγίας Τριάδας.

Σιδηρούντα

Η Σιδηρούντα είναι ένα μικρό παραδοσιακό χωριό στη δυτική Χίο. Χαρακτηριστικά είναι τα στενά δρομάκια και τα μικρά πέτρινα σπίτια του. Στα χρόνια του μεσαίωνα είχε κάστρο με δύο εισόδους και έναν τριώροφο πύργο στο κέντρο του. Το τείχος του δεν ήταν αυτό των χωριών-κάστρων, συνεχόμενο δηλαδή από τοίχους σπιτιών, αλλά ένα απλό περιτείχισμα. Η Σιδηρούντα διαθέτει Λαογραφικό Μουσείο, που στεγάζεται στο παλιό ελαιοτριβείο του χωριού.

2. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗ ΞΗΡΑ - ΑΡΜΟΔΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ

2.1 Χρήσεις Γης

Οι βασικές κατηγορίες χρήσεων γης είναι οι γεωργικές καλλιέργειες, οι δασικές περιοχές, οι υδάτινοι αποδέκτες (ποτάμια, λίμνες, θάλασσα), η αστική δόμηση, οι περιοχές με τουριστική ανάπτυξη, οι αρχαιολογικοί χώροι, οι εξορυκτικές περιοχές, οι περιοχές μεταφορών, οι χώροι αθλητικών εγκαταστάσεων και οι χέρσες εκτάσεις.

Ορισμένες από αυτές τις χρήσεις γης π.χ. αστική δόμηση, τουρισμός προκαλούν πιέσεις στον χώρο/περιβάλλον και αναλόγως με την έντασή τους είναι και ο βαθμός της επίπτωσής τους. Τα προβλήματα τα οποία οφείλονται στην ένταση των διαφόρων χρήσεων γης είναι κυρίως τα χωροταξικά τα πολεοδομικά και τα περιβαλλοντικά προβλήματα, λόγω των ανθρώπινων δραστηριοτήτων με αποτέλεσμα την υποβάθμιση των φυσικών πόρων.

Για τη σωστή λοιπόν διαχείριση του περιβάλλοντος απαιτείται σε βάθος γνώση της παρούσας κατάστασής του χώρου, καθώς και των μηχανισμών με τους οποίους πραγματοποιήθηκαν οι διάφορες αλλαγές και εξελίξεις, ούτως ώστε να είναι δυνατή η αντιμετώπιση των χωροταξικών, πολεοδομικών και περιβαλλοντικών προβλημάτων.

Νομός Χίου

Η κατανομή χρήσεων γης για το νομό Χίου και συνολικά για την Χώρα σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΣΥΕ παρουσιάζεται στον Πίνακα 10.

Φυσικές / γεωργικές εκτάσεις

Το ποσοστό της έκτασης που χαρακτηρίζεται ως γεωργική γη είναι 60% (544,4 km²), ενώ οι δασικές / ημι-φυσικές εκτάσεις καταλαμβάνουν το 38,9% (352,6 km²). Τα μεγέθη αυτά αποκλίνουν από αυτά της χώρας. Αναλυτικά το ποσοστό γεωργικής γης για την χώρα (49,35%), είναι μικρότερο από το αντίστοιχο του νομού, αντίθετα το ποσοστό για δασικές / ημι-φυσικές εκτάσεις (47,34%) της χώρα είναι μεγαλύτερο από το αντίστοιχο του νομού. Το ποσοστό της αρόσιμης γης (0,5) για το νομό είναι πολύ μικρό, το αντίστοιχο μέγεθος για την χώρα είναι (16,05), ενώ το ποσοστό των μόνιμων καλλιεργειών για το νομό (10,08%) εμφανίζεται να είναι διπλάσιο του αντίστοιχου για την χώρα (5,68%). Οι περιοχές που είναι χαρακτηρισμένες ως βοσκότοποι στην έκταση της Χώρας αντιπροσωπεύουν ποσοστό (10,95%) ενώ το αντίστοιχο ποσοστό (31,9%) του νομού είναι σχεδόν τριπλάσιο.

Οικιστικές εκτάσεις

Η οικιστική οικοδόμηση σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της ΕΣΥΕ ανέρχεται σε ποσοστό 1% της έκτασης του νομού ενώ το αντίστοιχο ποσοστό σε επίπεδο χώρας είναι 1.45%.

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΞΗΡΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΧΩΡΟΥ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΧΙΟΥ

Χρήσεις Γης Χώρα/Νο μού	ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ							ΔΑΣΗ ΗΜΙ-ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ				Αστική Οικοδόμηση	Άλλες Εκτάσεις (Βιομηχανικές / Εμπορικές Ζώνες, Δίκτυα Συγκοινωνιών, Ορυχεία, ΧΥΤΑ, Εργοστάσια, Τεχνητά μη Γεωργικές Ζώνες Προσίου, Αθλητικές Εγκαταστάσεις)
	Σύνολο Εκτάσεων	Αρόσιμη Γη	Μόνιμες Καλλιέργειες	Βοσκότοποι Μεταβατικές Δασώδεις/Θαμνώδ εις Εκτάσεις	Βοσκότοποι Συνδυασμοί Θαμνώδους και πόδους βλάστησης	Βοσκότοποι /Εκτάσεις με Αραιή ή Καθόλου Βλάστηση	Έρευνες Γεωργικές Περιοχές	Δάση	Μεταβατικές Δασώδεις / Θαμνώδεις Εκτάσεις	Συνδυασμοί Θαμνώδους και ή πόδους βλάστησης	Εκτάσεις με Αραιή ή Καθόλου Βλάστηση		
Σύνολο Χώρας	131.981,8	21.181,4	7.491,8	880,0	9.151,7	4.420,5	22.011,0	22.411,6	11.606,9	23.949,7	4.509,9	1.913,0	664.7
Έκταση Εκφρασμένη σε ποσοστό (%)		16.05	5,68	0,67	6.93	3,35	16,68	16,98	8,79	18,15	3,42	1,45	0,5
Εκτάσεις Γεωργικές / Δασικές/ Αστικές		65136,4						62478,1				1.913,0	664.7
Εκτάσεις Γεωργικές / Δασικές/ Αστικές σε Ποσοστό (%)		49,35						47,34				1,45	0,5
Νομός Χίου	907.2	4.2	98.4	9.5	70.7	209.3	152.3	20.3	71.4	195.8	65.1	9.5	0.6

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΞΗΡΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΧΩΡΟΥ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΧΙΟΥ

Έκταση Εκφρασμένη σε ποσοστό (%)	100. 0	0.5	10.8	1.0	7.8	23.1	16.8	2.2	7.9	21.6	7.2	1.0	0.1
Εκτάσεις Γεωργικές / Δασικές/ Αστικές	907. 2	544.4						352.6				9.5	0.6
Εκτάσεις Γεωργικές / Δασικές/ Αστικές σε Ποσοστό (%)	100. 0	60.0						38.9				1.0	0.1

Πίνακας 10: Κατανομή της Έκτασης στις Βασικές Κατηγορίες Χρήσης/ Κάλυψης του Νομού και της Χώρας
Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή '99-00

2.2 Δήμοι και Οικισμοί

Οικισμός νοείται κάθε διακεκριμένο οικιστικό σύνολο. Ο νομός Χίου αποτελείται από δέκα δήμους και μεγάλο πλήθος οικισμών (Παράρτημα Ι Πίνακας 1). Οι περισσότεροι οικισμοί έχουν πληθυσμό κάτω από 2000 κατοίκους και μόνο ο οικισμός του Βροντάδου και της Χίου έχει πληθυσμό πάνω από 2000 κατοίκους. Για οικισμούς πάνω από 2000 κατοίκους ο σχεδιασμός γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 1337/1983. Τα όρια των οικισμών με πληθυσμό κάτω από 2000 κατοίκους καθορίζονται σύμφωνα με του Π.Δ. 24/3.5.1985

Οικισμοί κάτω των 2000 κατοίκων

Τα όρια των οικισμών καθορίζονται (ΠΔ 24/3-5-1985) με απόφαση του οικείου νομάρχη ή με π. δ/γμα για ειδικές περιπτώσεις (περιαστικοί οικισμοί, οικισμοί που βρίσκονται σε περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους ή εφάπτονται σε δάση ή δασικές εκτάσεις). Συνοδεύεται από σχεδιάγραμμα σε κλίμακα 1: 5.000 ή 1:2.000 που έχει συνταχθεί βάσει στοιχείων χαρτών και επί τόπου ελέγχου, πάνω στα οποία σημειώνονται τα όρια του οικισμού, τα οποία δημοσιεύονται μαζί με την απόφαση ή το π. δ/γμα στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την ίδια πράξη μπορεί να γίνεται διάκριση του οικισμού σε κατηγορίες (α) περιαστικοί, β) παραλιακοί, γ) τουριστικοί, δ) αξιόλογοι, ε) ενδιαφέροντες, στ) αδιάφοροι, ζ) συνεκτικοί, η) διάσπαρτοι, θ) δυναμικοί, ι) στάσιμοι, ια) μικροί, ιβ) μεσαίοι, ιγ) μεγάλοι). Η διαδικασία για τον καθορισμό των ορίων κινείται από τον οικείο δήμο ή κοινότητα, μπορεί δε να κινηθεί και από την οικεία νομαρχία ή το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

Οικισμοί πάνω των 2000 κατοίκων

Το νέο σύστημα που αφορά τον πολεοδομικό σχεδιασμό περιλαμβάνει τους νόμους 947/79 και 1337/83, όπως ο τελευταίος συμπληρώθηκε ιδιαίτερα με τον Ν. 2508/1997, προκειμένου να προσαρμοστεί στις γενικές κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αειφόρο χρήση του χώρου ως φυσικού πόρου και ιδιαίτερα την αποφυγή εξάπλωσης των πόλεων και οικισμών σε βάρος του φυσικού αλλά και του αγροτικού χώρου.

Η πολεοδομική επέμβαση για την ανάπτυξη των οικιστικών περιοχών, δηλαδή των περιοχών ένταξης ή επέκτασης με κανονιστικούς όρους δόμησης, γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1337/83 «επέκταση των πολεοδομικών σχεδίων κ.λ.π.».

Οι κανονιστικοί όροι δόμησης, αφορούν κατά κανόνα, πολεοδομικές αναπτύξεις που συνίστανται, είτε στη δημιουργία νέων οικισμών, είτε στην επέκταση υπάρχοντος εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως ή οικισμού που υπάρχει πριν από το 1923 είτε, τέλος, στην ένταξη, σε πολεοδομικό σχέδιο, και επέκταση οικισμών μεταγενέστερων του 1923 που στερούνται εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως (συνήθως αυθαίρετοι οικισμοί). Κατ' εξαίρεση όμως το σύστημα αυτό μπορεί να αφορά πολεοδομικές αναμορφώσεις τμημάτων εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως ή οικισμών πριν από το 1923 εφ' όσον

πρόκειται για περιοχές πολεοδομικά προβληματικές που απαιτούν αναμόρφωση.

Ο σχεδιασμός πραγματοποιείται σε δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση εκπονείται το γενικό πολεοδομικό σχέδιο (ΓΠΣ) που περιέχει τις γενικές αρχές και κατευθύνσεις για την ανάπτυξη ή ανάπτυξη της περιοχής και στη δεύτερη φάση εκπονείται η πολεοδομική μελέτη (ΠΜ), που εξειδικεύει τους στόχους του ΓΠΣ. Η πολεοδομική μελέτη πραγματοποιείται με την πράξη εφαρμογής (ΠΕ).

Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΓΠΣ)

Για κάθε συγκεκριμένη περίπτωση ένταξης ή επέκτασης πόλης ή οικισμού καταρτίζεται γενικό πολεοδομικό σχέδιο. Το σχέδιο καλύπτει όλες τις πολεοδομημένες ή προς πολεοδόμηση περιοχές ενός τουλάχιστο Δήμου ή Κοινότητας.

Το Γ.Π.Σ. περιλαμβάνει τους απαραίτητους χάρτες, σχέδια, διαγράμματα και κείμενα ώστε να περιέχει όλα τα απαιτούμενα κατά το νόμο στοιχεία και ιδιαίτερα τα όρια της κάθε πολεοδομικής ενότητας της περιοχής επέκτασης, την υποδιαίρεση της περιοχής επέκτασης σε ζώνες πυκνοδομημένες ή αδόμητες, τη γενική εκτίμηση των αναγκών των πολεοδομικών ενοτήτων σε κοινόχρηστους χώρους, κοινωφελείς εξυπηρέτησης και δημόσιες παρεμβάσεις ή ενισχύσεις στον τομέα της στέγης, τη γενική πρόταση πολεοδομικής οργάνωσης των πολεοδομικών ενοτήτων, σε συνάρτηση με τις παραπάνω ανάγκες, που αναφέρεται στις χρήσεις γης, τα κέντρα, το κύριο δίκτυο κυκλοφορίας την πυκνότητα και το μέσω συντελεστή δόμησης και περιλαμβάνει τις τυχόν απαγορεύσεις δόμησης και χρήσης, την επιλογή των τρόπων ανάπτυξης ή αναμόρφωσης και τον καθορισμό των αντίστοιχων ζωνών και την εκτίμηση των αναμενόμενων επιπτώσεων στο περιβάλλον.

Ο καθορισμός των πολεοδομικών ενοτήτων γίνεται και στην περιοχή του εγκεκριμένου σχεδίου ή οικισμού προ του '23 δημιουργώντας το πλαίσιο για πιθανές τροποποιήσεις του.

Εκπόνηση και έγκριση του ΓΠΣ.

Η κίνηση της διαδικασίας σύνταξης του ΓΠΣ γίνεται με πρωτοβουλία του οικείου Δήμου ή Κοινότητας ή περισσότερων Δήμων ή Κοινοτήτων από κοινού. Μπορεί επίσης να κινηθεί η διαδικασία από το Υπουργείο Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος, μετά από σχετική ενημέρωση του Δήμου ή της Κοινότητας. Για την κίνηση της διαδικασίας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης απόφαση του Υπουργού Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος, που προσδιορίζει και τα όρια της περιοχής του ΓΠΣ.

Το ΓΠΣ. εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος, που περιλαμβάνει την πρόταση της μελέτης και συνοδεύεται από τους σχετικούς χάρτες. Η απόφαση με σμίκρυνση των χαρτών δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αποτελεί την πράξη αναγνώρισης της περιοχής ως οικιστικής.

Μετά την έγκριση του ΓΠΣ κάθε δόμηση στην περιοχή των επεκτάσεων που περιλαμβάνονται σ' αυτό επιτρέπεται κατά όρους της εκτός πολεοδομικού σχεδίου δόμησης, μόνον εφόσον δεν αντίκειται σε σχετικές απαγορεύσεις του σχεδίου αυτού.

Πολεοδομική Μελέτη (ΠΜ).

Η κίνηση της διαδικασίας σύνταξης της πολεοδομικής μελέτης γίνεται από τον οικείο Δήμο ή Κοινότητα ή από τους ενδιαφερόμενους Δήμους και Κοινότητες από κοινού. Η διαδικασία μπορεί να κινηθεί και από το Υπουργείο Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος μετά από σχετική ενημέρωση του Δήμου ή της Κοινότητας.

Η μελέτη εναρμονίζεται με τις κατευθύνσεις του γενικού πολεοδομικού σχεδίου και εξειδικεύει τις προτάσεις και τα σχετικά προγράμματα του. Η πολεοδομική μελέτη εκπονείται βάσει οριζοντιογραφικού και υψομετρικού τοπογραφικού και κτηματογραφικού διαγράμματος.

Η πολεοδομική μελέτη αποτελείται από:

- α) το πολεοδομικό σχέδιο που συντάσσεται με βάση τα διαγράμματα που προβλέπονται,
- β) τον πολεοδομικό κανονισμό,
- γ) έκθεση που περιγράφει και αιτιολογεί τις προτεινόμενες από τη μελέτη ρυθμίσεις.

Με απόφαση του Υπουργού Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος καθορίζονται οι ειδικές προδιαγραφές εκπόνησης των τοπογραφικών κτηματολογικών διαγραμμάτων, θεματικών χαρτών συλλογής και λοιπών απαραίτητων σχετικών στοιχείων, καθώς επίσης και της πολεοδομικής μελέτης.

Έγκριση Πολεοδομικής Μελέτης

Η πολεοδομική μελέτη εγκρίνεται με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος, ύστερα από γνωμοδότηση του Νομαρχιακού Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος (ΣΧΟΠ Νομού) και του οικείου Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου.

Η πολεοδομική μελέτη είναι δυνατό, σε ειδικές περιπτώσεις και με ευθύνη του οικείου Δήμου ή Κοινότητας, να υποβάλλεται ταυτόχρονα με τη μελέτη του γενικού πολεοδομικού σχεδίου και είναι δυνατό να αναφέρεται στο σύνολο των περιοχών του γενικού πολεοδομικού σχεδίου ή σε τμήμα του, το οποίο πάντως να αποτελεί πολεοδομική ενότητα ή ζώνη άλλων χρήσεων.

Πράξη εφαρμογής

Μετά την εκπόνηση και έγκριση της πολεοδομικής μελέτης, ακολουθεί το στάδιο της εφαρμογής του. Η εφαρμογή της πολεοδομικής μελέτης πραγματοποιείται, με τη σύνταξη, κύρωση και μεταγραφή της πράξης εφαρμογής.

Περιεχόμενο της Π.Ε. αποτελεί ένα σύνολο ενεργειών προκειμένου να αποκτηθεί η γη και να διατεθεί για την απόκτηση των κοινοχρήστων και κοινωφελών χώρων και να υλοποιηθεί ο σχηματισμός των οικοδομικών τετραγώνων (ιδιοκτησιών), όπως αυτά προβλέπονται από την πολεοδομική μελέτη.

Πολεοδομικά Στοιχεία Χίου

Όσον αφορά το νομό της Χίου από πολεοδομικής πλευράς επικρατεί το παρακάτω καθεστώς:

Ένα μικρό κομμάτι της πόλης της Χίου στο οποίο υπάρχει σχέδιο πόλεως με συντελεστή δόμησης από 0,80 έως 1,80, το υπόλοιπο τμήμα της πρωτεύουσας του νομού διέπεται από το καθεστώς του προ του έτους 1923 υφισταμένου οικισμού. Από το ίδιο καθεστώς διέπεται και η αξιολογότετη, όμορη στην πόλη αστική περιοχή ΒΡΟΝΤΑΔΟΣ, όπως και το σύνολο σχεδόν των λοιπών περιοχών. Σχέδιο πόλης υφίσταται μόνο στις παραθαλάσσιες κωμοπόλεις ΚΩΜΗ και ΕΜΠΟΡΕΙΟΣ, ενώ καταρτίζεται σχέδιο πόλης για τις περιοχές ΒΟΛΙΣΣΟΥ, ΚΑΡΦΑ, ΜΕΓΑ ΛΙΜΙΩΝΑ και ΑΓΙΑΣ ΕΡΜΙΟΝΗΣ.

Το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Γ.Π.Σ) που προτάθηκε πριν από 13 χρόνια για την πόλη της ΧΙΟΥ και τον ΒΡΟΝΤΑΔΟ, δημιούργησε έντονες αντιδράσεις στους ιδιοκτήτες ακινήτων, αφού πολύ μεγάλες εκτάσεις δεσμεύτηκαν για διάφορες χρήσεις, πέραν της δόμησης, και ουδέποτε έγινε αποδεκτό από την τοπική κοινωνία και ήδη προωθείται η τροποποίησή του και κυρίως προτείνεται η αποδέσμευση των εκτάσεων που είχαν χαρακτηριστεί ως «χώροι πρασίνου, παιδείας, υγείας, αναψυχής» κ.λ.π.

Παραδοσιακοί οικισμοί

Οι παραδοσιακοί οικισμοί και τα ιστορικά κέντρα των πόλεων, είναι βασικά στοιχεία της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής πολιτιστικής κληρονομιάς και της φυσιογνωμίας της Ελλάδας. Ο πλούτος και η ποικιλομορφία της ελληνικής αρχιτεκτονικής κληρονομιάς αναδεικνύεται στους περισσότερους από 650 διατηρητέους παραδοσιακούς οικισμούς και τα χιλιάδες διατηρητέα κτήρια. Η διατήρηση και η ανάδειξη της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς αποτελεί συστατικό στοιχείο της ήπιας τουριστικής ανάπτυξης και της προσφοράς εναλλακτικών δυνατοτήτων για κάθε είδους τουριστική δραστηριότητα.

Οι παραδοσιακοί οικισμοί καθορίζονται με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων ύστερα από αιτιολογημένη έκθεση της κατά περίπτωση αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου, γνώμη του αρμόδιου συμβουλίου Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος και γνώμη του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.

Ως παραδοσιακοί μπορεί να χαρακτηρίζονται οικισμοί ή τμήματά τους, με σκοπό την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και τη διατήρηση και ανάδειξη του ιδιαίτερου πολεοδομικού, αισθητικού, ιστορικού, λαογραφικού και αρχιτεκτονικού χαρακτήρα τους και να θεσπίζονται περιορισμοί δόμησης και χρήσεις κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του ΓΟΚ. (ν. 1577/1985).

Στη Χίο Παραδοσιακοί Οικισμοί έχουν χαρακτηριστεί οι: Άγιο Γάλας, Άγιος Γεώργιος Συκούσης, Ανάβατος, Αρμόλια, Αυγώνυμα, Βέσσα, Βουνό, Βολισσός, Διευχά, Ελάτα, Έξω Διδύμα, Ζυφιάς, Καμπιά, Καλαμωτή, Κατάβαση, Κέραμος, Κάμπος τμήμα Δήμου Χίου, Λιθί, Μεστά, Οινούσσες, Ολύμποι, Παρπαριά, Πατρικά, Πираμά, Πυργί, Σιδηρούντα, Τρύπες και Χαλκειός.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα ΦΕΚ με τα οποία έχουν χαρακτηριστεί οι οικισμοί του νομού Χίου ως παραδοσιακοί .

Παραδοσιακοί Οικισμοί	
Άγιο Γάλας	ΦΕΚ Δ-594 α/ 13.11.1978
	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Άγιος Γεώργιος Συκούσης	ΦΕΚ Δ-594 α/ 13.11.1978
	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Ανάβατος	ΦΕΚ Δ-594 α/ 13.11.1978
	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Αρμόλια	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Αυγώνυμα	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Βέσσα	ΦΕΚ Δ-594 α/ 13.11.1978
	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Βουνό	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Βολισσός	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Διευχά	ΦΕΚ Δ-594 α/ 13.11.1978
	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Ελάτα	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Έξω Διδύμα	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Ζυφιάς	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Καμπιά	ΦΕΚ Δ-594 α/ 13.11.1978
	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Καλαμωτή	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Κατάβαση	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Κέραμος	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Κάμπος τμήμα Δήμου Χίου	ΦΕΚ Δ-33 α/ 17.01.1992
Λιθί	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Μεστά	ΦΕΚ Δ-594 α/ 13.11.1978
	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Οινούσσες	ΦΕΚ Δ-381 α/ 27/5/1999
	ΦΕΚ Δ-402 α/17/5/2002
Ολύμποι	ΦΕΚ Δ-594 α/ 13.11.1978
	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Παρπαριά	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Πατρικά	ΦΕΚ Δ-594 α/ 13.11.1978

	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Πιραμά	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Πυργί	ΦΕΚ Δ-594 α/ 13.11.1978
	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Σιδηρούντα	ΦΕΚ Δ-594 α/ 13.11.1978
	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Τρύπες	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Χαλκειός	ΦΕΚ Δ-189 α/ 02.03.1988
Ψαρά	ΦΕΚ Δ-402 α/ 17/5/2002

Πίνακας 11: Παραδοσιακοί Οικισμοί Του Νομού Χίου
Πηγή: Εθνικό Τυπογραφείο

2.3 Δασικές Περιοχές

Ως δάσος ή δασικό οικοσύστημα νοείται το οργανικό σύνολο άγριων φυτών με ξυλώδη κορμό πάνω στην αναγκαία επιφάνεια του εδάφους, τα οποία, μαζί με την εκεί συνυπάρχουσα χλωρίδα και πανίδα, αποτελούν μέσω της αμοιβαίας αλληλεξάρτησης και αλληλοεπίδρασής τους, ιδιαίτερη βιοκοινότητα (δασοβιοκοινότητα) και ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον (δασογενές). Δασική έκταση υπάρχει όταν στο παραπάνω σύνολο η άγρια ξυλώδης βλάστηση, υψηλή ή θαμνώδης, είναι αραιά και οι οποιασδήποτε φύσεως ασκεπείς εκτάσεις, (φρυγανώδεις ή χορτολιβαδικές εκτάσεις, βραχώδεις εξάρσεις και γενικά ακάλυπτοι χώροι) που περικλείονται από δάση ή δασικές εκτάσεις, καθώς και οι υπεράνω των δασών ή δασικών εκτάσεων ασκεπείς κορυφές ή αλπικές ζώνες των ορέων.

Στα δάση και στις δασικές εκτάσεις, ισχύει το υπέρ του Δημοσίου μαχητό τεκμήριο κυριότητας. Στην πράξη, το τεκμήριο λειτουργεί με τη λογική, ότι όποια έκταση έχει δασική βλάστηση ανήκει κατά τεκμήριο στο Δημόσιο, εκτός αν υπήρξε διοικητική αναγνώριση (μέσω Συμβουλίου Ιδιοκτησίας Δασών και απόφασης Υπουργού) ή τελεσίδικη απόφαση δικαστηρίων σε αντιδικία με το Δημόσιο.

Ο Δασικός Κώδικας του 1929

Η πρώτη συστηματική προσπάθεια του Ελληνικού κράτους να ασχοληθεί νομοθετικά με θέματα των εκτάσεων που καλύπτονται από δασική βλάστηση ανάγεται στο έτος 1929, με τη δημοσίευση του ν. 4173 «Περί κυρώσεως και τροποποιήσεως του από 11 Μαΐου 1929 Ν. Διατάγματος «περί δασικού κώδικος»» (ΦΕΚ 205 Α΄).

Ο κώδικας αυτός απηχεί τις αντιλήψεις και τις συνθήκες της εποχής του, οι οποίες απέβλεπαν προεχόντως στην οικονομική εκμετάλλευση του δάσους. Μία έκταση οριζόταν ως δάσος μόνον εάν μπορούσε, με κατάλληλη εκμετάλλευση, να παραγάγει δασικά προϊόντα. Αντιθέτως, οι δασικές εκτάσεις, στις οποίες δίνεται ο χαρακτηρισμός αυτός με μεταγενέστερα νομοθετήματα, χαρακτηρίζονται ως δασικές βοσκές, γιατί από άποψη δασικής εκμεταλλεύσεως μόνο κτηνοτροφικώς απέδιδαν. Απαγορευόταν, λοιπόν, να μεταβάλει μορφή και επιβαλλόταν να αναδασωθεί ένα δάσος ή μια δασική έκταση μόνον αν είχε προστατευτικό χαρακτήρα. Περαιτέρω, τα ιδιωτικά δάση

και δασικές εκτάσεις μπορούσαν να εκχερσωθούν, εάν βεβαιωνόταν ότι είναι κατάλληλες για μόνιμη γεωργική καλλιέργεια, ενώ τα δημόσια μόνο για την αγροτική εγκατάσταση προσφύγων, όταν η γεωργική εκμετάλλευση «είναι αναμφισβητήτως συμφερότερη», καθώς και για την εκτέλεση εντός αυτών διαφόρων έργων (οδοί) και δραστηριοτήτων (μεταλλεία).

Ο Δασικός Κώδικας του 1969

40 χρόνια αργότερα, το ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ» δεν διέφερε βασικώς του προηγούμενου Δασικού Κώδικα ως προς τα ανωτέρω θέματα. Όρισε με τον ίδιο τρόπο τα δάση και τις δασικές εκτάσεις, αλλά προσέθεσε την έννοια των χορτολιβαδικών εκτάσεων. Ως προς τη δυνατότητα εκχερσώσεως για γεωργικούς σκοπούς, για μεν τα ιδιωτικά δάση προσέθεσε ορισμένους ποσοτικούς περιορισμούς, για δε τα δημόσια την επέτρεψε αν η έκταση ήταν απλώς κατάλληλη για γεωργική ή δενδροκομική εκμετάλλευση και όχι, όπως προηγούμενως, αν η εκμετάλλευση αυτή ήταν αναμφισβητήτως συμφερότερη. Προσέθεσε δε τη δυνατότητα κατασκευής οικιών, ξενοδοχείων και κοινωφελών έργων. Παρατηρείται δηλαδή στο σημείο αυτό οπισθοδρόμηση. Τέλος, ως προς τις αναδασώσεις και τις δασώσεις δεν υπήρξε κάποια μεταβολή.

Υπό την ισχύ του Συντάγματος του 1975

Με την πρωτοποριακή διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 24, το Σύνταγμα απέβλεπε στην προστασία και την αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος και, μεταξύ άλλων, προέβλεπε ειδικότερα ότι νόμος ορίζει τα της προστασίας των δασών και των δασικών εκτάσεων και ότι απαγορεύεται η μεταβολή του προορισμού των δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων, εκτός αν προέχει για την εθνική οικονομία η αγροτική τους εκμετάλλευση ή άλλη χρήση η οποία επιβάλετε λόγω δημοσίου συμφέροντος.

Ως προς τον ορισμό των δασών και των δασικών εκτάσεων, στο νέο νόμο 998/79, που εναρμόνισε με το άρθρο 24 τον Δασικό Κώδικα του 1969, υπήρξε μία σημαντικότερη διαφοροποίηση: Πλην της οικονομικής διαστάσεως (απόληψης δασικών προϊόντων) ελήφθη υπ' όψη και η περιβαλλοντική διάσταση

Η νομοθεσία προέβλεπε, επίσης, λεπτομερώς τη σύνταξη δασικών χαρτών των δασών και των δασικών εκτάσεων για όλη την Ελλάδα, έργο το οποίο ουδέποτε πραγματοποιήθηκε.

Στο κρίσιμο σημείο των δασών και δασικών εκτάσεων, των οποίων ήδη είχε μεταβληθεί ο προορισμός, η νομολογία αναγνώρισε ως έγκυρη τη μεταβολή αυτή μόνον αν είχε γίνει νομίμως, δηλαδή με ατομική διοικητική πράξη. Συνεπώς, η διάταξη της παρ. 1 του άρθρ. 38 του ν. 998/1979, που εξαιρεί της αναδασώσεως τις εκτάσεις, οι οποίες μέχρι τη δημοσίευση του Συντάγματος «είχον χρησιμοποιηθή δι' έτερον σκοπόν, ώστε να καθίσταται αδύνατος η ανατροπή της εκ της χρησιμοποιήσεως ταύτης δημιουργηθείσης καταστάσεως», είναι συνταγματική μόνο καθ' όσον αφορούν εκτάσεις που νομίμως είχαν μεταβάλει μορφή, όπως με ρυμοτομικό σχέδιο.

Η αναθεώρηση του Συντάγματος το 2001

Τρεις είναι οι καινοτομίες της αναθεώρησης.

Η πρώτη είναι η ρητή πρόβλεψη ότι η σύνταξη δασολογίου συνιστά υποχρέωση του Κράτους. Η δεύτερη είναι ότι εξισώνεται η προστασία δημόσιων και ιδιωτικών δασών και δασικών εκτάσεων. Το ιδιοκτησιακό καθεστώς δεν μπορεί πλέον να αποτελέσει κατά το Σύνταγμα νόμιμο κριτήριο διαφοροποίησης ως προς την προστασία τους. Η τρίτη είναι η ερμηνευτική δήλωση περί της εννοίας του δάσους και της δασικής εκτάσεως.

Παράλληλα, και η Ευρωπαϊκή Ένωση προσέθεσε στο πρωτογενές της δίκαιο την περιβαλλοντική διάσταση με το άρθρο 174, δεχόμενη την αρχή της βιώσιμου ανάπτυξης

Ο νέος N 3208/2003, γνωστός και ως «δασονόμος», επέφερε σημαντικές αλλαγές όσον αφορά την προστασία των δασικών οικοσυστημάτων, την κατάρτιση δασολογίου και τη ρύθμιση εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί δασών και δασικών εν γένει εκτάσεων.

Σύμφωνα με το νόμο 3208/2003 η προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων ανήκει στην αρμοδιότητα της δασικής υπηρεσίας. Η μέριμνα για την ανάπτυξη, βελτίωση, αναδάσωση και προστασία των πάρκων, αλσών και των εντός των πόλεων ή οικιστικών περιοχών δενδροστοιχιών ανήκει στους οικείους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης. Η μέριμνα για δάση ή δασικές εκτάσεις ή πάρκα, άλση και δενδροστοιχίες που βρίσκονται εντός αρχαιολογικών χώρων ανήκει στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού. Οι άνω υπηρεσίες και οργανισμοί δύνανται πάντως να ζητούν την συνδρομή της δασικής υπηρεσίας, εφ' όσον συντρέχει λόγος. Η δασική υπηρεσία συνεργάζεται με τις λοιπές δημόσιες υπηρεσίες και ΟΤΑ ή άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, εφ' όσον πρόκειται για λήψη μέτρων προστασίας, η πραγματοποίηση των οποίων περιλαμβάνεται και στην αρμοδιότητα των υπηρεσιών ή των νομικών προσώπων αυτών.

Η εκτέλεση κάθε είδους έργων στα πάρκα και άλση ενεργείται μετά από σχετική μελέτη, που εγκρίνεται από την αρμόδια δασική αρχή και με την εποπτεία της. Της έγκρισης αυτής προηγείται θετική γνώμη της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού, όπου αυτή απαιτείται για λόγους προστασίας αρχαιοτήτων.

Απαγορεύεται η μεταβολή του προορισμού των δασών και των εν γένει δασικών εκτάσεων, δημόσιων και ιδιωτικών, εκτός αν προέχει για την εθνική οικονομία η αγροτική εκμετάλλευση ή άλλη τους χρήση, που την επιβάλλει το δημόσιο συμφέρον κατά τις ειδικές προβλέψεις της εν γένει δασικής νομοθεσίας.

Δασολόγιο

Για τριάντα και περισσότερα χρόνια μετά τη θέσπιση του Συντάγματος του 1975, η χώρα μας δεν έχει ακόμη αποκτήσει δασολόγιο. Μετά την αναθεώρηση του Συντάγματος το 2001 και την ψήφιση του νέου νόμου για την προστασία των δασικών οικοσυστημάτων (3208/2003) η κατάρτιση

δασολογίου έγινε επιτακτική ανάγκη έτσι ώστε να συμπεριληφθεί στο δίκαιο περί δασών η περιβαλλοντική διάσταση, σύμφωνα με την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης και να εναρμονιστεί η εθνική νομοθεσία με το θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σύμφωνα λοιπόν, με τον νόμο (3208/2003, άρθρο 3) το δασολόγιο καταρτίζεται και τηρείται ανά νομό με μέριμνα των υπηρεσιών της κάθε Διεύθυνσης Δασών Νομαρχιακού επιπέδου, μετά την κύρωση του δασικού χάρτη. Συντάσσεται με μορφή Βιβλίου Γενικού Δασολογίου στο οποίο καταχωρούνται τα εμφανιζόμενα στο δασικό χάρτη δάση και δασικές εκτάσεις κατά μερίδες και κατά τρόπο ώστε να είναι ευχερής η τήρησή του και σε ηλεκτρονική μορφή.

Οι δασικοί χάρτες (άρθρο 27 του ν 2664/1998) καταρτίζονται κατά νομό στις Διευθύνσεις Δασών των νομών και των περιφερειών, στις οποίες συνίσταται ειδικό τμήμα Δασικών Χαρτογραφήσεων αρμόδιο για τις δασικές χαρτογραφήσεις και τα ιδιοκτησιακά θέματα. Τα αναγκαία στοιχεία για τον προσδιορισμό των δασών και των δασικών εκτάσεων λαμβάνονται από την παλαιότερη (αεροφωτογραφικό υλικό των ετών 1945 και 1960 της γεωγραφικής υπηρεσίας στρατού), και την πλησιέστερη προς το χρόνο κατάρτισης του δασικού χάρτη, αεροφωτογραφία (α/φ 1996-2006 του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης).

Στις περιοχές οι οποίες κηρύσσονται υπό κτηματογράφηση (σύμφωνα με το ν. 2308/1995), στις οποίες δεν υφίσταται δασικός χάρτης, οι εργασίες κατάρτισής του, εκτελούνται από την "Κτηματολόγιο Ανώνυμη Εταιρεία" με αναθέσεις σε ιδιωτικά γραφεία δασολόγων.

Το 2007 προκηρύχθηκε από την Κτηματολόγιο Α.Ε. σε διεθνή ανοιχτό διαγωνισμό η σύνταξη δασικών χαρτών για το έργο "Οριοθέτηση Δασών και Δασικών Εκτάσεων". Το έργο χωρίζεται σε έξι συμβάσεις οι οποίες καλύπτουν γεωγραφικά το σύνολο της χώρας, συνολικής προεκτιμώμενης έκτασης 95,3 εκατ. στρεμμάτων.

Πράξεις χαρακτηρισμού

Μέχρι σήμερα, όπου ακόμα δεν έχει συνταχθεί δασολόγιο, ο χαρακτηρισμός περιοχής ή τμήματος της επιφανείας της γης ως δάσους ή δασικής εκτάσεως ή μη και ο καθορισμός των ορίων τους γίνεται με μεμονωμένες πράξεις χαρακτηρισμού. Η πράξη αυτή ενεργείται ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον ή και αυτεπάγγελα με πράξη του κατά τόπο αρμοδίου δασάρχη.

Στην περιοχή μελέτης μας δεν έχει συνταχθεί δασολόγιο και κατ' επέκταση δασικοί χάρτες. Για τις πράξεις χαρακτηρισμού η δασική υπηρεσία χρησιμοποιεί αεροφωτογραφικό υλικό των ετών 1945 και 1960 της γεωγραφικής υπηρεσίας στρατού, νεότερο υλικό μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1980, πρόσφατο υλικό (1996-2006) του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, καθώς και πρόσφατες δορυφορικές λήψεις.

2.4 Αποχετευτικό δίκτυο

Ένα από τα σημαντικότερα περιβαλλοντικά προβλήματα της χώρας μας είναι η διαχείριση των αστικών λυμάτων και απορριμμάτων. Για το λόγο αυτό εντάχθηκε στην Τέταρτη Προγραμματική Περίοδο πρόγραμμα ύψους περίπου 1,5 δις ευρώ, ώστε να αντιμετωπιστεί ολοκληρωμένα το πρόβλημα με την κατασκευή βιολογικών καθαρισμών και έργων αποχέτευσης σε όλους τους οικισμούς της χώρας με πληθυσμό αιχμής άνω των 2000 κατοίκων.

Ε. Π. Περιβάλλον - Αειφόρος Ανάπτυξη

Κύρια αναπτυξιακή επιδίωξη του προγράμματος είναι η προστασία, αναβάθμιση και αειφορική διαχείριση του περιβάλλοντος, ώστε να αποτελέσει το υπόβαθρο για την προστασία της δημόσιας υγείας, την άνοδο της ποιότητας ζωής των πολιτών καθώς και να συμβάλει στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Οικονομίας. Μερικές από τις κυριότερες παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος, είναι η ολοκληρωμένη διαχείριση στερεών και επικίνδυνων αποβλήτων, η προστασία των εδαφών και η διαχείριση αστικών λυμάτων.

Συγκεκριμένα το Ε.Π.ΠΕΡ. για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 έχει θέσει συγκεκριμένους στόχους για την διαχείριση αστικών λυμάτων στον ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: Προστασία και Διαχείριση Υδατικών Πόρων

Γενικός Στόχος – Στρατηγική

Γενικός στόχος του ΑΠ 2 είναι η – σε συνδυασμό με την ολοκληρωμένη διαχείριση των υδατικών πόρων της χώρας – αποτελεσματική προστασία της ποιότητας των υδάτινων αποδεκτών σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας 91/271. Με την επίτευξη του στόχου αυτού δίνεται μια σημαντική ώθηση στην προώθηση της περιφερειακής ανάπτυξης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής του πληθυσμού καθώς και της ελκυστικότητας των περιφερειών της χώρας ως τόπων προσέλκυσης επενδύσεων και κατοικίας, ενώ παράλληλα προστατεύεται η δημόσια υγεία και η βιοποικιλότητα.

Ειδικοί Στόχοι

- Συνολική κάλυψη των αναγκών των οικισμών Β' και Γ' προτεραιότητας (κατά την Οδηγία 91/271) σε λειτουργικές εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων με την δημιουργία όπου απαιτείται και της απαραίτητης υποδομής αποχετευτικών δικτύων.
- Επαναχρησιμοποίηση αστικών λυμάτων σε διάφορες χρήσεις, με προτεραιότητα στις ελλειμματικές περιοχές.

Ενδεικτικές κατηγορίες πράξεων

1. Έργα κατασκευής εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων και δικτύων αποχέτευσης σε οικισμούς Β' και Γ' Προτεραιότητας κατά την Οδηγία 91/271
2. Έργα – γέφυρες Γ' προγραμματικής περιόδου: ολοκλήρωση εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων και αποχετευτικών δικτύων, η υλοποίηση των οποίων ξεκίνησε με πόρους της περιόδου 2000 - 2006 ή και προηγούμενων προγραμματικών περιόδων.(πηγή: www.epper.gr).

Νομός Χίου

Στη Χίο, όπως και στο σύνολο της χώρας νόμιμος διαχειριστής των υγρών αποβλήτων είναι η αντίστοιχη ΔΕΥΑ (ΔΕΥΑΧ), η οποία ιδρύθηκε με το Ν. 1069/80 "Περί Κινήτρων δια την ίδρυση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ)".

Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Χίου δημιουργήθηκε το 1984 με στόχο να δώσει λύσεις στα προβλήματα ύδρευσης και αποχέτευσης της πόλης της Χίου. Τα θέματα αυτά είναι ιδιαίτερα σημαντικά σε μια νησιωτική περιοχή.

Σημαντικό έργο της ΔΕΥΑΧ ήταν η δημιουργία του Σταθμού Βιολογικού Καθαρισμού Λυμάτων (πρώτο έτος λειτουργίας 1994), ένα έργο μεγάλων διαστάσεων με θετικά αποτελέσματα στην προστασία του περιβάλλοντος και τη βελτίωση της ποιότητας των θαλασσιών υδάτων. Έτσι δημιουργήθηκε σύγχρονη υποδομή στο αποχετευτικό δίκτυο της πόλης.

Βιολογικοί καθαρισμοί

Η Ν.Α. προχώρησε, σε συνεργασία με τους περιφερειακούς δήμους, στην προμήθεια και τοποθέτηση μονάδων βιολογικών καθαρισμών κλειστού συστήματος τύπου «combat», που δεν έχει καμία επίδραση στο περιβάλλον. Για την υλοποίηση τους υπογράφηκε Προγραμματική Σύμβαση μεταξύ της Ν.Α. Χίου, των Δήμων και της ΔΕΥΑΧ. Συγκεκριμένα έγινε προμήθεια και εγκατάσταση μονάδων βιολογικού καθαρισμού, οι οποίοι συνδέονται στα υπάρχοντα δίκτυα αποχέτευσης των Οικισμών. Έτσι δόθηκε λύση στο πρόβλημα της ανεξέλεγκτης διάθεσης των λυμάτων της περιοχής, η οποία υποβάθμιζε την κατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος, εγκυμονώντας κινδύνους για τη δημόσια υγεία.

Εικόνα 13: Μονάδες μικρών βιολογικών καθαρισμών στους οικισμούς Λιθί και Καλαμωτή Ν. Χίου

Πηγή: http://aegaio.gr/2008/07/blog-post_1343.html

Ήδη λειτουργούν οι μονάδες σε Χίο, Αρμόλια, Λαγκάδα και Νένητα, τοποθετούνται σε Καλαμωτή και Λιθί και έχουν δημοπρατηθεί σε Συκιάδα, Βολισσό, Ελάτα, Καρδάμυλα, Πυργί και Μεστά.

Επίσης ύστερα από πρόταση της ΔΕΥΑΧ και του Δήμο Χίου προβλέπονται να εγκατασταθούν αντίστοιχες μονάδες και περιφερειακά του Δήμου Χίου, προκειμένου να αποσυμφορηθεί ο Βιολογικός Καθαρισμός του Δήμου Χίου. Παράλληλα προβλέπεται να ενισχυθεί ο υπάρχον βιολογικός με εξειδικευμένο προσωπικό και να γίνουν έργα συντήρησης προκειμένου να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα που έχει παρουσιαστεί τους τελευταίους μήνες.

2.5 Διαχείριση Απορριμμάτων

Ανακύκλωση

Η Κοινοτική και Εθνική Νομοθεσία για τη Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων, όπως εκφράζονται από την Οδηγία 1991/156/EU και την ΚΥΑ 50910/03 αντίστοιχα, θέτουν τις βάσεις και τους στόχους για την αποτελεσματική και αειφορική διαχείριση των στερεών αποβλήτων στον 21 αιώνα. Τονίζεται ο ρόλος της ανακύκλωσης, ανάκτησης και επαναχρησιμοποίησης υλικών ιδιαίτερα για υλικά συσκευασίας και για επικίνδυνα απόβλητα, τα οποία και πρέπει να διαχωρίζονται από τα υπόλοιπα απορρίμματα στην πηγή παραγωγής τους. Απόβλητα που δεν δύναται να ανακυκλωθούν ή να επαναχρησιμοποιηθούν συνίσταται ιεραρχικά η ενεργειακή αξιοποίησή τους.

Τα απορρίμματα πλέον δεν θεωρούνται άχρηστα υλικά για ταφή, αλλά τονίζεται η ανάγκη αξιοποίησής τους με σκοπό την ανάκτηση ενεργειακών προϊόντων όπως βιοαερίου (αναερόβια χώνευση) και θερμότητας ή ηλεκτρισμού (καύση, πυρόλυση, αναερόβια χώνευση). Η υγειονομική ταφή απορριμμάτων αποτελεί το τελευταίο προτιμητέο στάδιο, το οποίο καλείται να παίξει το ρόλο περισσότερο της υγειονομικής ταφής υπολειμμάτων

(υπολείμματα των διεργασιών επεξεργασίας απορριμμάτων) παρά το κύριο στόχο διαχείρισης απορριμμάτων σε ένα Περιφερειακό ή Νομαρχιακό Μοντέλο Διαχείρισης.

Στην Οδηγία 94/62/EU για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας εισάγεται η αρχή της ευθύνης του παραγωγού και αναδιοργανώνεται η αντιμετώπιση του θέματος της ανακύκλωσης. Επίσης συνδέεται η ανακύκλωση με τα θέματα των υλικών συσκευασίας και καθορίζονται συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα για όλες τις χώρες - μέλη για την επίτευξη συγκεκριμένων ποσοτικών στόχων. Ο Νόμος 2939/2001 αποτελεί την εφαρμογή της οδηγίας 94/62/EK στο ελληνικό θεσμικό πλαίσιο και αφορά σε θέματα ανακύκλωσης και υλικών συσκευασίας με πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα στο επίπεδο της αγοράς. ([www. tee.gr](http://www.tee.gr))

Ειδικότερα ο Ν. 2939/2001 υποχρέωσε πλέον όλες τις επιχειρήσεις που εισάγουν, παράγουν και διαθέτουν στην εγχώρια αγορά συσκευασμένα προϊόντα να μεριμνούν για τη συλλογή και Ανακύκλωση των συσκευασιών τους.

Εικόνα 14: ΧΑΔΑ

Πηγή: <http://www.herrco.gr/default.asp?siteID=1&pageID=11&langID=1>

Στην εν λόγω νομοθεσία υπόκεινται οι πρωτογενείς, δευτερογενείς και τριτογενείς συσκευασίες που διακινούνται στην ελληνική αγορά, τα απόβλητα των συσκευασιών από όλες τις πηγές (βιομηχανία, εμπόριο, γραφεία, καταστήματα, υπηρεσίες, νοικοκυριά κ.λπ.), καθώς και άλλα προϊόντα, όπως ελαστικά οχημάτων, μπαταρίες, ηλεκτρικές ή ηλεκτρονικές συσκευές, έπιπλα κ.λπ.

Σύστημα Συλλογικής Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών ΣΣΕΔ

Με την υπ' αριθμό 106453/2003 (ΦΕΚ 391 Β') Υπουργική Απόφαση εγκρίθηκε το Σύστημα Συλλογικής Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών ΣΣΕΔ-ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ, που οργανώνει η Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης (ΕΕΑΑ) και αφορά στην εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων συσκευασίας.

Η Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης (Ε.Ε.Α.Α. Α.Ε.) ιδρύθηκε το Δεκέμβριο του 2001 από βιομηχανικές και εμπορικές επιχειρήσεις που, είτε διαθέτουν συσκευασμένα προϊόντα στην ελληνική αγορά, είτε κατασκευάζουν διάφορες συσκευασίες. Στο μετοχικό κεφάλαιο του Συστήματος συμμετέχει κατά 35% και η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων (Κ.Ε.Δ.Κ.Ε) στο υπόλοιπο 65% συμμετέχουν βιομηχανικές και εμπορικές επιχειρήσεις. Η Ε.Ε.Α.Α., ανταποκρινόμενη στις διατάξεις του Νόμο 2939/01 και

σκοπεύοντας στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων των διαχειριστών συσκευασίας με αποτελεσματικό και οικονομικά εφικτό τρόπο, έχει αναπτύξει και υλοποιεί στη χώρα μας το Σύστημα Συλλογικής Εναλλακτικής Διαχείρισης - «ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ» (Σ.Σ.Ε.Δ.-ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ).

Όπως προβλέπεται λοιπόν στο Νόμο 2939/01, καταρτίζονται συμβάσεις συνεργασίας μεταξύ του εγκεκριμένου συστήματος (ΣΣΕΔ) και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι οποίες εκτός των άλλων προβλέπουν τη χρηματοδότηση του επιπλέον κόστους που προκύπτει από την συλλογή - αξιοποίηση των δημοτικών αποβλήτων συσκευασίας, συνυπολογιζομένης της ωφέλειας που έχουν οι ΟΤΑ από τη διαχείριση του συνόλου των δημοτικών αποβλήτων. Οι τρόποι συνεργασίας μεταξύ των ΟΤΑ και του Συλλογικού Συστήματος έχουν αποτυπωθεί σε τρία εναλλακτικά μοντέλα που έχουν εγκριθεί από το ΥΠΕΧΩΔΕ και αποτελούν τμήμα της έγκρισης λειτουργίας του Συλλογικού Συστήματος.

Το Σ.Σ.Ε.Δ. απευθύνεται σε όλους όσους διαχειρίζονται συσκευασίες (συσκευαστές, εισαγωγείς πλήρων συσκευασιών), εξασφαλίζει ισότιμη και ελεύθερη συμμετοχή και παρέχει τη δυνατότητα να εκπληρώσουν τις νομικές υποχρεώσεις τους. Σύμφωνα με τον εγκεκριμένο φάκελο του συστήματος, προβλέπεται η σταδιακή εξάπλωση των προγραμμάτων διαλογής στην πηγή των αποβλήτων συσκευασίας σε επίπεδο χώρας, βάσει χρονοδιαγράμματος, σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Σήμερα στο Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης, ΣΣΕΔ-ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ, της ΕΕΑΑ ΑΕ συμμετέχουν 1070 υπόχρεες εταιρείες, οι οποίες καλύπτουν το μεγαλύτερο μερίδιο της ελληνικής αγοράς. Η ΕΕΑΑ συνεργάζεται με περισσότερους από 380 Δήμους και παρέχει τη δυνατότητα ανακύκλωσης των αποβλήτων συσκευασίας σε περίπου 4,5 εκ. κατοίκους σε ολόκληρη την Ελλάδα. Συνολικά στη χώρα λειτουργούν σήμερα 13 Κέντρα Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ) που απασχολούν 400 εργαζόμενους, υποστηρίζοντας έτσι ουσιαστικά και την τοπική απασχόληση.

Εικόνα 15: Ανακύκλωση

Πηγή: http://www.casey.vic.gov.au/doclib/TvnpGX78_recycling_loop.gif

Στους δήμους του Νομού Χίου δεν εφαρμόζεται το Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης, ΣΣΕΔ-ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ, της ΕΕΑΑ ΑΕ. Στο Δήμο Χίου είχε ξεκινήσει πριν 15 χρόνια ένα πρόγραμμα ανακύκλωσης το οποίο στην πορεία του εγκαταλείφθηκε. Το 2003 ξεκίνησε μία ιδιωτική επιχείρηση με την επωνυμία “ΑΛΛΕΞΑΝΔΡΟΣ” εξοπλισμένη με ειδικά μηχανήματα και

εγκαταστάσεις για περισυλλογή συσκευασία και αποστολή στην Αθήνα ανακυκλώσιμων υλικών. Δυστυχώς όμως, η πρωτοβουλία αυτή δεν ευοδώθηκε, με αποτέλεσμα η συγκεκριμένη επιχείρηση να εγκαταλείψει το έργο της ανακύκλωσης.

Σήμερα ο Δήμος Χίου έχει συνάψει σύμβαση με μια ιδιωτική εταιρεία ανακύκλωσης για τη συλλογή ηλεκτρονικών συσκευών οι οποίες και αποστέλλονται στην Αθήνα.

Επιπλέον με ιδιωτική πρωτοβουλία ένας ορισμένος τύπος χαρτιού συλλέγεται από τα ΑΜΕΑ στον Κοφινά, ενώ ορισμένα ιδιωτικά καταστήματα συλλέγουν χαρτί, μπαταρίες, λαμπτήρες, λάστιχα, λάδια κλπ και με δική τους πρωτοβουλία τα στέλνουν στην Αθήνα για ανακύκλωση.

ΧΑΔΑ - ΧΥΤΑ

Η ύπαρξη των ΧΑΔΑ (Χώροι Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων) είναι ένα πρόβλημα που συναντάται σε όλη την χώρα με σοβαρές συνέπειες για το περιβάλλον. Το Υπουργείο ΠΕΧΩΔΕ, έχοντας υπ όψιν το πρόβλημα αυτό και ύστερα και από καταγγελίες για την Ελλάδα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το Περιβάλλον αντιμετώπισε το πρόβλημα των ΧΑΔΑ, με την κατάργηση και αποκατάστασή τους.

Βέβαια, για την αντιμετώπιση του προβλήματος (ΧΑΔΑ) απαιτείται η κατασκευή και λειτουργία έργων διαχείρισης στερεών αποβλήτων –στα οποία περιλαμβάνονται και οι Χώροι Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ).

Το κλείσιμο λοιπόν και η αποκατάσταση του συνόλου των έργων ΧΑΔΑ, προϋποθέτει την αποπεράτωση όλων των έργων διαχείρισης στερεών αποβλήτων που περιλαμβάνονται στους περιφερειακούς σχεδιασμούς

Στο νησί υπάρχουν 7 ΧΑΔΑ εκ των οποίων τα 4 έχουν ήδη κλείσει και έχει πραγματοποιηθεί και η αποκατάστασή τους. Στο στάδιο της κατασκευής βρίσκονται δυο Χώροι Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ), ένας στο βόρειο μέρος του νησιού και ένα στο νότιο.

Εικόνα 16: ΧΥΤΑ υπό κατασκευή
Πηγή: Google Earth- Ιδία επεξεργασία

Οι ΧΥΤΑ που κατασκευάζονται τώρα, πολύ σύντομα θα λειτουργήσουν και παράλληλα είναι απαραίτητο να εφαρμοστεί και η ανακύκλωση για τη μείωση του όγκου των απορριμμάτων, την εξοικονόμηση ενέργειας, την προστασία του περιβάλλοντος, και την εξασφάλιση πόρων για τις μέλλουσες γενιές.

2.6 Οδικό Δίκτυο Μεταφορών

Το οδικό δίκτυο της χώρας διακρίνεται σε: α) Εθνικό, β) Επαρχιακό και γ) Δημοτικό ή Κοινοτικό.

α) Εθνικό Δίκτυο διακρίνεται σε τρεις κατηγορίες:

1. Βασικό Εθνικό Οδικό Δίκτυο: είναι το τμήμα εκείνο του Εθνικού Οδικού Δικτύου που συνδέει: α) τα σπουδαιότερα αστικά κέντρα μεταξύ τους και β) τη χώρα με άλλες επικράτειες απευθείας ή με παρέμβαση πορθμείων.
2. Δευτερεύον Εθνικό Οδικό Δίκτυο: είναι το τμήμα εκείνο του Εθνικού Οδικού Δικτύου που συνδέει Βασικούς Εθνικούς Οδικούς άξονες μεταξύ τους ή με μεγάλα αστικά κέντρα, λιμάνια, αεροδρόμια ή με τόπους εξαιρετικού τουριστικού ενδιαφέροντος ή είναι οδικοί άξονες για τους οποίους έχει γίνει παραλλαγή με Βασικό Εθνικό Οδικό Δίκτυο.
3. Τριτεύον Εθνικό Οδικό Δίκτυο: είναι το τμήμα εκείνο του Εθνικού Οδικού Δικτύου που έχει αντικατασταθεί με νέες χαράξεις Εθνικού Οδικού Δικτύου ή εξυπηρετεί μετακινήσεις σε περιοχές με αρχαιολογικό, τουριστικό, ιστορικό ή αναπτυξιακό ενδιαφέρον.

Η κατάταξη του Εθνικού Οδικού Δικτύου σε Βασικό, Δευτερεύον και Τριτεύον Δίκτυο γίνεται σύμφωνα με τα παραπάνω κριτήρια και με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων μετά από σύμφωνα γνώμη του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Οι εθνικές οδοί κατασκευάζονται με πρωτοβουλία του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων. Η συντήρηση του Πρωτεύοντος, Δευτερεύοντος και Τριτεύοντος Εθνικού Οδικού Δικτύου ανά Περιφέρεια καθώς και του Διευρωπαϊκού Δικτύου στη χώρα μας ανήκει στην αρμοδιότητα της Διεύθυνση Ελέγχου Συντήρησης Έργων (Δ.Ε.Σ.Ε.) των Περιφερειών.

β) Επαρχιακό Οδικό Δίκτυο

1. Πρωτεύον Επαρχιακό Οδικό Δίκτυο είναι το τμήμα εκείνο του Επαρχιακού Οδικού Δικτύου που συνδέει αστικά κέντρα με το Εθνικό Οδικό Δίκτυο, καθώς και περιοχές με αρχαιολογικό, τουριστικό, ιστορικό ή αναπτυξιακό ενδιαφέρον.

2. Δευτερεύον Επαρχιακό Οδικό Δίκτυο είναι το τμήμα εκείνο του Επαρχιακού Οδικού Δικτύου που συνδέει Δήμους ή Κοινότητες εκτός της Πρωτεύουσας του Νομού μεταξύ τους.

Η κατάταξη του Επαρχιακού Οδικού Δικτύου σε Πρωτεύον και Δευτερεύον γίνεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και εισήγηση του Γενικού Γραμματέα περιφέρειας μετά από πρόταση των κατά τόπους αρμοδίων Νομαρχών και σύμφωνη γνώμη του Νομαρχιακού Συμβουλίου Δημοσίων Έργων και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης. (Σχετική Νομοθεσία ΠΔ 347/1993)

Οι επαρχιακές οδοί κατασκευάζονται, ανακαινίζονται και συντηρούνται από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις.

γ) Δημοτικές και κοινοτικές Οδοί

Δημοτικές και Κοινοτικές οδοί είναι οι οδοί που εξυπηρετούν κάθε φύσεως ανάγκη ενός Δήμου ή μιας Κοινότητας εντός των διοικητικών ορίων τους.

Οι Δημοτικές και Κοινοτικές Οδοί κατασκευάζονται, ανακαινίζονται και συντηρούνται από τους οικείους Δήμους και Κοινότητες. (Σχετική Νομοθεσία Ν 3155/1955)

Νομός Χίου

Η Διεύθυνση για τη συντήρηση των Εθνικών Οδών (ΔΕΣΕ) της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου δεν έχει στελεχωθεί και δεν λειτουργεί, για αυτό η συντήρηση του Εθνικού Οδικού Δικτύου (Ε.Ο.Δ.) καθώς και του Επαρχιακού Οδικού Δικτύου (Ε.Ο.Δ.) ανήκει στην αρμοδιότητα των υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοικήσεως Χίου (ΦΕΚ Β 1888/14.9.2007 Αριθμ. Αποφ. 33269/912/07)

Εθνικοί και επαρχιακοί οδοί Ν. Χίου

Το οδικό δίκτυο του νομού Χίου εκτείνεται στα τρία νησιά του νομού, Χίο, Οινούσες και Ψαρά, βέβαια το μεγαλύτερο τμήμα του δικτύου βρίσκεται στο νησί της Χίου, με μεγαλύτερη πυκνότητα στο ανατολικό τμήμα του. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της ΝΑ Χίου για το έτος 2000, το συνολικό οδικό δίκτυο (εθνικό, επαρχιακό και κοινοτικό) έχει μήκος 645,3 Km και περιλαμβάνει:

- 41,3Km εθνικών οδών εκ των οποίων 40,3Km κυκλοφορούμενα και 1 Km αδιάνοικτο,
- 411,3Km επαρχιακών οδών εκ των οποίων 410,3Km κυκλοφορούμενα και 1 Km αδιάνοικτο,
- 192,7Km κοινοτικών οδών.

Η εθνική οδός του νομού καθορίστηκε με την υπουργική Απόφαση ΔΜΕΟ/ε/οικ/827/4.8.1995 (ΦΕΚ/735/Β/4.9.1995 απόφαση «Κατάταξη του εθνικού οδικού δικτύου Περιφερειών Κρήτης, Βορείου και Νοτίου Αιγαίου και Ιονίων Νήσων σε Βασικό (πρωτεύον), Δευτερεύον και Τριτεύον Εθνικό οδικό Δίκτυο».) η οποία ανήκει στο Τριτεύον Εθνικό δίκτυο και είναι η

75^η Εθνική Οδός «Καλλιμασιά – Χίος- Λαγκάδα – Καρδάμυλα» . Τμήμα αυτής περίπου 2500 μ αποκαταστηρίστηκε με την απόφαση ΔΜΕΟ/ε/ο/3514/ε/516/08 (ΦΕΚ 180/ΑΑΠ/20-5-08) και χαρακτηρίστηκε νέο οδικό τμήμα με την απόφαση ΔΜΕΟ/ε/ο/1060/3-6-06 «Οδική παράκαμψη Λαγκάδας».

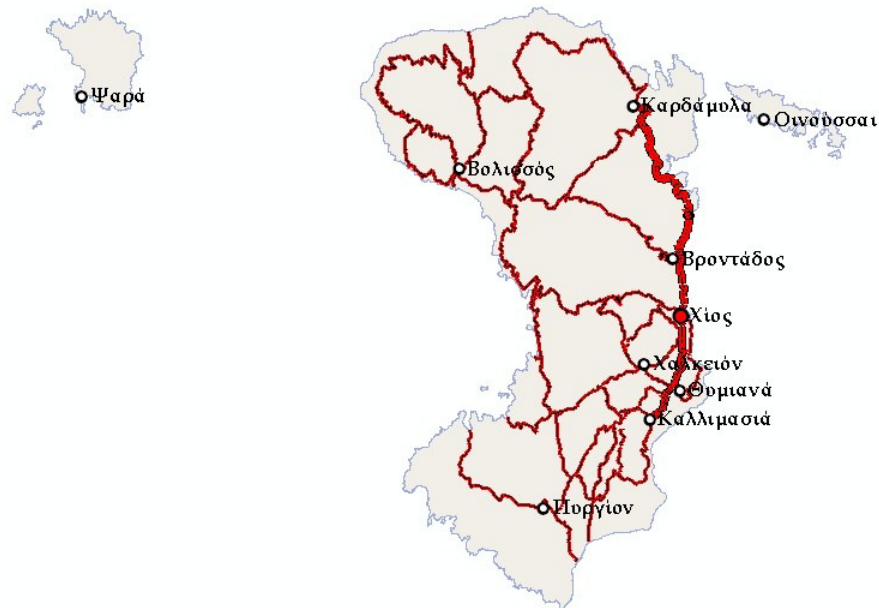
Το επαρχιακό οδικό δίκτυο του νομού καθορίστηκε με το Β. Δ. 3155/1955 και περιλαμβάνει τις οδούς του παρακάτω πίνακα.

α/α	ΕΠΑΡΧΙΑΚΕΣ ΟΔΟΙ Ν. ΧΙΟΥ
1	1 ΧΙΟΣ - ΒΟΛΙΣΣΟΣ - ΑΓΙΑΣΜΑΤΑ ΔΙΑ ΧΑΛΑΝΔΡΩΝ, ΑΦΡΟΔΙΣΙΩΝ ΚΕΡΑΜΟΥ
2	2 ΚΑΡΔΑΜΥΛΑ - ΑΜΑΔΕΣ-ΚΕΡΑΜΟΣ ΔΙΑ ΜΑΡΜΑΡΟΥ, ΒΙΚΙΟΥ ΚΑΙ ΚΑΜΠΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠ. ΟΔ. 1
3	3 ΚΑΡΔΑΜΥΛΑ-ΠΙΤΥΟΣ-ΑΓ. ΙΣΙΔΩΡΟΣ ΑΠΟ Ε.Ο ΧΙΟΥ-ΚΑΡΔΑΜΥΛΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠ. ΟΔ.1
4	4 ΔΙΕΥΧΑ - ΚΗΠΟΥΡΙΕΣ - ΚΑΜΠΙΑ ΑΠΟ ΕΠ. ΟΔ. 1 ΔΙΑ ΦΥΤΩΝ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΟΥΝΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠ. ΟΔ. 2
5	5 ΣΠΑΡΤΟΥΝΤΑ-ΤΡΕΙΣ ΜΥΛΟΙ ΑΠΟ ΕΠ. ΟΔ. 4 ΣΤΗΝ ΕΠ. ΟΔ. 1
6	6 ΚΑΤΑΒΑΣΗ-ΣΙΔΗΡΟΥΝΤΑ ΑΠΟ ΕΠ. ΟΔ. 1
7	7 ΒΟΛΙΣΣΟΣ-ΔΗΜΝΙΑ
8	8 ΒΟΛΙΣΣΟΣ- ΝΕΝΗΤΟΥΡΙΑ- ΑΦΡΟΔΙΣΙΑ ΔΙΑ ΠΙΡΑΜΑΣ, ΠΑΡΠΑΡΙΑΣ, ΤΡΥΠΩΝ, ΜΕΛΑΝΙΟΥ, ΑΓ. ΓΑΛΑΚΤΟΣ, ΚΟΥΡΟΥΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΓΡΗΓΟΡΟΥ ΣΤΗΝ ΕΠ. ΟΔ. 1
9	9 ΒΟΛΙΣΣΟΣ- ΑΓ.ΜΑΡΚΕΛΛΑ -ΠΑΡΠΑΡΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠ. ΟΔ. 8
10	10 ΧΙΟΣ-ΚΑΡΥΕΣ-ΕΛΙΝΤΑ ΔΙΑ ΜΟΝΗΣ ΚΟΥΡΝΑ Ν. ΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΓΩΝΥΜΩΝ
11	11 ΧΙΟΣ-ΧΑΛΚΕΙΟΣ-ΑΓ. ΕΙΡΗΝΗ ΑΠΟ ΕΘ.Ο ΧΙΟΥ-ΚΑΛΛΙΜΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΖΥΦΙΑ, ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ, ΒΕΣΣΑΣ ΚΑΙ ΕΛΑΤΑΣ
12	12 ΧΙΟΣ-ΔΑΦΝΩΝΑΣ-ΧΑΛΚΕΙΟΣ ΔΙΑ ΒΕΡΒΕΡΑΤΟΥ ΣΤΗΝ ΕΠ. ΟΔ. 11
13	13 ΝΕΑ ΜΟΝΗ-ΔΑΦΝΩΝΑΣ ΑΠΟ ΕΠ. ΟΔ. 10 ΣΤΗΝ ΕΠ. ΟΔ. 12
14	14 ΧΙΟΣ-ΠΥΡΓΙ-ΠΑΣΑΛΙΜΑΝΙ ΑΠΟ ΕΘ.ΟΔ. ΧΙΟΥ ΚΑΛΛΙΜΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΘΟΛΟΠΟΤΑΜΙΟΥ, ΑΡΜΟΔΙΩΝ, ΟΛΥΜΠΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠ. ΟΔΟ 11
15	15 ΘΟΛΟΠΟΤΑΜΙ-ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΠΟ ΕΠ. ΟΔ. 14 ΣΤΗΝ ΕΠ. ΟΔ. 11
16	16 ΑΡΜΟΛΙΑ-ΒΕΣΣΑ-ΟΡΜΟΣ ΛΙΘΙΟΥ ΑΠΟ ΕΠ. ΟΔΟ 14
17	17 ΑΡΜΟΛΙΑ-ΚΑΛΑΜΩΤΗ-ΚΩΜΗ ΑΠΟ ΕΠ. ΟΔΟ 11
18	18 ΧΙΟΣ-ΘΥΜΙΑΝΑ-ΟΡΜΟΣ ΚΑΡΦΑ
19	19 ΘΥΜΙΑΝΑ-ΒΑΓΙΑ-ΧΑΛΚΕΙΟΣ ΑΠΟ ΕΠ. ΟΔ. 18 ΣΤΗΝ ΕΠ. ΟΔ. 11
20	20 ΚΑΛΛΙΜΑΣΙΑ-ΝΕΝΗΝΤΑ-ΚΑΛΑΜΩΤΗ ΔΙΑ ΒΟΥΝΟΥ, ΚΟΙΝΗΣ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΚΩΝ
21	21 ΜΥΡΜΗΓΚΙ-ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΕΞΩ ΔΙΔΥΜΑ-ΚΟΙΝΗ ΑΠΟ ΕΠ. ΟΔ. 14 ΣΤΗΝ ΕΠ. ΟΔ. 20
22	22 ΘΟΛΟΠΟΤΑΜΙ-ΣΤΑΥΡΙ-ΚΑΛΑΜΩΤΗ ΑΠΟ ΕΠ. ΟΔ. 14 ΣΤΗΝ ΕΠ. ΟΔ. 20
23	23 ΠΥΡΓΙ-ΕΜΠΟΡΕΙΟΣ ΑΠΟ ΕΠ. ΟΔ. 14
24	ΑΜΚΟ-ΘΥΜΙΑΝΑ ΑΠΟ ΕΠ. ΟΔ. 18 (ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΕΝΗ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. ΑΠΟΦΑΣΗ ΔΜΕΟ/Ε/Ο/552/17.6.2004 - ΦΕΚ 512 τ.Δ')

Πίνακας 12: Χαρακτηρισμένες Επαρχιακοί Οδοί του Ν. Χίου

Πηγή: Β.Δ. 1955/1955

Στο παρακάτω διάγραμμα παρουσιάζεται το Εθνικό και επαρχιακό δίκτυο του νομού που αναφέρθηκε παραπάνω.

Εικόνα 17: Εθνικό και Επαρχιακό οδικό δίκτυο Χίου
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Η κατάσταση του εθνικού δικτύου σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα χαρακτηρίζεται ως καλή σε ποσοστό 91,32% του συνόλου, μέτρια σε ποσοστό 6,20% του συνόλου και κακή σε ποσοστό 2,48% του συνόλου. Τα αντίστοιχα ποσοστά για το επαρχιακό δίκτυο είναι 76,70%, 14,01% και 9,29%.

	Κατάσταση Δικτύου		
	Καλή	Μέτρια	Κακή
Εθνικό Δίκτυο	91,32%	6,20%	2,48%
Επαρχιακό Δίκτυο	76,70%	14,01%	9,29%

Πίνακας 13: Κατάσταση Οδικού Δικτύου
Πηγή: Ν. Α. Χίου

Το εθνικό δίκτυο του νομού είναι ασφαλτοστρωμένο κατά 95,03%, το επαρχιακό κατά 86,28% και το κοινοτικό κατά 56,93%.

Το βασικό πρόβλημα του οδικού δικτύου της Χίου εντοπίζεται στην έλλειψη παρακάμψεων πόλεων και οικισμών, γεγονός που οδηγεί σε συμφόρηση των κεντρικών σημείων. Το πρόβλημα είναι ιδιαίτερα σοβαρό στην πόλη της Χίου που εμφανίζει και τη μεγαλύτερη πληθυσμιακή συγκέντρωση. Βέβαια αξίζει να σημειωθεί ότι ήδη από την έναρξη του Β' ΚΠΣ προωθείται η κατασκευή παρακάμψεων, καθώς και η κατασκευή του περιφερειακού δρόμου της πόλης της Χίου και καταβάλλεται προσπάθεια για την ολοκλήρωση των παρεμβάσεων αυτών.

2.7 Λατομεία

Λατομικός χώρος είναι η ενιαία έκταση γης στην οποία έχει δικαίωμα εντοπισμού κοιτάσματος ή εκμετάλλευσης λατομικών ορυκτών ένας μόνο εκμεταλλευτής. Λατομείο είναι η έκταση γης μέσα στο λατομικό χώρο όπου αναπτύσσονται λατομικές εργασίες.

Ως λατομικές περιοχές δύνανται να χαρακτηρισθούν δημόσιες, δημοτικές, κοινοτικές ή ιδιωτικές εκτάσεις, ως και εκτάσεις που ανήκουν σε νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου (ν.π.δ.δ), οι οποίες προσφέρονται, κυρίως από πλευράς ποιότητας πετρωμάτων, μορφολογίας της περιοχής, υπάρξεως αποθεμάτων και συνθηκών προσπελάσεως προς αυτές και προς τα καταναλωτικά κέντρα, για την εκμετάλλευση λατομικών ορυκτών.

Δικαίωμα εκμετάλλευσης

Το δικαίωμα εκμετάλλευσης των αδρανών υλικών ανήκει στον ιδιοκτήτη της εδαφικής έκτασης μέσα στην οποία υπάρχουν αυτά ή σε εκείνον στον οποίο ο ιδιοκτήτης παραχώρησε το δικαίωμά του αυτό.

Η παραχώρηση του πιο πάνω δικαιώματος από τον ιδιοκτήτη αποδεικνύεται μόνο με συμβολαιογραφικό έγγραφο που συνοδεύεται με τοπογραφικό διάγραμμα χαρτοσημασμένο υπό κλίμακα 1:5000.

Το δικαίωμα εκμετάλλευσης των λατομείων αδρανών υλικών που βρίσκονται σε χαρακτηρισμένα ως διακατεχόμενα δάση, δασικές και χορτολιβαδικές εκτάσεις ανήκει στο Δημόσιο. Η παρεμπόδιση από το διακάτοχο της άσκησης του παραπάνω δικαιώματος απαγορεύεται. Συμβάσεις μισθώσεως λατομείων αδρανών υλικών, που έχουν καταρτισθεί με συμβολαιογραφικό έγγραφο μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου ως εκμισθωτή και τρίτων, εξακολουθούν να είναι έγκυρες και ισχυρές και μετά την τυχόν αναγνώριση δικαστικώς ή διοικητικώς ως ιδιοκτήτη του εδάφους των λατομείων τρίτου προσώπου. Οι συμβάσεις αυτές εξακολουθούν να ισχύουν με τους ίδιους όρους και συμφωνίες, στη δε θέση του εκμισθωτή Δημοσίου υπεισέρχεται αυτοδικαίως ο αναγνωρισθείς τρίτος.

Καθορισμός λατομικών περιοχών

Οι λατομικές περιοχές σε κάθε νομό καθορίζονται με απόφαση του αρμόδιου νομάρχη, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας επιτροπής, κατόπιν αιτιολογημένης γνώμης του νομαρχιακού συμβουλίου. Ισχύει για πέντε (5) έτη, από την ημερομηνία δημοσίευσής της οικείας αποφάσεως του νομάρχη, δύναται δε να παραταθεί για μια ακόμη διετία με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, κατόπιν αιτιολογημένης προτάσεως του νομάρχη. Εφόσον δεν έχει γίνει ενεργοποίηση της περιοχής εντός των προθεσμιών αυτών, η έκταση αποκαταλείπεται με απόφαση του νομάρχη, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Μέσα στις λατομικές περιοχές, καθώς και σε απόσταση τουλάχιστον χιλίων (1.000) μέτρων έξω από την οριογραμμή τους, απαγορεύεται η επέκταση του σχεδίου πόλεως ή η δημιουργία ανεξάρτητου ρυμοτομικού σχεδίου ή η

ανέγερση οποιουδήποτε κτίσματος, με εξαίρεση εκείνα που εξυπηρετούν τη λατομική δραστηριότητα, για τα οποία αποφαινεται ο αρμόδιος νομάρχης.

Η εκμίσθωση των λατομείων αδρανών υλικών, που ανήκουν στην κυριότητα του Δημοσίου, γίνεται από το νομάρχη αποκλειστικά με πλειοδοτική δημοπρασία με ενσφράγιστες προσφορές.

Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η εκμίσθωση με απευθείας σύμβαση δημόσιων λατομείων αδρανών υλικών, όταν τούτο είναι αναγκαίο για την εκτέλεση ανατιθέμενου εθνικού ή διανομαρχιακού δημόσιου έργου, στον ανάδοχο του έργου. Η έγκριση στις περιπτώσεις αυτές γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, με την οποία ορίζεται ο χρόνος λειτουργίας μέχρι την αποπεράτωση του έργου και επιβάλλονται οποιεσδήποτε υποχρεώσεις για τη λειτουργία του λατομείου, την προστασία του περιβάλλοντος ή την αποκατάσταση του χώρου μετά τη λήξη των εργασιών. Απαγορεύεται η διάθεση αδρανών υλικών πέραν από τις ανάγκες του συγκεκριμένου έργου.

Οι συμβάσεις μισθώσεως καταρτίζονται μόνο με συμβολαιογραφικό έγγραφο και για διάρκεια είκοσι (20) ετών. Η διάρκεια των είκοσι (20) ετών μπορεί να παραταθεί μέχρι δύο (2) πενταετίες.

Άδεια εκμετάλλευσης

Η εκμετάλλευση των δημοτικών, κοινοτικών και ιδιωτικών λατομείων, καθώς και των λατομείων των ν.π.δ.δ., επιτρέπεται μόνο κατόπιν άδειας εκμεταλλεύσεως, που χορηγεί ο νομάρχης. Για τα δημόσια λατομεία η σύμβαση μισθώσεως επέχει θέση άδειας εκμεταλλεύσεως.

Η διάρκεια της άδειας εκμεταλλεύσεως των δημοτικών, κοινοτικών και ιδιωτικών λατομείων ορίζεται σε είκοσι (20) έτη και μπορεί να παραταθεί όπως ορίζεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 6.

Για τη χορήγηση της άδειας εκμετάλλευσης υποβάλλεται αίτηση που συνοδεύεται με τεχνική μελέτη και δικαιολογητικά που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Ενέργειας και Φυσικών Πόρων. [Ν. 1428/1984 «Εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 43/11.4.84)]

Λατομεία του Νομού

Στον νομό Χίου σήμερα λειτουργούν νόμιμα, με νόμιμες άδειες εκμετάλλευσης δύο λατομεία αδρανών υλικών. Το ένα λατομείο το εκμεταλλεύεται η εταιρεία ΛΑΤΩ Ε.Π.Ε στη νότια Χίο, σε δημοτική και δημόσια έκταση εμβαδού επιφανείας ενιαίου λατομικού χώρου 130 στρ. περίπου, κειμένου του λατομείου στη θέση «Στενοχώνη» Δ.Δ. Πυργίου, του Δήμου Μαστιχοχωρίων, του οποίου τα σημερινά απολήψιμα αποθέματα αδρανών υλικών, σύμφωνα με τις εγκεκριμένες μελέτες ανέρχονται σε 11.000.000 τόνους και το δεύτερο λατομείο λειτουργεί στη βόρεια Χίο από την εταιρεία των Αδελφών Μωράκη, σε δημοτική έκταση συνολικού εμβαδού 195 στρ. περίπου, στη θέση «Κουρνέλι» Δ.Δ. Φυτών, του δήμου Αμανής και του οποίου τα σημερινά απολήψιμα αποθέματα αδρανών υλικών ξεπερνούν τα 10.000.000 τόνους.

Εικόνα 18: Λατομείο ΛΑΤΩ

Πηγή:<http://www.chiosnet.gr/News HeadTitles Analysis Gr.asp?Newspaper=1&NewID=31138>

Τα λατομεία αυτά κατά κύριο λόγο εξυπηρετούν τις ανάγκες σε αδρανή υλικά των κατοίκων της Χίου και των ιδιωτικών, δημοτικών, νομαρχιακών και δημόσιων έργων που εκτελούνται στο νησί, αν και μεγάλο μέρος των αναγκών αυτών των έργων (δημόσιων και νομαρχιακών) καλύπτονται από μη αδειοδοτημένες ανοικτές εκσκαφές- πληγές παραπλεύρως των εκτελούμενων έργων, «δανειοθαλάμους» τις λένε, και οι οποίες φυσικά μένουν εγκαταλελειμμένες μετά την περαίωση των έργων, χωρίς να γίνεται αποκατάσταση της βλάβης στο φυσικό περιβάλλον.

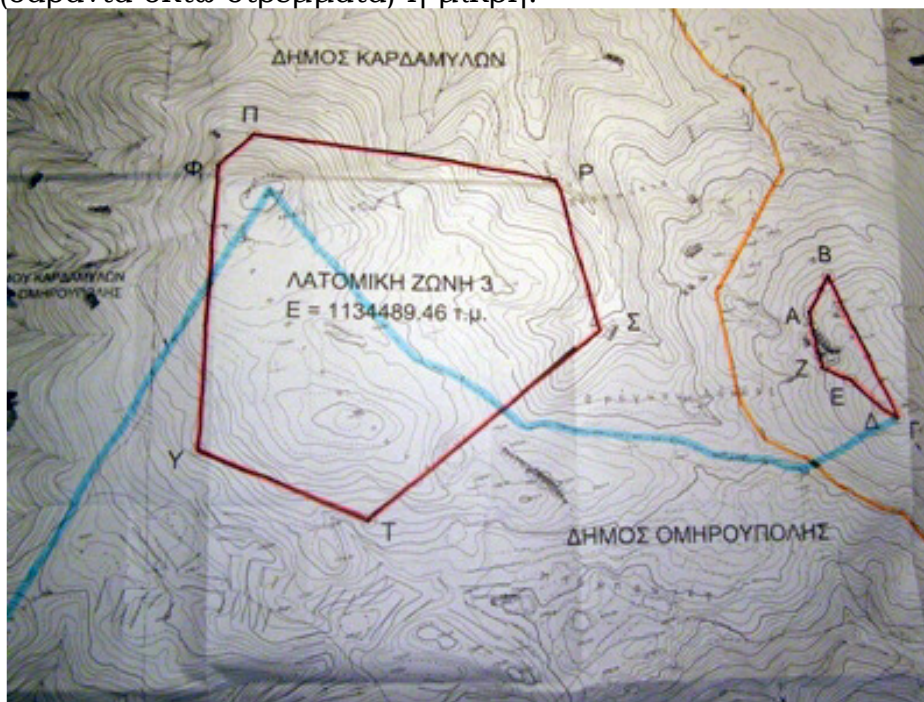
Αναλυτικότερα ως προς τις ανάγκες της Χίου σε θραυστά αδρανή υλικά αναφέρεται ότι σύμφωνα με επίσημα στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος, η μέση ετήσια κατανάλωση αδρανών υλικών στη χώρα, για τις ανάγκες του πληθυσμού ανέρχεται σε 5 τόνους ανά κάτοικο, ενώ η μέση ετήσια κατανάλωση αδρανών υλικών συμπεριλαμβανομένων και των αναγκών των δημοτικών, νομαρχιακών και δημόσιων έργων ανέρχεται σε 9 τόνους ανά κάτοικο. Τούτο το παραπάνω σημαίνει για το νομό, του οποίου ο πληθυσμός είναι 50.000 κάτοικοι περίπου, ότι η μέση ετήσια κατανάλωση αδρανών υλικών ανέρχεται στους 250.000 τόνους περίπου, ενώ συμπεριλαμβανομένων και των αναγκών των δημοτικών, νομαρχιακών, δημόσιων έργων, η μέση κατανάλωση προϊόντων αδρανών υλικών ανέρχεται στους 450.000 τόνους ετησίως.

Από τα επίσημα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας του υπουργείου Ανάπτυξης, με βάση τις δηλώσεις των δύο νομίμως λειτουργουσών λατομικών επιχειρήσεων στο διάστημα της τελευταίας οκταετίας 2000 – 2007 που μόνο αυτά λειτουργούν, μιλούν για μέση ετήσια παραγωγή αδρανών υλικών από τα δύο λατομεία ύψους 362.957 τον. και για μέση ετήσια κατανάλωση στην ίδια περίοδο ύψους 313.137 τον. Προκύπτει δηλαδή από τα επίσημα στοιχεία του υπουργείου Ανάπτυξης ότι αφενός επιβεβαιώνονται τα στοιχεία της ΕΣΥΕ και ότι αφετέρου υπάρχει και περίσσεια – απόθεμα ετοιμών προϊόντων αδρανών υλικών από τα δύο λατομεία της Χίου, στην ίδια αυτή περίοδο, ύψους 49.820 τόνους ετησίως.

Παλαιότερα στο νομό λειτουργούσαν άλλα 8 λατομεία, που εδώ και μία 10ετία δεν λειτουργούν πλέον, και για τα οποία δεν έχει γίνει η προβλεπόμενη περιβαλλοντική αποκατάσταση.

Στην παρακάτω εικόνα παρουσιάζεται η περιοχή που σχεδιάζει η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση να χωροθετήσει μία νέα λατομική ζώνη του Νομού

(λατομεία αδρανών υλικών (άμμο –τσαΐλι κ.τ.λ.) στα όρια του Δήμου Ομηρούπολης και Καρδαμύλων. Η περιοχή που επιλέχθηκε ονομάζεται Περδικόβουνο (υψόμετρο 800 μ.) και καταλαμβάνει έκταση 1.100.000 τετραγωνικών μέτρων (χίλια εκατό στρέμματα) η μεγάλη και 48.000 τετρ. μέτρων (σαράντα οκτώ στρέμματα) η μικρή.

Εικόνα 19: Προτεινόμενες λατομικές Ζώνες από Ν.Α. Χίου.

Πηγή: <http://www.chiosnews.com/cn562009151480.asp>

2.8 Αρχαιολογικοί Χώροι

Η πολιτιστική κληρονομιά της Χώρας από τους αρχαιότετους χρόνους μέχρι σήμερα προστατεύεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3028/2002. Η προστασία αυτή έχει ως σκοπό τη διατήρηση της ιστορικής μνήμης χάριν της παρούσας και των μελλοντικών γενεών και την αναβάθμιση του πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Η πολιτιστική κληρονομιά της Χώρας αποτελείται από τα πολιτιστικά αγαθά που βρίσκονται εντός των ορίων της ελληνικής επικράτειας, συμπεριλαμβανομένων των χωρικών υδάτων, καθώς και εντός άλλων θαλάσσιων ζωνών στις οποίες η Ελλάδα ασκεί σχετική δικαιοδοσία σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο. Η πολιτιστική κληρονομιά περιλαμβάνει και τα άυλα πολιτιστικά αγαθά.

Στο πλαίσιο των κανόνων του διεθνούς δικαίου, το Ελληνικό Κράτος μεριμνά και για την προστασία των πολιτιστικών αγαθών που προέρχονται από την ελληνική επικράτεια οποτεδήποτε και αν απομακρύνθηκαν από αυτήν.

Το Ελληνικό Κράτος μεριμνά επίσης στο πλαίσιο του διεθνούς δικαίου για την προστασία των πολιτιστικών αγαθών που συνδέονται ιστορικά με την Ελλάδα οπουδήποτε και αν βρίσκονται.

Η προστασία των μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών τόπων περιλαμβάνεται στους στόχους οποιουδήποτε επιπέδου χωροταξικού, αναπτυξιακού, περιβαλλοντικού και πολεοδομικού σχεδιασμού ή σχεδίων ισοδύναμου αποτελέσματος ή υποκατάστατών τους.

Στα μνημεία περιλαμβάνονται:

- α) τα αρχαία που χρονολογούνται έως και το 1830,
- β) τα νεότερα πολιτιστικά αγαθά που είναι προγενέστερα των εκάστοτε τελευταίων εκατό ετών και χαρακτηρίζονται μνημεία λόγω της αρχιτεκτονικής, πολεοδομικής, κοινωνικής, εθνολογικής, λαογραφικής, τεχνικής, βιομηχανικής ή εν γένει ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής σημασίας τους,
- γ) τα νεότερα πολιτιστικά αγαθά που ανάγονται στην περίοδο των εκάστοτε τελευταίων εκατό ετών και χαρακτηρίζονται μνημεία λόγω της ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής, πολεοδομικής, κοινωνικής, εθνολογικής, λαογραφικής, τεχνικής, βιομηχανικής ή εν γένει ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής σημασίας τους.

Τα αρχαία ακίνητα μνημεία προστατεύονται από το νόμο χωρίς να απαιτείται η έκδοση οποιασδήποτε διοικητικής πράξης. Τα ακίνητα των περιπτώσεων β/ και γ/ χαρακτηρίζονται μνημεία με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της Υπηρεσίας και γνώμη του Συμβουλίου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η εισήγηση κοινοποιείται απευθείας, με μέριμνα της Υπηρεσίας, στον κύριο, τον νομέα ή τον κάτοχο, ο οποίος μπορεί να υποβάλει αντιρρήσεις εντός δύο (2) μηνών από την κοινοποίηση.

Κυριότητα σε ακίνητα μνημεία

Τα αρχαία ακίνητα μνημεία που χρονολογούνται έως και το 1453 ανήκουν στο Δημόσιο κατά κυριότητα και νομή και είναι πράγματα εκτός συναλλαγής και ανεπίδεκτα χρησικτησίας.

Τα ακίνητα αρχαία που αποκαλύφθηκαν ή αποκαλύπτονται κατά την εκτέλεση ανασκαφών ή άλλης αρχαιολογικής έρευνας ανήκουν κατά κυριότητα στο Δημόσιο, είναι εκτός συναλλαγής και ανεπίδεκτα χρησικτησίας.

Το δικαίωμα κυριότητας σε άλλα ακίνητα μνημεία μεταγενέστερα του 1453 ασκείται υπό τους όρους και προϋποθέσεις.

Δεν υπόκεινται σε κατάσχεση ακίνητα αρχαία που χρονολογούνται έως και το 1453.

Οριοθέτηση αρχαιολογικών χώρων

Οι αρχαιολογικοί χώροι κηρύσσονται και οριοθετούνται ή αναοριοθετούνται με βάση τα δεδομένα αρχαιολογικής έρευνας πεδίου και απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου, συνοδεύεται από τοπογραφικό διάγραμμα και δημοσιεύεται μαζί με αυτό στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αρχαιολογικοί χώροι εκτός οικισμών Ζώνες προστασίας

Στους χερσαίους αρχαιολογικούς χώρους που βρίσκονται εκτός σχεδίου πόλεως ή εκτός ορίων νομίμως υφισταμένων οικισμών, η άσκηση γεωργίας, κτηνοτροφίας, θήρας ή άλλων συναφών δραστηριοτήτων, καθώς και η οικοδομική δραστηριότητα είναι δυνατή μετά από άδεια, που χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου. Οι όροι άσκησης γεωργίας, κτηνοτροφίας, θήρας ή άλλων συναφών δραστηριοτήτων μπορεί να τίθενται και κανονιστικά με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού.

Αρχαιολογικοί χώροι σε οικισμούς

Οικισμοί που αποτελούν αρχαιολογικούς χώρους

Στους αρχαιολογικούς χώρους που βρίσκονται εντός σχεδίου πόλεως ή των ορίων νομίμως υφισταμένων ενεργών οικισμών είναι δυνατόν να καθορίζονται ζώνες προστασίας. Σε μη ενεργούς οικισμούς ή σε τμήματά τους που βρίσκονται εντός σχεδίου πόλεως ή των ορίων νομίμως υφισταμένων ενεργών οικισμών και αποτελούν αρχαιολογικούς χώρους, απαγορεύεται η ανέγερση νέων κτιρίων και επιτρέπεται η αποκατάσταση ερειπωμένων κτισμάτων, καθώς και η κατεδάφιση εκείνων που έχουν χαρακτηριστεί ετοιμόρροπα.

Στους ενεργούς οικισμούς ή σε τμήματά τους που αποτελούν αρχαιολογικούς χώρους απαγορεύονται οι επεμβάσεις που αλλοιώνουν το χαρακτήρα και τον πολεοδομικό ιστό ή διαταράσσουν τη σχέση μεταξύ των κτιρίων και των υπαίθριων χώρων.

Στους παραπάνω αρχαιολογικούς χώρους απαγορεύονται δραστηριότητες, καθώς και χρήσεις των κτισμάτων, των ελεύθερων χώρων τους και των κοινόχρηστων χώρων, οι οποίες δεν εναρμονίζονται με το χαρακτήρα και τη δομή των επί μέρους κτισμάτων ή χώρων ή του συνόλου. Για τον καθορισμό της χρήσης κτίσματος ή ελεύθερου χώρου αυτού ή κοινόχρηστου χώρου χορηγείται άδεια με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου.

Μέσα στους αρχαιολογικούς χώρους που είναι ενεργοί οικισμοί καθορίζονται, με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Πολιτισμού και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του τυχόν άλλου κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού, ειδικές ρυθμίσεις όσον αφορά τους περιορισμούς της ιδιοκτησίας, τις χρήσεις γης ή κτιρίων, τους όρους δόμησης ή τις επιτρεπόμενες δραστηριότητες.

Απαλλοτριώσεις

Το Δημόσιο μπορεί να προβαίνει με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου, είτε στην ολική ή τη μερική απαλλοτρίωση είτε στην απευθείας εξαγορά μνημείου ή οποιουδήποτε ακινήτου μέσα στο οποίο υπάρχουν μνημεία, καθώς και παρακείμενων ακινήτων ή μνημείων, εάν αυτό κρίνεται απαραίτητο για την προστασία των μνημείων. Η απαλλοτρίωση ή η απευθείας εξαγορά γίνεται υπέρ του Δημοσίου με δαπάνες αυτού ή άλλου νομικού ή φυσικού προσώπου.

Τα ακίνητα μνημεία που βρίσκονται μέσα σε ακίνητα ιδιοκτησίας Ο.Τ.Α, άλλων Ν.Π.Δ.Δ., εκκλησιαστικών νομικών προσώπων διατηρούνται και προστατεύονται με ευθύνη της Υπηρεσίας χωρίς το Δημόσιο να υποχρεούται σε απαλλοτρίωση. (Ν. 3028/2002/ΦΕΚ Α' 153/28-6-2002 "Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς").

Ιστορικά μνημεία Χίου

Η ιστορική διαδρομή της Χίου χαρακτηρίζεται από μία απόλυτη συνέχεια, με σημαντική παρουσία σε κάθε ιστορική περίοδο. Η συνέχεια αυτή της κατοίκησης της από τα αρχαία χρόνια καθώς και η διατήρηση πολλών οικισμών στην ίδια θέση έχει οδηγήσει στην εξαφάνιση πολλών από τα ίχνη του παρελθόντος καθώς και πολλών εν δυνάμει εκθεμάτων. Παρόλα έχει καταφέρει να διατηρήσει πληθώρα ιστορικών μνημείων σε χώρους τόσο μέσα στην πόλη, όσο και στην ύπαιθρο.

Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικά τα σημαντικότερα κάστρα, πύργοι, βίγλες/φρυκτωρίες, μεσαιωνικά χωριά και άλλα σημαντικά μνημεία που έχουν χαρακτηριστεί από το Υπουργείο Πολιτισμού ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία.

Οι αρχαιολογικοί αυτοί χώροι τελούν υπό την εποπτεία του Υπουργείου Πολιτισμού μέσω των κατά τόπους Εφορειών της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας. Οι Εφορείες που είναι αρμόδιες για τη Χίο είναι:

Η Κ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, η 3η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων και η 8^η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων.

Κάστρο

Κάστρο Χίου

Το Κάστρο της Χίου είναι από τα ελάχιστα παράλια κάστρα στην Ελλάδα. Καταλαμβάνει έκταση περίπου 180 στρεμμάτων, με τη νοτιοανατολική πλευρά του προς τη θάλασσα. Ο αρχικός του πυρήνας κατασκευάστηκε από τους βυζαντινούς, τον 9ο μ. Χ. αι., για την αντιμετώπιση των εχθρικών επιδρομών. Η μορφή που έχει σήμερα, το κάνει μοναδικό στο είδος του, γιατί είναι κατασκευασμένο από διαφορετικά είδη λίθων που συνθέτουν μια ασυνήθιστη και συνάμα εντυπωσιακή εικόνα. Το Κάστρο περιμετρικά φέρει 8 προμαχώνες με πολεμίστρες και κανονιοθυρίδες. Στο εσωτερικό ενός από αυτούς υπήρχαν φυλακές, ενώ άλλοι έχουν κανονιοστάσια κοντά στις βάσεις τους. Χαρακτηριστικός είναι ο προμαχώνας με τα οικόσημα της οικογένειας των Ιουστινιάνι.

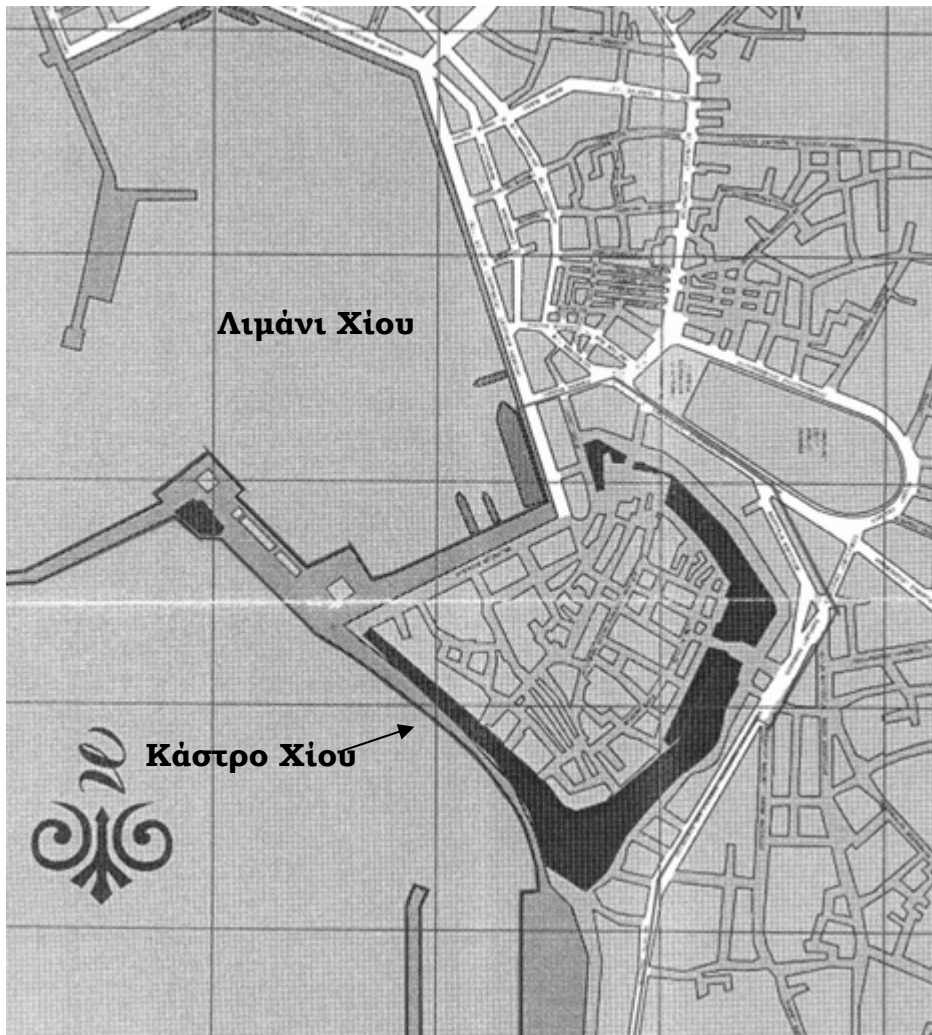

Εικόνα 20: Εσωτερικό Κάστρο Χίου

Πηγή:<http://www.chios-echo.gr/Default.aspx?tabid=145&language=el-GR>

Εσωτερικά το Κάστρο κατοικείται ακόμη και σήμερα. Έλληνες, Γενοβέζοι, Τούρκοι, Χριστιανοί και Εβραίοι, Μικρασιάτες πρόσφυγες πέρασαν από τα στενά του δρομάκια, μετατρέποντας το σε κέντρο εμπορίου και διοίκησης του νησιού.

Σε όλη την έκτασή του το Φρούριο έχει σημαντικά μνημεία, ανάμεσα στα οποία η Σκοτεινή Φυλακή, το Τούρκικο Κοιμητήριο, το Μπαϊρακλί Τζαμί, δύο Τούρκικα Λουτρά, ο ναός του Αγίου Γεωργίου και η Πυριτιδαποθήκη ή Καρνάγιο. Το Κάστρο της Χίου έχει κηρυχθεί διατηρητέος αρχαιολογικός και ιστορικός χώρος.

Εικόνα 21: Περιβάλλοντας Χώρος Προστασίας του Κάστρου Χίου
Πηγή:<http://listedmonuments.culture.gr/maps/Fek1473B29102001.jpg>,
Ιδία επεξεργασία

Κάστρο Βολισσού

Το Κάστρο της Βολισσού βρίσκεται στη βορειοδυτική Χίο. Χτίστηκε μάλλον κατά τον 11ο αι. Σκοπός της οχύρωσης ήταν να προστατεύσει όλο το βορειοδυτικό τμήμα του νησιού, γι' αυτό και χτίστηκε σε υψόμετρο 230 μέτρων. Ανοικοδομήθηκε και πήρε την τελική του μορφή από τους γενοβέζους, το 15ο αι. Είναι τραπεζοειδούς σχήματος, και κατασκευάστηκε από τοπική σκουρόχρωμη πέτρα. Περιμετρικά είχε έξι κυκλικούς πύργους, ενώ στο εσωτερικό του υπήρχαν δεξαμενές, εκκλησίες, και ποικίλα άλλα κτίσματα.

Κάστρο Απολίχνων

Το Κάστρο των Απολίχνων βρίσκεται κοντά στο χωριό Αρμόλια της νότιας Χίου, σε υψόμετρο 220 μέτρα. Χτίστηκε από τον Νικόλαο Μπάνκα Ιουστινιάνι, γύρω στα 1440, για να εποπτεύσει την περιοχή της νοτιοανατολικής Χίου. Το σχήμα του είναι τραπεζοειδές. Διατηρεί ψηλά τείχη με επάλξεις στην ανατολική και δυτική του πλευρά, ενώ στα νότια σώζεται ψηλός τοίχος. Ο πύργος στα ΒΑ διαθέτει τοξωτά παράθυρα, πιθανόν για την ανάρτηση ανεμόσκαλας. Στο εσωτερικό του κάστρου υπήρχαν δεξαμενές νερού και 62 δωμάτια, που χρησίμευαν ως στρατώνες.

Κάστρο Ωριάς στα Καμπιά

Το Κάστρο της Ωριάς βρίσκεται στην περιοχή των Καμπιών, στη Βόρεια Χίο. Κατασκευάστηκε σύμφωνα με την παράδοση κατά τα βυζαντινά χρόνια, αλλά εγκαταλείφθηκε μάλλον σύντομα. Είχε τείχος μόνο ανατολικά και βορειοανατολικά, διαθέτοντας φυσική οχύρωση από τις υπόλοιπες πλευρές. Σήμερα, σώζεται η κλίμακα ανόδου, που είναι σκαλισμένη στο βράχο, και οδηγεί στην είσοδο.

Κάστρο Γριάς Καρδαμύλων

Το Κάστρο της Γριάς βρίσκεται στην περιοχή των Καρδαμύλων στη Βόρεια Χίο. Από την οχύρωση, που κάλυπτε μόνο το δυτικό και νοτιοδυτικό τμήμα, σώζονται δύο πύργοι και το μεταξύ τους τείχος, μήκους 25 μέτρων. Από τις άλλες πλευρές, ο λόφος είναι φυσικά οχυρωμένος, απαγορεύοντας την πρόσβαση στους επιτιθέμενους. Ο χώρος έπαιξε σημαντικό ρόλο ακόμη και στον 20ο αι., κατά την απελευθέρωση του νησιού, το 1912.

Κάστρο Μεστών

Το κάστρο των Μεστών είναι ένα πολύ καλά διατηρημένο χωριό – κάστρο της βυζαντινής περιόδου (14ος και 15ος αιώνας). Έχει αναδειχθεί διατηρητέο μνημείο και βρίσκεται 35 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της πόλης της Χίου. Διατηρεί τα σπίτια του σφικτά δεμένα το ένα με το άλλο ώστε να σχηματίζουν μία συμπαγή δομή. Οι δρόμοι είναι σκυρόστρωτοι και στενοί. Οι εξωτερικοί τοίχοι περιλαμβάνουν γειτονικά παραπέτα με μικρούς πύργους στις γωνίες και μόνο μια θύρα, έτσι αν κάποιος κοιτάξει το χωριό απέξω, οι συνεχόμενοι τοίχοι των σπιτιών ακριβώς επειδή δεν έχουν πόρτες και παράθυρα δίνουν την αίσθηση του κάστρου. Οι κάτοικοι μπορούσαν να μπουν και να φύγουν από το χωριό μόνο μέσω μιας πόρτας η οποία βρίσκεται σήμερα στην τοποθεσία Κάτω Πόρτα.

Ρημόκαστρο

Το Ρημόκαστρο βρίσκεται στη θέση Σπάρτινα, πάνω από το φαράγγι του Αγριου ποταμού. Στον οικισμό διακρίνονται γκρεμισμένοι τοίχοι και ένα δημόσιο κτίσμα μέσα στο κάστρο, από το οποίο διακρίνονται τα θεμέλια, οι πόρτες και ένα κυκλικό δάπεδο. Οι πέτρες και οι γωνιές του κτηρίου είναι

πελεκητές και τα κατάλοιπα χρησιμοποιήθηκαν ως οικοδομικό υλικό για το κτίσιμο των γεφυριών τις Χίου.

Κάστρα				
α/α	Κάστρα	ΦΕΚ	ΠΔ/ΥΑ	Παρατηρήσεις
1	Χίου	279α//6-11-1924	ΠΔ 30-10-1924	Κηρύσσονται διατηρητέοι αρχαιολογικοί και ιστορικοί χώροι τα φρούρια Χίου
		1473/Β/29-10-2001	ΥΑ/ΥΠΠΟ/ΓΔΑ/ΑΡΧ/Β1/ΚΗΡ/Φ28/46323/1518/16-10-2001	Καθορισμός περιβάλλοντος χώρου προστασίας του φρουρίου Χίου.
2	Κάστρο Βολισσού	35/Β/2-2-1962	ΥΑ 15794/19-12-1961	Χαρακτηρίζομεν ως αρχαιολογικούς χώρους και ιστορικά διατηρητέα μνημεία ως μνημονεύονται κατωτέρω κατά περιφέρεια
3	Κάστρο Απολίχνων	87/Β/6-3-1959	ΥΑ 3190/781/10-2-1959	Χαρακτηρίζομεν ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία τους κάτωθι ναούς της νήσου Χίου:
4	Κάστρο Ωριάς στα Καμπιά	593/Β/7-7-1995	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ28/55004/1203/8-6-1995	Ανακοίνωση του Κάστρου των Καμπιών νήσου Χίου ως αρχαίου μνημείου
5	Κάστρο Γριάς Καρδαμύλων			
6	Κάστρο Μεστών	37/Β/23-2-1946	ΥΑ 501 και 787/10702 και 18078/7-2-1946	Ανακηρύσσουμε ιστορικά διατηρητέα μνημεία:
7	Ρημόκαστρο			Στη θέση Σπάρτινα του δήμου Ομηρούπολης.

Πίνακας 14: Κάστρα της Χίου

Πηγή: http://listedmonuments.culture.gr/search_declarations.php, Ιδία επεξεργασία

Πύργοι

Πύργος στα Δότια

Ο Πύργος των Δοτιών βρίσκεται στη νότια Χίο, στο δρόμο προς τα Βρουλίδια. Χρονολογείται το 15ο αι., και οικοδομήθηκε από τους Γενοβέζους, που ήταν κύριοι του νησιού και της παραγωγής μαστίχας. Υψωνόταν σε τρεις ορόφους, με θολωτές στέγες σε καθέναν απ' αυτούς. Στα ανώτερα τμήματά του σώζονται επάλξεις, ενώ στις στενές πλευρές του υπήρχαν πολεμίστρες. Ο πύργος δεν είχε πρόσβαση από το έδαφος, παρά μόνο με εξωτερικές σκάλες, από το πάτωμα του μεσαίου ορόφου. Στην περίοδο ακμής του, περιβαλλόταν από τείχος με ημικυκλικούς πυργίσκους.

Πύργος Τα Μάρκου

Το ερειπωμένο χωριό Τα Μάρκου, βρίσκεται στη βορειοδυτική Χίο, νότια της Πισπιλούντας, και εγκαταλείφθηκε μετά τη Σφαγή του 1822. Εκεί, στέκει ο Πύργος του χωριού, με σωζόμενο ύψος πάνω από δέκα μέτρα. Είναι φτιαγμένος με ισχυρή τοικοποιία, από λίθους και τριμμένο κεραμίδι. Είχε τρεις ορόφους, από τους οποίους σώζονται οι δύο, επάλξεις και πολεμίστρες. Κατασκευαστικά είναι όμοιος με τον πύργο στα Δότια. Το χωριό και ο Πύργος έχουν χαρακτηριστεί ως ιστορικά Διατηρητέα Μνημεία.

Πύργος στο Πιτύος

Το Πιτύος βρίσκεται στη βορειοανατολική Χίο. Ο ψηλός του μεσαιωνικός Πύργος φτάνει τα 15 μέτρα, πάνω σε βραχώδη λόφο, στην άκρη ενός γκρεμού. Έχει δύο ορόφους και καμία πόρτα, και η πρόσβαση γινόταν με ανεμόσκαλα. Το βόρειο και δυτικό του τμήμα στεφανώνουν επάλξεις, ενώ χαμηλότερα διακρίνονται κανονιοθυρίδες. Το χωριό εγκαταλείφθηκε με τις σφαγές του 1822, και ο Πύργος έπαψε να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο. Σήμερα ολοκληρώνονται οι προσπάθειες αποκατάστασης του από την 3η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, με σκοπό να γίνει επισκέψιμος από το κοινό.

Πύργοι στα Φυτά και την Πιραμά

Ο Πύργος του «Γατανά» στα Φυτά της βόρειας Χίου, κατασκευάστηκε από τους Γενοβέζους, στις αρχές του 16ου αι. Βρίσκεται στο κέντρο της κοινότητας, και σώζεται μόνο στη βάση του. Έχει χαρακτηριστεί ως Ιστορικό Διατηρητέο Μνημείο.

ΠΥΡΓΟΙ				
α/α	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΦΕΚ	ΠΔ/ΥΠ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	Πύργος των Δότιων στο Πυργί	389/B/9-11-1959	ΥΑ 18182/2122/10-10-1959	Χαρακτηρίζομεν ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία της περιοχής Χίου ...
		35/B/2-2-1962	ΥΑ 15794/19-12-1961	Χαρακτηρίζομεν ως αρχαιολογικούς χώρους και ιστορικά διατηρητέα μνημεία ως μνημονεύονται κατωτέρω κατά περιφέρειας
2	Πύργος Τα Μάρκου	848/B/16-10-1991	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ28/15157/264/8-5-1991	Κήρυξη ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του Πύργου και του οικισμού "τα Μάρκου" στην περιφέρεια Πισπιλούντας Νομού Χίου.
3	Πύργος στο Πιτυός	-	-	-
4	Πύργοι στα Φυτά και την Πιραμά	712/B/2-12-1992	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ28/51001/1024/18-11-1992	"Χαρακτηρίζεται ο Πύργος Μιχ. Γατανά στην κοινότητα Φυτών του Νομού Χίου ως ιστορικό διατηρητέο...."
		303/B/28-4-1993	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ28/51001/1024/18-11-1992	Διόρθωση σφάλματος στην ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ28/51001/1024/18-11-1992 απόφαση Υπουργού Πολιτισμού.

Πίνακας 15: Πύργοι της Χίου

Πηγή: http://listedmonuments.culture.gr/search_declarations.php, Ιδία επεξεργασία

Βίγλες

Οι Βίγλες ή φρυκτωρίες, αποτελούσαν μέρος του αμυντικού συστήματος της Χίου, από τον 11ο ως το 19ο αι. Είχαν κυλινδρικό σχήμα, το ύψος τους έφτανε τα 12 με 20 μέτρα, και η διάμετρος τους τα 15. Δεν είχαν πόρτες, και η πρόσβαση γινόταν με σχοινιά και γάντζους. Λειτουργούσαν ως σημεία μετάδοσης σημάτων φωτιάς ή καπνού. Όταν ο βιγλάτορας- παρατηρητής διέκρινε εχθρικό πλοίο στον ορίζοντα, άναβε φωτιά, και με σήματα καπνού ειδοποιούσε τους άλλους βιγλάτορες. Με αυτό τον τρόπο, ειδοποιούνταν όλο το δίκτυο ότι πλησίαζαν εχθροί, και προετοιμαζόταν κατάλληλα η άμυνα. Το Υπουργείο Πολιτισμού έχει κηρύξει όλες τις Βίγλες Ιστορικά Διατηρητέα Μνημεία, και βρίσκονται στις θέσεις:

Βολισσός, θέση Λιμιά, "βίγλα του Δαμαλά"
Βολισσός, θέση Κεφάλια
Σιδηρούντα, θέση Πρασειά.
Σιδηρούντα, ακρωτήριο Τηγάνι, "πύργος του Παχή"
Δήμος Ομηρούπολης, όρμος Ελίντας
Λιθί, όρμος Τραχηλίου
Λιθί, "βίγλα Καμινακίου"
Ολύμποι, θέση Δίδυμοι ή Κουμαριά
Μεστά, θέση Λειβαδιά
Μεστά, θέση Βιγλιά
Μεστά, όρμος Μερικούντας
Μεστά, κόλπος Αποθήκας
Μεστά, κόλπος Αυλωνιάς
Ολύμποι, θέση Αγία Θεοδοσία ή Αγία Δύναμη
Πυργί, θέση Νέπαγος
Πυργί, όρμος Καρύντας, θέση Βέρκου
Πυργί, όρμος Καρύντας, θέση Χρυσολιού
Πυργί, όρμος Καλοσιώρου
Πυργί, Εμπορειός
Πυργί, θέση Μπρούκια
Καλαμωτή. Κώμη
Νεοχώρι. Παραλία Αγίας Φωτεινής
Θυμιανά. Ακρωτήριο Πούντα, "βίγλα του Γαδará"
Θυμιανά. Καρφάς, Ακρωτήριο Αγίας Ελένης
Καρδάμυλα. Ακρωτήριο Βαμβακάς
Φρούριο πόλης Χίου, Κουλάς

Ενδεικτικά αναφέρουμε:

Βίγλα Παχύ (Τηγάνι) Σιδηρούντας

Πρόκειται για μία από τις καλύτερα σωζόμενες βίγλες της Χίου, με πολύ εύκολη πρόσβαση. Σώζεται σε όλο της το ύψος και φέρει επάλξεις. Δίπλα της έχει χτιστεί μικρό θεατράκι για παραστάσεις, καθώς και εκθετήριο.

Κουλάς Κάστρου

Πρόκειται για τη μεγαλύτερη βίγλα της Χίου, και μάλλον την κεντρική του αμυντικού συστήματος. Η μορφή της δεν είναι κυλινδρική όπως των υπολοίπων στο δίκτυο, αλλά ημικυκλική ή πεταλοειδής. Κατασκευάστηκε κατά την εποχή της Τουρκοκρατίας ή ίσως προγενέστερα, στη βυζαντινή εποχή. Ο Κουλάς, όπως είναι γνωστός, έχει παράθυρα μόνο στην ανατολική του πλευρά. Αξιοπρόσεκτα είναι τα εντοιχισμένα μέλη που έχει σε δεύτερη χρήση.

ΒΙΓΛΕΣ- ΦΡΥΚΤΩΡΙΕΣ				
α/α	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΦΕΚ	ΠΔ/ΥΠ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	Φρούριο πόλης Χίου, Κουλάς	446/A/30-12-1929	ΠΔ 20-12-1929	Κηρύσσεται διατηρητέον ιστορικών μνημείων ο εν τω Φρουρίω Χίου μέγας μεσαιωνικός Κουλάς μετά της περιοχής αυτού
2	Βολισσός, θέση Κεφάλια	597/B/24-8-1988	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ28/23 288/591/11-7-1988	Χαρακτηρίζεται η μεσαιωνική βίγλα στη θέση Κεφάλια της περιοχής Λευκάθια Βολισσού Ν. Χίου ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο
3	1. Βολισσός, θέση Λιμιά, "βίγλα του Δαμαλά".	990/B/30-11-1995	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ28/50 877/1481/14-11-1995	Χαρακτηρισμός 24 Φρυκτωρίων στη Χίο ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων και καθορισμός ζώνης προστασίας.
4	2. Σιδηρούντα. Θέση Πραστιά.			
5	3. Σιδηρούντα. Ακρωτήριο Τηγάνι, "πύργος του Παχή".			
6	4. Δήμος Ομηρούπολης, όρμος Ελίντας.			
7	5. Λιθί, όρμος Τραχηλίου.			
8	6. Λιθί, "βίγλα Καμινακίου.			
9	7. Ολύμποι, θέση Δίδυμοι ή Κουμαριά.			
10	8. Μεστά, θέση Λειβαδιά (ήδη κηρυγμένη με το ΦΕΚ 618/B/17.9.65) ΥΑ 19890/64/9-9-1965.			
11	9. Μεστά, θέση Βιγλιά.			
12	10. Μεστά, όρμος Μερικούντας.			

13	11. Μεστά, κόλπος Αποθήκας.			
14	12. Μεστά, κόλπος Αυλωνιάς.			
15	13. Ολύμποι, θέση Αγία Θεοδοσία ή Αγία Δύναμη.			
16	14. Πυργί, θέση Νέπαγος.			
17	15. Πυργί, όρμος Καρύντας, θέση Βέρκου.			
18	16. Πυργί, όρμος Καρύντας, θέση Χρυσολιού.			
19	17. Πυργί, όρμος Καλοσιώρου.			
20	18. Πυργί, Εμπορειός.			
21	19. Πυργί, θέση Μπρούκια.			
22	20. Καλαμωτή. Κώμη.			
23	21. Νεοχώρι. Παραλία Αγίας Φωτεινής.			
24	22. Θυμιανά. Ακρωτήριο Πούντα, "βίγλα του Γαδαρά".			
25	23. Θυμιανά. Καρφάς, Ακρωτήριο Αγίας Ελένης.			
26	24. Καρδάμυλα. Ακρωτήριο Βαμβακάς.			

Πίνακας 16: Βίγλες- Φρυκτωρίες της Χίου

Πηγή: http://listedmonuments.culture.gr/search_declarations.php, Ιδία επεξεργασία

Μεσαιωνικά Χωριά

Μεστά

Το μεσαιωνικό χωριό Μεστά βρίσκεται στη νότια Χίο, και είναι το καλύτερα διατηρημένο από τα Καστροχώρια. Η είσοδος στον οχυρωμένο οικισμό γινόταν από μία μοναδική είσοδο, την Πύλη του Καπετάνου, που ήταν υπό συνεχή επιτήρηση. Οι πύργοι που φρουρούσαν το κάστρο ήταν τέσσερις, αν και σήμερα σώζονται οι τρεις. Οι εξωτερικοί τοίχοι των οικιών, που δεν είχαν ανοίγματα, αποτελούσαν περιμετρικά το τείχος. Τα σπίτια, ενωμένα το ένα με το άλλο, δημιουργούν ένα συμπαγές σώμα. Από τις ταρατσες, που ενώνουν τα διπλανά σπίτια, αλλά και με τις καμάρες, που φέρνουν σε επικοινωνία τα απέναντι σπίτια, οι κάτοικοι του χωριού κινούνται σε όλο το μήκος του, χωρίς να χρησιμοποιούν τους δρόμους. Τα σοκάκια είναι πολύ στενά, υπολογισμένα έτσι ώστε να χωρά να περάσει ένα φορτωμένο ζώο μαζί με τον αναβάτη του. Σκοπός τους είναι να δυσκολέψουν τον επιτιθέμενο, και να τον οδηγήσουν σε λαβύρινθο ή αδιέξοδο.

Στην κεντρική πλατεία του χωριού, βρίσκεται ο Ναός των Ταξιαρχών, στη θέση που παλιότερα δέσποζε ο κεντρικός Πύργος του χωριού. Πρόκειται για έναν από τους μεγαλύτερους ναούς της Ελλάδας, με έκταση 450 τ.μ. Ο παλιός ή Μικρός Ταξιάρχης, είναι ο ναός που λειτουργούσε πριν την οικοδόμηση της μεγάλης εκκλησίας. Χρονολογείται στο 15ο αι., και έχει υποστεί κατά καιρούς αρκετές παρεμβάσεις. Το θαυμαστό ξυλόγλυπτο τέμπλο του, με παραστάσεις από την Παλαιά και Καινή Διαθήκη, μετρά δυόμισι αιώνες ζωής, και καθιστά το μνημείο ένα από τα σημαντικότερα της Χίου. Το χωριό κατοικείται και σήμερα, είναι μάλιστα ένα από τα πιο ζωντανά του νησιού, μετρώντας 300 κατοίκους. Έχει χαρακτηριστεί από το Υπουργείο Πολιτισμού Ιστορικό Διατηρητέο Μνημείο.

Πυργί

Το Πυργί βρίσκεται στη νοτιοδυτική Χίο και είναι το μεγαλύτερο από τα μαστιχοχώρια. Η ύπαρξη του μαρτυρείται για πρώτη φορά τον 11ο αι. Αποτελεί καστροχώρι, με στενά δρομάκια, κολλημένα σπίτια, τόξα και γέφυρες. Ο μισογκρεμισμένος πύργος του στέκεται στη μέση του χωριού. Γύρω από αυτόν είχε αναπτυχθεί ο οικισμός, που στη λειτουργία του ήταν όμοιος με τα άλλα μεσαιωνικά χωριά. Σήμερα το Πυργί είναι περισσότερο γνωστό για τα περίφημα «ξυστά» του. Το ζωγραφιστό χωριό είναι ένα μοναδικό δείγμα τέχνης. Τα σπίτια, σοβατίζονται με μια ειδική τεχνική, και στη συνέχεια, πάνω στο σοβά, «ξύνονται» τα σχέδια που δίνουν στον οικισμό αυτή τη χρωματιστή όψη. Γεωμετρικά σχήματα, φυτικός και ζωικός διάκοσμος στολίζουν τους τοίχους των σπιτιών, τις καμάρες ακόμα και τις εκκλησίες. Το Πυργί, που είναι ένα από τα μεγαλύτερα χωριά της Χίου, έχει περίπου 50 εκκλησίες, ανάμεσα στις οποίες ξεχωρίζει ο ναός των Αγίων Αποστόλων, βυζαντινής τεχνοτροπίας. Ο οικισμός του Πυργίου έχει χαρακτηριστεί ως χρήζων ειδικής κρατικής προστασίας.

Ολύμπιοι

Ο οικισμός των Ολύμπων βρίσκεται στη νοτιοδυτική Χίο. Ιδρύθηκε το 13ο αι. και αποτελεί συνένωση των γύρω οικισμών. Τα σπίτια του χωριού δημιουργούν ένα αδιαπέραστο τείχος, ύψους αρκετών μέτρων. Η κεντρική πύλη, ονομαζόταν Κάτω Πόρτα, και σώζεται ακόμη και σήμερα. Οδηγεί στο εσωτερικό του χωριού, όπου ανοίγεται ένα δίκτυο μικρών και στενών δρόμων, που σκεπάζονται από θολωτά πέτρινα τόξα. Στην πλατεία του χωριού βρισκόταν ο μεσαιωνικός πύργος. Σημαντικά κτίρια είναι η εκκλησία της Αγίας Παρασκευής με το ξυλόγλυπτο τέμπλο της και σήμερα Κοινοτικό γραφείο.

Ο οικισμός των Ολύμπων έχει χαρακτηριστεί ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο.

Βέσσα

Η Βέσσα είναι ένα από τα μεσαιωνικά χωριά της Χίου. Τα ψηλά πέτρινα σπίτια, με τόξα και βοτάκια, είναι κατασκευασμένα με τις προδιαγραφές ενός παραδοσιακού χωριού- κάστρου. Ο οικισμός είναι αρκετά καλοδιατηρημένος, αν και πολλά σπίτια είναι σε ερειπιώδη κατάσταση. Σημαντικοί είναι οι ναοί του Αγίου Δημητρίου και της Κοιμήσεως της Θεοτόκου.

Καλαμωτή

Η Καλαμωτή είναι ένα από τα σημαντικότερα μαστιχοχώρια, και βρίσκεται στη νότια Χίο. Χτίστηκε από τους Γενουάτες το 14ο αι. Χαρακτηριστικό δείγμα χωριού- κάστρου, είχε αμυντικό τετράπλευρο τείχος, και στενούς και μικρούς δρόμους, με πέτρινα διώροφα σπίτια.

Ανάβατος

Η Καστροπολιτεία του Αναβάτου αποτελεί έναν μοναδικό οικισμό, και δίκαια αποκαλείται «ο Μυστράς του Αιγαίου». Ο Ανάβατος είναι ένα φυσικά οχυρωμένο μεσαιωνικό χωριό στην κεντρική Χίο. Βρίσκεται σε υψόμετρο 450 μέτρων, πάνω σε κάθετο βράχο, και αποτελεί φυσικό οχυρό, ιδανικό για στρατιωτικούς λόγους. Στον οικισμό, που σήμερα έχει ανακηρυχθεί ως αρχαιολογικός χώρος, διακρίνονται τρεις περιοχές: η Ακρόπολη, το Μεσοχώρι, και το νέο χωριό. Η Ακρόπολη είναι τειχισμένη, αν και όχι σε όλη της την έκταση, λόγω του φυσικού γκρεμού. Στο Μεσοχώρι, που αποτελεί το παλιό χωριό, τα σπίτια είναι σε γενικές γραμμές όμοια, πέτρινα και διώροφα. Το Νέο Χωριό, είναι χτισμένο σε πλάτωμα του βράχου, μετά το σεισμό του 1881. (πηγή: <http://www.chios-echo.gr/Default.aspx?tabid=180&language=el-GR>)

Μεσαιωνικά Χωριά				
α/α	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΦΕΚ	ΠΔ/ΥΠ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	Μεστιά	37/Β/23-2-1946	ΥΑ 501 και 787/10702 και 18078/7-2-1946	Ανακηρύσσουμε ιστορικά διατηρητέα μνημεία:
		644/Β/2-10-1965	ΥΑ 17054/24-9-1965	Περί κηρύξεως οικοδομημάτων ως χρησιμοποιώντας ειδικής προστασίας.
		1042/Β/2-12-1972	ΥΑ 35375/3681/18-11-1972	
		49/Β/19-1-1996	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ28/50842/1488 π.ε./22-12-1995	Χαρακτηρισμός του οικισμού των Μεστών Ν. Χίου, ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου
2	Πυργί	35/Β/2-2-1962	ΥΑ 15794/19-12-1961	Χαρακτηρίζομεν ως αρχαιολογικούς χώρους και ιστορικά διατηρητέα μνημεία ως μνημονεύονται κατωτέρω κατά περιφέρειας
3	Ολύμπιοι	733/Β/5-12-1985	Αριθμός ΦΕΚ ΥΑ ΥΠΠΕ/Β1/Φ28/39994/880/11-10-1985	Χαρακτηρίζουμε ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία τα τμήματα των οικισμών Βέσσας και Ολύμπων Ν. Χίου,
		1482/Β/31-10-2001	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΓΔΑ/ΑΡΧ/Β1/ΚΗΡ/Φ28/26288/813/16-10-2001	Επέκταση ζώνης προστασίας Ολύμπων Χίου

4	Βέσσα	733/B/5-12-1985	Αριθμός ΦΕΚ ΥΑ ΥΠΠΕ/Β1/Φ28 /39994/880/1 1-10-1985	Χαρακτηρίζουμε ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία τα τμήματα των οικισμών Βέσσας και Ολύμπων Ν. Χίου,
5	Καλαμωτή	547/B/3-6-1998	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1 /Φ28/ΚΗΡ/117 06/387/20-5-1998	Χαρακτηρισμός του παλαιού πυρήνα του οικισμού της Καλαμωτής στη νότια Χίο ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου
6	Ανάβατος	35/B/2-2-1962	ΥΑ 15794/19-12-1961	Χαρακτηρίζομεν ως αρχαιολογικούς χώρους και ιστορικά διατηρητέα μνημεία ως μνημονεύονται κατωτέρω κατά περιφέρειας
		571/B/16-5-2001	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1 /Φ28/12654/3 64/2-5-2001	Κήρυξη οικισμού Αναβάτου και ευρύτερης περιοχής αυτού ως αρχαιολογικού χώρου
		769/Δ/11-9-2002	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΓΔΑ/ΑΡ Χ/Β1/Φ28/451 68/1824/2-8-2002	Καθορίζουμε ζώνες Α' και Β' προστασίας του Αρχαιολογικού χώρου Αναβάτου Δήμου Ομηρουπόλεως Χίου

Πίνακας 17: Μεσαιωνικά Χωριά της Χίου

Πηγή: http://listedmonuments.culture.gr/search_declarations.php, Ιδία επεξεργασία

Άλλα σημαντικά Μνημεία

Το Ιερό Κυβέλης Δασκαλόπετρα, η Νέα Μονή είναι το μοναδικό μνημείο της Χίου που προστατεύεται από την UNESCO, ενταγμένο στον Κατάλογο Μνημείων της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς το 1990, τα τρία Μουσουλμανικά Τεμένη τζαμιά που βρίσκονται όλα στην πόλη της Χίου και δυο Αρχαία Ναυάγια, το ένα στο στενό ανάμεσα στις Οινούσσες και στη Χίο και το δεύτερο δυτικά της Χίου.

Άλλα Σημαντικά Μνημεία				
α/α	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΦΕΚ	ΠΔ/ΥΠ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	Ιερό Κυβέλης Δασκαλόπετρα	35/B/2-2-1962	ΥΑ 15794/19-12-1961	Χαρακτηρίζομεν ως αρχαιολογικούς χώρους και ιστορικά διατηρητέα μνημεία ως μνημονεύονται κατωτέρω κατά περιφέρειας
		705/B/8-11-1990	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/ Φ20/30650/14 66/24-10-1990	Κηρύσσουμε ως αρχαιολογικούς χώρους τις παρακάτω περιοχές της νήσου Χίου....

2	Νέα Μονή			Είναι το μοναδικό μνημείο της Χίου που προστατεύεται από την UNESCO, ενταγμένο στον Κατάλογο Μνημείων της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς το 1990.
		309/A/6-9-1930	ΠΔ 2-9-1930	
		92/B/9-3-1959	ΥΑ 3190/352/19-2-1959	
		389/B/9-11-1959	ΥΑ 18182/2122/10-10-1959	Χαρακτηρίζομεν ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία της περιοχής Χίου
		35/B/2-2-1962	ΥΑ 15794/19-12-1961	Χαρακτηρίζομεν ως αρχαιολογικούς χώρους και ιστορικά διατηρητέα μνημεία ως μνημονεύονται κατωτέρω κατά περιφέρειας
		1188/B/27-9-2000	ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ28/ΚΗΡ/18652/517/29-8-2000	Κήρυξη Νέας Μονής Χίου και ευρύτερης περιοχής αυτής ως αρχαιολογικού χώρου.
3	Αρχαία Ναυάγια			Στενό ανάμεσα στις Οινούσσες και τη Χίο
4	Αρχαία Ναυάγια			Στα δυτικά της Χίου

Πίνακας 18: Άλλα σημαντικά Μνημεία της Χίου

Πηγή: http://listedmonuments.culture.gr/search_declarations.php, Ιδία επεξεργασία

2.9 Αθλητικές Εγκαταστάσεις

Ο αθλητισμός και η φυσική δραστηριότητα είναι γνωστό ότι διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στην ανάπτυξη των παιδιών και των νέων γενικότερα, και αποτελεί ένα κοινωνικό θεσμό ο οποίος αντικατοπτρίζει τη δεδομένη κοινωνία και τον πολιτισμό της. Για παράδειγμα στην αρχαία Αθήνα, ο αθλητισμός θεωρούνταν κοινωνικό και πολιτισμικό αγαθό και είχε παιδαγωγικό χαρακτήρα.

Στο σημερινό σύγχρονο κοινωνικό κράτος θα λέγαμε ότι επιβάλλεται η αθλητική δραστηριότητα να αποτελεί στην προσχολική και μέση εκπαίδευση ένα από τα βασικά στοιχεία της εκπαίδευσης.

Θα πρέπει λοιπόν ο σχεδιασμός για τη δημιουργία αθλητικών υποδομών να καλύπτει ένα σημαντικό κομμάτι τόσο του εθνικού σχεδιασμού, όσο και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο (ΟΤΑ)

Για την ανέγερση αθλητικών εγκαταστάσεων μείζονος σημασίας οι όροι και περιορισμοί δόμησης των γηπέδων καθορίζονται με απόφαση του ΥΠΕΧΩΔΕ μετά από πρόταση της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού και γνώμη του ΚΣΧΟΠ. Προκειμένου για εγκαταστάσεις ήσσονος σημασίας, όπως απλά γήπεδα, ανοικτά κολυμβητήρια και μικρά γυμναστήρια κτιριακού όγκου μικρότερου των 2000 κμ οι όροι και περιορισμοί δόμησης καθορίζονται με απόφαση του αρμόδιου νομάρχη σύμφωνα με την προαναφερόμενη διαδικασία. (ΠΔ-6/17-10-78)

Για τις περιπτώσεις αθλητικών έργων μεγάλης χωρητικότητας όπως στάδια, γήπεδα κλπ απαιτείται και η κυκλοφοριακή σύνδεση της εγκατάστασης με το οδικό δίκτυο της περιοχής (ΒΔ-465/70).

Η διαχείριση-συντήρηση των αθλητικών εγκαταστάσεων ανήκει στους δήμους με επίβλεψη των τεχνικών τους υπηρεσιών. Σε περίπτωση που έχουν συσταθεί Δημοτικοί Οργανισμοί Νεολαίας και Άθλησης (ΔΟΝΑ), που αποτελούν νομικά πρόσωπα των δήμων τότε οι αρμοδιότητα για τη διαχείριση των εν λόγω εγκαταστάσεων περνάει σε αυτούς. Τέτοιος Οργανισμός έχει συσταθεί στο Δήμο Χίου.

Οι Δημοτικές αθλητικές εγκαταστάσεις στο Νομό Χίου παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Αθλητικές Εγκαταστάσεις		
α/α	Όνομα	Είδος εγκατάστασης
1	Δημοτικό Στάδιο (ΔΟΝΑ) Δήμου Χίου	Κλειστό γυμναστήριο
2	Δημοτικό Στάδιο (ΔΟΝΑ) Δήμου Χίου	Γήπεδο Ποδοσφαίρου, αθλοπαιδιών και ρίψεων
3	Γήπεδο Λιβαδειών Δήμου Χίου	Γήπεδο Καλαθοσφαίρισης
4	Γήπεδο Κόφρινα Δήμου Χίου	Γήπεδο Καλαθοσφαίρισης
5	Γήπεδο Αίπος	Γήπεδο Καλαθοσφαίρισης – Ποδοσφαίρου
6	Γυμναστήριο Φ.Ο.Β.	Γήπεδο Ποδοσφαίρου, Αθλοπαιδιών, Στίβος
7	Γήπεδο Λαγκάδας Δήμου Ομηρούπολης	Γήπεδο Ποδοσφαίρου
8	Γήπεδο Δαφνώνα Δήμου Καμποχώρων	Γήπεδο Ποδοσφαίρου
9	Γήπεδο Αγ. Γεωργίου Δήμου Καμποχώρων	Γήπεδο Ποδοσφαίρου
10	Γήπεδο Νένητων Δήμου Ιωνίας	Γήπεδο Ποδοσφαίρου και Αθλοπαιδιών
11	Δημοτικό Σκοπευτήριο Δήμου Καμποχώρων	Σκοπευτήριο
12	Ιωνικό Κολυμβητήριο Δήμου Αγ. Μηνά	Κολυμβητήριο
13	Γήπεδο Θυμαριών Δήμου Αγ. Μηνά	Γήπεδο Ποδοσφαίρου και Αθλοπαιδιών
14	Γήπεδο Καλαμωτής Δήμου Μαστιχοχωρίων	Γήπεδο Ποδοσφαίρου και Αθλοπαιδιών
15	Γήπεδο Λιθίου Δήμου Μαστιχοχωρίων	Γήπεδο Καλαθοσφαίρισης
16	Γήπεδο Καρδαμύλων	Γήπεδο Ποδοσφαίρου
17	Γήπεδο ΕΦΗΒΟΣ	Γήπεδο Ποδοσφαίρου
18	Γήπεδο Καλλιμασιάς ΕΠΣ	Γήπεδο Ποδοσφαίρου

Πίνακας 19: Δημοτικές Αθλητικές εγκαταστάσεις Νομού
Πηγή: Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χίου, Ιδία Επεξεργασία

3. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ - ΑΡΜΟΔΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ

3.1 Αιγιαλός και Παραλία

Αιγιαλός είναι η ζώνη της ξηράς, που βρέχεται από τη θάλασσα από τις μεγαλύτερες και συνήθεις αναβάσεις των κυμάτων της.

Παραλία είναι η ζώνη ξηράς που προστίθεται στον αιγιαλό, καθορίζεται δε σε πλάτος μέχρι και πενήντα (50) μέτρα από την οριογραμμή του αιγιαλού, προς εξυπηρέτηση της επικοινωνίας της ξηράς με τη θάλασσα και αντίστροφα.

Παλαιός αιγιαλός είναι η ζώνη της ξηράς, που προέκυψε από τη μετακίνηση της ακτογραμμής προς τη θάλασσα, οφείλεται σε φυσικές προσχώσεις ή τεχνικά έργα και προσδιορίζεται από τη νέα γραμμή αιγιαλού και το όριο του παλαιότερα υφιστάμενου αιγιαλού.

Κυριότητα και χρησιμότητα αιγιαλού και παραλίας

Ο αιγιαλός, η παραλία, η όχθη και η παρόχθια ζώνη είναι πράγματα κοινόχρηστα και ανήκουν κατά κυριότητα στο Δημόσιο, το οποίο τα προστατεύει και τα διαχειρίζεται. Η προστασία του οικοσυστήματος των ζωνών αυτών είναι ευθύνη του Κράτους. Ο κύριος προορισμός των ζωνών αυτών είναι η ελεύθερη και ακώλυτη πρόσβαση προς αυτές. Κατά` εξαίρεση ο αιγιαλός, η παραλία, η όχθη και η παρόχθια ζώνη μπορούν να χρησιμεύσουν για κοινωφελείς, περιβαλλοντικούς και πολιτιστικούς σκοπούς και για απλή χρήση, καθώς επίσης και για την εξυπηρέτηση υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος. Στον αιγιαλό, την παραλία, την όχθη και την παρόχθια ζώνη δεν επιτρέπεται η κατασκευή κτισμάτων και εν γένει κατασκευασμάτων, παρά μόνο για την επιδίωξη των σκοπών, που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο. Ο παλαιός αιγιαλός και η παλαιά όχθη ανήκουν στην ιδιωτική περιουσία του Δημοσίου και καταγράφονται ως δημόσια κτήματα.

Ο καθορισμός των ορίων του αιγιαλού (Ν.2971/2001), της παραλίας και του παλαιού αιγιαλού γίνεται από Επιτροπή, η οποία συγκροτείται σε επίπεδο νομού με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και αποτελείται από: α) τον προϊστάμενο της Κτηματικής Υπηρεσίας ως πρόεδρο, β) έναν μηχανικό της Κτηματικής Υπηρεσίας με ειδικότητα τοπογράφου ή πολιτικού μηχανικού γ) τον αρμόδιο Λιμενάρχη, δ) τον διευθυντή της Διεύθυνσης Πολεοδομίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, ε) τον διευθυντή Χωροταξίας και Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας της Περιφέρειας.

Η οριογραμμή του αιγιαλού χαράσσεται από την Επιτροπή του ως πολυγωνική γραμμή πλησιέστερη στην πραγματική φυσική γραμμή και απεικονίζεται στο σχετικό διάγραμμα με ερυθρό χρώμα. Ταυτόχρονα με τον προσδιορισμό και τη χάραξη του αιγιαλού προσδιορίζεται η παραλία. Οι οριογραμμές της παραλίας και του παλαιού αιγιαλού απεικονίζονται με κίτρινο και κυανούν χρώμα αντίστοιχα. Οι κορυφές των πολυγωνικών

γραμμών έχουν ορθογώνιες συντεταγμένες εξαρτημένες από το τριγωνομετρικό δίκτυο της χώρας.

Η χάραξη γίνεται σε κτηματογραφικό - υψομετρικό διάγραμμα, με κλίμακα τουλάχιστον 1:1000 στο οποίο αποτυπώνονται και τα όρια των περιλαμβανόμενων επί μέρους ιδιοκτησιών και οι εικαζόμενοι κύριοι αυτών. Το διάγραμμα αυτό είναι εξαρτημένο από το τριγωνομετρικό δίκτυο της χώρας, και συντάσσεται από φορείς του δημόσιου τομέα, οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) ή ιδιώτες μηχανικούς, που έχουν από το νόμο το δικαίωμα για τη σύνταξη τέτοιων διαγραμμάτων.

Η Επιτροπή παράλληλα με τη χάραξη των οριογραμμών συντάσσει υποχρεωτικά έκθεση, που συνοδεύεται από το σχετικό διάγραμμα.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές για τη σύνταξη του διαγράμματος και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Διαδικασία καθορισμού οριογραμμών αιγιαλού, παραλίας και παλαιού αιγιαλού

Εκτός της δυνατότητας της αυτεπάγγελτης κίνησης της διαδικασίας, όποιος ενδιαφέρεται για τον καθορισμό αιγιαλού και παραλίας, απευθύνεται στην αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία. Σε περίπτωση, που δεν έχει γίνει ο καθορισμός αιγιαλού και παραλίας, ο ενδιαφερόμενος δύναται να υποβάλει στην Κτηματική Υπηρεσία αίτηση καθορισμού και τοπογραφικό διάγραμμα.

Η έκθεση και το διάγραμμα επικυρώνονται, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού (Γ.Ε.Ν.), με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και δημοσιεύονται μαζί με την επικυρωτική αυτή απόφαση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Μετά την δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, η απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μεταγράφεται μαζί με την έκθεση και το διάγραμμα στη μερίδα του Δημοσίου στα βιβλία μεταγραφών του αρμόδιου Υποθηκοφυλακείου. Το πρωτότυπο της έκθεσης της Επιτροπής και του διαγράμματος μαζί με την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και το Φ.Ε.Κ. δημοσίευσής της παραμένουν στο αρχείο της Κτηματικής Υπηρεσίας.

Δημιουργία παραλίας, συνέπειες, περιορισμοί

Εμπράγματα δικαιώματα ιδιωτών, επί ακινήτων της παραλίας, απαλλοτριώνονται λόγω δημόσιας ωφέλειας με τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, που επικυρώνει την έκθεση και το διάγραμμα του αιγιαλού και παραλίας, χωρίς να απαιτείται άλλη πρόσθετη διαδικασία για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης.

Παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας

Απλή χρήση του αιγιαλού και της παραλίας είναι κάθε χρήση, εφόσον από αυτή δεν παραβιάζεται ο προορισμός τους ως κοινόχρηστων πραγμάτων και

δεν επέρχεται αλλοίωση στη φυσική μορφολογία τους και τα βιοτικά στοιχεία τους.

Η παραχώρηση της απλής χρήσης του αιγιαλού και της παραλίας γίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών έναντι ανταλλάγματος, κατά τις διατάξεις για την εκμίσθωση δημόσιων κτημάτων. Σε ιδιωτικό φορέα διαχείρισης η παραχώρηση γίνεται πάντοτε με αντάλλαγμα.

Είναι δυνατή η παραχώρηση, της απλής χρήσης αιγιαλού για την άσκηση δραστηριοτήτων, που εξυπηρετούν τους λουόμενους ή την αναψυχή του κοινού (όπως εκμίσθωση θαλάσσιων μέσων αναψυχής, καθισμάτων, ομπρελών, λειτουργία τροχηλάτου αναψυκτηρίου κ.λπ.). Αν παραχωρηθεί η χρήση αιγιαλού για την εκμίσθωση καθισμάτων και ομπρελών, η έκταση αιγιαλού κάθε παραχώρησης δεν δύναται να υπερβαίνει τα πεντακόσια (500) τετραγωνικά μέτρα. Εάν στον ίδιο αιγιαλό υπάρχουν περισσότερες παραχωρήσεις για την εκμίσθωση ομπρελών και καθισμάτων, πρέπει μεταξύ των διάφορων χώρων του αιγιαλού που έχουν παραχωρηθεί να υφίσταται ενδιάμεση απόσταση ελεύθερης ζώνης τουλάχιστον εκατό (100) μέτρων μήκους.

Παραχώρηση αιγιαλού, παραλίας για την εκτέλεση έργων

Η παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης αιγιαλού, παραλίας, συνεχόμενου ή παρακείμενου θαλάσσιου χώρου, ή του πυθμένα, για την εκτέλεση έργων που εξυπηρετούν εμπορικούς, βιομηχανικούς, συγκοινωνιακούς, λιμενικούς ή άλλου είδους σκοπούς, που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, γίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Η παραχώρηση μπορεί να περιλαμβάνει και απλή χρήση αιγιαλού και παραλίας για την εξυπηρέτηση λειτουργικών αναγκών των έργων αυτών. Η διαδικασία αυτή απαιτείται και για τα έργα του Δημοσίου στους παραπάνω χώρους.

Επιτρέπεται παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης αιγιαλού, παραλίας, θάλασσας ή πυθμένα και: α) για σκοπούς κοινωφελείς ή αναβάθμισης του περιβάλλοντος εφόσον τα έργα εκτελούνται από το Δημόσιο ή Ν.Π.Δ.Δ. ή επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, β) για ναυταθλητικά έργα βάσει μελετών, που έχουν εγκριθεί από τη Γ.Γ.Α., γ) για έργα εξυπηρέτησεως υδατοκαλλιέργειών, δ) για ερευνητικούς σκοπούς και ε) για προσαμμωτικά έργα ή έργα ανάπλασης από το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. ή από ξενοδοχειακές τουριστικές μονάδες στο χώρο που βρίσκεται μπροστά από αυτές.

Περιπτώσεις υποχρεωτικής χάραξης αιγιαλού - παραλίας

Πριν από την έγκριση ή επέκταση του σχεδίου πόλης ή από οποιαδήποτε εκποίηση ή παραχώρηση δημόσιου κτήματος ή από την εκτέλεση λιμενικών, βιομηχανικών, τουριστικών και συγκοινωνιακών έργων ή από την έκδοση άδειας για οικοδομικές εργασίες, εφόσον οι πράξεις αυτές αναφέρονται σε ακίνητα, που απέχουν μέχρι εκατό (100) μέτρα από την ακτογραμμή, απαιτείται να γίνει, με ποινή ακυρότητας των πράξεων αυτών, ο καθορισμός του αιγιαλού και της παραλίας στην περιοχή αυτή.

Ο καθορισμός αιγιαλού και παραλίας στο Ν. Χίου έχει γίνει τμηματικά σε 77 περιοχές ύστερα από αιτήσεις ιδιωτών στην Κτηματική Υπηρεσία. Στους Πίνακες (26-33/Κεφ. 5) παρουσιάζονται οι περιοχές όπου έχει καθοριστεί ο αιγιαλός και η παραλία καθώς και τα ΦΕΚ έγκρισης τους.

3.2 Λιμάνια

Σε κάθε παράκτια περιοχή, όπου συντρέχει λόγος δημιουργίας ή επέκτασης λιμένα, καθορίζεται έκταση ξηράς και θάλασσας, συνεχής ή διακεκομμένη στην οποία ο αρμόδιος φορέας διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα, μπορεί να εκτελέσει έργα που απαιτούνται για την εξυπηρέτηση της εμπορικής, επιβατικής, ναυτιλιακής, τουριστικής και αλιευτικής κίνησης και γενικότερα της εύρυθμης λειτουργίας του λιμένα. Η έκταση αυτή καλείται ζώνη λιμένα και διακρίνεται σε χερσαία και θαλάσσια.

Η χερσαία ζώνη λιμένα αποτελείται από τον αιγιαλό και τους αναγκαίους συνεχόμενους παραλιακούς χώρους για την εκτέλεση των έργων. Οπού υπάρχει σχέδιο πόλεως, το όριο της χερσαίας ζώνης δεν μπορεί να επεκταθεί πέρα από την πλησιέστερη ρυμοτομική γραμμή του εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως. Οπού δεν υπάρχει σχέδιο ρυμοτομίας, το όριο της χερσαίας ζώνης δεν μπορεί να υπερβεί τη διαμορφωμένη γραμμή δόμησης, όπως αυτή νομίμως έχει διαμορφωθεί.

Όπου υπάρχει εγκεκριμένο σχέδιο ρυμοτομίας και η χερσαία ζώνη είναι ανεπαρκής για τις ανάγκες του λιμένα, τότε αυτή μπορεί να επεκταθεί και πέραν του ορίου της, με την προϋπόθεση ότι προηγουμένως θα τροποποιηθεί το εγκεκριμένο σχέδιο ρυμοτομίας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Η θαλάσσια ζώνη περιλαμβάνει τις λεκάνες λιμένων (συνεχόμενες με τον αιγιαλό ή τυχόν κατασκευασμένα κρηπιδώματα, μώλους, προβλήτες) και έκταση θάλασσας μέχρι απόσταση πεντακοσίων (500) μέτρων από τις ακτές της χερσαίας ζώνης. Αν τα νερά της θαλάσσιας ζώνης είναι αβαθή, η θαλάσσια ζώνη λιμένα δύναται να επεκταθεί και πέρα από τη γραμμή των πεντακοσίων (500) μέτρων μέχρι να συναντήσει την ισοβαθή γραμμή των τριάντα (30) μέτρων.

Ο καθορισμός του ορίου της χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης λιμένα γίνεται με απόφαση του φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα, η οποία εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη των Υπουργείων Εμπορικής Ναυτιλίας, Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Πολιτισμού, του Γ.Ε.Ν. και της Γενικής Διεύθυνσης Αλιείας του Υπουργείου Γεωργίας,

Ο καθορισμός του ανώτερου ορίου αποτυπώνεται με πράσινη γραμμή σε αντίγραφο του διαγράμματος καθορισμού του αιγιαλού ή σε άλλο διάγραμμα μικρότερης κλίμακας, που έχει συνταχθεί με τις ίδιες προδιαγραφές, ενημερωμένου βυθομετρικά μέχρι την ισοβαθή γραμμή των είκοσι (20) μέτρων.

Λιμενικά έργα

Ο συνολικός σχεδιασμός και η χάραξη της Εθνικής Λιμενικής Πολιτικής για την ανάπτυξη των λιμένων με σύγχρονη υποδομή ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες και απαιτήσεις για την εξυπηρέτηση των επιβατών, των πλοίων και των φορτίων, καθώς και η ευθύνη για την εύρυθμη λειτουργία της Επιτροπής Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Λιμένων ανήκει στην αρμοδιότητα της Γενικής Γραμματείας Λιμένων και Λιμενικής Πολιτικής (Γ.Γ.Λ.Λ.Π.) του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας.

Η Γ.Γ.Λ.Λ.Π. απαρτίζεται από τρεις διευθύνσεις: τη Διεύθυνση Λιμενικής Πολιτικής (Δ.Λ.Π.), τη Διεύθυνση Λιμενικών Υποδομών και τη Διεύθυνση Οργάνωσης Λειτουργίας και Εκμετάλλευσης Λιμένων (Δ.Ο.Λ.Ε.Λ).

Η Διεύθυνση Οργάνωσης Λειτουργίας και Εκμετάλλευσης Λιμένων (ΔΟ.Λ.Ε.Λ) είναι αρμόδια για το χειρισμό των θεμάτων της Εποπτείας των Φορέων Διοίκησης των Λιμένων, της Παραχώρησης και Εκμετάλλευσης των χώρων των Λιμένων και της Τιμολογιακής Πολιτικής των Λιμένων της Χώρας.

Η Διεύθυνση Λιμενικών Υποδομών (Δ.Λ.Υ.) είναι αρμόδια για την παρακολούθηση της εκτέλεσης του συνόλου των λιμενικών έργων της χώρας σε όλα τα στάδια αυτών, από τον αρχικό σχεδιασμό μέχρι την παράδοση τους καθώς επίσης και για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των Ελληνικών λιμένων, με την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων τους και τη δημιουργία ικανού περιβάλλοντος για την προσέλκυση φορτίων και επιβατών.

Τα λιμενικά έργα εκτελούνται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας μετά από σύμφωνη γνώμη των Υπουργείων Εμπορικής Ναυτιλίας, Πολιτισμού και του Γ.Ε.Ν. Σε έργα λιμένων των οποίων οι μελέτες επιβλέπονται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων (εθνικής ή μείζονος σημασίας κ.λπ.), απαιτείται και σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Η εγκεκριμένη οριστική μελέτη των έργων αποστέλλεται αμέσως μετά την έγκρισή της με ευθύνη του αρμόδιου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα στην αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία

Οι χώροι και όλα εν γένει τα κτήματα, που περιλαμβάνονται στη ζώνη λιμένα είναι κοινόχρηστα δημόσια κτήματα και ανήκουν στο Δημόσιο κατά κυριότητα, η χρήση όμως και η εκμετάλλευσή τους ανήκει στον οικείο φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα. Αν στη ζώνη λιμένα περιλαμβάνονται ιδιωτικά κτήματα, απαλλοτριώνονται αναγκαστικά για λόγους δημόσιας ωφέλειας υπέρ του Δημοσίου με δαπάνες του αρμόδιου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα και σε περίπτωση αδυναμίας του με δαπάνες του Δημοσίου σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Όλα τα γήπεδα που σχηματίζονται από προσχώσεις, φυσικές ή τεχνητές, στη θάλασσα ή τον αιγιαλό, ή στα πλαίσια έργων, που εκτελούνται με δαπάνες των φορέων διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα ανήκουν κατά κυριότητα στο Δημόσιο.

Επιτρέπεται ο φορέας διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα με απόφαση της διοίκησής του, που εγκρίνεται, μετά από σύμφωνη γνώμη του Γ.Ε.Ν. και του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, να παραχωρεί, με αντάλλαγμα και για ορισμένο χρονικό διάστημα, τη χρήση χώρων που βρίσκονται μέσα στη ζώνη λιμένα. Χώροι μέσα στη ζώνη λιμένα, οι οποίοι δεν είναι άμεσα αναγκαίοι για τη λειτουργία του, κατά την περί τούτου κρίση του Υπουργείου Οικονομικών και του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, μετά από απλή γνώμη του οικείου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα, μπορούν να εκμισθώνονται από το Δημόσιο σύμφωνα με τις διατάξεις περί διοικήσεως δημοσίων κτημάτων. Κατά τον ίδιο τρόπο γίνεται η διαχείριση από το Δημόσιο και των εντός του λιμένα νομημάτων θαλάσσης και παραλίας, όπως λουτρών, ιχθυοτροφείων, αλυκών κ.λπ.

Λιμάνια Νομού

Ο Νομαρχιακός Σχεδιασμός για τις λιμενικές υποδομές του Νομού είναι η αναβάθμιση των λιμενικών εγκαταστάσεων των Μεστών (έργο το οποίο υλοποιείται), η βελτίωση του λιμανιού των Ψαρών (έργο το οποίο επίσης υλοποιείται) και η κατασκευή του Νέου Κεντρικού Λιμένα της Χίου στην περιοχή νοτίως του Βιολογικού Καθαρισμού, όπως έχουν υποδείξει οι σχετικές μελέτες.

Το λιμάνι της Χίου μαζί με το λιμάνι των Μεστών, αποτελούν τα 2 κύρια λιμάνια του νησιού. Το κεντρικό λιμάνι του νομού είναι της Χίου αφού ο μεγαλύτερος όγκος επιβατών και εμπορευμάτων εξυπηρετείται από αυτό. Από το λιμάνι της Χίου έρχονται και φεύγουν πλοία, με προορισμούς τη Μυτιλήνη, το Πειραιά, τα Ψαρά, τις Οινούσσες, τη Καβάλα, τη Θεσσαλονίκη, τη Σάμο, την Ικαρία, και με τα παράλια της Τουρκίας. Από το λιμάνι των Μεστών υπάρχει ακτοπλοϊκή σύνδεση μία φορά την εβδομάδα με το Λαύριο, τα Ψαρά, τον Αγ. Ευστράτιο και την Λήμνο.

Εικόνα 22: Λιμάνι Χίου
Πηγή: Google Earth

Αξιόλογα λιμάνια – λιμενίσκοι είναι της Λαγκάδας, των Καρδαμύλων, του Βροντάδος, της Δαδκαλόπετρας, της Βολισσού, του Καστέλλο, της Αγίας Ερμιόνης, του Καταρράκτη, της Βοκαριάς, της Κώμης, το Λιθί, το Καμάρι (Εμπορείος) και οι ορμίσκοι Δελφίνι, Παράπαντα και Παντουκίος.

Σημαντικά λιμάνια του Νομού είναι και τα λιμάνια των νήσων Οινουσσών και Ψαρρών.

3.3 Φάροι

Το Ελληνικό φαρικό δίκτυο αριθμεί σήμερα 1308 φάρους οι οποίοι είναι διάσπαρτοι σε όλο το μήκος και πλάτος των Ελληνικών ακτών που ανέρχεται σε 15.000 χλμ. Τα βασικά αίτια της ύπαρξης ενός τόσο μεγάλου αριθμού φάρων (και εννοούμε όλους τους φάρους -σταθερούς, επιτηρούμενους ή μη - Αναλάμποντες πυρσούς-φωτοσημαντήρες-πλωτούς φάρους και ραδιοφάρους) είναι τα εξής:

- 1) Ότι η χώρα μας εκ της γεωγραφικής της θέσης ευρίσκεται στο σταυροδρόμι από όπου αναγκαστικά διέρχεται πολύ μεγάλος αριθμός πλοίων και
- 2) Τον εξαιρετικά μεγάλο αριθμό νήσων και βραχονησίδων καθώς και τον αριθμό λιμένων, επιτειών, κόλπων, όρμων και αγκυροβολιών καταφυγής της πατρίδας μας.

Το Ελληνικό Φαρικό Δίκτυο εστιάζεται στους 120 πέτρινους - παραδοσιακούς φάρους που αυτό διαθέτει.

Οι πέτρινοι φάροι της χώρας μας είναι κτίρια που φτιάχτηκαν για να εξυπηρετήσουν συγκεκριμένες ανάγκες της ναυσιπλοΐας. Πρώτο λόγο στη σχεδιάσή τους είχε η λειτουργικότητα και η αντοχή στις καιρικές συνθήκες και το χρόνο. Στη συντριπτική τους πλειοψηφία η αισθητική τους βρίσκεται σε υψηλά επίπεδα. Σήμερα πολλοί από αυτούς λειτουργούν σαν μουσεία και ειδικά αυτοί που βρίσκονται μέσα ή κοντά σε αστικές περιοχές αποτελούν πραγματικά στολίδια για την πόλη τους.

Η κατασκευή των 120 παραδοσιακών πέτρινων φάρων χρονολογείται μετά την επανάσταση του 1821. Το 1940 το φαρικό μας δίκτυο διέθετε 206 πέτρινους φάρους. Στο τέλος του Β' Παγκόσμιου Πολέμου διασώθηκαν μόνο 19 πέτρινοι φάροι καθώς οι Γερμανοί κατέστρεψαν τους περισσότερους από αυτούς, αφού αποτελούσαν στρατηγικής σημασίας στόχους. Στη συνέχεια άρχισε μια προσπάθεια ανασυγκρότησης του φαρικού δικτύου, με αποτέλεσμα, το 1955, να έχουν επισκευασθεί και να λειτουργούν 82 επιτηρούμενοι πέτρινοι φάροι.

Από τους 120 καταγεγραμμένους παραδοσιακούς φάρους η κατάσταση του 50% περίπου χαρακτηρίζεται από μέτρια έως κακή. Η ανασύλωση και συντήρηση των μνημείων αυτών χρηματοδοτήθηκε από το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης με έγκριση κονδυλίων ύψους περίπου 4,5 εκατομμύρια ευρώ για την εκπόνηση ενός πιλοτικού προγράμματος αναπαλαίωσης και αποκατάστασης του δικτύου.

Η συντήρηση και λειτουργία των Φάρων, και Φωτοσημαντήρων ανήκει στην Υπηρεσία Φάρων η οποία υπάγεται στο Γενικό Επιτελείο Ναυτικού (ΓΕΝ). Η Υπηρεσία Φάρων επίσης ενημερώνει την ΥΔΡΟΓΡΑΦΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ του ΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ για τις σβέσεις, την επαναλειτουργία και νέες τοποθετήσεις φανών για την έκδοση στη συνέχεια αγγελιών προς ενημέρωση των ναυτιλλομένων.

Η Υδρογραφική Υπηρεσία του Πολεμικού Ναυτικού έχει την αποκλειστική και υπεύθυνη έκδοση των Ελληνικών Φαροδεικτών σε συνεργασία με την Υπηρεσία Φάρων (Υ.Φ.)

Το φαρικό δίκτυο του νομού Χίου αριθμεί 36 φάρους σύμφωνα με την έκδοση των Ελληνικών Φαροδεικτών. Απ' αυτούς τρεις έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακοί - Ιστορικά Διατηρητέα Μνημεία.

Φάρος Κοκκινόπουλο (ΨΑΡΑ)

Στην κορυφή του ακρωτηρίου Αγίου Γεωργίου ανατολικά στην ακτογραμμή των Ψαρών υπάρχει ο φάρος που κατασκευάστηκε από τη Γαλλική Εταιρία Οθωμανικών φάρων το 1909 και εντάχθηκε στο Ελληνικό φαρικό δίκτυο μετά την απελευθέρωση της νήσου. Το ύψος του πύργου του είναι 14,5 μέτρα και το εστιακό του ύψος είναι 78 μέτρα.

Εικόνα 23: Φάρος Ψαρών
Πηγή: www.faroi.net

Φάρος Οινουσσών

Στο ΝΑ άκρο της Σαπιέντζας προβάλλει επιβλητικά ο Φάρος των Οινουσσών. Πρόκειται για ένα πραγματικό αρχιτεκτονικό μνημείο που επί αιώνες τώρα παραμένει άγρυπνος φρουρός και ελπίδα των ναυτιλομένων ζωντανεύοντας στο αντίκρισμά του θρύλους και ιστορίες. Η έναρξη φωταψίας του έγινε την 1^η Σεπτεμβρίου 1885.

Εικόνα 24: Φάρος Οινουσσών
Πηγή: www.faroi.net

Φάρος Χίου

Το ύψος του πύργου του είναι 6,5 μέτρα και το εστιακό του ύψος είναι 10 μέτρα. Πρόκειται για μεταλλικό φανό στην είσοδο του λιμανιού της Χίου.

Εικόνα 25: Φάρος Χίου
Πηγή: www.faroi.net

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι φάροι του νομού αναλυτικά με βάση την κωδικοποίηση τους, την περιοχή που βρίσκονται και τις συντεταγμένες τους.

ΦΑΡΟΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΧΙΟΥ				
ΚΩΔΙΚΟΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ	λ	φ
7370	ΓΚΕΡΤΗΣ	ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΑ ΓΚΕΡΤΗΣ	26:01:48	38:36:18
7375	ΚΑΡΔΑΜΥΛΑ	ΚΕΦΑΛΗ ΠΡΟΒΛΗΤΑ ΟΡΜΟΥ ΜΑΡΜΑΡΑ	26:06:36	38:32:42
7380	ΚΑΡΔΑΜΥΛΑ	ΒΔ ΟΡΙΟ ΝΗΣΙΔΑΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΣ	26:07:00	38:33:42
7390	ΣΤΡΟΒΙΛΟ	ΣΤΗ ΚΟΡΥΦΗ ΤΗΣ ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΑΣ ΣΤΡΟΒΙΛΟ	26:09:48	38:33:12
7400	ΠΑΣΣΑΣ	Α. ΑΚΡΑ ΤΗΣ ΝΗΣΙΔΑΣ ΠΑΣΣΑΣ ΤΩΝ ΝΗΣΩΝ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ	26:17:36	38:30:06
7410	ΟΙΝΟΥΣΣΕΣ	ΚΕΦΑΛΗ Β. ΛΙΜΕΝΟΒΡΑΧΙΟΝΑ Α. ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ	26:13:12	38:30:48
7410.1	ΟΙΝΟΥΣΣΕΣ	ΚΕΦΑΛΗ Ν. ΚΥΜΑΤΟΘΡΑΥΣΤΗ Α. ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ (ΕΠΙ ΤΗΣ ΝΗΣΙΔΑΣ ΜΑΝΔΡΑΚΙ)	26:13:12	38:30:42
7415	ΟΙΝΟΥΣΣΕΣ	ΚΕΦΑΛΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΛΙΜΕΝΟΒΡΑΧΙΟΝΑ Α. ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ	26:13:00	38:30:54
7420	ΜΑΝΔΡΑΚΙ	Ν. ΟΡΙΟ ΝΗΣΙΔΑΣ ΜΑΝΔΡΑΚΙ	26:13:12	38:30:30
7430	ΚΥΑ	ΣΤΗ ΒΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΩΝ ΠΡΑΣΟΝΗΣΙΑ	26:11:00	38:31:30
7440	ΛΑΓΚΑΔΑ	ΒΑ ΟΡΙΟ ΟΡΜΙΣΚΟΥ ΛΑΓΚΑΔΑ	26:07:36	38:28:54
7442	ΚΑΣΤΕΛΟ	ΚΕΦΑΛΗ ΒΟΡΕΙΟ ΛΙΜΕΝΟΒΡΑΧΙΟΝΑ	26:08:24	38:23:30
7442.1	ΚΑΣΤΕΛΟ	ΚΕΦΑΛΗ ΝΟΤΙΟΥ ΛΙΜΕΝΟΒΡΑΧΙΟΝΑ	26:08:24	38:23:30
7443	ΧΙΟΣ	ΚΕΦΑΛΗ Δ. ΛΙΜΕΝΟΒΡΑΧΙΟΝΑ ΜΑΡΙΝΑΣ ΧΙΟΥ	26:08:24	38:23:12
7443.1	ΧΙΟΣ	ΚΕΦΑΛΗ Α. ΛΙΜΕΝΟΒΡΑΧΙΟΝΑ ΜΑΡΙΝΑΣ ΧΙΟΥ	26:08:24	38:23:12

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΞΗΡΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΧΩΡΟΥ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΧΙΟΥ

7445	ΧΙΟΣ	ΚΕΦΑΛΗ Β. ΛΙΜΕΝΟΒΡΑΧΙΟΝΑ Λ. ΧΙΟΥ	26:08:42	38:22:18
7452	ΧΙΟΣ	ΚΕΦΑΛΗ Ν. ΛΙΜΕΝΟΒΡΑΧΙΟΝΑ Λ. ΧΙΟΥ	26:08:36	38:22:12
7455	ΧΙΟΣ	ΚΕΦΑΛΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΤΑ Λ. ΧΙΟΥ	26:08:36	38:22:12
7460	ΑΓΙΑ ΕΛΕΝΗ	ΑΚΡΑ ΑΓ. ΕΛΕΝΗ ΚΕΦΑΛΗ ΜΩΛΟΥ ΤΗΣ REVOIL	26:09:36	38:19:54
7465	ΑΓΙΑ ΕΡΜΙΟΝΗ	ΚΕΦΑΛΗ ΒΟΡΕΙΟΥ ΛΙΜΕΝΟΒΡΑΧΙΟΝΑ	26:09:00	38:18:06
7465.1	ΑΓΙΑ ΕΡΜΙΟΝΗ	ΚΕΦΑΛΗ ΝΟΤΙΟΥ ΛΙΜΕΝΟΒΡΑΧΙΟΝΑ	26:09:00	38:18:06
7467	ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΗΣ	ΚΕΦΑΛΗ ΛΙΜΕΝΟΒΡΑΧΙΟΝΑ	26:06:16	38:16:00
7469	ΒΟΚΑΡΙΑΣ	ΚΕΦΑΛΗ ΒΟΡΕΙΟΥ ΛΙΜΕΝΟΒΡΑΧΙΟΝΑ	26:06:30	38:14:36
7469.1	ΒΟΚΑΡΙΑΣ	ΚΕΦΑΛΗ ΝΟΤΙΟΥ ΛΙΜΕΝΟΒΡΑΧΙΟΝΑ	26:06:30	38:14:36
7470	ΚΩΜΗ	ΚΕΦΑΛΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΛΙΜΕΝΟΒΡΑΧΙΟΝΑ	26:02:48	38:12:06
7470.1	ΚΩΜΗ	ΚΕΦΑΛΗ ΔΥΤΙΚΟΥ ΛΙΜΕΝΟΒΡΑΧΙΟΝΑ	26:02:48	38:12:06
7480	ΒΕΝΕΤΙΚΟ	ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ ΤΗΣ ΝΗΣΙΔΑΣ ΒΕΝΕΤΙΚΟ	26:00:54	38:07:36
7490	ΜΕΣΤΑ	ΒΔ ΟΡΙΟ ΟΡΜΟΥ ΜΕΣΤΑ	25:55:30	38:18:12
7492	ΜΕΣΤΑ	ΣΤΟ ΜΕΣΟ ΤΩΝ Δ. ΠΑΡΑΛΙΩΝ ΤΟΥ ΟΡΜΟΥ ΜΕΣΤΑ	25:55:24	38:17:42
7495	ΜΕΣΤΑ	Β. ΑΚΡΟ ΚΡΗΠΙΔΩΜΑΤΟΣ Α. ΠΑΡΑΛΙΩΝ ΤΟΥ ΟΡΜΟΥ ΜΕΣΤΑ	25:55:42	38:17:42
7500	ΒΟΛΙΣΣΟΣ	ΚΕΦΑΛΗ ΝΑ ΛΙΜΕΝΟΒΡΑΧΙΟΝΑ ΟΡΜΟΥ ΒΟΛΙΣΣΟΥ	25:55:12	38:28:06
7500.1	ΒΟΛΙΣΣΟΣ	ΚΕΦΑΛΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΛΙΜΕΝΟΒΡΑΧΙΟΝΑ ΟΡΜΟΥ ΒΟΛΙΣΣΟΥ	25:55:12	38:28:12
7500.2	ΒΟΛΙΣΣΟΣ	ΚΕΦΑΛΗ ΝΔ ΛΙΜΕΝΟΒΡΑΧΙΟΝΑ	25:55:06	38:28:06

		ΟΡΜΟΥ ΒΟΛΙΣΣΟΥ		
7510	ΚΟΚΚΙΝΟΠΟΥΛΟΥ	ΑΚΡΑ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	25:36:36	38:32:18
7515	ΨΑΡΑ	ΚΕΦΑΛΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΛΙΜΕΝΟΒΡΑΧΙΟΝΑ Λ. ΨΑΡΩΝ	25:34:06	38:32:24
7518	ΨΑΡΑ	ΦΩΤΟΣΗΜΑΝΤΗΡΑΣ ΔΕΞΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟ ΣΤΟΝ Λ. ΨΑΡΩΝ	25:34:00	38:32:30

Πίνακας 20: Φαρικό Δίκτυο Ν. Χίου
Πηγή: Έκδοση των Ελληνικών Φαροδεικτών

3.4 Ιχθυοκαλλιέργειες

Οι ιχθυοκαλλιέργειες αποτελούν πλέον τον δεύτερο σε μέγεθος εξαγωγικό κλάδο της πρωτογενούς παραγωγής στην Ελλάδα. Σήμερα 15 εταιρείες του κλάδου κατατάσσονται στις 100 μεγαλύτερες εταιρείες τροφίμων της χώρας, ενώ απασχολούνται 10.000 εργαζόμενοι στον κλάδο, που δραστηριοποιείται στην περιφέρεια και στις ακριτικές κυρίως περιοχές.

Η μεσογειακή ιχθυοκαλλιέργεια σήμερα σε μεγάλο βαθμό ταυτοποιείται με την Ελλάδα και την ανατολική λεκάνη της Μεσογείου καθώς η χώρα μας παράγει το 52% της μεσογειακής παραγωγής.

Αρμοδιότητες

Η παραχώρηση, μίσθωση, αναμίσθωση, ανανέωση ή παράταση της μίσθωσης υδάτινων εκτάσεων για ίδρυση, επέκταση ή μετεγκατάσταση μονάδων υδατοκαλλιέργειας εντατικής ή ημιεντατικής μορφής, καθώς και των δημόσιων ιχθυοτροφείων και λοιπών ιχθυοτρόφων υδάτων γίνονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας αλιευτικής νομοθεσίας και καταρτίζονται με σύμβαση που περιβάλλεται τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου μεταξύ του Δημοσίου εκπροσωπούμενου από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας και του μισθωτή. Με την ίδια απόφαση του Γενικού Γραμματέα της περιφέρειας χορηγείται η άδεια για την εγκατάσταση τεχνητής καλλιέργειας υδρόβιων ζώων (ίδρυσης και λειτουργίας των μονάδων υδατοκαλλιέργειας εντατικής). Η καταβολή του μισθώματος και αρμόδιος για την είσπραξη αυτού είναι ο δήμος (τμήμα εσόδων). (πηγή: παρ 11 του άρθρου 19 του ν. 3208/2003)

Χωροθέτηση

Σύμφωνα με την νομοθεσία η χωροθέτηση των μονάδων ιχθυοκαλλιεργειών πραγματοποιείται με τον χαρακτηρισμό και την οριοθέτηση εκτάσεων (θαλάσσιων ή και χερσαίων) ως Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (Π.Ο.Α.Υ.) (Υ.Α. Η.Π.17239 (ΦΕΚ Β' 1175/11-9-2002) «Καθορισμός δικαιολογητικών, διαδικασίας και προϋποθέσεων χωροθέτησης Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών» - Στο Παράρτημα II

αναφέρεται αναλυτικά η διαδικασία χαρακτηρισμού και οριοθέτησης μια περιοχής ως ΠΟΑΥ καθώς και σχετική νομοθεσία με τις ιχθυοκαλλιέργειες.)

Για το θέμα της χωροθέτησης των μονάδων ιχθυοκαλλιεργειών στο Νομό Χίου, υπήρξε πρωτοβουλία από πλευρά της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου για την εκπόνηση χωροταξικής μελέτης προκειμένου να υπάρξει συνολική αντιμετώπιση. Η εν λόγω μελέτη δεν έχει εκπονηθεί ακόμα.

Στο νησί υπάρχουν 10 μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας εκ των οποίων οι έξι βρίσκονται μέσα στα διοικητικά όρια του Ομηρούπολης, τρεις στα όρια του δήμου Καρδαμύλων και η μία στα διοικητικά όρια του δήμου Μαστιχοχωρίων, 4 συσκευαστήρια νωπών ιχθών μέσα στα όρια του Ομηρούπολης και ένας Ιχθυογεννητικός Σταθμός στον δήμο Καρδαμύλων.

Ο Νηρέυς είναι όμιλος εταιρειών ο οποίος δραστηριοποιείται στο νησί και είναι η μεγαλύτερη εταιρεία ιχθυοκαλλιέργειας στην Ελλάδα και στην ΕΕ και με μερίδιο αγοράς 29% στη μεσογειακή ιχθυοκαλλιέργεια. Εκτός της ανωτέρω εταιρείας άλλες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στο νησί είναι οι Ιχθυοκαλλιέργειες Αργο, η Χαβιάρας και η Forkies A.E.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά οι εταιρείες που δραστηριοποιούνται στο νησί στον τομέα της ιχθυοκαλλιέργειας, οι περιοχές όπου βρίσκονται οι μονάδες, η έκτασή τους και το έτος ίδρυσης τους.

ΜΟΝΑΔΕΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΣΤΗ ΝΗΣΟ ΧΙΟ					
α/α	ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΟΝΑΔΑΣ	ΜΙΣΘΩΜΕΝΗ ΕΚΤΑΣΗ (στρέμματα)	ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	ΦΟΡΚΥΣ ΑΕ	Παχύ Θόλου Συκιάδας Δήμου Ομηρούπολης	20	1992	
3	Γ.ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ & ΣΙΑ ΕΕ	Παντουκίος Συκιάδα Δήμου Ομηρούπολης	20	1988	
4	ΦΟΡΚΥΣ ΑΕ	Αγ. Στέφανος Συκιάδας Δήμου Ομηρούπολης	20	1990	
5	ΑΡΓΩ ΑΕ	Καρυδά Λαγκάδας Δήμου Ομηρούπολης	20	1990	
6	ΜΙΚΕΣ ΧΑΒΙΑΡΑΣ ΑΕ	Δελφίνι Δήμου Ομηρούπολης	20	1988	
7	ΝΗΡΕΥΣ ΑΕ	Κολοκυθιά Λαγκάδας Δήμου Ομηρούπολης	50	1989& 1993	πάρκο
8	ΝΗΡΕΥΣ ΑΕ	Παλαιόπυργος Δήμου Καρδαμύλων	10	1993	

9	ΦΟΡΚΥΣ ΑΕ	Γαιδουροπούλντα Δήμου Καρδαμύλων	20	1991	
10	ΝΗΡΕΥΣ ΑΕ	Ροδόσι Δήμου Καρδαμύλων	15 + 22,50	1996	πάρκο
11	ΔΙΑΠΟΡΙ ΑΕ	Λιμένας Μεστών Δήμου Μαστιχοχωρίων	10	1986	

Πίνακας 21: Εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ιχθυοκαλλιέργειας στον Ν. Χίου.

Πηγή: Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χίου

ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΣΤΗ ΝΗΣΟ ΧΙΟ			
α/α	ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΕΙΔΟΣ ΧΕΡΣΑΙΑΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ
1	ΝΗΡΕΥΣ ΑΕ	Ιχθυογεννητικός Σταθμός	Πάρπαντα Δήμου Καρδαμύλων
2	ΝΗΡΕΥΣ ΑΕ	Συσκευαστήριο νωπών ιχθύων	Μύτη Καρυδά Λαγκάδας Δήμου Ομηρούπολης
3	ΦΟΡΚΥΣ ΑΕ	Συσκευαστήριο νωπών ιχθύων	Παραγκλί Συκιάδας Δήμου Ομηρούπολης
4	Γ.ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ & ΣΙΑ ΕΕ	Συσκευαστήριο νωπών ιχθύων	Παραγκλί Παντουκίος Συκιάδας Δήμου Ομηρούπολης
5	ΜΙΚΕΣ ΧΑΒΙΑΡΑΣ ΑΕ	Συσκευαστήριο νωπών ιχθύων	Βολοκρίδι Λαγκάδας Δήμου Ομηρούπολης

Πίνακας 22: Εταιρείες που δραστηριοποιούνται στη τυποποίηση νωπών ιχθύων στον Ν. Χίου.

Πηγή: Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χίου

3.5 Παράκτιες Δραστηριότητες

Το πλαίσιο των θαλάσσιων τουριστικών δραστηριοτήτων είναι ευρύ. Οι θαλάσσιες δραστηριότητες που αναπτύσσονται στο παράκτιο περιβάλλον χαρακτηρίζονται ως παράκτιος τουρισμός. Ο τουρισμός αυτός διέπεται από την αντίθετη σχέση μεταξύ της απόστασης από την ακτή και της πυκνότητας χρήσης. Ο παράκτιος τουρισμός περιλαμβάνει τις δραστηριότητες αναψυχής που λαμβάνουν χώρα στην παραλία και χαρακτηρίζονται ως τουρισμός παραλίας και τις δραστηριότητες αναψυχής που γίνονται στο θαλάσσιο χώρο αλλά κοντά στην ακτή.

Οι ανθρώπινες δραστηριότητες αναψυχής κατά κανόνα λαμβάνουν χώρα στο χερσαίο περιβάλλον με το οποίο ο άνθρωπος είναι περισσότερο εξοικειωμένος. Υπάρχουν όμως δραστηριότητες αναψυχής που λαμβάνουν χώρα στο θαλάσσιο περιβάλλον. Πέρα όμως από τις αμιγώς χερσαίες και αμιγώς θαλάσσιες δραστηριότητες αναψυχής υπάρχουν και εκείνες οι δραστηριότητες αναψυχής που έχουν μικτό χαρακτήρα. Οι δραστηριότητες αυτές δεν μπορούν να αναπτυχθούν χωρίς αναφορά συγχρόνως στο χερσαίο και θαλάσσιο περιβάλλον. Αυτές οι δραστηριότητες αναψυχής έχουν ως πεδίο ανάπτυξης, δράσης και αναφοράς το θαλάσσιο στοιχείο αλλά στην ουσία εδράζονται στο χερσαίο χώρο και ειδικότερα στο παράκτιο περιβάλλον που σχηματίζεται από τη συνάντηση της ξηράς και της θάλασσας. Οφείλονται στην έλξη που ασκεί η θάλασσα και στην ποικιλία των μορφών αναψυχής που

προσφέρει στον τουρίστα είτε βρίσκεται στη θάλασσα είτε βρίσκεται στην ακτή. Η ζήτηση για τις ακτές και τις ευκολίες για θαλάσσια λουτρά κινείται παράλληλα με τις δημογραφικές εξελίξεις. Οι ακτές κοντά στα αστικά κέντρα θεωρούνται σε πολύ μεγάλο βαθμό, ως η μόνη σημαντική διέξοδος αναψυχής, για ένα μεγάλο τμήμα του αστικού πληθυσμού.

Οι παράκτιες δραστηριότητες αναψυχής χαρακτηρίζονται ως παράκτιος τουρισμός. Ο παράκτιος τουρισμός περιλαμβάνει τις δραστηριότητες αναψυχής που λαμβάνουν χώρα στην παραλία και χαρακτηρίζονται ως τουρισμός παραλίας και τις δραστηριότητες αναψυχής που γίνονται στο θαλάσσιο χώρο αλλά κοντά στην ακτή. Τέτοιες δραστηριότητες είναι:

- η ηλιοθεραπεία, το περπάτημα στην παραλία και τα παιχνίδια παραλίας
- το ψάρεμα από την ακτή.
- Η κολύμβηση κ.α.

Παραχώρηση Χρήσης

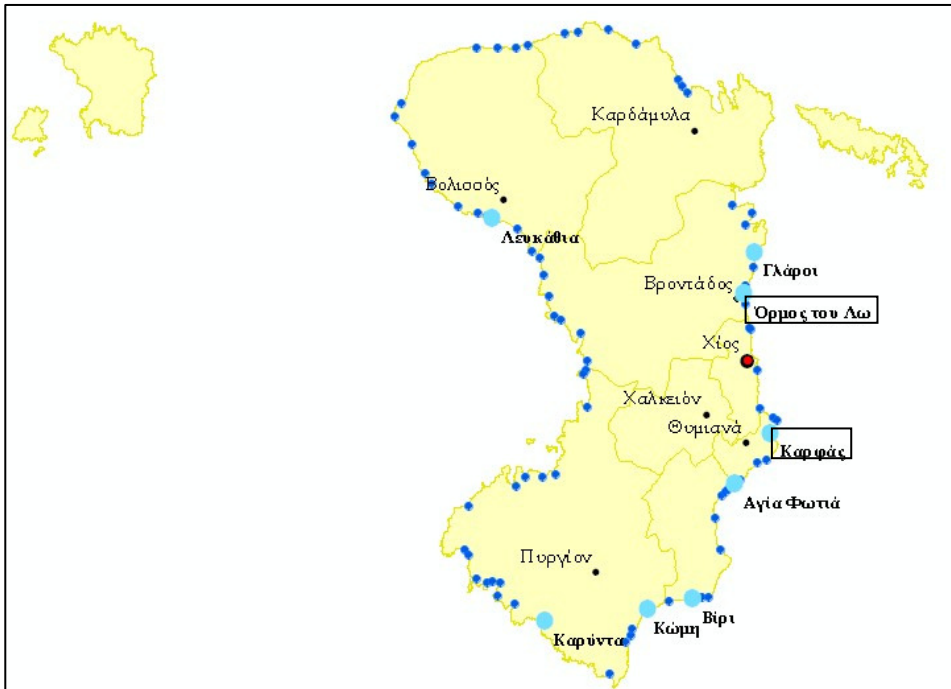
Η απλή χρήση του αιγιαλού μπορεί να παραχωρηθεί για την άσκηση δραστηριοτήτων, που εξυπηρετούν τους λουομένους ή την αναψυχή του κοινού (όπως εκμίσθωση θαλάσσιων μέσων αναψυχής, καθισμάτων, ομπρελών, λειτουργία τροχηλάτου αναψυκτηρίου κ.λπ.). Αν παραχωρηθεί η χρήση αιγιαλού για την εκμίσθωση καθισμάτων και ομπρελών, η έκταση αιγιαλού κάθε παραχώρησης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πεντακόσια (500) τετραγωνικά μέτρα. Εάν στον ίδιο αιγιαλό υπάρχουν περισσότερες παραχωρήσεις για την εκμίσθωση ομπρελών και καθισμάτων, πρέπει μεταξύ των διάφορων χώρων του αιγιαλού που έχουν παραχωρηθεί να υφίσταται ενδιάμεση απόσταση ελεύθερης ζώνης τουλάχιστον εκατό (100) μέτρων μήκους (Σχετική Νομοθεσία Ν. 2971/2001).

Νομός Χίου

Στον παρακάτω χάρτη παρουσιάζονται οι παραλίες του νησιού με μπλε χρώμα και με θαλασσί αυτές στις οποίες έχει παραχωρηθεί η χρήση τους σε ιδιώτες για την εξυπηρέτηση και αναψυχή του κοινού.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι παραλίες του νομού συμμετέχουν στο πρόγραμμα Παρακολούθησης Ποιότητας Νερών Κολύμβησης στις Ακτές της Ελλάδας (στα πλαίσια του ΕΠ «Περιβάλλον» 2000 – 2006 του ΥΠΕΧΩΔΕ). Σύμφωνα με το Πρόγραμμα αυτό το σύνολο των ακτών της Χίου είναι κατάλληλες για κολύμβηση.

Στην περιοχή του Βροντιάδου, πέντε (5) χιλιόμετρα βορειοανατολικά της πόλης της Χίου, βρίσκεται η μοναδική ιδιωτική οργανωμένη παραλία του Όρμου του Λω. Η πλαζ διαθέτει γήπεδο του μπάσκετ, πισίνα για water -polo και κολύμβηση, αποδυτήρια για τους αθλητές, καθώς και μία ομάδα ιστιοπλοΐας.

Εικόνα 26: Παραλίες του νησιού και παραλίες στις οποίες έχει παραχωρηθεί η χρήση τους.

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Από τον παραπάνω χάρτη παρατηρούμε ότι οι παραλίες που είναι οργανωμένες συγκεντρώνονται στην ανατολική και νότια πλευρά του νησιού. Αυτό θα μπορούσε να εξηγηθεί από το γεγονός ότι η οικιστική ανάπτυξη παρουσιάζεται στις ανατολικές και νότιες περιοχές της Χίου όπου παρουσιάζεται και η μεγαλύτερη πληθυσμιακή συγκέντρωση.

Θα πρέπει να αναφέρουμε ότι γενικά στη Χίο οι παράκτιες δραστηριότητες και κυρίως οι δραστηριότητες αναψυχής δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένες. Η μοναδική περιοχή όπου παρατηρείται έντονη δραστηριότητα στον παρακτιο χώρο είναι η περιοχή του Καρφά. Στην περιοχή αυτή συγκεντρώνεται ο μεγαλύτερος αριθμός ξενοδοχειακών μονάδων και τουριστικών εγκαταστάσεων του νησιού.

4. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΧΙΟΥ

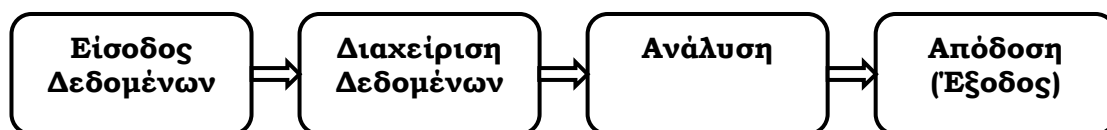
4.1 Εισαγωγή

Ο σχεδιασμός αποτελεί μία διαδικασία παρέμβασης στο χώρο, η οποία αποβλέπει στην επίλυση παρόντων ή μελλοντικών προβλημάτων με στόχο την αρμονικότερη λειτουργία της κοινωνίας. Η διαδικασία του σχεδιασμού στο σύνολο της αφορά στην επίλυση προβλημάτων με συγκεκριμένη χωρική αναφορά. Επομένως ο σχεδιασμός πέρα από την διαδικασία λήψης αποφάσεων, θα πρέπει να διαθέτει και στοιχεία, απόψεις και ερμηνείες για την διάρθρωση της πόλης γενικά.

Τα Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών (ΓΣΠ) αποτελούν ένα βασικό και αναπόσπαστο συστατικό του χωρικού σχεδιασμού, αφού με την βοήθεια τους μπορεί να πραγματοποιηθεί η διαχείριση και ανάλυση των δεδομένων που απαιτούνται σε μία διαδικασία λήψης απόφασης.

Το μεθοδολογικό πλαίσιο για τα ΓΣΠ είναι εισαγωγή, διαχείριση, ανάλυση και χαρτογραφική απόδοση (έξοδος) σε ψηφιακό περιβάλλον των δεδομένων που σχετίζονται με τον χώρο. Ένα στάδιο, πριν την εισαγωγή των δεδομένων είναι αυτό της συλλογής τους.

Τα δεδομένα αυτά συνήθως λέγονται γεωγραφικά ή χαρτογραφικά ή και χωρικά και μπορεί να συσχετίζονται με μια σειρά από περιγραφικά δεδομένα τα οποία και τα χαρακτηρίζουν μοναδικά.

Διάγραμμα 1: Μεθοδολογικό Πλαίσιο των ΓΣΠ
Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

4.2 Συλλογή Δεδομένων

Η συλλογή των χωρικών δεδομένων είναι μία χρονοβόρα και δαπανηρή διαδικασία αφού υπάρχουν πάρα πολλές διαφορετικές πηγές γεωγραφικών δεδομένων. Για την δημιουργία του παρόντος ΓΣΠ που αφορά την Ενιαία Διαχείριση ξηράς και παράκτιου – θαλάσσιου χώρου του νομού Χίου τα δεδομένα προήλθαν από τον Δήμο Χίου, το Δήμο Ομηρούπολης, την Νομαρχία Χίου, την Δασική Υπηρεσία, το Λιμεναρχείο, την Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου (ΚΕΔ), και την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου.

Η πλειοψηφία των δεδομένων που συλλέχθηκαν ήταν σε αναλογική μορφή και ψηφιδωτή μορφή, ελάχιστα ήταν τα δεδομένα σε διανυσματική μορφή. Στην συνέχεια παρουσιάζονται αναλυτικά τα δεδομένα από κάθε φορέα.

Δήμος Χίου					
Δεδομένα	Μορφή Δεδομένων	Κλίμακα	Προβολή	Ημερομηνία Σύνταξης	Παρατηρήσεις
Σχέδιο Πόλης Περιοχή Ευαγγελισ- τίας	Σαρωμένο Διάγραμμα (raster)	1:500			4 Διαγράμματα- Δεν αναγράφονται στοιχεία για την Προβολή- Δεν υπάρχει υπόμνημα
Σχέδιο Πόλης Περιοχή Πλατιά	Σαρωμένο Διάγραμμα (raster)	1:500			2 Διαγράμματα- Δεν αναγράφονται στοιχεία για την Προβολή- Δεν υπάρχει υπόμνημα
Διαγράμμα- τα της ΕΣΥΕ		1:5000			3 Διαγράμματα- Δεν αναγράφονται στοιχεία για την Προβολή
Όρια Οικισμού προ του 1923	Vector		Εγκάρσια Μερκατορικ ή		Αρχείο .dwg - Δεν υπάρχει υπόμνημα
Χάρτης Χίου	Raster		ΕΓΣΑ 87		Αρχείο .dwg και .tfw αρχείο γεωαναφοράς- ΓΥΣ- Δεν υπάρχει υπόμνημα

Πίνακας 23: Δεδομένα από τον Δήμο Χίου
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Δασική Υπηρεσία Χίου					
Δεδομένα	Μορφή Δεδομένων	Κλίμακα	Προβολή	Ημερομηνία Σύνταξης	Παρατηρήσεις
Χάρτης Αντιτυρικών Υποδομών	Αναλογική	1:40.000	Εγκάρσια Μερκατορική	2008	
Δασικός Χάρτης	Αναλογική	1:200.000		1994	Δεν αναγράφονται στοιχεία για την Προβολή

Πίνακας 24: Δεδομένα από Δασική Υπηρεσία Χίου
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Δήμος Ομηρούπολης					
Δεδομένα	Μορφή Δεδομένων	Κλίμακα	Προβολή	Ημερομηνία Σύνταξης	Παρατηρήσεις
Διαγράμματα ΓΥΣ	Σαρωμένο Διάγραμμα (raster)	1:5000	Hatt	1979	
Διαγράμματα ΓΥΣ	Σαρωμένο Διάγραμμα (raster)	1:50.000	Hatt	1972	
Κτηματολογικά Διαγράμματα	Σαρωμένο Διάγραμμα (raster)	1:1000	Εγκάρσια Μερκατορική 3ο	1986	
Ορθοφωτοχάρτες	Σαρωμένο (raster)				
Γεωλογικός Χάρτης	Σαρωμένο (raster)	1:50.000			Δεν αναφέρεται στο υπόμνημα η προβολή
Αρχαιολογικός Χάρτης Περιοχής Ρημόκαστρου	Σαρωμένο (raster)	1:50.000		1994	Δεν αναγράφονται στοιχεία για την Προβολή- Δεν υπάρχει υπόμνημα
ZOE	Σαρωμένο (raster)	1:50.000		1999	Δεν αναγράφονται στοιχεία για την Προβολή

Πίνακας 25: Δεδομένα από τον Δήμο Ομηρούπολης
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Λιμεναρχείο Χίου					
Δεδομένα	Μορφή Δεδομένων	Κλίμακα	Προβολή	Ημερομηνία Σύνταξης	Παρατηρήσεις
Πίνακας με τους Φάρους του Νομού Χίου	Αναλογική	-	-	-	Γεωγραφικές Συντεταγμένες
Λιμάνια Ν. Χίου	Αναλογική				Δεν αναγράφονται στοιχεία για την Προβολή- Δεν υπάρχει υπόμνημα

Πίνακας 26: Δεδομένα από το Λιμεναρχείο Χίου
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Η Κτηματική Εταιρεία Δημοσίου (ΚΕΔ), αρμόδια υπηρεσία για την χάραξη αιγιαλού και παραλίας, μας διέθεσε μια λίστα με τις περιοχές όπου έχει γίνει χάραξη αιγιαλού και παραλίας καθώς και τους συντάκτες μηχανικούς (κατά κύριο λόγο ιδιώτες). Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζονται οι περιοχές στις οποίες έχει πραγματοποιηθεί χάραξη αιγιαλού παραλίας ανά δήμο.

Δήμος Χίου					
α/α	Περιοχή	ΦΕΚ	Συντ. Τοπογραφικού	Διεύθυνση	Τηλέφωνο
1	ΠΟΤΑΜΟΣ ΑΡΜΕΝΗΣ (ΤΑΓΜΑ ΔΕΣΠΟΤΗ)	603/9-7-2004	ΔΗΜΟΣ ΧΙΟΥ ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ		
2	ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΑΣΤΕΛΟ	556/15-10-1985	Γ. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ		
3	ΤΑΜΠΑΚΙΚΑ-ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ	583/7-7-1997	ΙΩΑΝ. ΚΡΗΤΙΚΟΣ	ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΙΑΣ 18	22710-26892 & 41724
4	ΤΑΜΠΑΚΙΚΑ-ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΑ	454/24-6-1999	ΙΩΑΝ. ΚΡΗΤΙΚΟΣ	ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΙΑΣ 18	22710-26892 & 41724
5	ΜΠΕΛΑ ΒΙΣΤΑ	1294/12-12-1994	ΙΩΑΝ. ΚΡΗΤΙΚΟΣ	ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΙΑΣ 18	22710-26892 & 41724
6	ΜΠΕΛΑ ΒΙΣΤΑ	839/17-9-1986	ΕΛ. ΠΑΠΑΛΑΝΗΣ (ΜΗΧ. ΤΗΣ ΔΤΥ Ν.ΧΙΟΥ)		
7	ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ	723/10-10-1988	ΔΗΜ. ΦΕΣΣΑΣ & ΔΗΜΟΣΘ. ΜΑΝΤΖΟΣ	ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ ΟΤΜΕ ΥΔΡΑΛΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΕΠΕ	
8	ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ-ΚΟΝΤΑΡΙ	1312/4-12-2003	ΝΙΚ. ΑΝΩΓΙΑΝΝΑΚΗΣ	ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΥ ΧΙΟΥ	
9	ΑΚΡΟΓΙΑΛΙ	601/15-8-1999	ΙΩΑΝ. ΚΡΗΤΙΚΟΣ	ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΙΑΣ 18	22710-26892 & 41724

Πίνακας 27: Περιοχές χάραξης Αιγιαλού Παραλίας στον Δ. Χίου
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Δήμος Ομηρούπολης					
α/α	Περιοχή	ΦΕΚ	Συντ. Τοπογραφικού	Διεύθυνση	Τηλέφωνο
1	ΔΕΛΦΙΝΙ	761/10-9-2002	ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΒΛΑΣΣΗΣ		
2	ΓΙΟΥΒΑΡΙ	1015/4-12-2001	ΠΑΝ. ΧΑΒΙΑΡΑΣ	ΜΙΚΙΑΔΩΝ 15	22710-23101& 41126
3	ΛΑΓΚΑΔΑ	660/28-28-7-2004	ΙΩΑΝ. ΒΟΛΑΚΗΣ	ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ 20	22710-23226

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΞΗΡΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΧΩΡΟΥ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΧΙΟΥ

4	ΑΓ. ΙΣΙΔΩΡΟΣ	664/21-6-2005	ΜΙΧΑΛΗΣ ΜΑΡΙΝΟΣ	ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 14	22710-44773
5	ΠΑΝΤΟΥΚΙΟΣ	1078/21-12-2001	ΣΤΑΥΡ. ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ	ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ	
6	ΠΑΝΤΟΥΚΙΟΣ ΜΙΣΤΡΑΛ ΑΕ ΧΙΟΣ	709/22-9-1998	ΠΑΝ. ΧΑΒΙΑΡΑΣ	ΜΙΚΙΑΔΩΝ 15	22710-23101&41126
7	ΠΑΧΥ	76/11-2-1999	ΜΙΧΑΛΗΣ ΜΑΡΙΝΟΣ	ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 21	22710-26562
8	ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗ ΘΟΛΟΥ	774/23-12-1983	ΑΝΤ. ΧΕΛΙΟΣ	ΡΟΔΟΚΑΝΑΚΗ 13	22710-26848
9	ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΣ (ΜΕΤΑΞΙ ΨΥΧΑΡΗ-ΜΕΡΣΙΝΙΔΙ)	613/8-6-2005	ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΟΝΙΟΣ	ΦΙΛ. ΠΑΣΠΑΤΗ 14	22710-23130
10	ΒΡΟΝΤΑΔΟΣ	544/11-10-1984	ΣΤΑΥΡ. ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ ΑΝΤ. ΧΕΛΙΟΣ		22710-92410
11	ΤΡΕΙΣ ΜΥΛΟΙ (ΕΠΑΝΑΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ)	1072/31-12-1998	ΔΗΜ. ΚΟΝΤΟΣΤΑΘΗΣ		
12	ΕΠΑΝΑΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΜΟΥΡΙΑ	476/4-10-2007	ΣΤ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ	ΚΡΗΝΗΣ 6	22710-21216

Πίνακας 28: Περιοχές χάραξης Αιγιαλού Παραλίας στον Δ. Ομηρούπολης
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Δήμος Καρδαμύλων					
α/α	Περιοχή	ΦΕΚ	Συντ. Τοπογραφικού	Διεύθυνση	Τηλεφωνο
1	ΑΝΕΜΗ- ΓΙΟΣΩΝΑΣ	16/15-1-1982	ΑΝΤ. ΧΕΛΙΟΣ	ΚΑΛΟΥΤΑ 36	22710-25382
2	ΝΑΓΟΣ	131/4-12-2003	ΑΡΓ. ΜΕΝΔΩΝΙΔΗΣ	ΚΟΡΑΗ 4	22710-41165 & 22325
3	ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑΣ	603/9-7-2004	ΜΙΧ. ΜΕΡΓΕΣ	ΧΙΟΣ	22710-27163
4	ΒΛΥΧΑΔΑ	983/17-11-2006	ΜΑΡ. ΦΥΚΑΡΗ	ΛΙΒΑΝΟΥ 3	22710-44163
5	ΑΓΚΑΛΗ	459/25-8-1980	ΑΝΤ. ΧΕΛΙΟΣ	ΚΑΛΟΥΤΑ 36	22710-25382
6	ΜΑΡΜΑΡΟ (ΕΠΑΝΑΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ)	1589/31-12-1993	ΑΝ. ΦΗΚΑΡΗ	ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ 177	210-412271
7	ΜΑΡΜΑΡΟ (ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ)	395/29-6-1984	ΑΝΤ. ΜΕΛΕΚΟΣ		
8	ΛΗΜΝΟΣ ΜΑΡΜΑΡΟ	727/31-12-2007	ΜΑΡ. ΦΥΚΑΡΗ	ΛΙΒΑΝΟΥ 3	22710-44163

Πίνακας 29: Περιοχές χάραξης Αιγιαλού Παραλίας στον Δ. Καρδαμύλων
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Δήμος Αμανής					
α/α	Περιοχή	ΦΕΚ	Συντ. Τοπογραφικού	Διεύθυνση	Τηλέφωνο
1	ΜΑΓΕΜΕΝΑ	498/8-9-1980	ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΧΑΛΙΟΡΗΣ		
2	ΑΣΤΡΑΚΙΑ	744/15-7-2003	Κ. ΤΣΙΠΟΥΡΑΗΣ		
3	ΑΝΑΜΟΜΥΛΟΣ	623/12-1-1999	ΒΑΓΓΕΛ. ΣΤΡΟΓΓΥΛΟΣ	ΨΥΧΑΡΗ 8	22710-28623
4	ΚΑΤΣΑΡΑΔΙΚΑ	183/4-3-2003	Χ. ΖΕΛΙΟΣ		
5	ΛΙΜΙΑ - ΚΑΤΣ/ΚΑ	346/28-4-2006	Γ. ΚΑΡΜΑΤΖΗΣ	Φ. ΝΤΕΚΟΥΛΑΝΣ 4	22710-81767
6	ΛΙΜΙΑ	996/28-11-2001	ΔΗΜ. ΖΑΦΕΙΡΟΥΛΗΣ		
7	ΛΕΥΚΑΘΙΑ	1447/31-12-2003	ΜΙΧΑΗΛΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ		
8	ΛΗΜΝΟΣ	1020/4-12-2001	ΑΡΓΥΡΗΣ ΜΕΝΔΩΝΗΣ	ΚΟΡΑΗ 4	22710-41165 & 22325

Πίνακας 30: Περιοχές χάραξης Αιγιαλού Παραλίας στον Δ. Αμανής
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Δήμος Ιωνίας					
α/α	Περιοχή	ΦΕΚ	Συντ. Τοπογραφικού	Διεύθυνση	Τηλέφωνο
1	ΑΓ. ΙΩΑΝΗΣ & ΑΓ. ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ ΚΑΛΛΙΜΑΣΙΑ	550/4-6-2003	ΤΟ Τ.Δ. ΕΧΕΙ ΣΥΝΤΑΧΘΕΙ ΑΠΟ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΗΣ Ν.Α.Χ.		
2	ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΗΣ	1319/4-12-2003	Δ. ΚΟΝΤΟΣΤΑΘΗΣ		
3	ΒΟΚΑΡΙΑ - ΝΕΝΗΤΩΝ	1384/3-12-1996	ΖΑΦΕΙΡΟΥΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ		
4	ΓΡΙΔΙΑ - ΝΕΝΗΤΩΝ	551/28-7-1998	ΠΟΛ. ΑΚΡΙΤΙΔΗΣ	ΚΥΠΡΟΥ 111-113 ΒΥΡΩΝΑΣ ΑΘΗΝΑ	210-7646071
5	ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ - ΒΟΥΝΟΥ	721/29-9-1999			
6	ΒΥΡΙ - ΒΟΥΝΟ	1316/14-12-2003	ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΡΗΤΙΚΟΣ	ΕΥΣΤΡ. ΑΡΓΕΝΤΗ 4	22710-26892
7	ΑΓ. ΦΩΤΕΙΝΗ (ΜΑΝΟΛΙΑ - ΑΓ. ΓΙΑΝΝΗΣ				
8	ΒΟΤΟΠΟΣ - ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΕΣ ΚΟΥΚΟΥΛΑ	978/29-10-2004	ΝΙΚ. ΚΕΦΑΛΑΚΟΥ	ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 19	22710-27700

Πίνακας 31: Περιοχές χάραξης Αιγιαλού Παραλίας στον Δ. Ιωνίας
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Δήμος Μαστιχοχωρίων					
α/α	Περιοχή	ΦΕΚ	Συντ. Τοπογραφικού	Διεύθυνση	Τηλέφωνο
1	ΚΩΜΗ-ΚΑΛΑΜΩΤΗΣ	464/27-5-1986	ΜΑΤΖΑΚΟΣ		
2	ΚΩΜΗ-ΚΑΛΑΜΩΤΗΣ	556/12-10-1990	ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΟΛΑΚΗΣ	ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Σ 20	22710-23226
3	ΑΓ. ΕΙΡΗΝΗ ΚΟΙΝ/ΤΑ ΕΛΑΤΑ	682/15-9-1998	ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΟΛΑΚΗΣ	ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Σ 21	22710-23227
4	ΜΕΡΙΚΟΥΝΤΑ ΜΕΣΤΑ	1346/8-12-2003	ΑΡΙΣΤ. ΠΑΛΑΙΟΚΡΑΣΣΑΣ	Θ. ΣΟΦΟΥΛΗ 67- Ν. ΣΜΥΡΝΗ	210-4138088
5	ΚΑΡΙΝΤΑ ΜΕΣΤΑ	1264/27-11-2003	ΑΡΙΣΤ. ΣΤΑΜΟΥΛΑΣ	BENIZEΛΟΥ 89	22710-41954
6	ΛΙΜΕΝΑΣ ΜΕΣΤΩΝ	208/8-6-1988	ΑΝΤ. ΧΕΛΙΟΣ	ΡΟΔΟΚΑΝΑΚ Η 13	22710-26848
7	ΛΙΜΕΝΑΣ ΜΕΣΤΩΝ ΕΠΑΝΑΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ	1355/22-11-1996	ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΤΟΥ ΓΕΝ Σ. ΠΛΑΚΙΑΣ - Α. ΒΕΡΥΚΟΚΟΥ		
8	ΠΑΣΣΑΛΙΜΑΝΙ	480/24-9-1985	Η. Β. ΜΠΟΡΜΠΟΛΗΣ	ΗΛΙΑ ΠΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ 27 ΑΘΗΝΑ	210-3457219
9	ΟΡΜΟΣ ΛΙΘΙΟΥ	638/24-9-1991	ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΡΙΤΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΓΙΑ ΟΤΕ	ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ 2	210-6446277
10	ΛΙΜΜ. ΛΙΘΙ	683/4-8-2004	ΜΙΧ. ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ	ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΟΥ 1	22710-20761

Πίνακας 32: Περιοχές χάραξης Αιγιαλού Παραλίας στον Δ. Μαστιχοχωρίων
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Δήμος Οινουσσών					
α/α	Περιοχή	ΦΕΚ	Συντ. Τοπογραφικού	Διεύθυνση	Τηλέφωνο
1	ΝΑΥΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	564/2-10-1980	ΑΔΑΜ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ		
2	ΜΠΙΛΑΛΗ	859/29-9-2004	ΜΑΙΣΤΡΟΣ	ΕΛ. BENIZEΛΟΥ 14	22710-44773
3	ΑΓ. ΓΙΑΝΝΗΣ	978/29-10-2004	Ι. ΚΡΗΤΙΚΟΣ	ΕΥΣΤΡ. ΑΡΓΕΝΤΗ 4	22710-26892
4	ΦΩΚΙΑ	959/7-9-2005	ΘΕΟΔ. ΚΑΛΛΕΡΓΗΣ	ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ 1	22710-27555

Πίνακας 33: Περιοχές χάραξης Αιγιαλού Παραλίας στον Δ. Οινουσσών
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Δήμος Ψαρών					
α/α	Περιοχή	ΦΕΚ	Συντ. Τοπογραφικού	Διεύθυνση	Τηλεφωνο
1	ΑΡΧΟΝΤΙΚΙ	197/5-3-2003	ΠΑΡΑΣΧ. ΤΣΕΣΜΕΛΗΣ	ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 5 - ΜΥΤΙΛΗΝΗ	22510-46342
2	ΛΙΜ. ΨΑΡΩΝ	685/15-9-1998	ΣΑΡΑΝΤ. ΚΑΡΒΟΥΝΙΑΡΗΣ- Ι. ΚΟΥΛΑΤΖΙΔΗΣ		
3	ΔΕΗ ΨΑΡΩΝ	1026/21-12-1998	Δ/ΝΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΗΣ ΔΕΗ	ΧΑΛΚΟΚΟΝΔΥΛΗ 22 ΑΘΗΝΑ- ΤΚ 10432	

Πίνακας 34: Περιοχές χάραξης Αιγιαλού Παραλίας στον Δ. Ψαρών
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Οι ιχθυοκαλλιέργειες, οι Χώροι Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ), οι Χώροι Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ), τα λατομεία, τα φράγματα, οι λιμνοδεξαμενές, οι αθλητικές εγκαταστάσεις και οι παράκτιες δραστηριότητες ψηφιοποιήθηκαν από το Google Earth αφού εντοπίστηκαν και υπεδείχθησαν από υπάλληλους της Νομαρχίας και της Περιφέρειας. Οι αρμόδιοι φορείς για αυτές τις θεματικές ενότητες δεν διέθεταν κάποια χωρικά δεδομένα.

4.3 Εισαγωγή και Διαχείριση Δεδομένων

Τα χωρικά δεδομένα ανάλογα με τον τρόπο συλλογής τους χωρίζονται σε πρωτογενείς και δευτερογενείς μεθόδους, τόσο για τα διανυσματικά όσο και για τα ψηφιδωτά μοντέλα. Οι πρωτογενείς πηγές δεδομένων είναι εκείνες που προέρχονται από άμεσες μετρήσεις, ενώ οι δευτερογενείς πηγές είναι εκείνες που αναφέρονται στη χρήση δεδομένων που έχουν ήδη συλλεγεί και βρίσκονται σε μορφή η οποία δεν εξυπηρετεί την εφαρμογή για τα οποία τα χρειαζόμαστε.

Τα δεδομένα που χρησιμοποιήσαμε και εισαγάγαμε στη χωρική βάση προέρχονται από δευτερογενείς μεθόδους συλλογής δεδομένων. Τα ψηφιδωτά δεδομένα (raster) προέρχονται από την σάρωση χαρτών και διαγραμμάτων, ενώ τα διανυσματικά (vector) από ψηφιοποίηση στην οθόνη των σαρωμένων δεδομένων.

4.3.1 Ψηφιδωτά δεδομένα - Raster

Στην ψηφιδωτή μορφή απεικόνισης των δεδομένων η συνεχής επιφάνεια κατανέμεται σε ένα σύνολο απλών μονάδων (φατνία) με ακανόνιστο ή κανονικό σχήμα ίσου μεγέθους. Η ψηφιδωτή δομή των χαρτών και διαγραμμάτων που σαρώθηκαν, είναι η κανναβική (raster), τα φατνία δηλαδή είναι τετράγωνα ίσου μεγέθους.

Οι σαρωμένοι χάρτες δεν περιέχουν καμία πληροφορία συντεταγμένων, παρά μόνο τον αριθμό και το μέγεθος των φατνίων, για αυτό θα πρέπει να δημιουργήσουμε αναφορά στα δεδομένα αυτά. Απαιτείται δηλαδή να γίνει γεωαναφορά στα ψηφιδωτά δεδομένα στο κατάλληλο σύστημα συντεταγμένων, συγκεκριμένα στο ΕΓΣΑ, για να μπορούν να εξαχθούν μετρήσιμες πληροφορίες, μετά από ψηφιοποίηση τους.

Η γεωαναφορά των σαρωμένων αρχείων έγινε στο ArcGIS με αφινικό μετασχηματισμό (απαιτούνται τουλάχιστον 3 κοινά σημεία/ σημεία ελέγχου). Στην διαδικασία αυτή προέκυψαν αρκετά προβλήματα, κάποιοι χάρτες δεν διέθεταν κάνναβο, με συνέπεια να μην έχουμε γνώστες συντεταγμένες των σημείων ελέγχου (control point) που απαιτούνται για την γεωαναφορά. Στην περίπτωση αυτή η γεωαναφορά έγινε με την βοήθεια χαρακτηριστικών σημείων, αναγνωρίστηκαν δηλαδή σημεία τόσο στο σαρωμένο χάρτη όσο και σε διανυσματικό αρχείο που ήταν στο σύστημα ΕΓΣΑ, και από το διανυσματικό αρχείο πήραμε τις συντεταγμένες των σημείων ελέγχου.

Ένα άλλο πρόβλημα που προέκυψε ήταν το γεγονός ότι τα περισσότερα διαγράμματα λόγω παλαιότητας ήταν σε προβολή Hatt. Το λογισμικό ArcGIS δεν υποστηρίζει το προβολικό σύστημα Hatt. Το πρόβλημα αυτό ξεπεράστηκε με την βοήθεια του λογισμικού Goord.gr. Με την βοήθεια του λογισμικού αυτού βρήκαμε τις αντίστοιχες συντεταγμένες σε ΕΓΣΑ87 και έτσι μπορέσαμε να γεωαναφέρουμε τα ψηφιδωτά δεδομένα που ήταν στο προβολικό σύστημα Hatt.

Σφάλμα Γεωαναφοράς

Κατά την γεωαναφορά των σαρωμένων χαρτών τα σημεία ελέγχου που χρησιμοποιήθηκαν ήταν περισσότερα από τα ελάχιστα απαιτούμενα και ο μετασχηματισμός επιλύθηκε με την MET. Στην μέθοδο των ελαχίστων τετραγώνων η τυπική απόκλιση (Root Mean Square, RMS μας δείχνει το πόσο σωστά πραγματοποιήθηκε η γεωαναφορά (μετασχηματισμός από το ένα σύστημα στο άλλο).

Το ανώτατο όριο το οποίο δεν επιτρέπεται να υπερβεί η τιμή του RMS, καθορίζεται:

- από την κλίμακα του χάρτη που ψηφιοποιείται στην περίπτωση δημιουργίας παράγωγης πληροφορίας ή που πρόκειται να κατασκευαστεί εάν έχουμε να κάνουμε με πρωτογενή δεδομένα.
- από την ακρίβεια του χρησιμοποιούμενου ψηφιοποιητή
- από την εμπειρία του χειριστή

Συνήθως ως ανώτερη τιμή, που μπορεί να πάρει το RMS, θεωρούνται τα 0.25mm της διακριτικής ικανότητας του ματιού, ανοιγμένα στην πραγματικότητα μέσω της κλίμακας του χάρτη. Έτσι, για έναν χάρτη 1:50.000 το RMS μπορεί να είναι το πολύ 12.5 m.

Μεγάλες τιμές του RMS δείχνουν ότι :

- τα σημεία ελέγχου δεν ψηφιοποιήθηκαν σωστά
- σε κάποια περιοχή του χάρτη υπάρχει παραμόρφωση του χαρτιού πχ. ζαρώματα (ψηφιοποίηση χάρτη)
- κάποιες από συντεταγμένες των σημείων ελέγχου στο σύστημα αναγωγής δεν δόθηκαν σωστά (ψηφιοποίηση χάρτη ή πρωτογενή δεδομένα)

Η τιμή του RMS βελτιώνεται αν στο μετασχηματισμό δεν συμπεριληφθούν σημεία ελέγχου που πιθανόν εισάγουν προβλήματα. Το λογισμικό μας υποδεικνύει τα “προβληματικά” σημεία, τα οποία απορρίπτονται και ο μετασχηματισμός επαναλαμβάνεται με λιγότερα μεν αλλά “καλύτερα” σημεία.

Σε όλες τις αναγωγές πραγματοποιήθηκε ο αφινικός μετασχηματισμός, ο οποίος επιλύθηκε με την MET. Ως ανώτατο επιτρεπτό όριο στην τιμή του RMS λήφθηκε η απόσταση η οποία μέσω της κάθε κλίμακας αντιστοιχεί στα 0.25 mm. Τα σημεία ελέγχου ήταν κόμβοι του χαρτογραφικού καννάβου στους μετασχηματισμούς των φύλλων της ΓΥΣ και στο Χάρτη Αντιπυρικών Υποδομών Ν. Χίου, ενώ για τον Δασικό Χάρτη και τους Γεωλογικούς Χάρτες χρησιμοποιήθηκαν σημεία λεπτομέρειας.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα ψηφιδωτά αρχεία που δημιουργήθηκαν από σάρωση.

Raster Αρχεία			
Όνομα Αρχείου	Προβολικό Σύστημα	Μέθοδος Γεωαναφοράς	Παρατηρήσεις/ Στοιχεία Χάρτη
XIOS-DAS_1	Εγκάρσια Μερκατορική Πρ.- ΕΓΣΑ 87	Μέσω Χαρακτηριστικών Σημείων	Δασικός Χάρτης- Δασικής Υπηρεσίας
GEOL_2_CHIOS	Εγκάρσια Μερκατορική Πρ.- ΕΓΣΑ 87	Μέσω Χαρακτηριστικών Σημείων	Γεωλογικός Χάρτης Βόρειο Τμήμα- Ινστιτούτο Γεωλογίας και Ερευνών Υπεδάφους
GEOL_1_CHIOS	Εγκάρσια Μερκατορική Πρ.- ΕΓΣΑ 87	Μέσω Χαρακτηριστικών Σημείων	Γεωλογικός Χάρτης Νότιο Τμήμα- Ινστιτούτο Γεωλογίας και Ερευνών Υπεδάφους
scan-0256-OR	Εγκάρσια Μερκατορική Πρ.- ΕΓΣΑ 87	Αφινικός Μετασχηματισμός	Χάρτης Αντιπυρικών Υποδομών Ν. Χίου
bolissos	Εγκάρσια Μερκατορική Πρ.- ΕΓΣΑ 87	Αφινικός Μετασχηματισμός	Διάγραμμα ΓΥΣ 1:50.000
mesta	Εγκάρσια Μερκατορική Πρ.- ΕΓΣΑ 87	Αφινικός Μετασχηματισμός	Διάγραμμα ΓΥΣ 1:50.000
xios-brontados	Εγκάρσια Μερκατορική Πρ.- ΕΓΣΑ 87	Αφινικός Μετασχηματισμός	Διάγραμμα ΓΥΣ 1:50.000
xios-themiana	Εγκάρσια Μερκατορική Πρ.- ΕΓΣΑ 87	Αφινικός Μετασχηματισμός	Διάγραμμα ΓΥΣ 1:50.000
Διαγράμματα 1:5.000 ΓΥΣ Ν. Χίου	Εγκάρσια Μερκατορική Πρ.- ΕΓΣΑ 87	Αφινικός Μετασχηματισμός	Διαγράμματα ΓΥΣ 1:5.000
chios87	Εγκάρσια Μερκατορική Πρ.- ΕΓΣΑ 87		Χάρτης της Νήσου Χίου της ΓΥΣ
ZOE_XIOS	Εγκάρσια Μερκατορική Πρ.- ΕΓΣΑ 87	Μέσω Χαρακτηριστικών Σημείων	ΖΟΕ στην εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προϋφ. του 1923 περιοχή των Δ. Αμανής και Ομηρούπολης (κλ 1:50.000) ΦΕΚ 52/2003

Πίνακας 35: Ψηφιδωτά/Raster Αρχεία
Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

4.3.2 Διανυσματικά δεδομένα

Η πλειοψηφία των διανυσματικών δεδομένων ψηφιοποιήθηκαν από τους χάρτες που σαρώθηκαν, η ψηφιοποίηση πραγματοποιήθηκε σε περιβάλλον AutoCad Map.

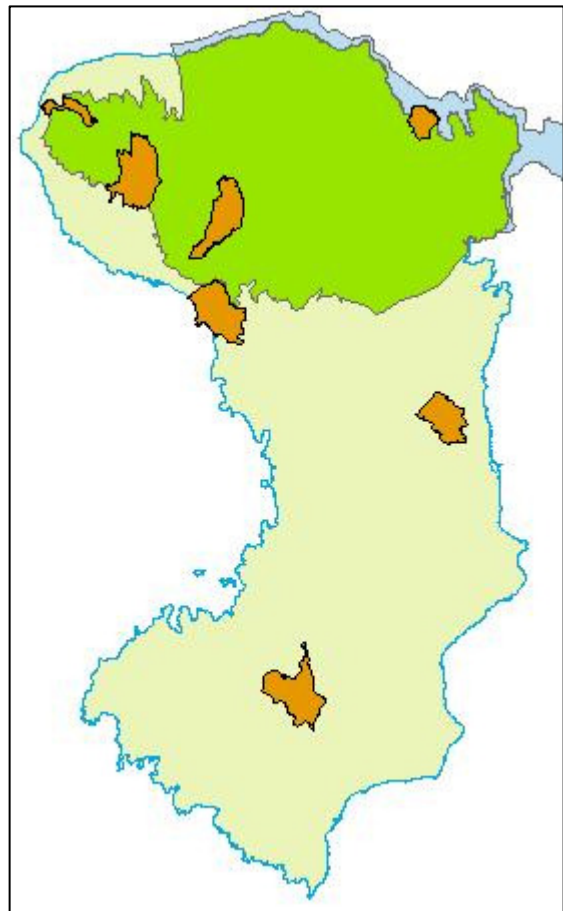
Στην συνέχεια θα παρουσιάσουμε τα δεδομένα διανυσματικής δομής που παράχθηκαν από την ψηφιοποίηση των σαρωμένων διαγραμμάτων και ενδεικτικά θα παραθέσουμε κάποιες εικόνες των αρχείων αυτών.

Οι περιοχές natura, το χερσαίο και θαλάσσιο τμήμα, τα καταφύγια θηραμάτων, οι δεξαμενές, οι λιμνοδεξαμενές, τα υδροστόμια και οι ΧΑΔΑ, ψηφιοποιήθηκαν σε περιβάλλον AutoCad Map από τον σαρωμένο Χάρτη Αντιπυρικών Υποδομών Ν. Χίου (κλίμακας 1:40.000) της Δασικής Υπηρεσίας, του οποίου η γεωαναφορά πραγματοποιήθηκε σε περιβάλλον ArcGIS.

Στην παρακάτω εικόνα ενδεικτικά παρουσιάζονται οι περιοχές Natura θαλάσσιο και χερσαίο τμήμα και τα καταφύγια θηραμάτων.

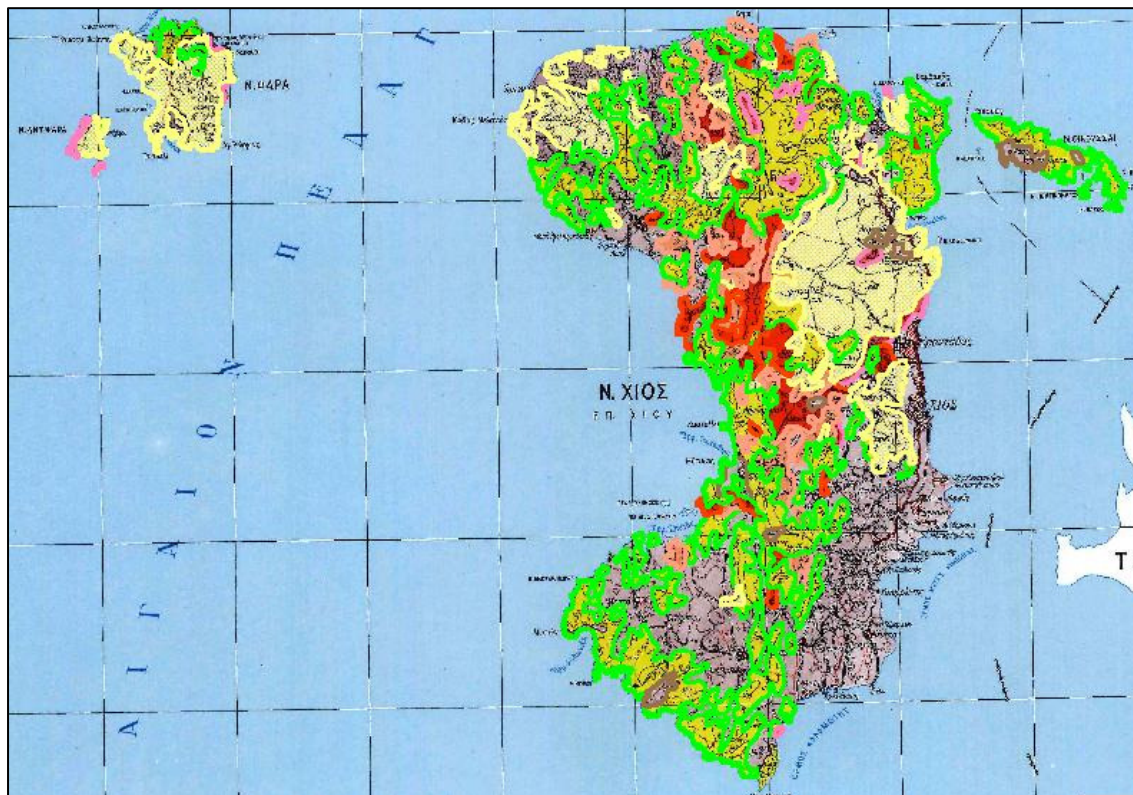

Εικόνα 28: Χάρτη Αντιπυρικών Υποδομών Ν. Χίου (AutoCad Map)

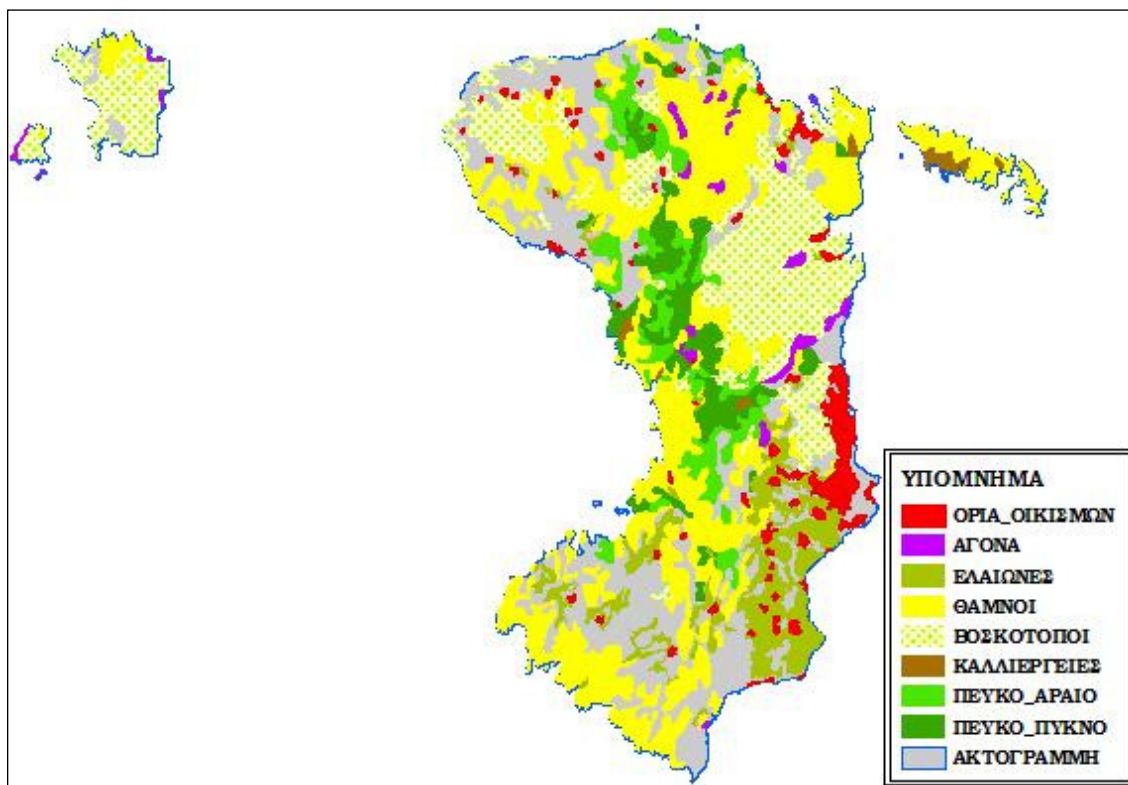

Εικόνα 27: Natura και καταφύγια θηραμάτων

Οι δασικές περιοχές, οι βοσκότοποι και οι καλλιέργειες ψηφιοποιήθηκαν σε περιβάλλον AutoCad Map από το Δασικό Χάρτη (κλίμακας 1:200.000) της Δασικής Υπηρεσίας του οποίου η γεωαναφορά πραγματοποιήθηκε σε περιβάλλον ArcGIS.

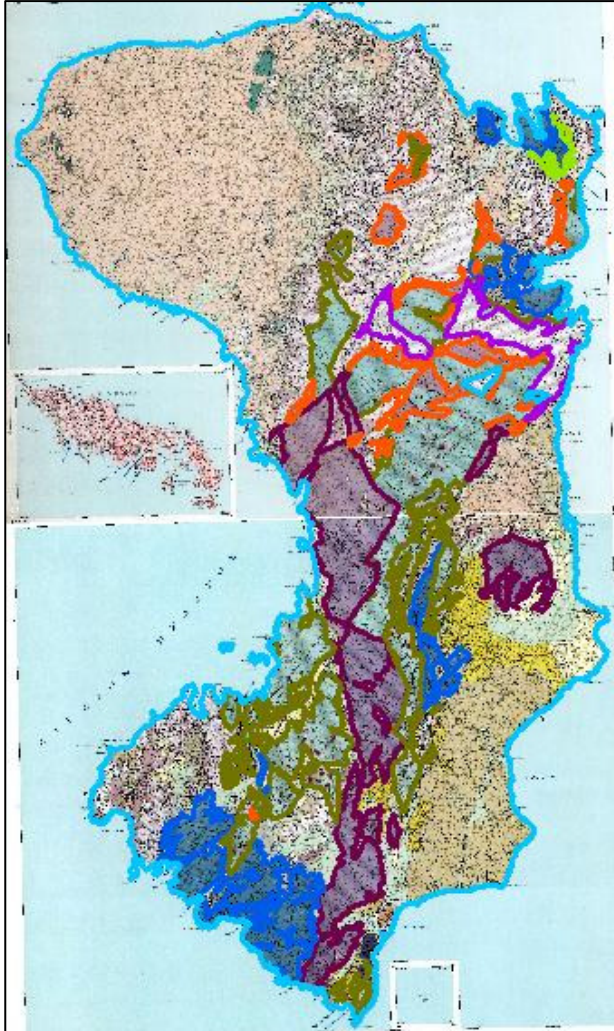

Εικόνα 29: Δασικός Χάρτης

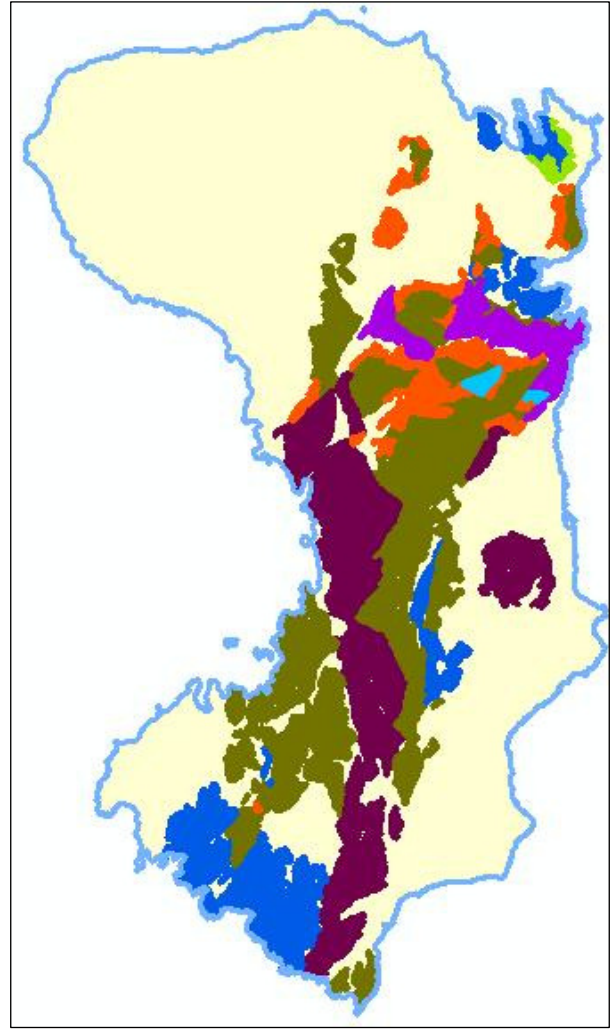

Εικόνα 30: Χάρτης Δασικών περιοχών-Καλλιέργειες-Βοσκότοποι

Από το γεωλογικό χάρτη της Χίου ψηφιοποιήθηκαν οι περιοχές με ασβεστολιθικά πετρώματα, οι οποίες είναι κατάλληλες για τη χωροθέτηση λατομικών ζωνών. Η ψηφιοποίηση των περιοχών αυτών πραγματοποιήθηκε σε περιβάλλον ArcGIS καθώς και η γεωαναφορά του χάρτη.

Εικόνα 31: Γεωλογικός Χάρτης

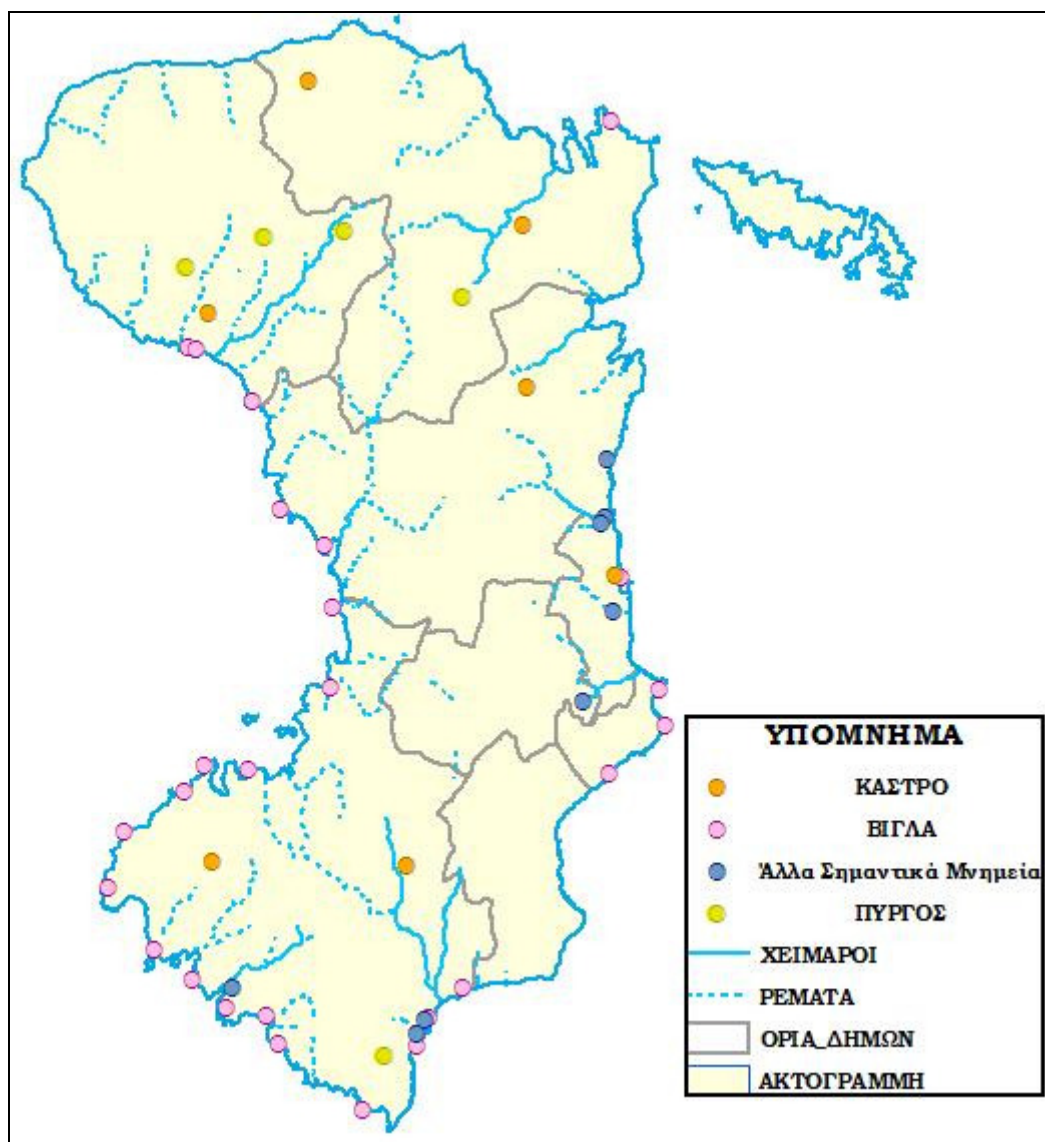

Εικόνα 32: Ασβεστολιθικά Πετρώματα

Από το χάρτη chios87 της ΓΥΣ 1:50.000 ψηφιοποιήθηκαν τα ποτάμια, τα ρέματα, οι αρχαιολογικοί χώροι και τα όρια των δήμων.

Εικόνα 33: Χάρτης Χίου (ΓΥΣ)

Εικόνα 34: Αρχαιολογικοί Χώροι - Χείμαροι - Ρέματα Χίου και Όρια Δήμων

Η ακτογραμμή ψηφιοποιήθηκε από τα διαγράμματα της ΓΥΣ 1:5.000.

Από το διάγραμμα της Ζώνης Οικιστικού Ελέγχου ψηφιοποιήθηκε η ΖΟΕ για την εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προϋφιστάμενων του 1923 περιοχή των Δήμων Αμανής και Ομηρούπολης (ΦΕΚ 52/2003). Δεν ψηφιοποιήθηκαν οι χρήσεις που ορίζονται από την Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου λόγω της κακής ποιότητας του σαρωμένου αρχείου.

Οι οικισμοί αποδόθηκαν σημειακά αλλά και πολυγωνικά. Τα όρια των οικισμών ψηφιοποιήθηκαν από τα αντίστοιχα προεδρικά διατάγματα (ΠΔ) με τα οποία ορίζονται τα όρια τους

Ο αιγιαλός και παραλία αποδίδονται γραμμικά. Για το νομό Χίου δεν έχει πραγματοποιηθεί χάραξη αιγιαλού και παραλίας ενιαία σε όλο το νομό αλλά τμηματικά. Η Κτηματική Εταιρεία Δημοσίου (ΚΕΔ), αρμόδια υπηρεσία για την χάραξη αιγιαλού και παραλίας, μας διέθεσε μια λίστα με τις περιοχές όπου έχει γίνει χάραξη αιγιαλού και παραλίας καθώς και τους συντάκτες μηχανικούς (κατά κύριο λόγο ιδιώτες). Οι αιγιαλοί και παραλίες συλλέχθηκαν σε ψηφιακή μορφή από τους συντάκτες μηχανικούς.

Οι φάροι ψηφιοποιήθηκαν με εισαγωγή των συντεταγμένων κάθε σημείου ξεχωριστά. Το Λιμεναρχείο Χίου μας έδωσε λίστα με τους φάρους του νομού και τις γεωγραφικές συντεταγμένες τους. Με την βοήθεια του λογισμικού Coord.gr μετατράπηκαν οι συντεταγμένες σε καρτεσιανές (ΕΓΣΑ 87') και στην συνέχεια ψηφιοποιήθηκαν.

Τα λιμάνια αποδόθηκαν σημειακά χρησιμοποιώντας ως υπόβαθρο τον Χάρτη της Νήσου Χίου της ΓΥΣ (chios87) και με την βοήθεια λίστας των λιμάνια του νομού που μας διέθεσε το Λιμεναρχείο Χίου.

Το οδικό δίκτυο ψηφιοποιήθηκε από πρόσφατους (λήψη 2007) ορθοφωτοχάρτες κλίμακας 1:5.000 που μας διέθεσε (μόνο για χρήση) η εταιρεία Ερατοσθένης Α.Ε.

Τα δεδομένα κάλυψης/χρήσης γης της βάση δεδομένων του Προγράμματος CORINE (COoRdination of INformation on the Environment) λήφθηκαν ως αρχεία ESRI Shapefile(s) από την ιστοσελίδα του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος (ΕΟΠ) (<http://www.eea.europa.eu>).

Τα λατομεία, οι ιχθυοκαλλιέργειες, τα συσκευαστήρια ιχθυών, τα φράγματα, οι ΧΥΤΑ, τα γήπεδα και οι αθλητικοί χώροι ψηφιοποιήθηκαν στο Google Earth. Στα δεδομένα αφού εξάχθηκαν από το Google Earth σε μορφή .kml πραγματοποιήθηκε μετατροπή του αρχείου .kml σε σχηματικό αρχείο μορφής .shp με την βοήθεια του προγράμματος Kml2shp file conversion (www.zonums.com/online/kml2shp.php) και στην συνέχεια με την βοήθεια του Arc Map μετατροπή του συστήματος από το WGS84 σε ΕΓΣΑ 87.

Στα δεδομένα που ψηφιοποιήθηκαν (γραμμικά και πολυγωνικά), πραγματοποιήθηκαν διορθώσεις πριν την εισαγωγή τους στο λογισμικό

ArcMap ώστε να προκύψουν σωστές τοπολογικές σχέσεις μεταξύ των γραμμών. Στην συνέχεια έγινε εξαγωγή των δεδομένων από το AutoCad Map σε μορφή .shp και εισαγωγή τους στο λογισμικό ArcMap.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα διανυσματικά αρχεία μορφής .shp που δημιουργήθηκαν.

Vector Αρχεία		
Όνομα Αρχείου	Γεωμετρικό Πρότυπο	Περιγραφή Θεματικής Ενότητας/Πηγή Ψηφιοποίησης
NATURA ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΤΜΗΜΑ	Πολυγωνική	Περιοχή natura θαλάσσιο τμήμα(Από Χάρτης Αντιτυρικών Υποδομών Ν. Χίου)
NATURA ΧΕΡΣΑΙΟ ΤΜΗΜΑ	Πολυγωνική	Περιοχή natura χερσαίο τμήμα(Από Χάρτη Αντιτυρικών Υποδομών Ν. Χίου)
ZOE	Πολυγωνική	Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου (Από διάγραμμα ZOE Δήμων Αμανής και Ομηρούπολης)
ΚΑΛΥΨΗ ΓΗΣ_CORINE	Πολυγωνική	
ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ ΘΥΡΑΜΑΤΩΝ	Σημειακή	Καταφύγια Θυραμάτων (Από Χάρτη Αντιτυρικών Υποδομών Ν. Χίου)
ΟΙΚΙΣΜΟΙ	Σημειακή	Οικισμοί Σημειακά
ΟΡΙΑ ΟΙΚΙΣΜΩΝ	Πολυγωνική	Όρια οικισμών
ΟΡΙΑ ΔΗΜΩΝ	Πολυγωνική	Όρια Δήμων (Από Χάρτη ΓΥΣ 1:5.000)
ΛΑΤΟΜΙΑ	Σημειακή	Λατομεία
ΓΗΠΕΔΑ_ΑΘΛΗΤΙΚΟΙ_ΧΩΡΟΙ	Πολυγωνική	Γήπεδα και Αθλητικοί χώροι
ΑΙΓΙΑΛΟΣ_ΠΑΡΑΛΙΑ	Γραμμική	Περιοχές όπου έχει χαραχθεί Αιγιαλός και παραλία
COAST	Πολυγωνική	Ακτογραμμή (Από διαγράμματα ΓΥΣ 1:5.000)
ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ	Πολυγωνική	Ιχθυοκαλλιέργειες
ΣΥΣΚΕΥΑΣΤΗΡΙΑ	Πολυγωνική	Συσκευαστήρια ψαριών
ΔΕΞΑΜΕΝΗ	Σημειακή	Δεξαμενές (Από Χάρτη Αντιτυρικών Υποδομών Ν. Χίου)
ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΕΣ_ΠΟΛ	Πολυγωνική	Λιμνοδεξαμενές Πολυγ. (Από Χάρτη Αντιτυρικών Υποδομών Ν. Χίου)
ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΕΣ_ΣΗΜ	Σημειακή	Λιμνοδεξαμενές Σημειακά (Από Χάρτη Αντιτυρικών Υποδομών Ν. Χίου)
ΥΔΡΟΣΤΟΜΙΑ	Σημειακή	Υδροστόμια (Από Χάρτη Αντιτυρικών Υποδομών Ν. Χίου)
ΦΡΑΓΜΑΤΑ_ΠΟΛ	Πολυγωνική	Φράγματα πολυγ.

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΞΗΡΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΧΩΡΟΥ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΧΙΟΥ

ΦΡΑΓΜΑΤΑ_ΣΗΜ	Σημειακή	Φράγματα σημειακά (Από Χάρτη Αντιτυρικών Υποδομών Ν. Χίου)
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ	Σημειακή	Αρχαιολογικοί Χώροι (Από Χάρτη ΓΥΣ 1:5.000)
Δασικές περιοχές	Πολυγωνική	Δασικές περιοχές (Από Δασικό Χάρτη)
ΧΑΔΑ_ΧΥΤΑ	Σημειακή	Χώροι Ανεξέλεκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ) - Χώροι Υγιονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ)
ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ	Γραμμική	Οδικό Δίκτυο (Από Ο/Χ 1:5000)
ΛΙΜΑΝΙΑ	Σημειακή	Λιμάνια
ΠΑΡΑΛΙΕΣ	Σημειακή	Παραλίες (Οργανωμένες και μη)
ΡΕΜΑΤΑ	Γραμμική	Ρέματα (Από Χάρτη ΓΥΣ 1:5.000)
ΧΕΙΜΑΡΟΙ	Γραμμική	Ποτάμια/ Χείμαρει (Από Χάρτη ΓΥΣ 1:5.000)
Φάροι	Σημειακή	Φάροι (Από Συντεταγμένες)
ΓΕΩΛΟΓΙΚΑ	Πολυγωνική	Περιοχές με ασβεστολιθικά πετρώματα (Από Γεωλογικό Χάρτη)

Πίνακας 36: Διανυσματικά/Vector Αρχεία
Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

4.3.3 Περιγραφικά Δεδομένα

Ένα βασικό χαρακτηριστικό των ΓΣΠ είναι ότι τα χωρικά δεδομένα συνδέονται και με περιγραφικά δεδομένα, π.χ. το θεματικό επίπεδο των οικισμών συνδέεται με ένα πίνακα όπου κάθε εγγραφή εκτός από τη θέση, το εμβαδόν, την περίμετρο περιέχει πληροφορίες για το όνομα του οικισμού, τον πληθυσμό (απογραφή 2001), το δήμο που ανήκει ο οικισμός, αν διαθέτει βιολογικό καθαρισμό, το ΦΕΚ με το οποίο ορίζονται τα όρια του καθώς και την αρτιότητα. Μπορεί λοιπόν ο χρήστης σε μια διαδικασία να ανάλυσης να επιλέξει κάποιους οικισμούς θέτοντας κάποιο ερώτημα στην βάση.

Shape	LABELNAME	DIMOS	FEK	ARTIOT SYH	ARTIOT DIA	KATA PAREK	ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡ	ARTIOTHTA	ΠΛΗΘΗΣ	ΠΑΡΑΤ	Shape Len	Shape
Polygo	ΛΙΛΙΚΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΙΩΝΙΑΣ		500	1000	ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			16		2179,30235	83054,15
Polygo	ΑΠΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΙΩΝΙΑΣ		500	1000	ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			15		2128,62007	92772,53
Polygo	ΓΡΙΔΙΑ	ΔΗΜΟΣ ΙΩΝΙΑΣ				ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			100		1307,84778	50147,50
Polygo	ΠΥΡΓΙ	ΔΗΜΟΣ ΜΑΣΤΙΧ 1123Δ/16-11	300		800	ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			1044		2192,80252	228894,0
Polygo	ΠΑΤΡΙΚΑ	ΔΗΜΟΣ ΜΑΣΤΙΧ 310Δ/27-4-8	300		1000	ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			86		1457,39616	83679,12
Polygo	ΦΛΑΤΣΙΑ	ΔΗΜΟΣ ΙΩΝΙΑΣ				ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			110		1673,57207	197223,7
Polygo	ΝΕΝΗΤΑ	ΔΗΜΟΣ ΙΩΝΙΑΣ 409Δ/14-5-8	300		1000	ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			1038		3144,94547	570435,3
Polygo	ΟΛΥΜΠΟΙ	ΔΗΜΟΣ ΜΑΣΤΙΧ				ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			309		771,998568	29861,75
Polygo	ΒΟΥΝΟ	ΔΗΜΟΣ ΙΩΝΙΑΣ		500	1000	ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			268		1772,58340	136224,7
Polygo	ΟΛΥΜΠΟΙ	ΔΗΜΟΣ ΜΑΣΤΙΧ				ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			309		1725,50163	98909,65
Polygo	ΚΟΙΝΗ	ΔΗΜΟΣ ΙΩΝΙΑΣ				ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			283		1766,92542	137732,2
Polygo	ΑΡΜΟΛΙΑ	ΔΗΜΟΣ ΜΑΣΤΙΧ				ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			611		2522,51914	309257,1
Polygo	ΜΕΣΤΑ	ΔΗΜΟΣ ΜΑΣΤΙΧ				ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			501		1702,27396	141493,5
Polygo	ΠΑΓΙΔΑ	ΔΗΜΟΣ ΙΩΝΙΑΣ				ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1	600		138		1439,88817	138374,8
Polygo	ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΙΩΝΙΑΣ 143Δ/26-2-8	300		600	ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			425		2166,41212	106341,8
Polygo	ΕΞΩ ΔΙΔΥΜΑ	ΔΗΜΟΣ ΙΩΝΙΑΣ		300	800	ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			76		1329,32556	110626,9
Polygo	ΜΕΣΑ ΔΙΔΥΜΑ	ΔΗΜΟΣ ΙΩΝΙΑΣ		300	800	ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			189		1211,72734	63614,35
Polygo	ΕΛΑΤΑ	ΔΗΜΟΣ ΜΑΣΤΙΧ 310Δ/27-4-8	300		1000	ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			308		1655,79040	126813,8
Polygo	ΜΥΡΜΗΓΚΙ	ΔΗΜΟΣ ΙΩΝΙΑΣ		300	600	ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			89		1469,85194	147427,1
Polygo	ΠΑΡΑΛΙΑ ΑΓΙΑ	ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΥ				ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			46		905,14048	33413,26
Polygo	ΒΕΣΣΑ	ΔΗΜΟΣ ΜΑΣΤΙΧ 310Δ/27-4-8	300		1000	ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			251		1347,78930	114009,0
Polygo	ΚΑΛΛΙΜΑΣΙΑ	ΔΗΜΟΣ ΙΩΝΙΑΣ		500	1000	ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			930		3202,35930	440240,7
Polygo	ΕΚΛΑΒΙΑ	ΔΗΜΟΣ ΙΩΝΙΑΣ		300	1000	ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			48		2697,54235	425327,2
Polygo	ΕΚΛΑΒΙΑ	ΔΗΜΟΣ ΙΩΝΙΑΣ		300	1000	ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			48		2598,48860	80787,68
Polygo	ΜΕΓΑΣ ΛΙΜΕΝ	ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΥ				ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1	2000		0		2841,28074	379989,3
Polygo	ΑΓΙΑ ΕΡΜΙΟΝΗ	ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΥ				ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1	2000		201		3584,28368	472383,0
Polygo	ΝΕΟΧΩΡΙ	ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΥ				ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			521		2891,48926	522650,7
Polygo	ΒΑΒΙΛΟΙ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΜΠΟ 310Δ/27-4-8	300		1000	ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			266		1812,57302	215236,1
Polygo	ΘΥΜΙΑΝΑ	ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΥ 465Δ/4-5-87	300		1000	ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			1491		6383,77205	1082121
Polygo	ΑΠΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΜΠΟ				ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			778		2793,98560	243948,5
Polygo	ΚΑΡΦΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΥ				ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1	2000		252		4354,49583	374553,5
Polygo	ΖΥΦΙΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΜΠΟ				ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			218		2081,07771	271375,7
Polygo	ΒΑΣΙΛΕΥΣΙΟΙΚΟ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΜΠΟ				ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			392		3475,04451	459707,8
Polygo	ΛΙΘΙ	ΔΗΜΟΣ ΜΑΣΤΙΧ		300	600	ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			455		2095,14165	147094,8
Polygo	ΧΑΛΚΕΙΟ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΜΠΟ 310Δ/27-4-8	300		1000	ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			867		3198,52996	365616,4
Polygo	ΒΕΡΒΕΡΑΤΟ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΜΠΟ 740Δ/7-8-87	300		500	ΕΜΒΑΔΟΝ ΣΤΙΣ 3-5- ΠΔ 24-4-85 ΦΕΚ 1			225		2252,43785	193022,8

Πίνακας 37: Πίνακας περιγραφικών δεδομένων του θεματικού επιπέδου των οικισμών.
Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικά τα περιγραφικά δεδομένα ανα θεματικό επίπεδο.

ΑΚΤΟΓΡΑΜΜΗ: shape (polygon), εμβαδόν, μήκος

ΑΙΓΙΑΛΟΣ ΠΑΡΑΛΙΑ: shape (polyline), είδος (είδος γραμμής αιγιαλός ή παραλία), FEK (αριθμός και ημερομηνία ΦΕΚ του καθορισμού αιγιαλού και παραλίας για μια περιοχή), PERIOXH (περιοχή χάραξης αιγιαλού και παραλίας)

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ: shape (point), όνομα, θέση, κατηγορία (είδος αρχαιολογικού χώρου)

ΓΕΩΛΟΓΙΚΑ: shape (polygon), GEL_PERIOD: περίοδος σχηματισμού πετρωμάτων, EIDOS_PETR: είδος πετρώματος, area, length.

ΧΑΛΔΑ ΧΥΤΑ: shape (point), center (συντεταγμένες), όνομα, κατάσταση (εν λειτουργία, έχει αποκατασταθεί, υπο κατασκευή), είδος (ΧΥΤΑ ή ΧΑΛΔΑ), εξυπηρέτηση (ποιες περιοχές εξυπηρετεί)

ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ: shape (polyline), labelname (όνομα δρόμου), κατηγορία (ΕΟ, Επαρχιακή Ο., Δημοτική Ο.), Παρατηρήσεις, Length (μήκος τόξου δρόμου)

ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ: shape (polygon), area, length, ιδιοκτήτης

ΣΥΣΚΕΥΑΣΤΗΡΙΑ: shape (polygon), area, length, ιδιοκτήτης

ΛΑΤΟΜΕΙΑ: shape (point), όνομα

ΛΙΜΑΝΙΑ: shape (point), όνομα, περιοχή, παρατηρήσεις

ΟΙΚΙΣΜΟΙ: shape (point), CODE2001 (Κωδικός απογραφής ΕΣΥΕ), NAME_D (όνομα με κεφαλαία), NAME (όνομα με μικρά), POP01 (πληθυσμός απογραφής 2001), PARADOSIAK (αν ο οικισμός είναι παραδοσιακός), TYPE(πρωτεύουσα νομού, πρωτεύουσα δήμου, πρωτεύουσα δημοτικού διαμερίσματος)

ΟΡΙΑ ΔΗΜΩΝ: shape (polygon), CAPITAL (έδρα δήμου), CODE01 (Κωδικός απογραφής ΕΣΥΕ), GREEKNAME (όνομα δήμου), POP01 (πληθυσμός απογραφής 2001), area, length

ΠΑΡΑΛΙΕΣ: shape (point), name, ORG_PAR (πληροφορία αν η παραλία είναι οργανωμένη)

ΧΕΙΜΑΡΟΙ: shape (polyline), NAME (όνομα), length

ΡΕΜΑΤΑ: shape (polyline), LABELNAME (όνομα), length

ΦΑΡΟΙ: shape (point), CENTER (συντεταγμένες), CODE (κωδικός φαρικού δικτύου), PERIOXH (περιοχή), PERIGRAFH (περιγραφή)

ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ: shape (polygon), NAME (όνομα), ΔΗΜΟΣ,), area, length

NATURA ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΤΜΗΜΑ: shape (polygon), area, length

NATURA ΧΕΡΣΑΙΟ ΤΜΗΜΑ: shape (polygon), area, length

ΑΓΟΝΑ: (περιοχές με άγωνα εκτάσεις), shape (polygon), πηγή (πηγή ψηφιοποίησης) area, length

ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ: (περιοχές με βοσκότοπους), shape (polygon), πηγή (πηγή ψηφιοποίησης) area, length

ΕΛΑΙΩΝΕΣ: (περιοχές με ελαιώνες), shape (polygon), πηγή (πηγή ψηφιοποίησης) area, length

ΖΟΕ: (Ζώνες οικιστικού ελέγχου), shape (polygon), area, length, FEK

ΘΑΜΝΟΙ: (περιοχές με θάμνους), shape (polygon), πηγή (πηγή ψηφιοποίησης) area, length

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ: (περιοχές με καλλιέργειες), shape (polygon), πηγή (πηγή ψηφιοποίησης) area, length

ΚΑΛΥΨΗ ΓΗΣ CORINE: shape (polygon), COD (κωδικός χρήσης), GROUP CODE, GROUP COMM (κατηγορία χρήσεων), DESCR (περιγραφή χρήσης), area, length

ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ ΘΥΡΑΜΑΤΩΝ: shape (polygon), πηγή (πηγή ψηφιοποίησης) area, length

ΠΕΥΚΟ ΑΡΑΙΟ: shape (polygon), (περιοχές με πεύκο αραιή βλάστηση), πηγή (πηγή ψηφιοποίησης) area, length

ΠΕΥΚΟ ΠΥΚΝΟ: shape (polygon), (περιοχές με πεύκο πυκνή βλάστηση), πηγή (πηγή ψηφιοποίησης) area, length

ΟΡΙΑ ΟΙΚΙΣΜΩΝ: shape (polygon), LABELNAME (όνομα οικισμού), DIMOS (δήμος που ανήκει ο οικισμός), FEK (ΦΕΚ καθορισμού ορίων οικισμού), ARTIOT_SYN (αρτιότητα συνεκτικού τμήματος), ARTIOT_DIA (αρτιότητα διάσπαρτου τμήματος), KATA_PAREKL (όροι κατά παρέκκλιση), GENIK_OR (γενικοί όροι), ARTIOTHTA (αρτιότητα), PLHTHISMOS (πληθυσμός οικισμού), PARATHRHSEIS (παρατηρήσεις), area, length

4.4 Προβλήματα Χωρικών Δεδομένων

Η συλλογή των δεδομένων ήταν μια διαδικασία επίπονη, χρονοβόρα και με πολλές δυσκολίες. Βασικότερο πρόβλημα σε αυτή την διαδικασία ήταν το γεγονός ότι οι περισσότερες υπηρεσίες δεν διαθέτουν μία οργανωμένη βάση καταγραφής των δεδομένων με αποτέλεσμα να υπάρχουν ασυμφωνίες, επικαλύψεις, χωρίς συντονισμό, χωρίς ενιαία τυποποίηση, χωρίς δυνατότητα συσχετισμού, χωρίς ευρύτερη αξιοποίηση με συνέπεια να είναι πολύ δύσκολο να τις εντοπίσει κανείς, να έχει πρόσβαση και να τις χρησιμοποιήσει.

Επιπλέον πρόβλημα, ήταν η μορφή των δεδομένων, η πλειοψηφία των οποίων ήταν σε αναλογική μορφή και πολλές φορές κακής ποιότητας. Η φθορά του χρόνου, τα διαφορετικά συστήματα αναφοράς και τα ελλιπή εποπτικά στοιχεία (τίτλος, υπόμνημα, κάνναβος συντεταγμένων, χάρτες αναφοράς, δείκτες του βορρά και κλίμακα) είχαν σαν αποτέλεσμα να γίνεται δύσκολη η διαχείριση τους αλλά και πολλά από αυτά να μείνουν αναξιοποίητα.

Πρόβλημα επίσης αποτέλεσε και η πληθώρα των φορέων που έπρεπε να επισκεφθούμε για να συλλέξουμε κάθε δεδομένο. Κάθε φορέας έχει διαφορετικούς κανόνες διάθεσης των προϊόντων με αποτέλεσμα η αναζήτηση χωρικών δεδομένων και προϊόντων να γίνεται κάποιες φορές εκτός επισήμων διαδικασιών.

Όλα αυτά τα προβλήματα συναντώνται στο σύνολο των υπηρεσιών της χώρας. Στη λύση αυτών των προβλημάτων καλείται να απαντήσει η υποδομή INSPIRE (Infrastructure for Spatial Information in Europe).

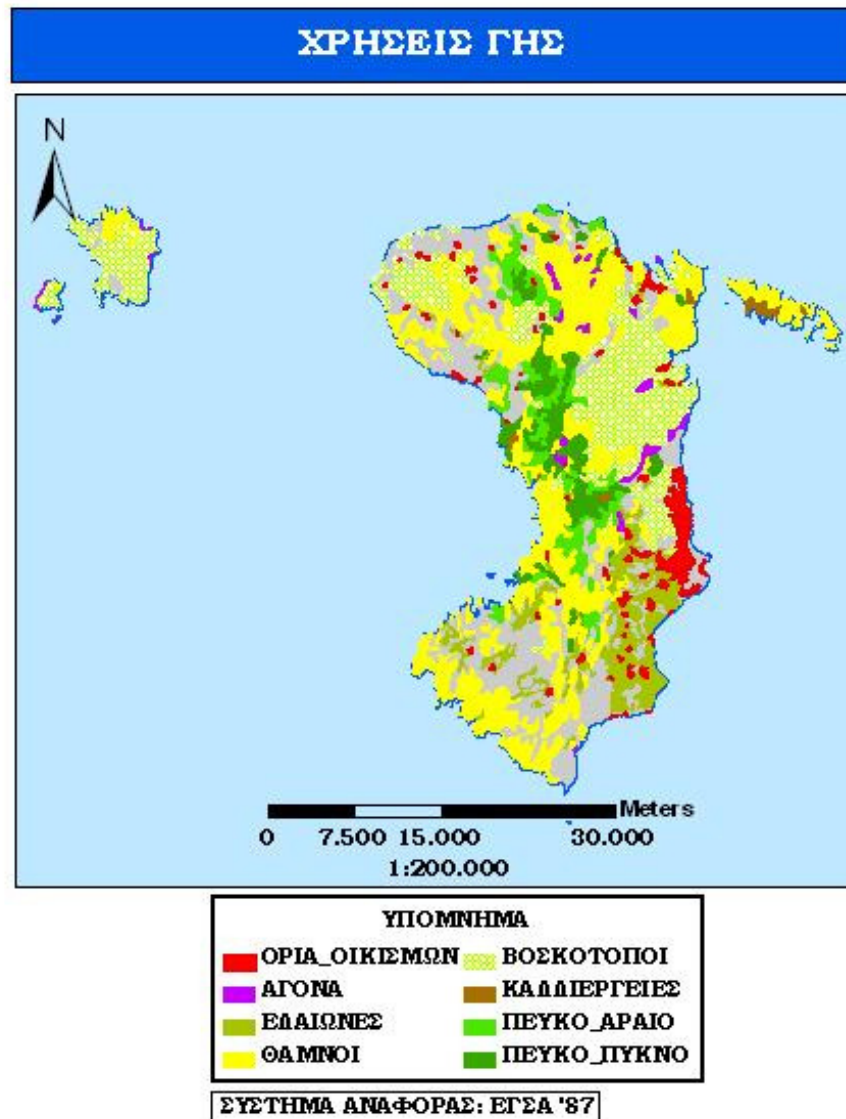
Η υποδομή χωρικών πληροφοριών INSPIRE, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έχει ως στόχο την ανταλλαγή, την κοινοχρησία, την πρόσβαση και τη χρήση διαλειτουργικών χωρικών και περιβαλλοντικών δεδομένων και υπηρεσιών χωρικών δεδομένων. Η υποδομή INSPIRE αποσκοπεί στη διασφάλιση συντονισμού μεταξύ των χρηστών και των παρόχων πληροφοριών, ώστε να είναι δυνατός ο συνδυασμός και η διάδοση των πληροφοριών που προέρχονται από διάφορους τομείς.

Η INSPIRE ενσωματώνει πληροφορίες όπως: τα διοικητικά σύνορα, οι παρατηρήσεις της ποιότητας του αέρα, των υδάτων, των εδαφών, η βιοποικιλότητα, η χρήση γης, τα δίκτυα μεταφοράς, η υδρογραφία, το υψόμετρο, η γεωλογία, η κατανομή του πληθυσμού ή των ειδών, τα ενδιαίτηματα, οι βιομηχανικοί τόποι ή ακόμη οι ζώνες φυσικών κινδύνων και οι οποίες τηρούνται σε ηλεκτρονική μορφή από τις δημόσιες αρχές.

Η οδηγία επιζητεί λοιπόν να επιλύσει τα προβλήματα διαθεσιμότητας, ποιότητας, οργάνωσης και προσβασιμότητας της χωρικής πληροφορίας που τηρείται από δημόσιους φορείς προκειμένου να δημιουργήσει το πλαίσιο εφαρμογής διευρωπαϊκής πολιτικής για το περιβάλλον με δυνατότητα επέκτασης και στους τομείς της γεωργίας, των μεταφορών και της ενέργειας.

4.5 Ανάλυση Δεδομένων

4.5.1 Χρήσεις Γης

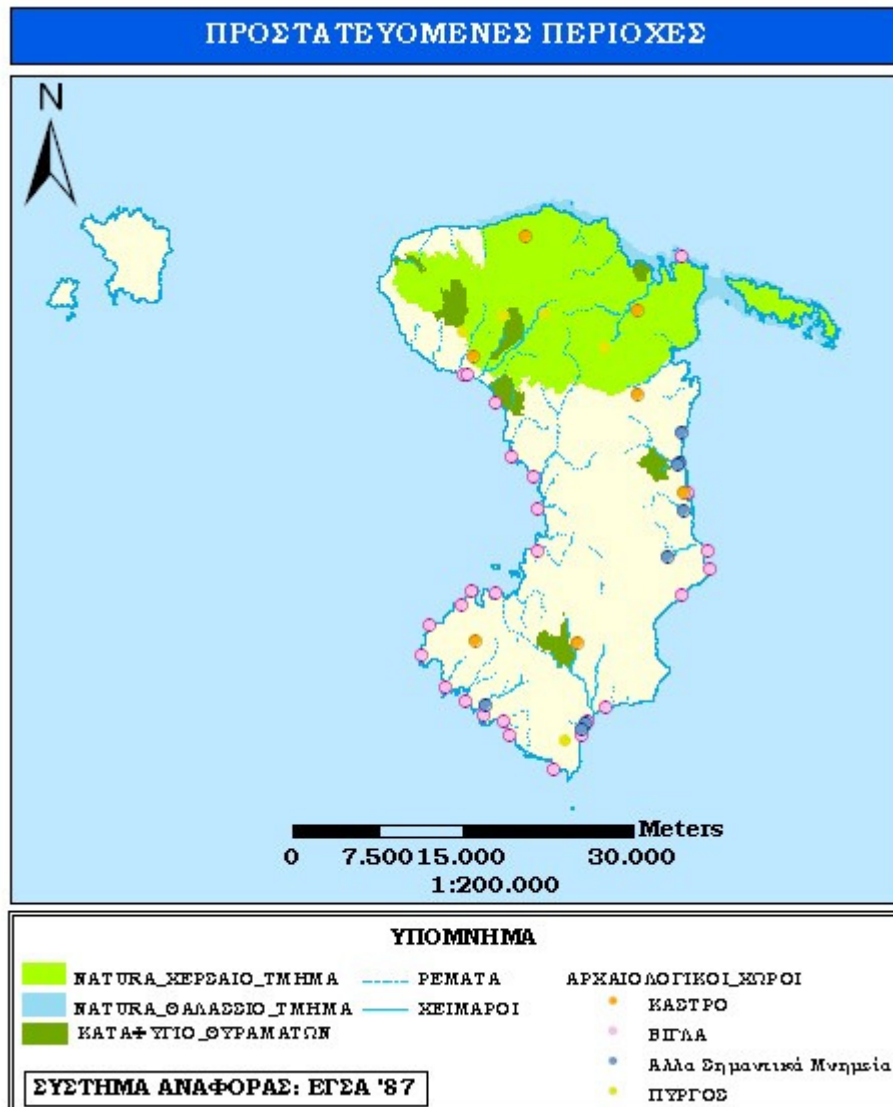
Χάρτης 1: Χρήσεις γης

Όπως φαίνεται από τον χάρτη 1 πολύ μεγάλο ποσοστό της έκτασης του νομού καλύπτεται από πράσινο, παρατηρούμε ότι στο βόρειο κυρίως τμήμα απαντώνται οι περισσότερες δασικές εκτάσεις ενώ στο νότιο τμήμα έχουν αναπτυχθεί καλλιέργειες.

Όσον αφορά τις οικιστικές περιοχές παρατηρούμε ότι υπάρχει ιδιαίτερη ανάπτυξη στο βόρειο τμήμα και στο νότιο με μεγαλύτερη συγκέντρωση στο νότιο. Στο κεντρικό τμήμα του νησιού δεν βλέπουμε σχεδόν καθόλου

οικισμούς, αυτό δικαιολογείται κυρίως από την μορφολογία του εδάφους στις περιοχές αυτές όπου απαντώνται οι ορεινοί όγκοι του νησιού.

4.5.2 Προστατευόμενες Περιοχές

Χάρτης 2: Προστατευόμενες Περιοχές

Όπως βλέπουμε στο χάρτη 2 σημαντικό μέρος του βόρειου τμήματος του νησιού της Χίου καθώς και οι νήσοι Οινούσες συμπεριλαμβανομένου και της παράκτιας θαλάσσιας ζώνης τους έχουν ενταχθεί στο Δίκτυο «NATURA». Επίσης στο νησί έχουν θεσμοθετηθεί 7 περιοχές ως Καταφύγια Άγριας Ζωής. Παρατηρούμε λοιπόν ότι ένα μεγάλο μέρος της εκτασίας της Χίου βρίσκεται σε καθεστώς περιβαλλοντικής προστασίας.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των αρχαιολογικών χώρων αποτελούν οι βίγλες, οι οποίες και απεικονίζουν το αμυντικό σύστημα του νησιού κατά την διάρκεια της κατοχής του από τους Γενοβέζους. Ο ρόλος τους ως παρατηρητήρια δικαιολογεί και τη χωροθέτηση τους στα παράλια του νησιού. Επίσης σημαντικός είναι και ο αριθμός των κάστρων και πύργων, γεγονός που

δικαιολογείται από την πλούσια ιστορία του νησιού και την επιρροή από τους διαφορους κατακτητες.

4.5.3 Παραλίες της Χίου

Χάρτης 3: Παραλίες του Νησιού

Όπως παρατηρούμε από τον χάρτη 3 στο νησί ενώ υπάρχουν πολλές παραλίες ελάχιστες (μόνο οκτώ) είναι οργανωμένες, πράγμα που δηλώνει ότι έχει διατηρηθεί το φυσικό περιβάλλον και δεν έχουν γίνει παρεμβάσεις στο τοπίο.

4.5.4 Οικισμοί της Χίου

Χάρτης 4: Οικισμοί της Χίου

Από τον χάρτη 4 βλέπουμε ότι μεγαλύτερη οικιστική συγκέντρωση παρατηρείται βορειοδυτικά και πολύ περισσότερο στα νοτιοανατολικά του νησιού. Ανάλογη ανάπτυξη βλέπουμε ότι έχει και το οδικό δίκτυο, φαινόμενο αναμενόμενο λόγω της οικιστικής ανάπτυξης στις δυο αυτές περιοχές.

Επίσης παρατηρούμε ότι υπάρχουν αρκετοί οικισμοί που έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακοί, τα αποκαλούμενα καστροχώρια ή μεσαιωνικά χωριά. Τα χωριά αυτά δημιουργήθηκαν από τους Γενοβέζους το 14 αιώνα και σώζονται και κατοικούνται έως σήμερα.

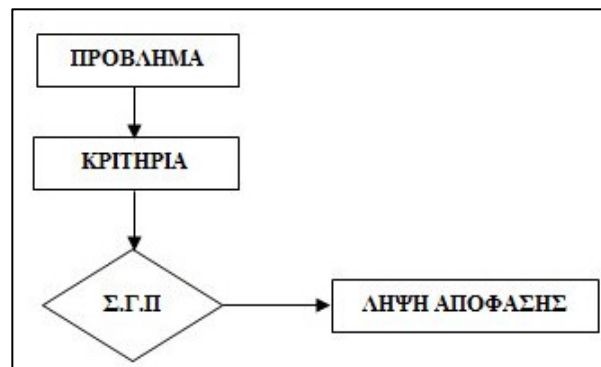
5. ΕΞΕΥΡΕΣΗ ΚΑΤΑΛΛΗΛΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΓΙΑ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΛΑΤΟΜΙΚΗΣ ΖΩΝΗΣ ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΧΙΟΥ ΜΕ ΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΩΝ Γ.Σ.Π

5.1 Εισαγωγή

Το ΓΣΠ είναι ένα ολοκληρωμένο σύστημα χρήσιμο για τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, με αποτέλεσμα να χρησιμοποιείται από πολλούς θεσμικούς φορείς τα τελευταία χρόνια. Η οπτικοποίηση της πληροφορίας που διαθέτει ένα ΓΣΠ, επιτυγχάνεται με την παραγωγή από αυτό διαγραμμάτων, καρτών, πινάκων και αναφορών

Το στάδιο της ανάλυσης αποτελεί το κυριότερο στάδιο κάθε ΓΣΠ, ενώ τα στάδια που προηγούνται αυτού: η συλλογή, η εισαγωγή ψηφιδωτών, διανυσματικών και περιγραφικών δεδομένων και η διαχείριση τους αποτελούν απλώς τα συστατικά υλικά για την επίτευξη του τελικού στόχου, που είναι η επίλυση συγκεκριμένων προβλημάτων με την χρήση ΓΣΠ.

Στην ανάλυση που θα πραγματοποιήσουμε θα πρέπει να επιλύσουμε ένα πραγματικό χωροταξικό πρόβλημα, αυτό της εξεύρεσης μιας κατάλληλης περιοχής για δημιουργία λατομικής ζώνης στο Νησί της Χίου, με τη βοήθεια των Γ.Σ.Π.

Διάγραμμα 2: Διάγραμμα Ροής

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χίου ξεκίνησε τη διαδικασία για τη χωροθέτηση νέων Λατομικών Ζωνών. Η περιοχή που έχει επιλεγεί βρίσκεται στην θέση «Περδικόβουνο» του Αίπους, μεταξύ των δήμων Ομηρούπολης και Καρδαμύλων έκτασης περίπου 1.134 στρεμμάτων.

Υπάρχουν όμως αντιδράσεις από περιβαλλοντικές οργανώσεις για την περιοχή που έχει επιλεγεί αφού πρόκειται για μια περιοχή αλώβητη, ολότελα παρθένα και ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, που βρίσκεται σε απόσταση αναπνοής από τις πολύ γνωστές περιοχές της Εγγύσας και του Ανδρόλακου και του παρακείμενου δάσους. Η χωροθέτηση των λατομικών ζωνών στην περιοχή θα προκαλέσει σοβαρές επιπτώσεις τόσο στο περιβάλλον και όσο και στο τοπίο της ευρύτερης περιοχής.

Με την βοήθεια των ΓΣΠ θα επιχειρήσουμε να βρούμε λύση για την χωροθέτηση των νέων λατομικών ζωνών και να εξασφαλίσουμε ότι η περιοχή θα είναι κατάλληλη ως προς τα γεωμορφολογικά της χαρακτηριστικά, δεν θα

προκαλεί σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον, θα καλύπτει τα διάφορα κριτήρια που έχουν θεσπιστεί νομικά και θα είναι αρκετά μεγάλη ώστε να δικαιολογεί την επένδυση.

5.2. Το Πρόβλημα και Επιλογή Κριτηρίων

Για την εύρεση της κατάλληλης περιοχής για την δημιουργία λατομικής ζώνης στο νησί, λαμβάνοντας υπόψη μας τόσο την σχετική νομοθεσία όσο και αντικειμενικούς λόγους π.χ. προστατευόμενες περιοχές καταλήξαμε στα παρακάτω κριτήρια τα οποία θα πρέπει να ικανοποιεί η προτεινόμενη περιοχή.

1. Προστασία ακτών

Η προτεινόμενη έκταση θα πρέπει να βρίσκεται τουλάχιστον 100 μέτρα μακριά από την ακτογραμμή.

2. Προστασία Υδάτων

Η προτεινόμενη έκταση θα πρέπει να βρίσκεται τουλάχιστον 300 μέτρα μακριά από τις κοίτες των ποταμών. Ο λόγος είναι κυρίως για αντιπλημμυρική ασφάλεια.

3. Χρήσεις γης.

Η προτεινόμενη περιοχή δεν πρέπει να χαρακτηρίζεται σαν δασική.

4. Προστατευόμενες Περιοχές.

Η προτεινόμενη περιοχή δεν πρέπει να χαρακτηρίζεται σαν Προστατευόμενη περιοχή/Natura/Καταφύγια Άγριας Ζωής, και η απόσταση από τις περιοχές Natura θα πρέπει να είναι 2 χιλιόμετρα (άρθρο 4 Ν. 1428/1984, *Εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών και άλλες διατάξεις*).

5. Καταλληλότητα εδάφους

Η καταλληλότητα του εδάφους καθορίζεται από το είδος τους. Το έδαφος θα πρέπει να προσφέρεται, κυρίως από πλευράς ποιότητας των πετρωμάτων. Κατάλληλα πετρώματα για τη δημιουργία λατομικών ζωνών είναι τα ασβεστολιθικά πετρώματα.

6. Προστασία οικισμών

Για λόγους προστασίας των οικισμών, θα πρέπει η περιοχή να είναι βρίσκεται εκτός ζώνης 1 χλμ από κατοικημένες περιοχές (οικισμοί Χίου) (άρθρο 3 Ν. 1428/1984, *Εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών και άλλες διατάξεις*).

7. Κόστος υποδομών

Η Περιοχή δεν θα πρέπει να απέχει πάνω από 2 χλμ από το κυρίως οδικό δίκτυο ώστε να εξασφαλίζονται οι συνθήκες εύκολης προσπελάσεως προς τις λατομικές περιοχές και προς τα καταναλωτικά κέντρα.

8. Προστασία πολιτιστικής κληρονομιάς

Θα πρέπει βρίσκεται εκτός ζώνης 500 μέτρων από αρχαιολογικούς χώρους (άρθρο 4 Ν. 1428/1984, *Εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών και άλλες διατάξεις*).

9. Έκταση περιοχής

Η επιφάνεια της περιοχής θα πρέπει να είναι μεγαλύτερη από 1000 στρέμματα για να δικαιολογείται η επένδυση.

Το κάθε κριτήριο που έχει τεθεί μεταφράζεται σε συγκεκριμένα γεωμετρικά στοιχεία και στα αντίστοιχα θεματικά επίπεδα. Στον παρακάτω πίνακα περιγράφονται τα κριτήρια αυτά με την μετατροπή τους σε θεματικά επίπεδα, αρχικά και τελικά.

Κριτήριο	Αρχικά επίπεδα	Τοπολογία	Παραγόμενα Επίπεδα	Τοπολογία
1	Ακτογραμμή	Γραμμική	Ζώνη αποκλεισμού 100 μέτρων	Πολυγωνική
2	Ποτάμια	Γραμμική	Ζώνη αποκλεισμού 300 μέτρων	Πολυγωνική
3	Χρήσεις γης	Πολυγωνική	Αποκλεισμός ορισμένων χρήσεων	Πολυγωνική
4	Προστατευόμενες Περιοχές	Πολυγωνική	Ζώνη αποκλεισμού 2 χιλιομέτρων	Πολυγωνική
5	Γεωλογία Ισοϋψείς	Πολυγωνική Γραμμική	Είδος εδαφών Κλίσεις εδαφών	Πολυγωνική Πολυγωνική
6	Όρια Οικισμών	Πολυγωνική	Ζώνες αποκλεισμού 1 Χιλιόμετρα	Πολυγωνική
7	Οδικό Δίκτυο	Γραμμική	Ζώνες επιρροής 2 Χιλιόμετρα	Πολυγωνική
8	Αρχαιολογικοί χώροι	Σημειακή	Ζώνες αποκλεισμού 500 μέτρα	Πολυγωνική

Πίνακας 38: Θεματικά επίπεδα Κριτηρίων
Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Τα δεδομένα σε ψηφιακή μορφή που θα χρησιμοποιήσουμε για την ανάλυση παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

Κριτήριο	ΕΠΙΠΕΔΟ	ΜΟΡΦΗ	Όνομα αρχείου
1	Ακτογραμμή	shape	Coast
2	Υδρογραφικό δίκτυο	shape	potamia
3	Χρήσεις γης	shape	landuse
4	Προστατευόμενες Περιοχές	shape	natura χερσαίο τμήμα
5	Γεωλογία	shape	geology
6	Όρια οικισμών	shape	Oria_oikismoι
7	Κόστος Υποδομών	shape	roads
8	Αρχαιολογικοί χώροι	shape	culture

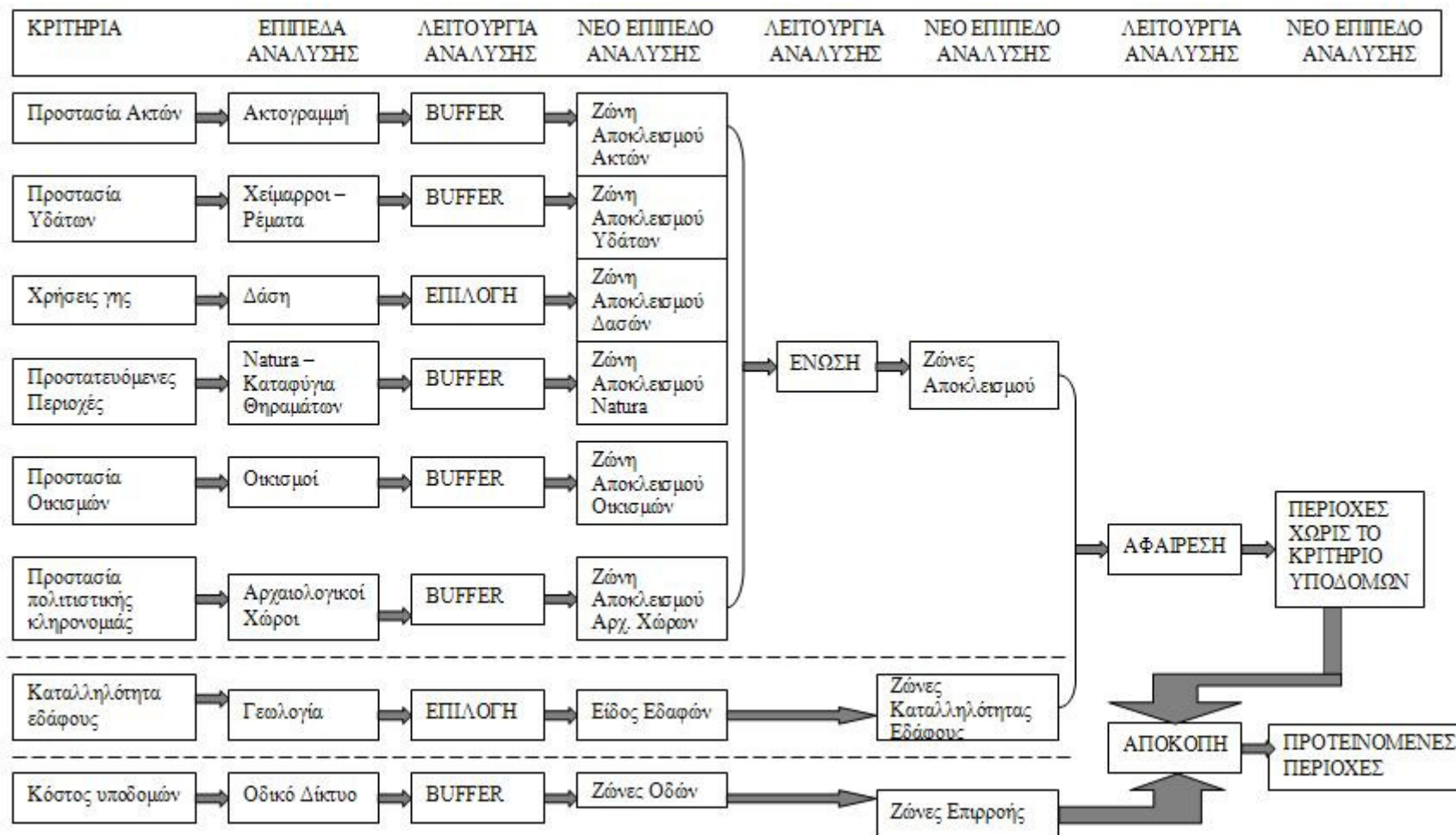
Πίνακας 39: Ψηφιακά Δεδομένα για την Ανάλυση
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

5.3. Ανάλυση Δεδομένων - Επίλυση του Προβλήματος

Αρχικά δημιουργήσαμε μία Γεωβάση δεδομένων σε ΕΓΣΑ 87', η οποία περιέχει όλα τα επίπεδα πληροφορίας.

Έχοντας προσδιορίσει το πρόβλημα και την απαιτούμενη βάση δεδομένων (κατάλληλα επιθέματα), έχουμε ουσιαστικά καθορίσει τα κριτήρια που πρέπει να ικανοποιεί η λύση του προβλήματος και τη μορφή που πρέπει να έχουν τα διάφορα επιθέματα για την εφαρμογή των αναλυτικών διαδικασιών (Χωρική Ανάλυση).

Στο παρακάτω διάγραμμα παρουσιάζεται η αναλυτική διαδικασία που θα ακολουθήσουμε.

Διάγραμμα 3: Αναλυτική Διαδικασία Χωρικής Ανάλυσης

Για την ανάλυση των χωρικών δεδομένων για την εύρεση των κατάλληλων λατομικών περιοχών θα πρέπει να δημιουργήσουμε τρεις ομάδες ζωνών: τις **Ζώνες Αποκλεισμού** ώστε οι προτεινόμενες περιοχές να καλύπτουν τα κριτήρια: K1→Προστασία Ακτών, K2→ Προστασία Υδάτων K3→Χρήσεις γης , K4→ Προστατευόμενες Περιοχές, K6→ Προστασία Οικισμών και K8→ Προστασία πολιτιστικής κληρονομιάς, τις **Ζώνες Καταλληλότητας Εδάφους** που καλύπτει το κριτήριο K5→Καταλληλότητα εδάφους και τις **Ζώνες Επιρροής** οι οποίες αναφέρονται στο κριτήριο K7→Κόστος υποδομών.

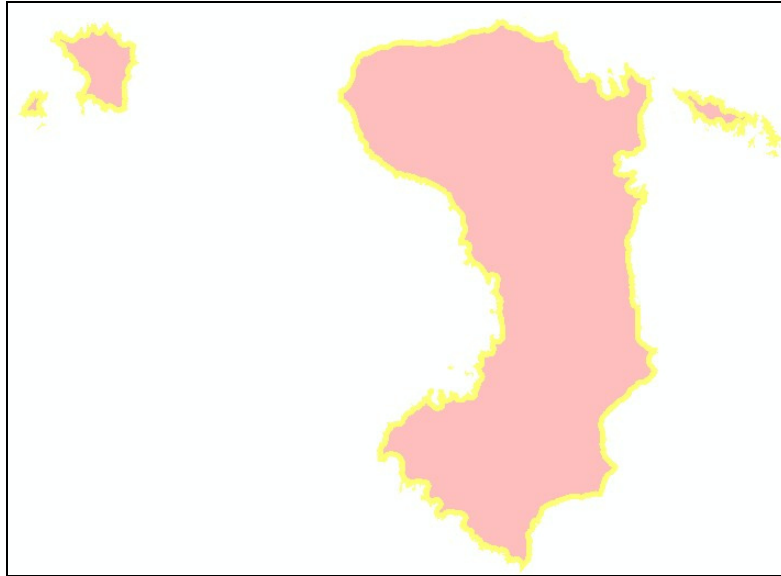
Η ανάλυση θα πραγματοποιηθεί με χρησιμοποίηση των παραπάνω κριτηρίων 1, 2, 3, 4, 5, 7 και 8. Δημιουργήσαμε ένα κατάλογο Analysis στον οποίο περιέχονται όλα τα απαραίτητα αρχεία για την εύρεση των τελικών περιοχών, δηλαδή ζώνες αποκλεισμού, επιρροής, κατάλληλα εδάφη, επίπεδα αλληλεπίθεσης κλπ.

5.3.1 Παρουσίαση Κριτηρίων

Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικά τα κριτήρια που εφαρμόστηκαν.

Κριτήριο 1: Προστασία ακτών

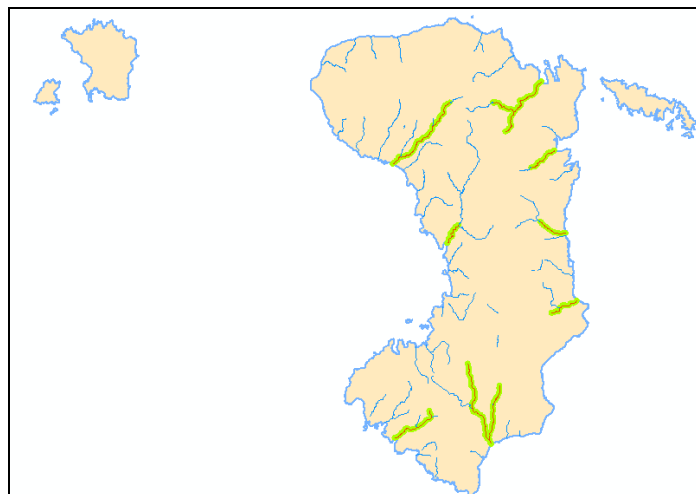
Σύμφωνα με το κριτήριο αυτό (για λόγους προστασίας των ακτών) δημιουργήσαμε ζώνη 100 μέτρων γύρω από τις ακτές του νησιού εντός των οποίων δεν επιτρέπεται η ανάπτυξη λατομικών περιοχών. Στην παρακάτω Εικόνα με κίτρινο χρώμα παρουσιάζονται οι ζώνες αυτές.

Εικόνα 35: Buffer ακτογραμμής
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Κριτήριο 2: Προστασία Υδάτων

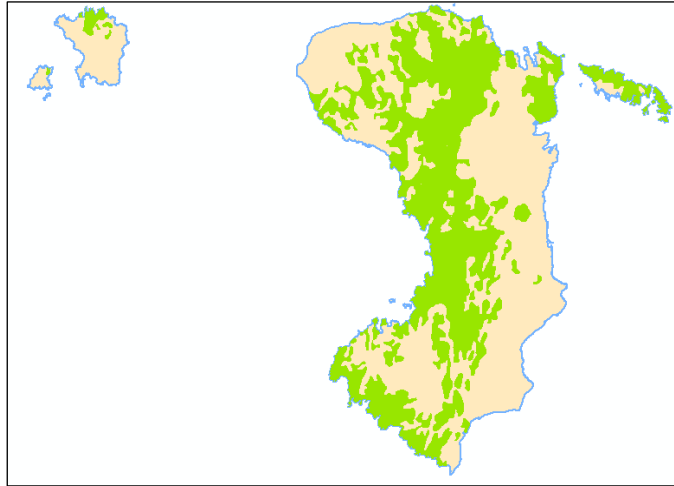
Για την επίτευξη του κριτηρίου αυτού δημιουργήσαμε μία ζώνη 300 μέτρων γύρω από τις κοίτες των ποταμών με μόνιμη ροή εντός της οποίας δεν επιτρέπεται η ανάπτυξη λατομικών ζωνών. Στην παρακάτω Εικόνα με μπλε χρώμα φαίνονται όλα τα ποτάμια, με καφέ τα ποτάμια με μόνιμη ροή και με ανοικτό πράσινο η ζώνη 300 μέτρων γύρω από τα ποτάμια με μόνιμη ροή.

Εικόνα 36: Buffer για τα Ποτάμια
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Κριτήριο 3: Χρήσεις γης

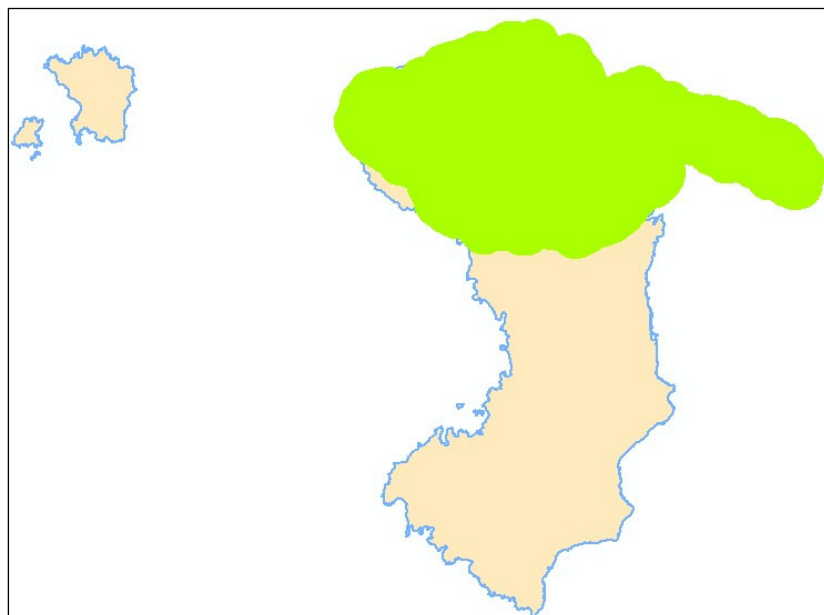
Σύμφωνα με το κριτήριο αυτό η προτεινόμενη περιοχή δεν πρέπει να χαρακτηρίζεται σαν δασική. Έτσι από το επίπεδο Χρήσεις γης επιλέγουμε τις περιοχές που είναι δασικές και δημιουργούμε ένα νέο επίπεδο που περιλαμβάνει μόνο τις περιοχές αυτές, όπως φαίνονται στην παρακάτω Εικόνα και εντός των οποίων δεν επιτρέπεται η δημιουργία λατομείων.

Εικόνα 37: Δασικές Περιοχές
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Κριτήριο 4: Προστατευόμενες Περιοχές

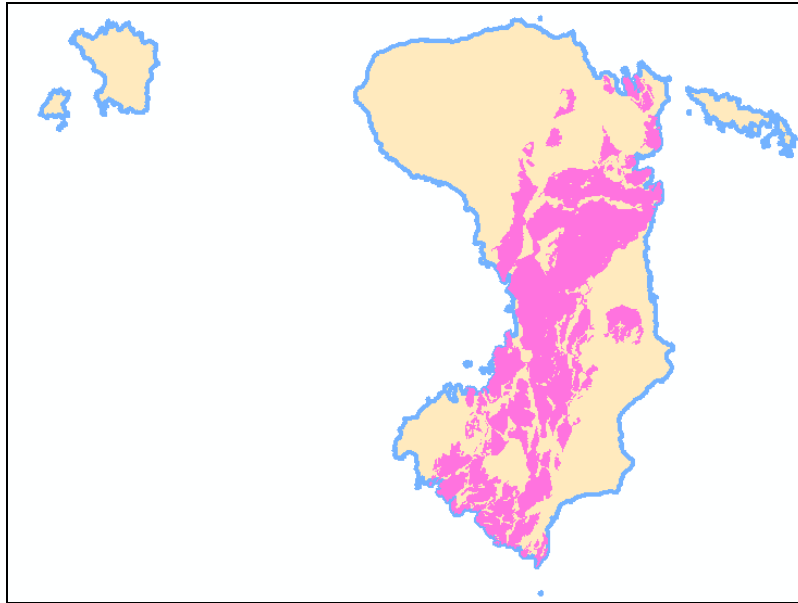
Για την επίτευξη του κριτηρίου αυτού δημιουργήσαμε μία ζώνη 2 χιλιομέτρων μέτρων γύρω από την προστατευόμενη περιοχή natura εντός της οποίας δεν επιτρέπεται ανάπτυξη λατομικών ζωνών. Στην παρακάτω Εικόνα με πράσινο χρώμα φαίνονται οι περιοχές natura με buffer 2 χιλιομέτρων.

Εικόνα 38: Προστατευόμενες Περιοχές
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Κριτήριο 5: Καταλληλότητα εδάφους

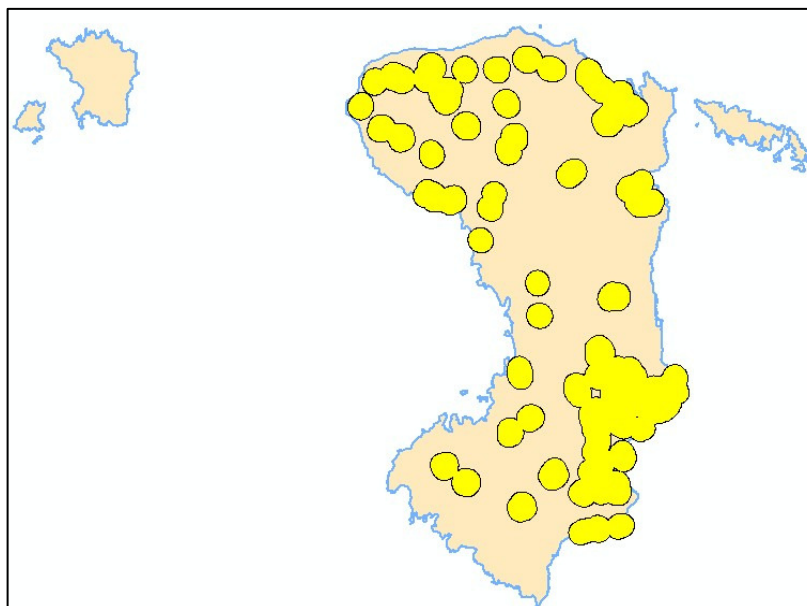
Για την πραγματοποίηση του κριτηρίου αυτού πρέπει να έχουμε το κατάλληλο είδος του εδάφους. Η καταλληλότητα των εδαφών ορίζεται όταν επιλέγονται ασβεστόλιθικά πετρώματα. Στην παρακάτω Εικόνα παρουσιάζονται με μοβ χρώμα τα κατάλληλα εδάφη σύμφωνα με τα παραπάνω.

Εικόνα 39: Καταλληλότητα εδάφους
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Κριτήριο 6: Προστασία οικισμών

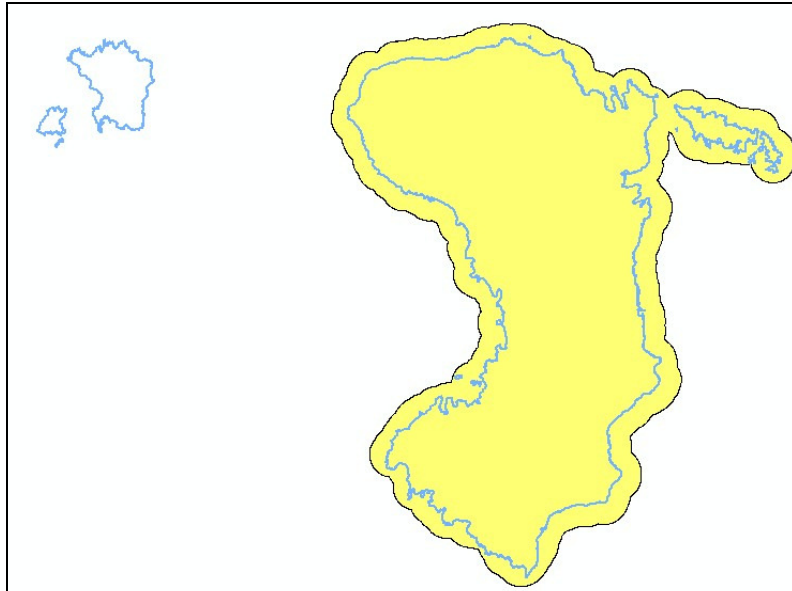
Σύμφωνα με το κριτήριο αυτό (για λόγους προστασίας των οικισμών) δημιουργήσαμε ζώνη 1000 μέτρων γύρω από τους οικισμούς του νησιού εντός των οποίων δεν επιτρέπεται η ανάπτυξη λατομικών περιοχών. Στην Εικόνα με κίτρινο χρώμα παρουσιάζονται οι ζώνες αυτές.

Εικόνα 40: Buffer Οικισμών
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Κριτήριο 7: Κόστος υποδομών

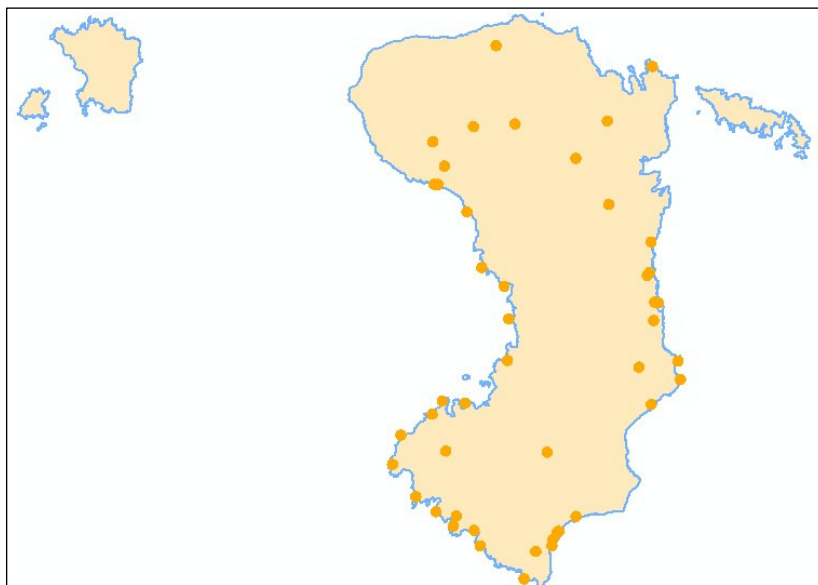
Σύμφωνα με το κριτήριο αυτό για να εξασφαλίζονται οι συνθήκες προσπελάσεως προς τις λατομικές περιοχές και προς τα καταναλωτικά κέντρα δημιουργήσαμε ζώνη 2000 μέτρων γύρω από το οδικό δίκτυο του νησιού εντός των οποίων επιτρέπεται η ανάπτυξη λατομικών περιοχών. Στην παρακάτω εικόνα με κίτρινο χρώμα παρουσιάζονται οι ζώνες αυτές και με θαλασσί η ακτογραμμή.

Εικόνα 41: Buffer Οδικού δικτύου
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Κριτήριο 8: Προστασία πολιτιστικής κληρονομιάς

Σύμφωνα με το κριτήριο αυτό δημιουργήσαμε ζώνη 500 μέτρων από τους αρχαιολογικούς χώρους εκτός των οποίων πρέπει να βρίσκεται η λατομική ζώνη. Στην παρακάτω εικόνα με πορτοκαλί χρώμα παρουσιάζονται οι ζώνες αυτές.

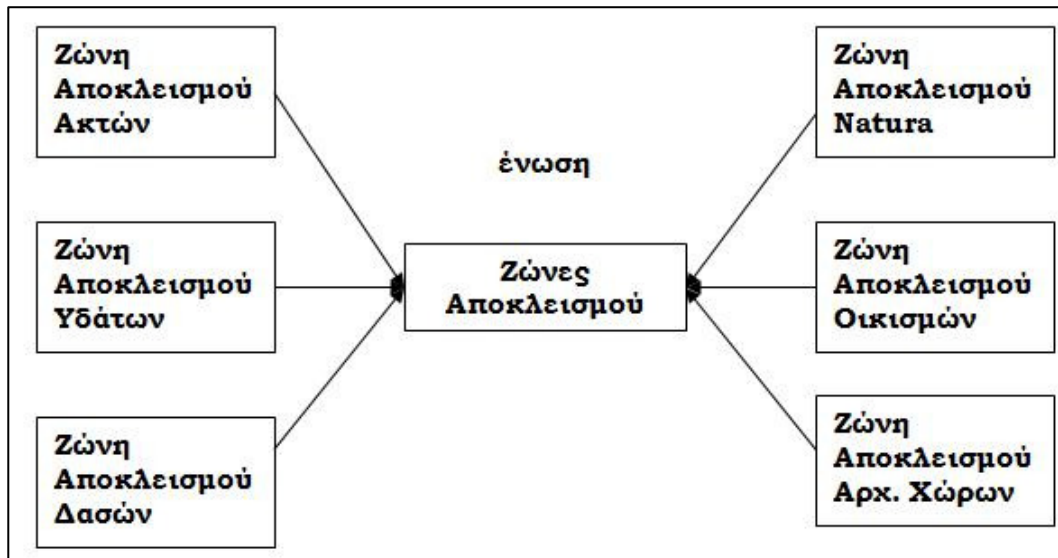

Εικόνα 42: Buffer Αρχαιολογικών χώρων
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

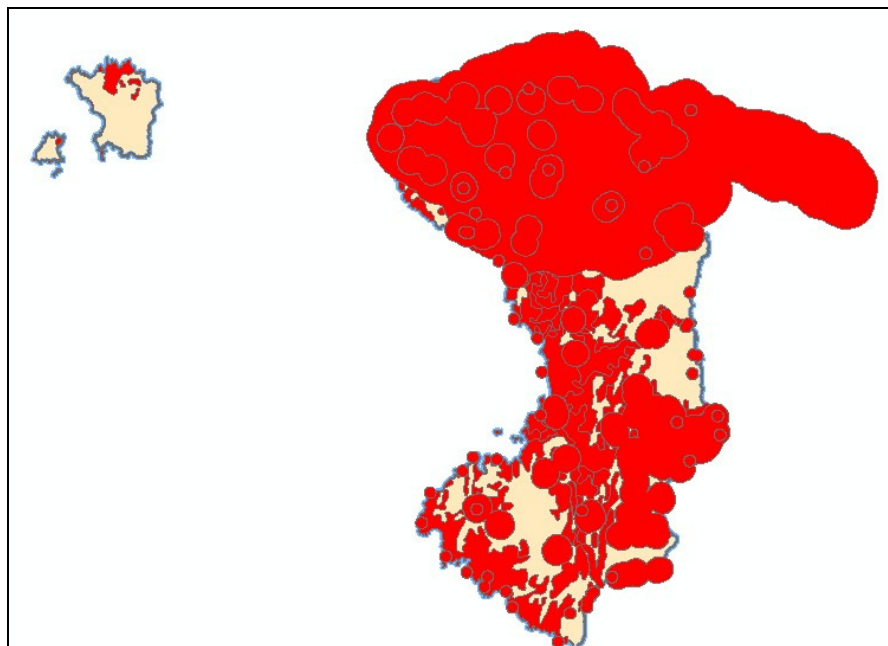
5.3.2 Ζώνες Αποκλεισμού – Επιρροής - Καταλληλότητας Εδάφους

Ζώνες Αποκλεισμού

Η δημιουργία των Ζωνών Αποκλεισμού προκύπτει από την ένωση των ζωνών που προέκυψαν από τα κριτήρια: K1→Προστασία Ακτών (buf_coast), K2→Προστασία Υδάτων (buf_rotamia) K3→Χρήσεις γης (Δάση), K4→Προστατευόμενες Περιοχές (buf_natura), K6→ Προστασία Οικισμών (buf_ΟριαΟικισμων) και K8→: Προστασία πολιτιστικής κληρονομιάς (buf_500_ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙΧΩΡΟΙ). Στην παρακάτω εικόνα με κόκκινο χρώμα παρουσιάζονται οι Ζώνες Αποκλεισμού, οι ζώνες δηλαδή στις οποίες δεν επιτρέπεται η ανάπτυξη λατομικής ζώνης.

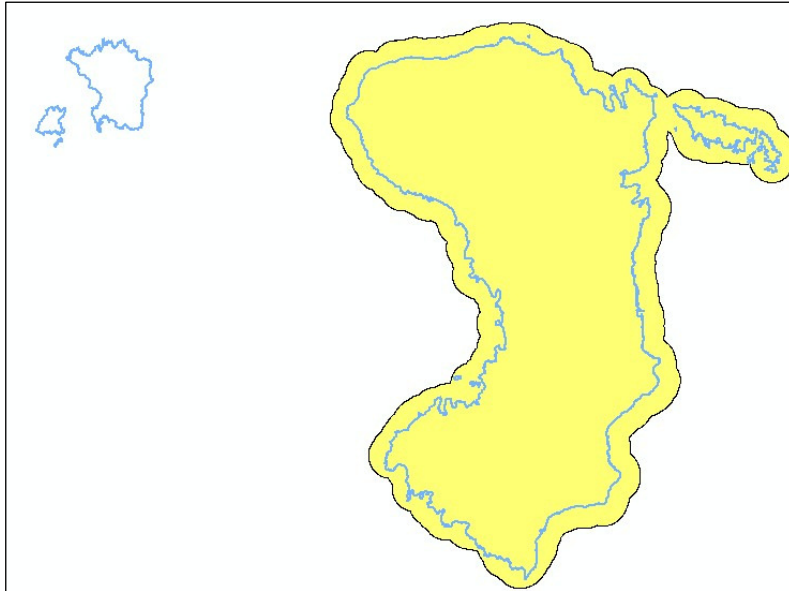
Διάγραμμα 4: Δημιουργία Ζώνης Αποκλεισμού από τα επιμέρους Επιθέματα

Εικόνα 43: Ζώνες Αποκλεισμού
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Ζώνες Επιρροής

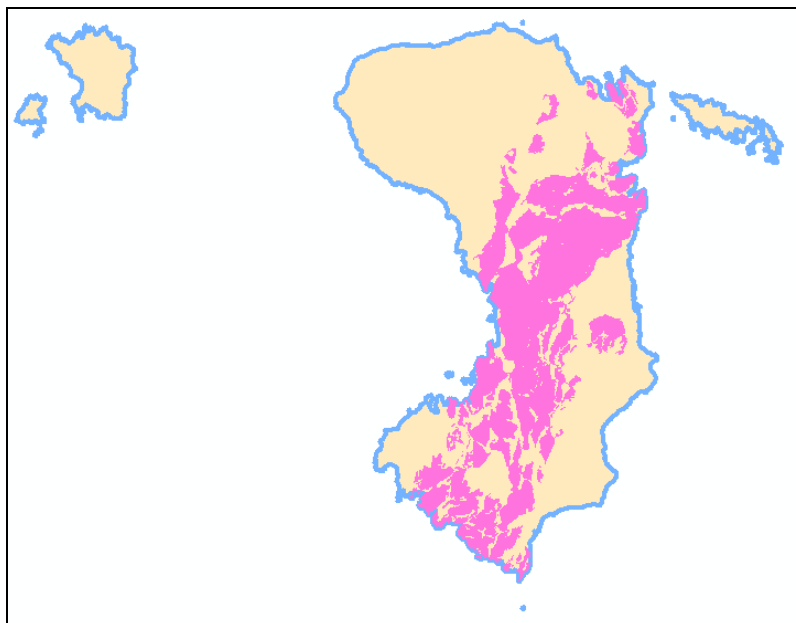
Η δημιουργία των Ζωνών Επιρροής προκύπτει από το κριτήριο: K7→Κόστος υποδομών (buf_road). Στην παρακάτω εικόνα με κίτρινο χρώμα παρουσιάζονται οι Ζώνες Επιρροής, οι ζώνες δηλαδή εντός των οποίων θα πρέπει υποχρεωτικά να λάβει χώρα η οικιστική ανάπτυξη.

Εικόνα 44: Ζώνες επιρροής
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Ζώνες Καταλληλότητας Εδάφους

Η δημιουργία των Ζωνών Καταλληλότητας Εδάφους προκύπτουν από το του είδους εδάφους του κριτηρίου K5: Καταλληλότητα εδάφους..

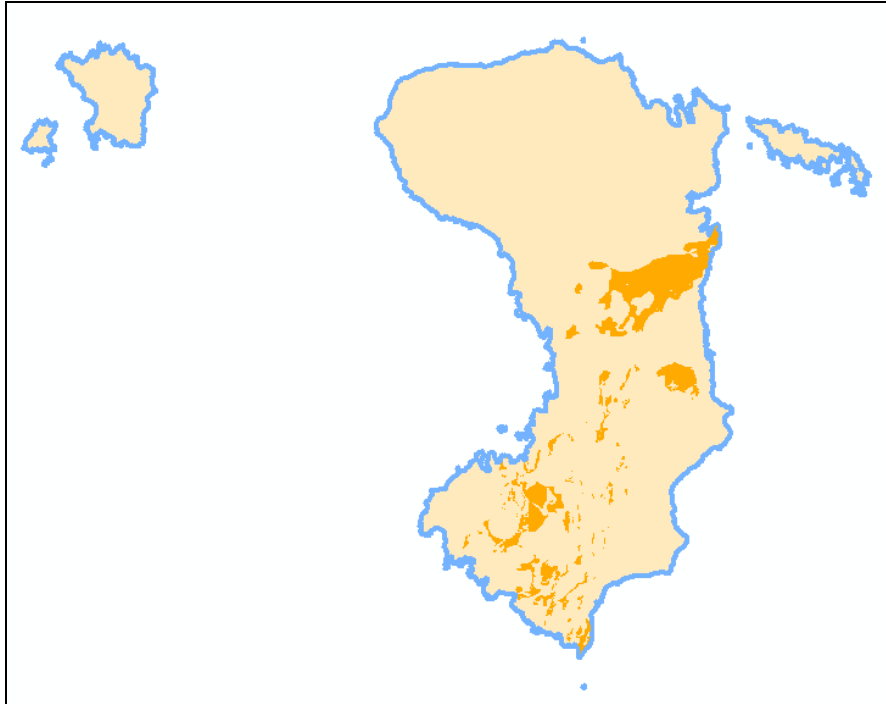

Εικόνα 45: Ζώνες Καταλληλότητας Εδάφους
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

5.3.3 Προτεινόμενες Περιοχές

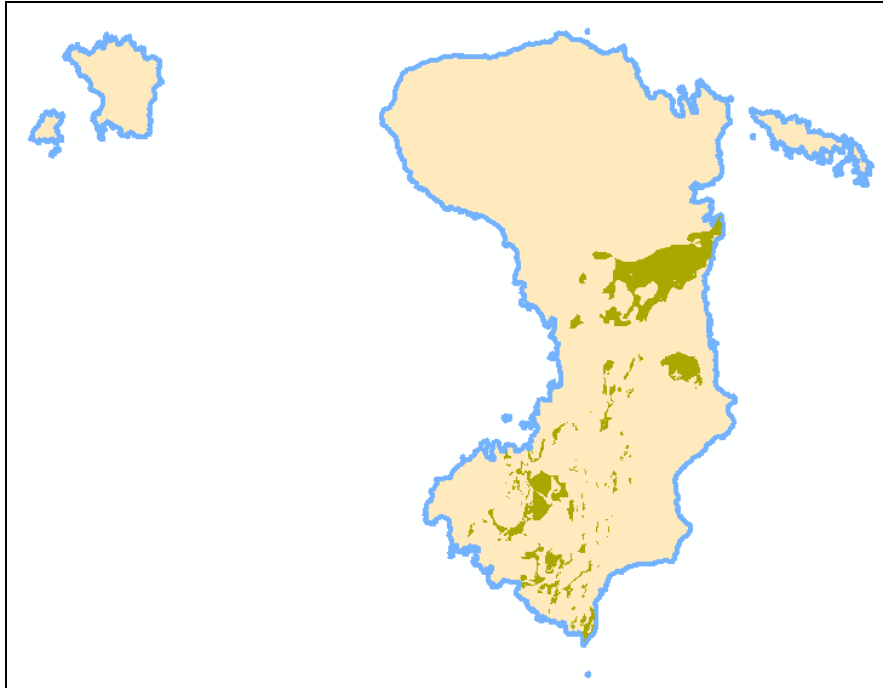
Οι προτεινόμενες περιοχές θα προκύψουν από τον συνδυασμό των τριών παραπάνω επιπέδων.

Αρχικά από το επίπεδο των Κατάλληλων Εδαφών θα πρέπει να αφαιρέσουμε τα πολύγωνα τα οποία υπάρχουν μέσα στις Ζώνες αποκλεισμού. (Η διαδικασία αυτή είναι γνωστή ως Αφαίρεση (Erase)).

Εικόνα 46: Κατάλληλα Εδάφη_Erase
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Στην συνέχεια, αφού αφαιρέσαμε τα πολύγωνα των ζωνών αποκλεισμού που υπήρχαν μέσα στο επίπεδο των κατάλληλων εδαφών, θα κρατήσουμε από τα εναπομείναντα μόνο αυτά που βρίσκονται μέσα στην Ζώνη Επιρροής. Η διαδικασία αυτή είναι γνωστή ως Αποκοπή (Clip)).

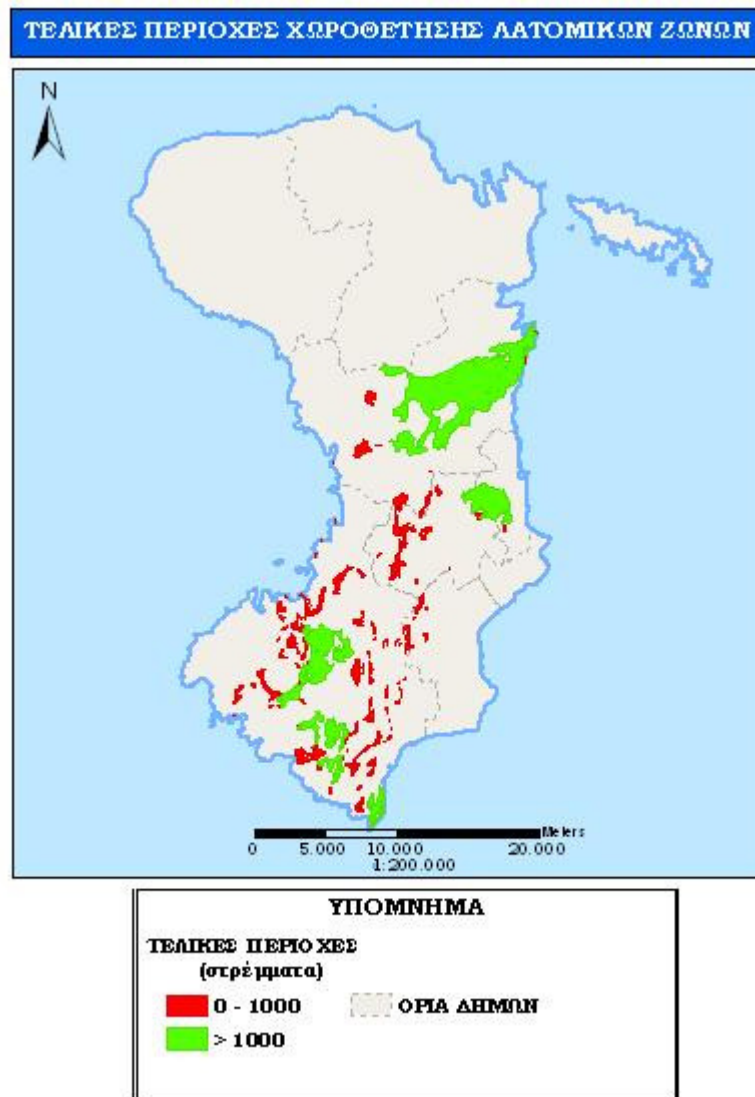
Εικόνα 47: Κατάλληλα Εδάφη_Erase_CLIP
Πηγή: Ιδία επεξεργασία

5.3.4 Τελικές Προτεινόμενες Περιοχές

Οι Τελικές Προτεινόμενες Περιοχές θα προκύψουν από την ικανοποίηση του κριτηρίου 9, ότι δηλαδή η επιφάνεια τους θα πρέπει να είναι μεγαλύτερη από 1000 στρέμματα. Για το λόγο αυτό υπολογίζουμε τα εμβαδά των περιοχών.

Πριν τον υπολογισμό των εμβαδών, στο επίπεδο των Προτεινόμενων Περιοχών έχουν δημιουργηθεί αρκετά πολύγωνα τα οποία μπορούν να ενοποιηθούν και το τελικό επίπεδο των περιοχών να απλοποιηθεί ακόμα περισσότερο. Έτσι στο επίπεδο Κατάλληλα Εδάφη_Erase_CLIP πραγματοποιούμε <Απλοποίηση> με αποτέλεσμα να ενοποιηθούν γειτονικά πολύγωνα και έτσι προκύπτει το επίπεδο Προτεινόμενες Περιοχές. Στο επίπεδο αυτό <υπολογίζουμε> τα εμβαδά των περιοχών και πραγματοποιούμε κατηγοριοποίηση και προκύπτει το επίπεδο Τελικές Περιοχές.

Από την Εικόνα 39 όπου παρουσιάζονται οι τελικές προτεινόμενες περιοχές και η κατηγοριοποίησή τους παρατηρούμε ότι το κριτήριο 9 για το εμβαδόν της λατομικής περιοχής (μεγαλύτερο 1000 στρεμμάτων) ικανοποιείται.

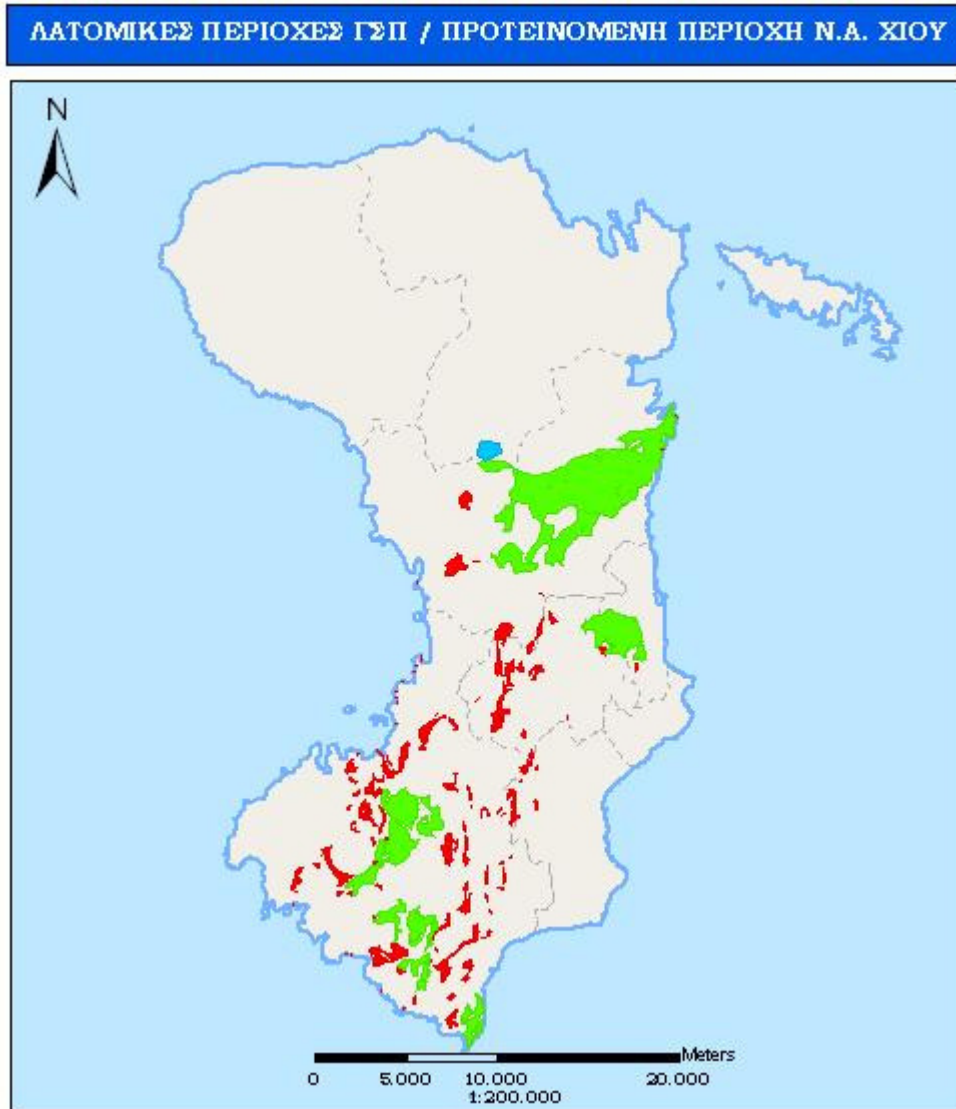
Χάρτης 5: Τελικές Προτεινόμενες Περιοχές

5.3.5 Σύγκριση τελικών περιοχών και προτεινόμενης περιοχής Ν.Α. Χίου

Στο χάρτη 6 παρουσιάζονται με πράσινο χρώμα οι περιοχές που τελικά τηρούν όλες τις προϋποθέσεις για την χωροθέτηση της λατομικής ζώνης. Με κόκκινο χρώμα απεικονίζονται οι περιοχές που τηρούν όλα τα κριτήρια εκτός του κριτηρίου του εβαδού των 1000 στρεμμάτων. Τέλος με μπλε χρώμα απεικονίζεται η περιοχή την οποία είχε προτείνει η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χίου για τη χωροθέτηση της λατομικής ζώνης.

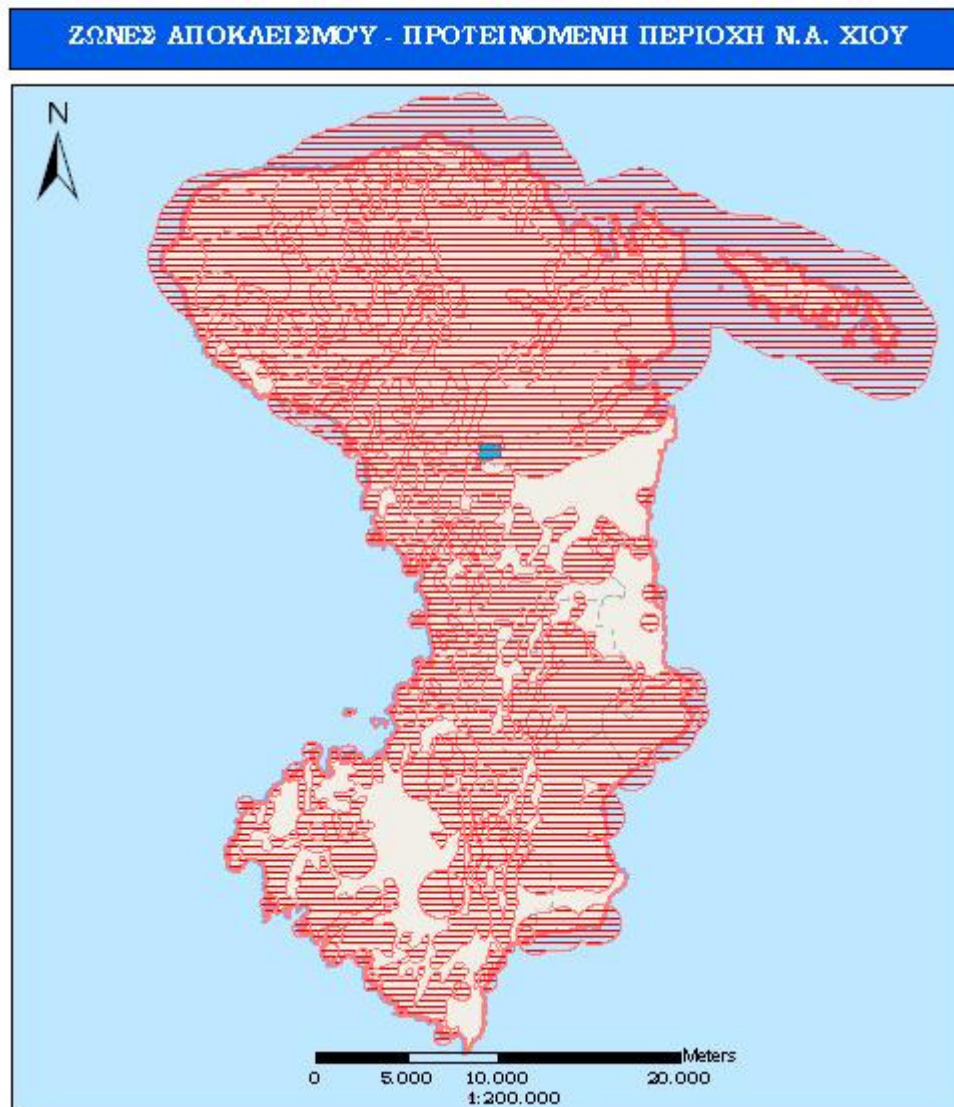
Όπως διαφαίνεται στους παρακάτω χάρτες, οι κατάλληλες περιοχές για την χωροθέτηση της λατομικής περιοχής, βρίσκονται διάσπαρτες σε όλο το νησί οι περισσότερες εκ των οποίων βρίσκονται στο βορειοανατολικό και νοτιοδυτικό μέρος του νησιού. Οι χάρτες που ακολουθούν, απεικονίζουν τις τελικές προτεινόμενες περιοχές με βάση τα κριτήρια που θέσαμε και το εμβαδόν των εκτάσεων.

Παρατηρώντας λοιπόν, το χάρτη 6 βλέπουμε πως η περιοχή που προτάθηκε από την Ν. Α. Χίου δεν βρίσκεται μέσα στα όρια των περιοχών που προέκυψαν από την ανάλυση του ΓΣΠ. Το γεγονός αυτό υποδηλώνει ότι η περιοχή που προτάθηκε από τη Ν. Α. Χίου δεν τηρεί κάποιο από τα κριτήρια που τέθηκαν για την εφαρμογή του ΓΣΠ.

Χάρτης 6: Τελικές Λατομικές Περιοχές και Προτεινόμενη Λατομική Περιοχή της Ν.Α. Χίου

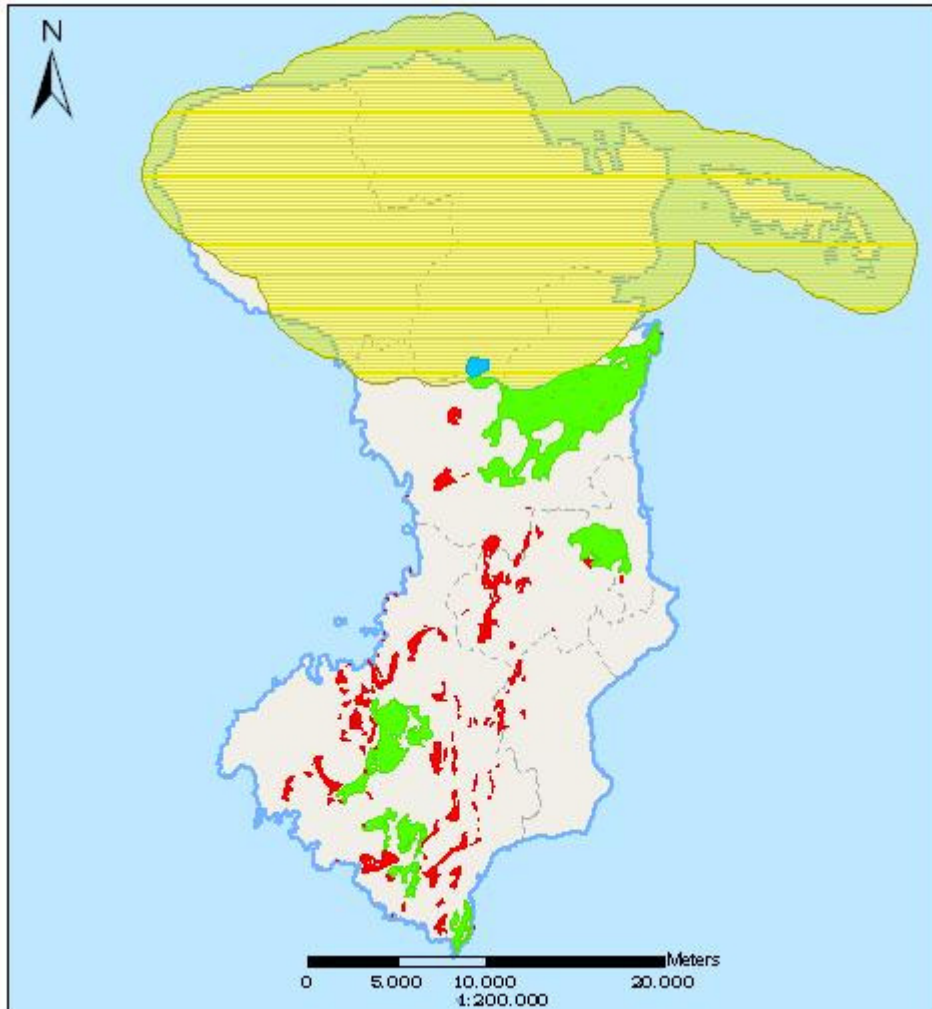
Η διαπίστωση αυτή (χάρτης 7), ότι η προτεινόμενη από τη Ν. Α. Χίου περιοχή δεν εντοπίζεται μέσα στα όρια των τελικών περιοχών, σημαίνει ότι βρίσκεται στα επιθέματα που περιέχουν τις απαγορευμένες περιοχές για την χωροθέτηση των λατομικών ζωνών, δηλαδή μέσα στη ζώνη αποκλεισμού.

Χάρτης 7: Ζώνες αποκλεισμού και προτεινόμενη περιοχή Ν.Α. Χίου

Η προτεινόμενη αυτή περιοχή συνεπώς, εντοπίζεται εντός της ζώνης αποκλεισμού Natura, όπως φαίνεται και στον παρακάτω χάρτη, και συγκεκριμένα στην απαγορευτική ζώνη των 2 χλμ από το όριο της Natura.

ΛΑΤΟΜΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΓΣΠ / ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ Ν.Α. ΧΙΟΥ

Χάρτης 8: Τελικές Λατομικές Περιοχές, Προτεινόμενη Λατομική Περιοχή της Ν.Α. Χίου και buffer Natura

Όπως αναφέρθηκε και στην αρχή του κεφαλαίου υπήρξαν αντιδράσεις από περιβαλλοντικές οργανώσεις για την περιοχή που επιλεχθηκε από την ΝΑ Χίου με την δικαιολογία ότι η χωροθέτηση των λατομικών ζωνών στην περιοχή θα προκαλέσει σοβαρές επιπτώσεις τόσο στο περιβάλλον όσο και στο τοπίο της ευρύτερης περιοχής.

Υστέρα από την ανάλυση που πραγματοποιήθηκε, σύμφωνα με τα κριτήρια που θέσαμε, διαπιστώνουμε ότι ίσως οι αντιδράσεις από περιβαλλοντικές οργανώσεις έχουν βάση αφού η περιοχή αυτή βρίσκεται μέσα στα όρια μίας απαγορευτικής ζώνης του Natura.

5.4 Συμπεράσματα

Στο σχεδιασμό του χώρου καλούμαστε να λύσουμε προβλήματα με χωρική διάσταση. Η φύση ενός τέτοιου προβλήματος είναι πολυδιάστατη και για την επίλυση του θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη φυσικά, κοινωνικά και οικονομικά φαινόμενα τα οποία χαρακτηρίζουν τα χωρικά και τα φυσικά συστήματα.

Η επίλυση ενός τέτοιου προβλήματος απαιτεί τη διαχείριση ενός μεγάλου όγκου δεδομένων και την πλήρωση μιας σειράς κριτηρίων, περιοριστικών ή όχι, διαδικασία που χωρίς τη βοήθεια των ΓΣΠ θα ήταν ιδιαίτερα δύσκολη και χρονοβόρα. Τα ΓΣΠ λοιπόν είναι ένα εργαλείο που αναπτύχθηκε ακριβώς για να χειριστεί αυτή την πολλαπλή διάσταση.

Μπορούμε να πούμε επομένως ότι τα ΓΣΠ αποτελούν την απάντηση της σύγχρονης τεχνολογίας και της τεχνογνωσίας στις απαιτήσεις όλων των φορέων που εμπλέκονται στο σχεδιασμό, τόσο των μελετητών όσο και αυτών που λαμβάνουν αποφάσεις, είναι δηλαδή ένα εργαλείο λήψης απόφασης.

Η σύγχρονη αυτή ψηφιακή τεχνολογία ανάλυσης και διαχείρισης του χώρου είναι ισχυρό όπλο στα χέρια του μελετητή. Του επιτρέπει την ορθολογική πλέον και τεχνικά άψογη και αντικειμενική παροχή λύσεων στα σύγχρονα αναπτυξιακά προβλήματα που έχουν σχέση με τη Χωροταξία, τη Πολεοδομία, το Περιβάλλον, τη Διαχείριση των Φυσικών Πόρων, το Σχεδιασμό και την εκτέλεση Μελετών και Έργων.

Τα παραπάνω επιβεβαιώνονται και από την παρούσα εργασία, με την εύρεση της βέλτιστης λύσης για την χωροθέτηση της λατομικής ζώνης και τη σύγκριση της με τη λύση που είχε δοθεί από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση της Χίου, η οποία δεν ήταν η πλέον ορθολογική. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η βάση δεδομένων που δημιουργήσαμε μπορεί να απαντήσει και σε άλλα προβλήματα του Νησιού με την επιλογή των κατάλληλων κριτηρίων ανά περίπτωση. Επιπλέον υπάρχει δυνατότητα αξιοποίησης των δεδομένων σε web εφαρμογές.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- [1] ΓΙΑΟΥΤΖΗ Μ., ΣΤΡΑΤΗΓΕΑ Α., 2004), *Ζητήματα Σχεδιασμού του χώρου*, Ε.Μ.Π., ΑΘΗΝΑ
- [2] ΓΙΑΟΥΤΖΗ Μ., 2004, *Σημειώσεις Άσκησης Χωροταξίας*, Εκδόσεις Ε.Μ.Π., ΑΘΗΝΑ
- [3] ΚΟΛΛΙΑΣ ΠΑΝ., 1993, *Απορρίμματα*, ΑΘΗΝΑ
- [4] ΚΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Κ., ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΑΚΗΣ Ν., 2005, *Εφαρμογές του λογισμικού ArcGIS 9x με απλά λόγια*, Εκδόσεις Παπασωτηρίου, Αθήνα.
- [5] ΚΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Κ., 2000, *Γεωγραφία – Μεθοδολογία και Μέθοδοι Ανάλυσης Χώρου*, Εκδόσεις ΣΥΜΜΕΤΡΙΑ, ΑΘΗΝΑ
- [6] ΜΑΝΙΑΤΗΣ Γ, 1996, *Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών Γης-Κτηματολογίου*, Εκδόσεις ΖΗΤΗ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
- [7] ROBINSON AH, MORRISON JL, MUEHRCKE PC, KIMERLING AJ, GURTILL SC, 2002, *Στοιχεία Χαρτογραφίας*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Ε.Μ.Π., Αθήνα
- [8] ΣΚΟΥΡΗΣ ΒΑΣ. – ΤΑΧΟΣ ΑΝΑΣΤ., 1998, *Δίκαιο Προστασίας Περιβάλλοντος*, Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, ΑΘΗΝΑ – ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Νομοθεσία

- [9] N. 3155/11/14-3-55. Περί κατασκευής και συντηρήσεως οδών.
- [10] N. 3208/2003 "Προστασία δασικών οικοσυστημάτων και άλλες διατάξεις".
- [11] N. 2308/1995 (ΦΕΚ Α' 114/1995) Κτηματογράφηση για τη δημιουργία Εθνικού Κτηματολογίου. Διαδικασία έως τις πρώτες εγγραφές στα κτηματολογικά βιβλία και άλλες διατάξεις.
- [12] N. 2664/1998 (ΦΕΚ Α' 275/3.12.1998) Εθνικό Κτηματολόγιο και άλλες διατάξεις.
- [13] N. 3028/2002 (ΦΕΚ Α' 153/28-6-2002) Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς.
- [14] N. 2971/2001 (ΦΕΚ Α' 285/19.12.2001) Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις
- [15] N. 1337/1983 Επέκταση των πολεοδομικών σχεδίων, οικιστική ανάπτυξη και σχετικές ρυθμίσεις.
- [16] N. 1577/1985 ΓΟΚ.
- [17] N. 2508/1997 (ΦΕΚ Α' 124/13-6-1997) Βιώσιμη οικιστική ανάπτυξη των πόλεων και οικισμών της χώρας και άλλες διατάξεις.
- [18] N. 3199/2003 (ΦΕΚ Α' 280 9-12-2003) «Προστασία και Διαχείριση των υδάτων – Εναρμόνιση με την οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23^{ης} Οκτωβρίου 2000».
- [19] N. 1428/1984 (ΦΕΚ Α' 43/11.4.84) «Εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών και άλλες διατάξεις»
- [20] N.2939/2001 (ΦΕΚ Α' 179/6.8.2001) Συσκευασίες και εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών και άλλων προϊόντων.
- [21] ΠΔ 347/1993: Οδικά δίκτυα. Γραμμές δόμησης και αποστάσεις οικοδομών
- [22] ΠΔ 24/3-5-1985

Φορείς

- [23] Δήμος Χίου, Δημοκρατίας 2 ,82100 ΧΙΟΣ
- [24] Δήμος Ομηρούπολης, Παραλία Βροντάδου - Βροντάδος , Τ.Κ. 82 200
- [25] Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χίου, Πολυτεχνείου 1, 82100 Χίος
- [26] Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, Λιβανού 66, 82100, Χιο
- [27] Λιμεναρχείο Χίου, Λιμάνι, Νεωρείων 2, 82100 Χίος
- [28] Διεύθυνση Δασών Χίου, Γ.Βερίτη 27, 82100 Χίος
- [29] Κτηματική Υπηρεσία του Δημοσίου, Σουρή 1, 82100 Χίος

Ιστοσελίδες

- [30] <http://www.chioscity.gr> (Δήμος Χίου)
- [31] <http://www.chios.gr> (Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χίου)
- [32] <http://www.northaegean.gr> (Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου)
- [33] <http://www.minenv.gr> (ΥΠΕΧΩΔΕ)
- [34] <http://www.yen.gr> (Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και [1] Νησιωτικής Πολιτικής)
- [35] www.culture.gr/ (Υπουργείο Πολιτισμού)
- [36] <http://www.faroi.net>
- [37] <http://www.statistics.gr> (Εθνική Στατιστική Υπηρεσία)
- [38] <http://www.domiki.gr>
- [39] <http://www.chios-echo.gr>
- [40] <http://www.chiosnet.gr>
- [41] <http://www.eea.europa.eu/> (Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (ΕΟΠ))
- [1] Google Earth

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Πίνακας 1

85 ΝΟΜΟΣ ΧΙΟΥ 53.106

850100 00 ΔΗΜΟΣ ΧΙΟΥ 25.671

850101 00 Δ.Δ.Χίου 25.671

01 Χίος,η 25.671

850200 00 ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΜΗΝΑ 2.678

850201 00 Δ.Δ.Θυμιανών 2.079

01 Θυμιανά,τα 1.523

02 Αγία Ερμιόνη,η 187

03 Καρφάς,ο 237

04 Κεραμεία,τα 26

05 Λευκωνιά,η 52

06 Μονή Αγίου Κωνσταντίνου Φραγκοβουνίου,η 25

07 Πλάκα,η 29

850202 00 Δ.Δ.Νεοχωρίου 599

01 Νεοχώριον,το 532

02 Μονή Αγίου Μηνά,η 25

03 Παραλία Αγίας Φωτεινής,η 42

850300 00 ΔΗΜΟΣ ΑΜΑΝΗΣ 1.529

850301 00 Δ.Δ.Βολισσού 474

01 Βολισσός,η 372

02 Κοσκινάς,ο 12

03 Λήμνος,η 32

04 Λιμιά,τα 27

05 Μαναγρός,ο 12

06 Μονή Αγίας Μαρκέλλας,η 0

07 Σκαριώτης,ο 8

08 Χωρή,η 11

850302 00 Δ.Δ.Αγίου Γάλακτος 98

01 Άγιον Γάλα,το 98

850303 00 Δ.Δ.Διευχών 61

01 Διευχά,τα 55

02 Κατάβασις,η 6

850304 00 Δ.Δ.Κεράμου 28

01 Κέραμος,η 28

02 Αγιάσματα,τα (Δ.Δ.Κεράμου) 0

850305 00 Δ.Δ.Κουρουνίων 79

01 Κουρούνια,τα 52

02 Εγρηγόρος,ο 27

850306 00 Δ.Δ.Λεπτοπόδων 36

01 Λεπτόποδα,τα 33

02 Αγιάσματα,τα (Δ.Δ.Λεπτοπόδων) 3

850307 00 Δ.Δ.Μελανιού 23

01 Μελανιός,ο 23

850308 00 Δ.Δ.Νέας Ποταμιάς 42

01 Νέα Ποταμιά,η 42

850309 00 Δ.Δ.Νενητουρίων 73

01 Νενητούρια,τα 51

02 Κοσμάδος,ο 22
850310 00 Δ.Δ.Παρπαριάς 257
01 Παρπαριά,η 176
02 Άγιος Ισίδωρος,ο 81
850311 00 Δ.Δ.Πιραμάς 94
01 Πιραμά,η 94
850312 00 Δ.Δ.Πισπιλούντος 21
01 Πισπιλούντα,η 21
850313 00 Δ.Δ.Τρυπών 116
01 Τρύπαι,αι 95
02 Εξούσα,η 21
850314 00 Δ.Δ.Φυτών 70
01 Φυτά,τα 33
02 Κηπουριαί,αι 37
850315 00 Δ.Δ.Χαλάνδρων 57
01 Χάλανδρα,τα 19
02 Αφροδίσια,τα 38
850400 00 ΔΗΜΟΣ ΙΩΝΙΑΣ 4.474
850401 00 Δ.Δ.Καλλιμασιάς 1.062
01 Καλλιμασιά,η 946
02 Άγιος Αιμιλιανός,ο 23
03 Βουδότοπος,ο 57
04 Μονή Παναγίας Κοιμήσεως Πλακιδιωτίσσης,η 0
05 Μονολιά,η 36
850402 00 Δ.Δ.Βουνού 271
01 Βουνό,το 247
02 Άγιος Ιωάννης,ο 12
03 Λιλικάς,ο 12
850403 00 Δ.Δ.Έξω Διδύμας 41
01 Έξω Διδύμα,η 41
850404 00 Δ.Δ.Θολοποταμίου 792
01 Θολοποτάμιον,το 744
02 Σκλαβιά,τα 48
850405 00 Δ.Δ.Καταρράκτου 414
01 Καταρράκτης,ο 414
850406 00 Δ.Δ.Κοινής 236
01 Κοινή,η 236
850407 00 Δ.Δ.Μέσα Διδύμας 190
01 Μέσα Διδύμα,η 187
02 Μονή Αγίας Ματρώνης Χαλάνδρων,η 3
850408 00 Δ.Δ.Μυρμηγκίου 86
01 Μυρμήγκιον,το 86
850409 00 Δ.Δ.Νενήτων 1.130
01 Νένητα,τα 1.023
02 Βοκαριά,η 4
03 Γρίδια,τα 98
04 Μονή Ταξιαρχών,η 5
850410 00 Δ.Δ.Παγίδος 141
01 Παγίς,η 141

850411 00 Δ.Δ.Φλατοίων 111

01 Φλάτσια,τα 111

02 Νεκτά,η 0

850500 00 ΔΗΜΟΣ ΚΑΜΠΟΧΩΡΩΝ 2.870

850501 00 Δ.Δ.Χαλκείου 844

01 Χαλκειόν,το 844

850502 00 Δ.Δ.Αγίου Γεωργίου Συκούση 758

01 Άγιος Γεώργιος Συκούσης,ο 758

850503 00 Δ.Δ.Βαβιλών 246

01 Βαβίλοι,οι 246

850504 00 Δ.Δ.Βασιλεωνοίκου 371

01 Βασιλεώνικον,το 371

850505 00 Δ.Δ.Βερβεράτου 191

01 Βερβεράτον,το 191

850506 00 Δ.Δ.Δαφνώνος 311

01 Δαφνών,ο 311

850507 00 Δ.Δ.Ζυφιά 149

01 Ζυφιάς,ο 149

850600 00 ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΑΜΥΛΩΝ 2.758

850601 00 Δ.Δ.Καρδαμύλων 1.900

01 Καρδάμυλα,τα 871

02 Άμπελος,η 0

03 Βλυχάδα,η 23

04 Γιόσωνας,ο 22

05 Γλαστριά, η (νησίς) 0

06 Δελφίνι,το 0

07 Μαργαρίτι, το (νησίς) 0

08 Μάρμαρον,το 951

09 Ναγός,ο 30

10 Πυργιά,τα 3

11 Σαρακηνόπετρα, η (νησίς) 0

12 Στροβίλι, το (νησίς) 0

850602 00 Δ.Δ.Αμάδων 306

01 Αμάδες,αι 246

02 Κέρτης, ο (νησίς) 0

03 Παραλία Αμάδων,η 60

850603 00 Δ.Δ.Βικίου 104

01 Βίκιον,το 69

02 Κεραμός,ο 35

850604 00 Δ.Δ.Καμπιών 99

01 Καμπιά,τα 99

850605 00 Δ.Δ.Πιτυούντος 305

01 Πιτυούς,η 305

850606 00 Δ.Δ.Σπαρτούντος 44

01 Σπαρτούντα,η 44

850700 00 ΔΗΜΟΣ ΜΑΣΤΙΧΟΧΩΡΙΩΝ 4.322

850701 00 Δ.Δ.Πυργίου 1.134

01 Πυργίον,το 1.022

02 Βενέτικο, το (νησίς) 0

- 03 Δότια,τα 46
- 04 Εμπορείός,ο 56
- 05 Καρύντα,η 10
- 06 Μονή Αγίου Γεωργίου,η 0
- 07 Πελαγόνησος, η (νησίς) 0
- 850702 00 Δ.Δ.Αρμολίων 595
- 01 Αρμόλια,τα 595
- 850703 00 Δ.Δ.Βέσσης 230
- 01 Βέσσα,η 230
- 850704 00 Δ.Δ.Ελάτας 262
- 01 Ελάτα,η 262
- 02 Άγιος Στέφανος, ο (νησίς) 0
- 850705 00 Δ.Δ.Καλαμωτής 822
- 01 Καλαμωτή,η 725
- 02 Αλμυρός,ο 3
- 03 Κώμη,η 94
- 850706 00 Δ.Δ.Λιθίου 463
- 01 Λιθιον,το 463
- 02 Λιμένας Λιθίου,ο 0
- 850707 00 Δ.Δ.Μεστών 437
- 01 Μεστά,τα 393
- 02 Καλόγερος, ο (νησίς) 0
- 03 Λιμένας,ο 19
- 04 Μερικούντα,η 11
- 05 Νησάκι, το (νησίς) 0
- 06 Τραχύλια,τα 14
- 850708 00 Δ.Δ.Ολύμπων 300
- 01 Ολύμποι,οι 300
- 850709 00 Δ.Δ.Πατρικών 79
- 01 Πατρικά,τα 79
- 850800 00 ΔΗΜΟΣ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ 855**
- 850801 00 Δ.Δ.Οινουσσών 855
- 01 Οινούσσαι,αι (νησίς) 808
- 02 Άγιος Παντελεήμων,ο (νησίς) 0
- 03 Αρχοντόνησο, το (νησίς) 0
- 04 Ασπαλαθρόκαμπος,ο 15
- 05 Βάτος, η (νησίς) 0
- 06 Γάδρος, ο (νησίς) 0
- 07 Γαϊδουρόνησος, η (νησίς) 0
- 08 Κάστρον,το 32
- 09 Μαλλιαρόπετρα, η (νησίς) 0
- 10 Μονάφτης, ο (νησίς) 0
- 11 Νησί Παναγιάς, το (νησίς) 0
- 12 Νησί Πίπτας, το (νησίς) 0
- 13 Παπαποντικάδικο, το (νησίς) 0
- 14 Πασάς,ο (νησίς) 0
- 15 Πατερόνησο,το (νησίς) 0
- 16 Ποντικονήσι, το (νησίς) 0
- 17 Πρασονήσια, τα (νησίς) 0

18 Σάντα Παναγιά, η (νησίς) 0

850900 00 ΔΗΜΟΣ ΟΜΗΡΟΥΠΟΛΗΣ 7.471

850901 00 Δ.Δ.Βροντάδου 4.993

01 Βροντάδος,ο 4.934

02 Αγία Παρασκευή,η 16

03 Άγιος Δημήτριος,ο 16

04 Αίπος,ο 22

05 Μονή Αγίου Στεφάνου,η 0

06 Μονή Μυρσινιδίου,η 5

850902 00 Δ.Δ.Ανάβατου 4

01 Ανάβατος,ο 4

850903 00 Δ.Δ.Αυγώνυμων 65

01 Αυγώνυμα,τα 65

850904 00 Δ.Δ.Καρυών 784

01 Καρυαί,αι 769

02 Μονή Αγίου Μάρκου,η 2

03 Μονή Αγίων Πατέρων,η 4

04 Νέα Μονή,η 9

850905 00 Δ.Δ.Λαγκάδας 950

01 Λαγκάδα,η 867

02 Άγιος Στέφανος, ο (νησίς) 0

03 Αγρελωπός,ο 83

850906 00 Δ.Δ.Σιδηρούντος 37

01 Σιδηρούντα,η 37

850907 00 Δ.Δ.Συκιάδας 638

01 Συκιάδα,η 597

02 Παντουκίος,ο 41

851000 00 ΔΗΜΟΣ ΨΑΡΩΝ 478

851001 00 Δ.Δ.Ψαρών 478

01 Ψαρά,τα 478

02 Άγιο Νικολάκι, το (νησίς) 0

03 Αντίψαρα,τα (νησίς) 0

04 Δακαλιό, το (νησίς) 0

05 Κάτω Νησί, το (νησίς) 0

06 Μονή Κοιμήσεως Θεοτόκου,η 0__

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Ιχθυοκαλλιέργειες

Άρθρο 1 και 2 της Αριθ. Η.Π.17239 (ΦΕΚ Β' 1175/11-9-2002) «Καθορισμός δικαιολογητικών, διαδικασίας και προϋποθέσεων χωροθέτησης Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών»

Άρθρο 1: Απαιτούμενα δικαιολογητικά

Προκειμένου να πραγματοποιηθεί ο χαρακτηρισμός και η οριοθέτηση εκτάσεων (θαλάσσιων ή και χερσαίων) ως Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (Π.Ο.Α.Υ.), απαιτείται η εκ μέρους του ενδιαφερομένου φορέα ανάπτυξης της Π.Ο.Α.Υ. υποβολή σχετικής αίτησης συνοδευόμενη από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

- α) Παρουσίαση του φορέα ίδρυσης και διαχείρισης της Π.Ο.Α.Υ.
- β) Οικονομοτεχνική μελέτη (μελέτη βιωσιμότητας - σκοπιμότητας), η οποία πρέπει να περιλαμβάνει έρευνα αγοράς και επιχειρηματικό σχέδιο οργάνωσης και λειτουργίας της αιτούμενης ανάπτυξης.
- γ) Τεχνική έκθεση για την τεκμηρίωση των σχετικών με τον καθορισμό της Π.Ο.Α.Υ. προτάσεων του φορέα που αφορούν:

την επιλογή της θέσης και της έκτασης της προτεινόμενης Π.Ο.Α.Υ., η οποία πρέπει να ανήκει ή να έχει παραχωρηθεί στο φορέα από τον κύριο της έκτασης κατά χρήση με μίσθωση κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης. στις κατηγορίες παραγωγικών ή άλλων συναφών με τη λειτουργία της Π.Ο.Α.Υ, δραστηριοτήτων που προτείνεται να εγκατασταθούν στις απαιτούμενες τεχνικές, διοικητικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές υποδομές ή άλλες εξυπηρετήσεις που είναι αναγκαίες για την εύρυθμη και ασφαλή λειτουργία της Π.Ο.Α.Υ. και των εργαζομένων σε αυτή στο τυχόν καθορισμό ειδικών ζωνών προστασίας γύρω από τις προτεινόμενες για οριοθέτηση περιοχές, καθώς και στους ειδικούς όρους και περιορισμούς στις χρήσεις γης, στους όρους δόμησης και στην εν γένει εγκατάσταση και άσκηση δραστηριοτήτων και λειτουργιών στις ζώνες αυτές.

- δ. Μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Για το χαρακτηρισμός και την οριοθέτηση της ΠΟΑΥ απαιτείται γνωμοδότηση του οικείου Νομαρχιακού Συμβουλίου και οι απόψεις των Δ/σεων Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ και Υδατοκαλλιεργειών του Υπουργείου Γεωργίας. Η Δ/ση Χωροταξίας του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ μετά τη γνωμοδότηση του Νομαρχιακού Συμβουλίου και τη διαβίβαση των απόψεων, επί της Π.Ο.Α.Υ. των Δ/σεων Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ και Υδατοκαλλιεργειών του Υπουργείου γεωργίας συντάσσει και προωθεί σχετική εισήγηση προς το Κεντρικό Συμβούλιο Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος (Κ.Σ.Χ.Ο.Π.). Μετά τη γνωμοδότηση του Κ.Σ.Χ.Ο.Π. ή της Εκτελεστικής Επιτροπής των οικείων Οργανισμών Ρυθμιστικών Σχεδίων, η Δ/ση Χωροταξίας του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. συντάσσει και προωθεί το σχέδιο κοινής υπουργικής απόφασης για υπογραφή στους αρμόδιους υπουργούς.

Άρθρο 2: Διαδικασία χαρακτηρισμού και οριοθέτησης της ΠΟΑΥ

1. Ο φάκελος με τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στο άρθρο 1 υποβάλλεται σε οκτώ (8) αντίγραφα, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, στη Δ/νση Χωροταξίας του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ.

Η υποβολή των ψηφιακών αρχείων (κείμενα, πίνακες, χαρτογραφικά δεδομένα και φωτογραφίες) θα γίνει σε CD-ROMS σύμφωνα με το πρότυπο ISO 9660. Οι ελληνικοί χαρακτήρες που θα χρησιμοποιηθούν σε όλες τις μορφές των δεδομένων θα ακολουθούν τις προδιαγραφές ΕΛΟΤ 928.

Τα κείμενα και οι πίνακες πρέπει να έχουν δημιουργηθεί σε περιβάλλον Microsoft Office, έκδοση `95 ή μεταγενέστερη.

Τα αρχεία της διανυσματικής πληροφορίας πρέπει να είναι σε φόρμα αρχείων Arc -export της ESPI. Το σύστημα αναφοράς θα είναι Ε.Γ.Σ.Α. `87. Οι θεματικοί χάρτες θα παραδοθούν και σε μορφή αρχείου TIF, όπως και οι φωτογραφίες. Η παράδοση των ψηφιακών αρχείων θα συνοδεύεται από ένα αρχείο word με την ονομασία cattalog.doc που θα επεξηγεί λεπτομερώς τα περιεχόμενα και τη δομή κάθε επιμέρους αρχείου.

2. Η Δ/νση Χωροταξίας του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. οφείλει εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών να αποστείλει από δύο αντίτυπα των δικαιολογητικών του φακέλου α) στη δ/νση Περ/κού Σχεδιασμού του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. και β) στη Δ/νση Υδατοκαλλιεργειών του Υπουργείου γεωργίας. Στις περιπτώσεις που η έκταση εμπίπτει σε περιοχές των ρυθμιστικών σχεδίων Αθήνας και Θεσσαλονίκης, καθώς επίσης και στις περιπτώσεις λειτουργίας των Οργανισμών του άρθρου 3 του Ν. 2508/97, ένα αντίτυπο αποστέλλεται και στους αντίστοιχους Οργανισμούς.

3. Οι παραπάνω αναφερόμενες υπηρεσίες οφείλουν όπως εντός δεκαπέντε (15), εργάσιμων ημερών από τη λήψη των σχετικών φακέλων από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. να γνωστοποιήσουν στη Δ/νση Χωροταξίας του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ, και τον ενδιαφερόμενο, τυχόν ελλείψεις του φακέλου. Σε περίπτωση που δεν διαπιστωθούν ελλείψεις ή παρέλθει άπρακτη η προθεσμία των δεκαπέντε (15) ημερών η Δ/νση Χωροταξίας του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. αποστέλλει εντός (20) είκοσι ημερών ένα αντίτυπο των ανωτέρω δικαιολογητικών στο οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο, για την διατύπωση της γνώμης του. Σε περίπτωση που διαπιστωθούν ελλείψεις, η υπηρεσία η οποία διαπίστωσε τις ελλείψεις, ζητά τη συμπλήρωση του φακέλου από τον ενδιαφερόμενο κοινοποιώντας στη Δ/νση Χωροταξίας του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. η οποία αναστέλλει τη διαδικασία μέχρι την συμπλήρωση του φακέλου.

Η διατύπωση της γνώμης του Νομαρχιακού Συμβουλίου παρέχεται εντός της προθεσμίας που ορίζεται από την παράγραφο 3β του άρθ. 10 του Ν.2742/99. Η γνωμοδότηση αυτή παρέχεται ύστερα και από την τήρηση των διαδικασιών δημοσιοποίησης της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις της κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. με αριθμό 75308/5512 "Καθορισμός τρόπου ενημέρωσης των πολιτών... του άρθρου 5 του Ν. 1650/86" (Β` 691) όπως αυτή θα τροποποιηθεί μεταγενέστερα (Ν. 3010/2002).

4. Οι Δ/νσεις Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ., και Υδατοκαλλιεργειών του Υπουργείου γεωργίας, γνωστοποιούν εγγράφως τις απόψεις τους για την προτεινόμενη Π.Ο.Α.Υ. μέσα στην προθεσμία που ορίζεται για τη γνωμοδότηση του Νομαρχιακού Συμβουλίου στη Δ/νση Χωροταξίας του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. Η Δ/νση Χωροταξίας του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ μετά τη γνωμοδότηση του Νομαρχιακού Συμβουλίου και τη διαβίβαση των απόψεων, επί της Π.Ο.Α.Υ. των Δ/νσεων Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ και Υδατοκαλλιεργειών του Υπουργείου γεωργίας συντάσσει και προωθεί σχετική εισήγηση προς το Κεντρικό Συμβούλιο Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος (Κ.Σ.Χ.Ο.Π.).

5. Στις περιπτώσεις που προβλέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 3β του άρθρου 10 του Ν. 2742/99 αντί του Κ.Σ.Χ.Ο.Π., να γνωμοδοτεί η Εκτελεστική Επιτροπή του Οργανισμού Αθήνας ή του Οργανισμού Θεσσαλονίκης, κλπ" όπου στην παράγραφο 4 του παρόντος αναφέρεται η Δ/νση Χωροταξίας, νοείται αντίστοιχα ο αρμόδιος Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου ο οποίος εισηγείται στην παραπάνω Εκτελεστική Επιτροπή. Στις περιπτώσεις αυτές η Δ/νση Χωροταξίας του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. γνωστοποιεί εγγράφως τις απόψεις της στους αντίστοιχους Οργανισμούς.

6. Μετά τη γνωμοδότηση του Κ.Σ.Χ.Ο.Π. ή της Εκτελεστικής Επιτροπής των οικείων Οργανισμών Ρυθμιστικών Σχεδίων, η Δ/νση Χωροταξίας του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. συντάσσει και προωθεί το σχέδιο κοινής υπουργικής απόφασης για υπογραφή στους αρμόδιους υπουργούς.

http://lawdb.intrasoftnet.com/nomos/2_nomothesia_rs_sub_statute_all.php

Σχετική νομοθεσία με τις ιχθυοκαλλιέργειες:

- α). Του ν. δ. 420/1970 "Αλιευτικός Κώδικας" όπως έχουν συμπληρωθεί και αντικατασταθεί από τον ν. 1740/1987 και ν. 2040/1992.
- β). Του β. δ. 142/1971 (άρθρο 1) "Αλιεία υδρόβιων οργανισμών και προστασίας αυτών" και β. δ. 7/1940 "Εκμετάλλευση ιχθυοτροφείων, Λιμνών, Θυννείων με ενοικίαση".
- γ). Του ν. 3208/2003 (άρθρο 19 παρ. 11) "Προστασία δασικών οικοσυστημάτων και άλλες διατάξεις".
- δ) Την υπουργική απόφαση 140476/2004 (ΦΕΚ 357/Β/19-2.2004) "Καθορισμός της διαδικασίας παραχώρησης, και της χορήγησης της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας μονάδων".
- ε) Την δυνατότητα ρύθμισης θεμάτων αδειοδότησης μονάδων υδατοκαλλιεργειών όπως προβλέπεται στην παρ. 11 του άρθρου 19 του ν. 3208/2003.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΑΡΤΩΝ